Colleccion Antòni Nogués
de versions en aranés

1

Anna Karenina

Lev Nicolàievic Tolstoi

(Volum I de III)

Colleccion Antòni Nogués
de
versions en aranés

Anna Karenina

Lev Nicolàievic Tolstoi

(Volum I de III)

Colleccion Antòni Nogués
de
versions en aranés

Numèro 1 dera colleccion

Volum 1 de 3
Gèr de 2019

PRESENTACION

Antòni Nogués ei ua persona remirabla. Neishut en Torrent de Cinca (Òsca), eth 24 de seteme de 1943 obtenguec era Licenciatura en Medecina e Cirurgia, pera Universitat de Barcelona e de Doctor en Medecina pera Universitat de Lhèida. Ei especialista en Microbiologia Clinica. Era sua vida professionau a virat ath torn dera medecina. A estat Mètge Intèrn deth Servici de Pediatria der Espitau deth Mar de Barcelona (1973-75), Mètge Resident de Microbiologia der Espitau de Bellvitge (1976-78), Cap dera Seccion de Microbiologia der Espitau Universitari Arnau de Vilanova de Lheida (1979-2011) e Membre deth Grop de recèrca en Patologia Infecciosa der IRB (Institut de Recèrca Biomedica) de Lhèida. Tanben a exercit de Professor Associat dera Facultat de Medecina de Lhèida (1979-2010).

Era sua afección per aranés comencèc pòc abans de jubilar-se. Eth madeish explique que «*iniciauments, per pur curiosèr de conéisher ua lengua que se parlaue près des nòstes tèrres. Ara prumeria me calec estudiar peth mèn compde, pr'amor que non i auie "quòrum" entà hèr es corsi d'aranés ena UdL. Comencè damb eth " Cors d'Aranés", editat peth Conselh Generau, eth "Petit Diccionari" de Frederic Vergés, es "Vèrbs Conjugadi" e era "Gramatica Aranesa" d'Aitor Carrera*».

En 2011 se podec matricular e hèr es corsi des diuèrsi nivèus d'aranés ena UdL. Se liegec tot çò que s'auie publicat en aranés, e, «*ua causa que me choquèc fòrça siguec eth hèt de veir que fòrça paraules araneses, tanben se trapauen ena varianta deth catalan que se parlaue en mèn pòble (Franja de Ponent), p. e. andocien, sarabat, entà, ensolamar, amorrar en solèr, acochar, badina, etc, etc. qu'èren paraules que sonque les coneishia deth mèn pòble e jamès les auia entenut en d'auti pòbles catalans der entorn. Aquerò siguec un impacte important que me possèc definitivament en estudi der aranés*».

Auec ua atraccion pera revirada de libres e coma Antòni explique, siguec ua causa cojonturau: «*Ua des activitats en estudi der aranés èren es redaccions. Qu'ei ua activitat fòrça interessanta que te permet exprimir en aranés aquerò que vòs racondar. Mès entad aquerò te cau endonviar ua istòria, auer, per tant, imaginación, e estar-te bèth temps pensant çò que vòs díder. Un dia, de pòca imaginación entà endonviar fantasies, agarrè eth prològ d'un libre qu'auia sus era taula e l'arrevirè. E me n'encuedè de qué aquerò complie eth prètzèth d'exprimir causes en aranés, sense auer de dedicar eth temps en endonviar istorietes. E atau comencèc tot. Es prumèrs libres arreviradi èren es qu'auia a man ena mia estatgèra. Era lectura en aranés de çò qu'auia arrevirat me provoquèc ua satisfacción enòrma. Aguest gòi qu'ère pro entà hèr-me a seguir en aguesta activitat. Un dia decidí manar un petit libre ath responsable deth Servici de Politica Lingüística dera Val d'Aran, eth Sr. Jusèp Loís Sans damb fòrça pòur, plan, donques que non n'èra bric segur dera qualitat deth mèn trabalh. Mès era*

responsa que recebí siguec tant encoratjadora que, a compdar d'aqueth moment, decidí tier ues ores ath dia a arrevirar òbres ar aranés».

E Antòni Nogues non parèc de hèr traduccions, damb ua qualitat que milhore de dia en dia e que se pòt perfectament méter ath cant dera major part des boni trabalhs que se vien hènt des de diuèrsi sectors der emplec dera lengua. Antòni ei un scientific que met es metòdes de sciéncia ath servici dera traduccion. Eth sòn trabalh compde ja en aguesti moments damb mès de sèt mil pagines traduïdes. E pera qualitat deth sòn trabalh e ena volontat de meter-les a disposicion dera societat, damb era intencion de hèr-lo util, e de conservar aguest preciós legat auem convengut damb eth Sr. Nogues que de totes es sues traduccions, des dera Acadèmia aranesa dera lengua occitana ne haram ua difusion a trauès dera pagina web entà facilitar-ne er accés de toti. Enes pròxims mesi, ath delà der 1 de gèr de 2019, cada prumèr de mes penjaram un libre traduït per Antòni Nogués, enquia que siguen toti difosi. Es libres en aranés, objècte d'aguest acòrd son:

Guerra e patz de Lev Nicolàievic Tolstoi
Anna Karenina de Lev Nicolàievic Tolstoi,
Eth Latzèret de Tormes,
Es Frairs Karamazov de Fiódor M. Dostoievski,
Eth Buscon de Francisco de Quevedo,
Era Gitaneta de Miguel de Cervantes,
Era illustra serventa de Miguel de Cervantes,
Condes de Hans Chistian Andersen,
Es aventures de Tom Sawyer de Mark Twain,
Eth gelós extremenh de Miguel de Cervantes,
Eth licenciat Vidriera de Miguel de Cervantes,
Rinconete e Cortadilho de Miguel de Cervantes,
Crim e Castig de Fiódor M. Dostoievski,
Es Miserables de Victor Hugo

En 2017 era Acadèmia publiquèc, ena colleccion «modèls de tèxtes», **Eth mercadèr de Venècia**, de Shakespeare, traduït per Antòni Nogués.

E se quauquarrés, bèth lector, a era volontat de auer-ne ua còpia en papèr, o de disposar de bèra part, de bèra òbra, entà un ahèr posterior, d'aguest extraordinari trabalh, pòt meter-se en contacte damb aguesta Acadèmia.

Aguest ei eth camin der oferiment deth sòn trabalh ara societat qu'a trobat Antòni Nogués. *«Es jubiladi qu'an er auantatge de poder hèr, lèu tostemps, çò que vòlen e les agrade mès. Plan, donc, entà jo, eth hèt d'arrevirar, çò que liegi, ar aranés, qu'ei un gòi impagable»*.

Jusèp Loís Sans Socasau
President der Institut d'Estudis Aranesi-Acadèmia aranesa dera lengua occitana

PRESENTACION D’AGUESTA ÒBRA

Antòni Nogués acabèc era revirada de Anna Karenina en noveme de 2015; hè tres ans. Non ère era prumèra òbra que traduïe e a Anna Karenina li seguiren fòrça d’autes traduccions. Era eleccion de Anna Karenina entà iniciar aguesta colleccion ei completament alleatòria e coma que non respon a un orden temporau non poderam apreciar, sense cambiar er orden de lectura o d’analisis, era evolucion lingüistica der autor dera traduccion. E en toti aguesti ans ei evident qu’Antòni a evolucionat. En Noveme de 2015 era *Acadèmia aranesa dera lengua occitana* acabaue de trèir es prumères normatives, qu’a dia d’aué ja s’an completat damb diuèrses publicacions. Entre d’autes apreciacions Antòni Nogués ten en compde es orientacions dera Acadèmia.

Es òbres que haram publiques anaràn acompanhades d’ua presentacion en forma d’avaloracion iniciau, surtot enes encastres lingüistics.

Anna Karenina ei ua istòria d’amor dera elite sociau e economica rusa damb un magnific tractament des sentiments, dera dolor, dera mòrt, des diferencies sociaus... e dera marginalitat des hemnes en un mon d’òmes. Era òbra a estat valorada d’auer caracteristiques molt realistes qu’ajuden a compréner era societat rusa deth moment.

Era òbra, qu’auetz enes mans, non a auut cap de tipe de correccion, ath delà des qu’a articulat eth madeish Antòni. Non s’a corregit pr’amor qu’aguesta non ei ben ben ua publicacion e perque lo que preten aguesta difusion ei méter un enorme trabalh a disposicion deth public e dar a conéisher era extraordinària aportacion d’Antòni. Ua correccion aurie desmilhorat un remirable trabalh, ja qu’aurie impregnat era traduccion des vicis e visions deth corrector. Açò hè que i trobegam quauqua petita deficiéncia que pòt milhorar-se. E totun eth resultat finau des traduccions d’Antòni Nogués pòden classar-se entre es boni trabalhs de literatura en aranés hèti enquia aguest moment. Arrés hè traduccions damb mens contrarietats. Ei era lengua e era sua posicion sociau que mos mèrquen es circonstàncies.

Cau rebrembar qu’Antòni Nogués ei un scientific e tot e que non a era varianta aranesa dera lengua occitana coma lengua prumèra damb un domini coordinat, a sabut aplicar critèris deductius que convertissen es sues òbres en ua referéncia. A viatges se li introduís bèra catalanada entre es sues paraules, mès non son tostemp considerades coma ua error, e en ocasions ei un auantatge d’apropament entre es dues lengües, qu’un dia sigueren era madeisha. Rebrembam qu’er apropament entre eth catalan e er occitan an estat postulades per normativizadors diuèrsi coma un recors de besonh entara definicion dera lengua occitana, e catalana.

Ena lengua emplegada per Antòni i podem trobar bères construccions pòc freqüentes, que non pas inexistentes ne refusables. Escriu “Me hè dò d’auer-lo-te dit” en ua combinason de pronòms pòc socializada, mès qu’encara trobaram en bèth endret. Emplegue eth possessiu “sa”, “sa frair”, “sa mair”, però non mensprède era forma “sòn”. Escriu “...deuant de sa frair...”, “...veir era emocion de sa frair...”. Construís per analogia, però non s’aluenhe de formes mès actuaus “… endralhar-se de cap ara deth sòn frair...”

En non pògues ocasions Antòni Nogués emplegue formules occitanizades, o d’un occitan damb fòrtes influéncies deth francés. Non ei extranh, ja que quan n’a de besonh Antòni emplegue, corrèctament, eth recors des diccionaris der occitan mès divulgats dera actualitat, e molti d’aguesti documents an reproduït fòrça malheus deth francés. En quinsevolh cas açò non ei un descredit tara traduccion, senon ben ath contrari a eth merit d’aportar ua vitalitat de moviment d’ua lengua que non s’arture, d’ua expression que viatge. Antòni emplegue “ça que la” de pòga preséncia en territòri aranés, mès d’ua fòrta difusion enlà deth Pònt de Rei, e ditz “fidar” en lòc dera mès estenuda “confiar”, reproduís un inexistent “solide” de fòrta implatacion ath nòrd dera Val d’Aran en frases coma “Solide que non as estudiat era vida des aranhes”… O en un malheu deth francés a era forma “procha” en lòc dera socializada “proxima”, o ena adaptacion de vocabulari terminologic coma “eth cai”,...

E maugrat es prestecs des variantes vesies destacam ena traduccion era genuïnitat dera lengua pròpria deth territòri en formes coma “totafèt”, “mimaròtes”, “en çò de”, “shautar”, “moria!” o era acepcion dera forma “retirar” en frases coma “... se retire a sa mair...”. E identificam creacions damb fòrça credibilitat coma “copacac”, “petersburgúes” (de Petersburg), “apolidir”,….

Contrastam qu’en 2015 Nogués optaue pera socializada “princesa”, en lòc dera normativa “princessa”, tot e que escriue “comdessa”. Er autor dera traduccion emplegaue es adverbis en “-ments”, coma “elocuentaments”, viuaments”, “diaderaments”, en uns moments en qu’era Acadèmia encara non auie determinat qu’ei preferibla era forma en “-ment”. En 2015 Nogués emplegaue era creacion “abantes”, en lòc dera genuïna “abans”, segurament pr’amor que gaudie d’ua fòrta difusion.

Ua analisis mensuau dera òbra de Nogués, acompanharà a cada ua des òbres qu’auem era onor (tanben poderíem díder *er onor*) de difóner.

Jusèp Loís Sans Socasau
President der Institut d’Estudis Aranesi
Acadèmia aranesa dera lengua occitana.

PRUMÈRA PART

I

Totes es familhes eroses se retiren es ues as autes; mès cada familha malerosa sauve un motiu especiau entà senter-se malerosa.

En çò des Oblonski qu'ère tot capvirat. Era esposa venguie de saber-se'n qu'eth sòn marit tenguie relacions damb era institutritz francesa e s'auie esdegat a declarar-li que non podie víuer sense era.

Aguesta situacion se tardaue ja tres dies e ère tan dolorosa entàs esposi coma entàs auti membres dera familha. Toti, quitament es vailets, qu'auien era madeisha impression de qué aquera vida en comun non auie ja cap de sens e que, autanplan en ua auberja, se trapen mès junhudi es òstes de çò qu'ara eri se sentien entre se.

Era hemna non gessie des sues estances; eth marit non minjaue en casa dempús tres dies; es mainatges corrien d'un costat en aute sense qu'arrés les ac empedisse. Era institutritz anglesa auie auut ua peleja damb era majordòma e escriuec a ua amiga en tot demanar-li que li cerquèsse un aute plaçament; eth codinèr auie partit dus dies abantes, precisaments ara ora deth dinar; e eth menaire e era ajudanta de codina heren a veir que non volien contunhar en tot prestar es sòns servicis aquiu e que solet demorauen que les paguèssen era sua sodada entà partir.

Eth tresau dia dempús era scèna tenguda damb era sua hemna, eth prince Esteva Arkadievic Oblonsky, Stiva, coma lo cridauen en societat, en desvelhar-se ara sua òra de costum, se trapèc, non en dormitòri conjugau, senon en sòn burèu, estirat sus eth divan de cuer.

Se virèc d'esponera, sus es flexibles ressòrts deth divan, tau que se se predèsse a dormir de nauèth, tant qu'abraçaue eth coishin en tot apuar sus eth es sues caròles.

Còp sec s'incorporèc, se seiguec sus eth divan e dauric es uelhs.

"Com ère", pensèc, en tot rebrembar eth sòn sòmni. "A veir, a veir! Alabin balhaue un repaish en Darmstadt...Sonaue ua musica americana... Eth cas ei que Darmstadt ère en America... Qu'ei aquerò! Alabin balhaue ua taulejada, mestrada en taules de cristau...E es taules cantauen: "*Il mio tesoro*"... E se non ère açò, ère quauquarren encara mès polit.

"Qu'auie tanben uns salèrs, que dempús se passèc qu'èren hemnes..."

Es uelhs d'Esteva Arkadievic luderen alègraments en rebrembar aqueth sòmni. Dempús se demorèc cogitós e arric.

"Qué ben se passaue tot!" Qu'auie encara fòrça mès causes magnifiques que, un còp desvelhat, non sabie exprimir ne damb paraules ne damb pensaments.

Campèc qu'un hiu de lum se filtraue pes henerecles dera persiana, estirèc es pès, artenhec es sues pantofles de marroquin brodat en aur, qu'era sua hemna li regalèc est an passat damb era escadença deth sòn aniversari, e, coma auie per costum dès hège nau ans, estenec era man entath lòc que, en dormitòri conjugau acostumaue a tier plaçada era bata.

Solet alavetz s'en brembèc se com e per qué se trapaue en sòn burèu e non ena cramba damb era sua hemna; era arridalha despareishec deth sòn ròstre e arroncilhèc es sues celhes.

- Ai, ai, ai!, se planhec, en tot brembar-se'n de çò que s'auie passat.

E de nauèth se presentèren ena sua imaginacion es detalhs dera scèna terribla; pensèc ena violenta situacion que se trapaue e pensèc, mès que mès, ena sua pròpia colpa, qu'ara se l'apareishie damb claretat.

- Non, non me perdonarà! E çò de pejor ei que jo n'è eth tòrt de tot. Eth tòrt qu'ei mèn e, ça que la, non sò colpable. Aquerò ei çò de mès terrible deth cas! Ai, ai ai,!, se tornèc a díder damb desespèr, rebrembant de nauèth era scèna damb toti es sòns detalhs.

Çò de pejor auie estat aqueth prumèr moment, quan en tornar deth teatre, alègre e satisfèt damb ua poma enes mans entara sua hemna, non l'auie trapat en salon; espaurit, l'auie cercat en sòn burèu, entà trapar-la, fin finau, en sòn dormitòri campant aquera maudida carta qu'ac auie desnishat tot.

Dolly, aquera Dolly, etèrnaments ocupada, tostemp plia de copacaps, tan pòc intelligenta, sivans eth, se trapaue seiguda damb eth papèr ena man, en tot guardar-lo damb ua expression d'orror, de desespèr e d'ira.

- Qué ei aquerò?, se qué me ditz d'aquerò?, preguntèc en tot senhalar era carta.

E ara, en rebrembà'c, çò que mès shordaue a Esteva Alkadievic en aqueth ahèr non ère eth hèt en se madeish, senon era manèra qu'auie responut alavetz ara sua esposa.

Que l'auie passat çò qu'a tota persona aganchada en ua situacion massa vergonhosa: non sabec adaptar era sua portadura ara situacion que se trapaue.

Atau, en sòrta d'ofensar-se, remir, desencusar-se, demanar perdon o autanplan estar-se indiferent (quinsevolhe d'aguestes actituds aurie estat preferibla), hec ua causa dehòra dera sua volentat ("reaccions cerebraus", pensèc Esteva Arkadievic, que se tenguie fòrça ara fisiologia): arrir, arrir damb eth sòn arridolet de costum, benevòl e en aqueth cas estupid.

Aquera pèga arridalha qu'ère imperdonabla. En veder-la, Dolly s'auie estrementit coma per efècte d'un dolor fisic, e, sivans eth sòn costum, desgahonèc a Stiva damb un lauèg de paraules dures, e, sonque acabar, hugec a refugiar-se ena sua cramba.

Dès aqueth moment, s'auie remit a recéber ath sòn marit.

"Tot per tòrt d'aquera estupida arridalha!", pensaue Esteva Arkadievic. E se repetie, desesperat, sens trapar ua responsa ara sua pregunta: "Qué hèr, qué hèr?".

II

Esteva Arkadievic qu'ère fidèu ada eth madeish. Non podie, donc, enganhar-se en tot assegurar qu'ère empenaït de çò qu'auie hèt.

Non, impossible empenaïr-se de çò que podesse hèr un òme coma eth, de trenta e quate ans, de bon pòrt e afeccionat as daunes; ne de non èster ja enamorat dera sua hemna, mair de sèt hilhs, cinc des quaus viuien, qu'auie solet un an mens qu'eth.

De çò que se n'empenaïe ère de non auer sabut amagar mielhor er ahèr ara sua hemna. Totun, se'n sabie dera gravetat dera situacion e compatie a Dolly, as mainatges e ada eth madeish.

Dilhèu aurie cuelhut mès precaucions entà amagar er ahèr se s'auesse imaginat qu'aquerò l'auie de costar a Dolly tant d'efècte.

A maugrat de qué non podie pensar seriosaments en cas, que ja supausaue, bèth temps a, qu'era sua esposa sospechaue que non l'ère fidèu, mès treiguie importància ar ahèr. Credie, ath delà, qu'ua hemna agotada, envielhida, ja bric beròia, sens cap d'atractiu, bona mair de familha e arren mès, li calie èster indulgenta damb eth, enquia per equitat.

E vaquí que se passaue tot çò de contrari!

"Qu'ei terrible, terrible!", se didie Esteva Arkadievic, sense trapar cap de solucion. "Tan ben que que se passaue tot, damb tant de plaser que viuíem! Era qu'ère erosa enrodada des mainatges, jo non la shordaua bric, la deishaua en completa libertat entà que se tenguesse ara casa e as petits. Plan que non estaue ben qu'*era* siguesse precisaments era institutritz dera casa. Qu'ei vertat, i a quauquarren lèg, vulgar, en hestejar ara institutritz des nòsti pròpis hilhs!... Mès, quina institutritz! (Oblonsky rebrembèc damb delèit es neri e afogadi uelhs de mademoiselle Roland e era sua encantadora arridalha). Mès tant que s'estèc en casa non cuelhí libertats! E çò de pejor ei que... Tot aquerò semble hèt de bon voler! Ai, ai! Qué harè? Qué harè?"

Aguesta pregunta non auie cap auta responsa qu'era que balhe era vida a totes es preguntes insolubles: víuer ath dia e sajar de desbrembar. Mès enquiara net a vier Esteva Arkadievic non podrie refugiar-se en sòmni, enes alègres visions des salèrs convertidi en hemnes. Qu'ère de besonh, donc, cercar eth desbrembe en sòmni dera vida.

"Ja veiram", se pensèc, tant que se metie era bata grisa damb pelissa de seda blua e se nudaue eth cordon ena cintura. Dempús alendèc prigondaments, en tot aumplir eth sòn ample piech, e, damb eth sòn acostumat pas decidit des sues cames leugèraments tòrtes

que sus eres se botjaue tant aisidaments era sua corpurenta figura, s'apressèc ara hiestra, desseparèc es ridèus e hec sonar eth timbre.

Eth vielh Matèu, eth sòn majordòm e lèu eth sòn amic, campèc de ressabuda en tot hèr-li a vier eth vestit, es sabates e un telegrama.

Darrèr de Matèu entrèc eth barbèr, damb es utisi d'arrasar.

- An portat uns papèrs deth burèu?, preguntèc eth Prince, agarrant eth telegrama e seiguent-se dauant eth miralh.
- Son sus era taula, contestèc Matèu, en tot guardar damb mina inquisidoira e plia de simpatia entath sòn senhor.

E dempús un brac silenci, higec, damb astut arridolet:

- Qu'an vengut de part deth patron dera cochèra...

Esteva Arkadievic, sense contestar, guardèc a Matèu en miralh. Es sues guardades se crotzèren en cristau: se notaue que se comprenien. Era guardada d'Esteva semblaue preguntar: "Per qué m'ac dides? Non te'n sabes entà qué vien?"

Matèu calèc es mans ena pòcha, dauric es cames, guardèc ath sòn senhor damb un arridolet lèu imperceptible e higec damb sinceritat:

- Les è dit que tornen dimenge, e que, enquia aguest dia, non shòrden ath senhor ne se shòrden ada eri.

Qu'ère ua frasa qu'amiaue evidentaments premanida.

Esteva Arkadievic comprenec qu'eth mosso hège burla e non volie senon que se li auesse atencion. Dauric eth telegrama, lo liegec, en tot sajar de corregir es acostumades confusions enes paraules, e eth sòn ròstre se miralhèc.

- Era mia fraia Anna Arkadievic vie deman, Matèu, didec en tot estacar un instant era man deth barbèr, que ja diboishaue un camin rosat entre es longues e retortilhades pursères.
- Laudat sigue Diu!, sorrisclèc Matèu, hent a veir damb aguesta exclamacion que, tau qu'ath sòn patron, non se l'escapaue era importància d'aquera visita en sens de qué Anna Arkadievic, era fraia plan estimada, li calie contribusir ara reconciliacion des dus esposi.
- Era senhora vie soleta o damb eth sòn marit?, preguntèc Matèu.

Esteva Arkadievic non podie respóner, pr'amor qu'en aqueth moment eth barbèr l'arrasaue eth pòt superior; mès hec un senhau significatiu en tot quilhar un dit. Matèu ac aprovèc damb un movement de cap dauant eth miralh.

- Soleta, è? Premanisqui era cramba de naut?

- Demana-l'ac a Daria Alexandrovna e hès çò qu'era te digue.
- A Daria Alexandrovna?, preguntèc, trantalhant, eth majordòm.
- Òc. E hè-li a vier eth telegrama. Ja me dideràs se qué te mane.

Matèu comprenec qu'Esteva volie hèr ua pròva, e sonque didec:

- Plan ben, senhor.

Ja eth barbèr se n'auie anat e Esteva Arkadievic, arrasat, pientat e lauat, començaue a vestir-se, quan, tot doç sus es sues bòtes cruishentes e amiant eth telegrama ena man, entrèc Matèu ena cramba.

- M'a manat que vos diga que se'n va. "Que hèsca çò que volga", m'a dit. E eth brave vailet guardaue ath sòn senhor, arrint damb es uelhs, damb es mans ena pòcha e eth cap leugèraments clin.

Esteva Arkadievic caraue. Dempús, un bontós e trist arridolet miralhèc era sua beròia cara.

- Plan ben, Matèu, qué te semble?, didec en tot botjar eth cap.
- Tot s'apraiarà, senhor, opinèc optimista eth majordòm.
- T'ac penses atau?
- Òc, senhor.
- Per qué t'ac penses? Qui ei?, higec eth Prince en enténer darrèr dera pòrta era heiregada d'ua pèlha.
- Jo, senhor, contestèc ua votz fèrma e agradiua.

E ena pòrta campèc eth ròstre gravat de picòta dera hilhuquera, Matrecha Filimonovna.

- Qué se passe, Matrecha?, preguntèc Esteva Arkadievic, en tot gésser ena pòrta.

A maugrat de qué passèsse coma colpable dauant es uelhs dera sua hemna e dauant es sòns pròpis uelhs, lèu toti es dera casa, autanplan Matrecha, era mès intima de Daria Alexandrovna, èren ath sòn costat.

- Qué se passe?, tornèc a díder eth Prince damb tristor.
- Vietz un aute còp a veder-la, senhor, demanatz-li perdon un aute còp... Dilhèu Diu se n'age de nosati! Era que patís fòrça e hè pèna de guardar... E, ath delà, tota era casa qu'ei de pautes en cèu. Que vos cau tier pietat des mainatges. Demanatz-li perdon, senhor... Se qué voletz! A tot darrèr non haríetz senon pagar es vòstes colpes. Vietz a veder-la...
- Non me receberà...

- Mès vos auratz hèt çò que vos cau. Diu qu'ei misericordiós! Pregatz a Diu, senhor, pregatz a Diu...
- Plan, que i anarè..., didec Esteva Arkadievic, en tot rogir-se tot. E, en trèir-se era bata, li didec a Matèu: Ajuda-me a vestir-me.

Matèu qu'auie ja enes sues mans era camisa deth sòn senhor, bohèc en era tau que se la netegèsse d'un povàs invisible e l'ajustèc ath còs ben suenhat d'Esteva Arkadievic damb evidenta satisfaccion.

III

Esteva Arkadievic, ja vestit, se perhumèc damb un polverizador, s'ajustèc es punhets dera sua camisa e, damb era sua portadura de costum, se sauvèc ena pòcha es cigars, era cartèra, eth relòtge de doble cadia...

Se secodic doçaments damb eth mocador e, en senter-se net, perhumat, san e materiauments alègre a maugrat deth sòn desengust, gessec damb pas cautelós e s'endralhèc entath minjador, a on lo demorauen eth café e, ath cant, es cartes e es expedients deth burèu.

Liegec es cartes. Ua ère plan desagradiua, pr'amor que venguie deth comerçant que crompaue era husta des propietats dera sua hemna e, coma que sense hèr es patzes damb era non se podie realizar era operacion, semblaue que se hège un pilho-malho deth sòn interès materiau e eth sòn desir de restablir era armonia ena casa. Era possibilitat de qué se pensèsse qu'er interés d'aquera venda lo possaue a cercar era reconciliacion lo desengustaue.

Liejut eth corrèu, Esteva Arkadievic cuelhec es documents deth burèu, hec un còp de uelh a un parelh d'expedients, botèc ues informacions enes marges damb un gran creion, e dempús comencèc a prener-se eth café, tant que liegie eth jornau deth maitin, umida encara era tinta dera estamparia.

Recebie diadèraments un jornau liberau non extremista, senon partidari des orientacions dera majoria. A maugrat que non l'interessaue er art, era politica ne era sciéncia, Estevan Arkadievic tenguie fèrmaments es opinions amiades pera majoritat e per sòn jornau. Solet escambiaue es idies quan aguesti variauen, o mielhor encara, non les escambiaue jamès, senon que s'escambiauen eres soletes sense qu'eth madeish se n'encuedèsse.

Non alistaue, donc, orientacions o manères de pensar, senon que deishaue qu'es orientacions e manères de pensar venguessen a trapar-lo ada eth, madeish que non alistaue eth talh des sòns chapèus o levites, senon que se limitaue a acceptar era mòda vidanta. Coma que viuie en societat e ère en aguesta edat que ja s'a besonh de tier opinions, acuelhie es des auti que li convenguien. Se se decantèc peth liberalisme e non peth conservatisme, que tanben auie fòrça partidaris entre era gent, non siguec per pròpia conviccion, senon perque eth liberalisme encaishaue mielhor damb era sua forma de vida.

Eth partit liberau asseguraue que tot anaue mau en Russia e, solide, Esteva Arkadievic auie fòrça deutes e patie tostemp d'ua grèu manca de sòs. Higien es liberaus qu'eth matrimòni ère ua institucion caduca, auie besonh d'ua reforma urgenta, e Esteva Arkadievic trapaue, plan que òc, escàs interés ena vida familhau, per çò que li calie dissimular en tot contrariar fòrtaments es sues inclinacions.

Fin finau, eth partit liberau tenguie o hège a veir qu'era religion non ei qu'un travader entara part inculta dera poblacion, e Esteva Arkadievic i ère d'acòrd, pr'amor que non podie vier ath mès brèu ofici religiós sense que li hessen mau es cames. Tanpòc comprenie se per qué s'enquimeraue as fidèus damb tantes paraules terribles e solemnes restacades ar aute mon quan en aguest s'i podie víuer tan ben e tant a gust. Ad aquerò mos i cau híger qu'Estevan Arkadievic non deishaue passar jamès era escadença d'ua bona badinada e se divertie a gust en tot escandalizar as gents tranquilles, en tot tier que pr'amor que volien vantar-se des sòns origines, les calie non arturar-se en Rurik e renegar deth monard, qu'ère er ancessor mès ancian.

D'aguesta sòrta, eth liberalisme se convertic entà Esteva Arkadievic en un costum; e li shautaue eth jornau, tau qu'eth cigar dempús eth repaish, pera leugèra bromassa que damb era entornejaue eth sòn cevèth.

Liegec er editoriau qu'afirmaue qu'ei absurd qu'enes nòsti tempsi se lhèue era votz afirmant qu'eth radicalisme menace avalar-se tot çò de tradicionau e que mos cau tier mesures entà estronhar era idra revolucionària, pr'amor que, "plan ath contrari, era nòsta opinion ei qu'eth mau non s'està en aguesta supausada idra revolucionària, senon en testud radicalisme que retarde eth progrés..."

Dempús repassèc un aute article, aguest sus finances, que se mentaue a Bentham e a Mill, e s'atacaue d'ua manèra subtila ath Ministèri. Gràcies ath sòn agudent sen comprenie de seguit totes es allusions, d'a on gessien e enquia qui venguien, e eth hèt de verificà'c li costaue ua cèrta satisfaccion.

Mès aué aguestes satisfaccions èren empodoades peth rebrembe des conselhs de Matrena Filimonovna e pera idia deth bataclam que i auie ena casa.

Liegec dempús que, segontes se didie, eth comde Beist auie partit entà Wiesbaden, que ja non aurie jamès peublancs, que se venie un petit coche leugèr e qu'ua joena aufrie es sòns servicis.

Mès semblables notícies non li costauen aué era satisfaccion tranquilla e leugèraments ironica de d'auti viatges.

En acabar eth jornau, era dusau tassa de café e eth *kalach* de boder, Esteva Arkadievic se lheuèc, s'espolsetèc es mores que l'auien queigut sus justet e, lheuant era pòst deth piech, arric alègraments, non per tòrt deth sòn estat d'esperit, senon damb er optimisme d'ua bona digestion.

Mès aqueth alègre arridolet li rebrembèc de pic era sua situacion, e se botèc seriós e cogitós.

Darrèr dera pòrta s'enteneren dues votzes mainadenques, que reconeishec era de Gricha, eth sòn hilh mendre, e era de Tania, era sua hilha ainada. Es dus venguien de deishar quèir quauquarren.

- Ja te didí qu'es passatgèrs non pòden vie en solèr de naut!, cridaue era mainada en anglés, ves?. Ara te cau quilhar-les.

"Tot que vie endravat, pensèc Esteva Arkadievic. Es mainatges jòguen a on vòlen, sens qu'arrés se n'encuede d'eri".

S'apressèc ena pòrta e les cridèc. Es mainatges, deishant ua caisha que damb era representauen un tren, entrèren en minjador.

Tania, er predilècta deth Prince, correc gausadaments entada eth e se pengèc deth sòn còth, erosa de poder alendar eth caracteristic perhum des sues pursères. En auer punat eth ròstre de sa pair, qu'era trendesa e era posicion inclinada l'auien hèt a rogir, Tania se premanie a gésser. Mès eth la retenguec.

- Com li va a mama?, preguntèc, en tot amorassar eth fèrm e leugèr còth dera sua hilha. Adishatz!, higec arrint, dirigint-se ath mainatge que l'auie saludat.

Reconeishie qu'estimaue mens ath sòn hilh e sajaue de dissimulà'c e mostrar-se madeish d'amable damb es dus, mès eth petit se n'encuedaue e non responec damb cap arridolet ar arridolet hered de sa pair.

- Mama ja s'a lheuat, responec era mainada.

Esteva Arkadievic alendèc.

"Aquerò vò díder que non a clucat un uelh en tota era net", pensèc.

- E ei contenta?

Era petita se'n sabie qu'entre es sòns pairs s'auie passat quauquarren, que mama non ère contenta e que papa ac deuie saber e non auie de hèr veir qu'ac ignoraue preguntant en aqueth ton indiferent. Se rogic, donc, pera mentida de sa pair. Eth, ath sòn torn, endonvièc es sentiments de Tania e tanben se rogic.

- Sabi pas, didec era petita: mama mos didec que non estudièssem aué, que venguéssem damb miss Hull entà visitar ara mairia.
- Plan ben. Vè-te'n, donc, a on t'a manat mama, Tania. Mès non; demora un moment, didec en tot retier-la e amorassar era maneta doça e delicada dera sua hilha.

Cuelhec dera humeneja un caisha de bonbons qu'auie deishat aquiu eth dia abantes e n'aufric dus a Tania, alistant un de chicolate e un aute de sucre, que se'n sabie qu'èren es que mès li shautauen.

- Un qu'ei entà Gricha, non, papa?, preguntèc era petita, en tot senhalar eth de chicolate.
- Òc, òc...

La tornèc a amorassar enes espatles, li punèc eth cogòt e la deishèc partir.

- Eth coche qu'ei prèst, senhor, didec Matèu. E vos demore un visitaire que vò demanar-vos sabi pas qué...
- Hè estona qu'ei aquiu?
- Ua mieja ora.
- Guairi còps me cau dider-te que m'anóncies es visites de seguit?
- Aumens me cau deishar-vos préner eth café tranquil, senhor, responec eth mosso damb aqueth ton entre amistós e grossièr que non admetie replica.
- Vai, donques qu'èntre, didec Oblonsky, damb un gèst desagradiu.

Era sollicitaira, era hemna deth tinent Kalilin, demanaue ua causa estupida e impossibla. Mès Esteva Arkadievic, sivans eth sòn costum, la hec a passar, l'escotèc damb atencion e, sense interromper-la, li didec a qui li calie dirigir-se entà obtier çò que desiraue e autanplan escriuec, damb era sua letra grana, polida e clara, ua carta de presentacion entad aqueth personatge.

Mandada era hemna der oficiau, Oblonsky cuelhec eth chapèu e se demorèc ua estona, hent memòria entà veir se se'n desbrembaue de quauquarren. Mès non se n'auie desbrembat d'arren, solet d'aquerò que volie desbrembar: era sua hemna.

"Qu'ei aquerò. A!, òc", didec, e es sòns beròis traits s'escuriren. "I anarè o non?"

Ath sòn laguens ua votz li didie que non. Que non se podie passar que simulacions, pr'amor qu'ère impossible tornar a convertir ara sua esposa en ua hemna atrasenta, capabla d'enamorar-lo, tau qu'ère impossible convertir ada eth en un vielh incapable de senter-se atreigut per hemnes beròies.

Arren, donc, se podie passar senon simulacion e mentida, dues causes que repugnauen ath sòn caractèr.

"Totun, mos cau hèr bèra causa. Non podem contunhar atau", se didec, en tot sajar d'encoratjar-se.

Alendèc ath hons, treiguec ua cigarreta, l'aluguèc, li hec dues pipades, la lancèc en cendrèr de nacre e dempús, damb pas rapid, se filèc entath salon e dauric era pòrta que comunicaue damb eth dormitòri dera sua hemna.

IV

Daria Alexandrovna, jargada damb ua bata simpla e entornejada de pèces de ròba e objèctes escampilhadi pertot, s'estaue de pès dauant un armari dubèrt que d'eth treiguie quauques causes. S'auie apraiat ara prèssa es peus, ara escassi, mès un dia espessi e polidi, sus eth cogòt, e es sòns uelhs, agranidi pera primesa deth sòn ròstre, auien ua expression espaurida.

En enténer es passi deth sòn marit, deishèc çò que hège e se virèc de cap ara pòrta, en tot sajar en vaganaut d'amagar jos ua expression sevèra e de mensprètz, era tribulacion que li costaue aquera entrevista.

Aumens dus còps en aqueri tres dies auie començat eth prètzhèt de desseparar es sues causes e es des mainatges entà amiar-les entara casa de sa mair, a on pensaue vier. E jamès artenhie amià'c a tèrme.

Coma cada dia, se didie ada era madeisha que non ère possible contunhar atau, que li calie decidir quauquarren, castigar ath sòn marit, afrontar-lo, entornar-li, encara que siguesse ua part, eth dolor qu'eth l'auie costat. Mès tant que se didie que li calie partir, arreconeishie ath sòn laguens que non ère possible, pr'amor que non podie deishar de considerar-lo coma ath sòn espós, non podie, mès que mès, deishar d'estimar-lo.

Comprenie, ath delà, que s'aciu, ena sua pròpia casa, non auie podut tier compde des sòns cinc hilhs, pejor ac harie en ua auta. Ja eth mès petit auie experimentat es conseqüéncies deth bataclam que regnaue ena casa e auie emmalautit per auer prenut eth dia abantes un bolhon maumetut, e non manquèc guaire entà qu'es auti se demoressen eth dia abantes sense minjar.

Se'n sabie, donc, qu'ère impossible d'anar-se'n; mès s'enganhaue ada era madeisha en tot hèr veir que premanie es causes entà hè'c.

En veir ath sòn marit, calèc es mans en un calaish, tau que se cerquèsse quauquarren, e non se virèc entà campar-lo enquia que l'auec ath ras. Era sua cara, que volie aufrir ua mina sevèra e decidida, hège veir solet patiment e indecision.

– Dolly!, gasulhèc eth, damb votz timida.

E joquèc eth cap, arropint-se e sajant d'adoptar ua actitud sometuda e adolorida, mès, a maugrat de tot, se lo vedie miralhant salut e fòrça. Era lo guardèc de cap a pès damb ua rapida lucada.

"Ei erós e s'està content, se didec. Totun jo!...A!, aguesta odiosa bondat sua que tant li lauden toti! Jo que l'è en òdi, plan mès per açò!".

Tirèc es pòts e un muscle dera sua caròla dreta tremolèc leugèraments.

- Qué voletz, preguntèc damb ua votz rapida e prigonda, que non se retiraue ara sua.
- Dolly, repetic eth, damb votz insegura. Anna vie aué.
- E a jo qué me cau?. Que non la pensi recéber, sorrisclèc era sua hemna.
- Ei de besonh que la recebes, Dolly.
- Hètz-vos enlà, hètz-vos enlà!, cridèc era, tau que s'aguestes exclamacions li siguessen arrincades per un dolor fisic.

Oblonsky podec auer-se demorat tranquil tant que pensaue en sa hemna, imaginant que tot s'apraiarie, sivans li didec Matèu, tant que liegie eth jornau e se prenie eth cafè. Mès en campar eth ròstre de Dolly, cansat e adolorit, en enténer eth sòn resignat e desesperat accent, se li copèc era alend, se li sarrèc era gòrja e es lèrmes li vengueren enes uelhs.

- Ò, Diu mèn, Dolly, qué è hèt!, mormolhèc. Non podec díder arren mès, estofada era votz per un somic.

Era barrèc er armari e lo guardèc.

- Qué posqui díder, Dolly? Solet ua causa: que me perdones... Non cres qu'es nau ans qu'amiam amassa meriten que mo'n desbrembem des moments que...

Dolly joquèc eth cap, e escotèc çò qu'eth l'anaue a díder, coma s'era madeisha l'implorèsse que la convencèsse.

- ...es moments de ceguetat?, contunhèc eth.

E anaue a contunhar, mès en enténer aquera expression, es pòts dera sua hemna tornèren a contrèir-se, jos er efècte d'un dolor fisic, e de nauèth tremolèc eth muscle dera sua caròla.

- Hètz-vos enlà, hètz-vos enlà, cridèc damb votz encara mès estridenta, e non parletz des vòstes ceguetats ne des vòstes vilanies!

E sagèc era de gésser, mès li calec emparar-se, aflaquida, en dorsièr d'ua cagira. Eth ròstre deth sòn marit semblaue que s'auie dilatat; auie es pòts holadi e es uelhs plens de lèrmes.

- Dolly!, gasulhaue, en tot petar en somics. Pensa enes mainatges... Quina colpa tien eri? Jo òc que sò colpable e sò prèst a acceptar eth castig que merita. Que non trapi paraules entà exprimir çò de mau que me sò comportat. Perdona-me, Dolly!

Era se seiguec. Oblonsky entenie era sua respiracion, cansada e pesada, e se sentec aclapat d'ua infinita pietat entara sua hemna. Dolly volec gésser de parlar diuèrsi viatges, mès que non podec. Eth demoraue.

- Tu t'en brembes des mainatges solet entà servir-te'n d'eri, mès que jo ja me'n sai que son perdudi, didec era fin finau, en tot repetir ua frasa que, solide, s'auie dit ada era madeisha mès d'un còp en aqueri tres dies.

L'auie tractat de tu. Oblonsky la guardèc arregraït, e s'auancèc entà sarrar-li era man, mès era se hec enlà deth sòn espós damb repugnància.

- Pensi enes mainatges, haria tot çò que calesse entà sauvar-les, mès que non sai com. Treiguent-les de sa pair o deishant-les près d'un pair depravat, òc, depravat? Ara, dempús de çò que s'a passat, contunhec lheuant era votz, didetz-me: com ei possible que contunhem viuent amassa? Com posqui víuer damb un òme, eth pair des mèns hilhs, que tie relacions amoroses damb era institutritz des sòns hilhs?
- E qué vòs que hescam ara? Qué mos cau hèr?, didec eth, lèu sense saber se qué didie, abaishant cada còp mès eth cap.
- Me hètz hàstic, me repugnatz, cridèc Dolly, cada viatge mès agitada. Es vòstes lèrmes que son aigua pura! Jamès m'auetz estimat! Non sabetz se qué ei noblesa ne sentiment!... Vos veigui coma a un estranh, òc, coma a un estranh, didec, repetint damb colèra aquera paraula tan terribla entada era: un estranh.

Oblonsky la campèc, espaurit e estonat dera ira que se retrataue en sòn ròstre. Non comprenie que çò que costaue era ira dera sua hemna ère era pietat que l'amuishaue. Era solet vedie en eth pietat, mès non amor.

"M'aborrís, m'è en òdi e non me perdonarà", pensèc Oblonsky.

- Ei terrible, terrible!, sorrisclèc.

S'entenec cridar en aqueth moment a un mainatge, que dilhèu auie queigut en quauqu'ua des crambes. Daria Alexandrovna parèc era aurelha e eth sòn ròstre se padeguéc de ressabuda. S'estèc un instant trantalhanta, tau que se non sabesse se qué hèr e, a tot darrèr, se filèc damb rapiditat entara pòrta.

"Qu'estime ath mèn hilh", pensèc eth Prince. "Sonque cau veir se com a cambiat era sua portadura en entener-lo cridar. E s'estime ath mèn hilh, com non m'estimarà a jo?"

- Demora, Dolly: ua paraula mès, didec, en tot seguir-la.
- Se me seguitz, cridarè ara gent, as mèns hilhs, pr'amor de qué toti se'n sapien de qué ètz un brigand. Jo que me'n vau ara madeish de casa. Contunhatz vos demorant-vos aciu damb era vòsta aimanta. Jo que m'en vau ara madeish de casa!

E gessec hènt un còp de pòrta.

Esteva Arkadievic alendèc, se sequèc eth ròstre e a plaser s'endralhèc de cap ara pòrta.

"Matèu ditz que tot s'apraiarà", reflexionaue, "mès que non sai se com. Non veigui era manèra. E quin biaish de cridar! Quines expressions! Brigand, aimanta... se didec, en tot rebrembar es paraules dera sua hemna. Pro que non se les agen entenut es sirventes! Ei terrible!", se repetic. S'estèc de pès ues segondes, se sequèc es lèrmes, alendèc, e, quilhant eth piech, gessec dera cramba.

Qu'ère diuèndres. En minjador, eth relotgèr aleman ère en tot dar còrda as relòtges. Esteva Arkadievic rebrembèc era sua badinada de costum, quan, en tot parlar damb aqueth aleman calvet, tan puntuau, li didie que se s'auie dat còrda ada eth entà tota era vida pr'amor de poder dar còrda ath sòn torn as relòtges, e arric. A Esteva Arkadievic li shautauen es badinades divertides. "Dilhèu", tornèc a pensar, "s'apraie tot! Quina paraula mès polida "apraiar!", se didec. "Mos calerà condar tanben aguest remoquet"

Cridèc a Matèu:

- Matèu, premanís era cramba entà Anna Arkadievna. Ditz-li a Maria que t'ajude.
- Plan ben, senhor.

Estevan Arkadievic se jarguèc era pelissa e se filèc entara escala.

- Non dinarà eth senhor en casa?, preguntèc Matèu, qu'anaue ath sòn costat.
- Sabi pas; ja veiram. Tie, entàs despenes, didec Oblonsky, en trèir dètz robles deth monedèr. N'auràs pro?
- Pro o non, madeish mos calerà apraiar, didec Matèu, en tot barrar era porteta deth coche e pujant pera escala.

Mentretant, solatjat eth mainatge e comprenent peth bronit deth coche qu'eth sòn espós partie, Daria Alexandrovna s'entornèc entath sòn dormitòri. Aqueth qu'ère eth solet lòc de refugi contra es copacaps domestics que l'entornejauen a penes gessie d'aquiu. Ja en aqueth moment qu'auie estat ena cramba des mainatges, era anglesa e Matrena l' auien preguntat sus diuèrses causes urgentes que les calie hèr e que solet era podie respóner. "Qué s'auien de botar es mainatges entà gésser de passejada?" "Les balhauen lèit?" "Se cercaue un aute codinèr o non?"

- Deishatz-me en patz!, auie contestat Dolly, e, en tot entornar-se'n entath sòn dormitòri, se seiguec en madeish lòc qu'abantes auie parlat damb eth sòn marit, se retortilhèc es mans cargades d'anéths que s'esguitlauen pes sòn dits uassudi, e comencèc a rebrembar era convèrsa tenguda damb eth.

"Ja a partit", pensaue. "Com acabarà er ahèr dera institutritz? Contunharà vedent-la? L'ac auí d'auer preguntat.

Non, non ei possible hèr es patzes.... Encara que contunhem viuent ena madeisha casa, que mos calerà víuer coma estranhs era un damb er aute. Estranhs entà tostemp!", repetic, soslinhant aqueres terribles paraules. "E com l'estimaua! Com l'estimaua, Diu mèn! Com l'è estimat!E ara madeish: non l'estimi, e dilhèu mès qu'abantes? Çò d'òrre ei que..."

Non podec acabar eth sòn pensament pr'amor que Matrena Filimonovna se presentèc ena pòrta.

- Se m'ac permetetz, manarè a cercar ath mèn frair, senhora, didec. Se non, me calerà premanir a jo eth repaish, non se passe qu'es mainatges se demoren sense dinar enquiàs sies dera tarde, tau qu'ager.
- Ara que vengui e decidirè se qué mos cau hèr. Auetz manat a quèrrer lèit fresca?

E Daria Alexandrovna, en tot calar-se enes copacaps diadèrs, estofèc de moment eth sòn dolor en eri.

V

Encara que bric pèc, Esteva Arkadievic ère guiterós e endravat, per çò que gessec deth collègi plaçat entre es darrèrs.

Totun aquerò, a maugrat dera sua vida de dissipacion, ath modèst grad e ara sua pòca edat, ocupaue eth cargue de president d'un Tribunau public de Moscòu. Auie artenhut aqueth emplec gràcies ara influéncia deth marit dera sua fraia Anna, Alexei Alexandrovic Karenin, qu'auie un naut cargue en Ministèri que depenie eth sòn burèu.

Mès encara que Karenin non l'auesse plaçat en aqueth lòc, Esteva Arkadievic, a trauèrs d'un centenat de persones, frairs o fraies, cosins o oncles, aurie artenhut madeish aqueth cargue o un aute de semblable que le permetesse guanhar es sies mil robles annaus que l'èren de besonh, en tot tier en compde era mala situacion des sòns negòcis, autanplan compdant damb es bens que tenguie era sua hemna.

Era mitat dera gent de reng de Moscòu e Sant Petersburg èren amics o parents d'Esteva Arkadievic. Neishec en ambient des poderosi d'aguest mon. Ua tresau part des nauti foncionaris, es antics, qu'auien estat amics de sa pair e lo coneishien ada eth dès era cunhèra. Damb era auta tresau part se tutejaue, e era auta part ère formada per coneishudi que damb eri mantenguie relacions coraus.

Atau, donc, es distribuidors des bens terrenaus (coma cargues, arrendaments, concessions, eca.) èren amics o parents e non deisharien ena indigéncia a un des sòns.

Atau, pr'amor de tier un bòn cargue, Oblonsky non li calec hèr un gran esfòrç. Que n'auec pro damb non contradíder, non envejar, non discutir, non anujar-se, çò que l'ère plan aisit pr'amor dera bondat innata deth sòn caractèr. Que l'aurie semblat incredible non trapar un cargue damb era remuneracion qu'auie de besonh, mès que mès pr'amor que non ambicionaue a penes arren: solet çò qu'auien artenhut es sòns amics ara sua edat e que siguesse ara posita des sues aptituds.

Aqueri que lo coneishien, non solet apreciauen eth sòn caractèr alègre e bondadós e era sua indiscutibla aunorabilitat, senon que se sentien inclinadi entada eth autanplan pera sua arroganta preséncia, es sòn ludents uelhs, es sues neres celhes e eth sòn ròstre blanc e roienc. Quan bèth un lo trapaue hège a veir de seguit era sua alegria: "Aciu que i é Stiva Oblonsky!", sorrisclaue en veder-lo aparéisher, lèu tostemps damb un arridolet e alègre.

E, a maugrat que dempús d'ua convèrsa damb eth non se costaue deguna satisfaccion especiau, era gent, un e un aute dia, quan lo vedien, lo tornauen a acuélher damb era madeisha alegria.

Enes tres ans qu'amiaue exercint eth sòn cargue en Moscòu, Esteva Arkadievic auie artenhut, non solet atrèir-se er afècte, senon eth respècte des companhs, subordinadi, capmèstres e de toti es que lo tractauen. Es principaus qualitats que lo hègen respectable en sòn burèu èren, mès que mès, era sua indulgéncia damb es auti, (basada en arreconeishement des sòns pròpis defèctes) e, dempús, eth sòn sincèr liberalisme. Non aqueth liberalisme que ne parlauen es jornaus, senon un liberalisme qu'amiaue ena sang, e que li hège tractar tostemp deth madeish biaish a toti, sense distincion de posicions e jerarquies, e finauments (e ère aguesta era qualitat principau) era perfècta indiferéncia que li bohaue eth sòn cargue, çò que li permetie non afogar-ser massa damb eth ne cométer errors.

En entrar en sòn burèu, Oblonsky passèc entath sòn cabinet particular, seguit peth respectuós portièr, que li hège a vier era cartèra. Se jarguèc aquiu eth sòn unifòrme e entrèc en burèu.

Es emplegats de burèu e es oficiaus se botèren de pès, en tot saludar-lo damb alegria e respècte. Coma de costum, Esteva Arkadievic sarrèc es mans as membres deth Tribunau e se seiguec ath sòn lòc. Badinèc e blaguèc ua estona, no mès de çò que calie, e comencèc a trabalhar.

Arrés mielhor qu'eth se'n sabie d'atermiar es limits dera simplicitat oportuna e era severitat precisa entà hèr agradiu e eficaç eth trabalh.

Eth secretari s'apressèc damb es documents deth dia, e li parlèc damb eth ton de familiaritat que hec a vier en burèu eth pròpi Esteva Arkadievic.

- A tot darrèr qu'auem recebut es donades qu'auíem de besonh dera administracion centrau de Penza. Aciu que i son. Damb eth vòste permís...
- Atau que ja se receberen?, sorrisclèc Estevan Arkadievic, en tot méter era man sus eri. Au, senhors!. E era oficina en plen se botèc a trabalhar.

"S'eri se'n sabessen", pensaue, mentretant que, damb mina seriosa, escotaue er infòrme, "quina portadura de mainatge endravat aganchat en fauta amiaue mieja ora abantes eth sòn "president de Tribunau!"

E es sòns uelhs arrien tant qu'escotaue era lectura der expedient.

Eth trabalh se tardaue enquia dues, que se daurie ua pausa entà dinar.

Pòc abantes d'aquera ora, es granes pòrtes dera sala se dauriren ara imprevista e quauquarrés se calèc en era. Es membres deth Tribunau, seigudi jos eth retrait der Emperaire e es plaçadi jos eth *zercalo*, guardèren entara pòrta, satisfèts d'aqueth

divertiment inesperat. Mès er uissièr hec gésser de seguit ath nauèth vengut e barrèc ath sòn darrèr era pòrta de veire.

Un còp examinat er expedient, Oblonsky se lheuèc, s'estirèc e, en tot balhar tribut ath liberalisme des temps que corrien, aluguèc ua cigarreta ena madeisha sala deth conselh e s'endralhèc entath sòn burèu.

Es sòns dus amics, eth veteran emplegat Nikitin e eth gentilòme de cramba Grinevic, lo seguiren.

- Après eth dinar qu'auram temps d'acabar er ahèr, didec Esteva Arkadievic.
- Plan que òc, afirmèc Nikitin.
- Aguest Fomin que deu èster un tafurèl astut!, didec Grinevic en tot referir-se a un des qu'èren implicadi en expedient qu'estudiauen.

Oblonsky hec ua potèla, coma entà hèr veir a Grinevic que non ère avient establir judicis per auança, e non contestèc.

- Qui ère eth qu'entrèc tant que trabalhàuem?, preguntèc ar uissièr.
- Un qu'ac hec sense permís, Excelléncia, en tot profitar ua distraccion mia. Que preguntèc per vos. Li didí qu'enquia que non gessessen es membres deth Tribunau...
- A on ei?
- Que deu èster ena anticramba. Non lo podia trèir d'aciu. A!, qu'ei aguest!, didec er uissièr, senhalant a un individú de bon pòrt, ample d'espatles, damb era barba retortilhada, que, sens trèir-se era casqueta de pèth de linçò de lhet, pujaue ath mès córrer era rosigada escala de pèira.

Un foncionari secalh, que baishaue damb ua cartèra dejós eth braç, guardèc damb severitat es cames d'aqueth òme e tachèc ua guardada inquisitiua a Oblonsky.

Esteva Arkadievic ère naut de tot dera escala. Eth sòn ròstre, ludent sus eth cothèr brodat der unifòrme, s'illuminèc en reconéisher ath nauèth vengut.

- Qu'ei eth, ja m'ac pensaua. Ei Levin, didec damb un arridolet amistós e un shinhau trufaire. Com gauses vier-me a visitar en aguesta "espelonga"?, didec abraçant ath sòn amic, non content damb sarrar-li solet era man. Hè molt qu'as arribat?
- Ara madeish. Qu'auia fòrça talents de veder-te, contestèc Levin damb timiditat e guardant ath còp ath sòn entorn damb inquietud e desengust.
- Ben, anem entath mèn cabinet, didec Oblonsky, que se'n sabie dera timiditat e er excessiu amor pròpi deth sòn amic.

E, agarrant eth sòn braç, lo tirèc ath sòn darrèr, tau que se li daurisse eth camin a trauèrs de grani perilhs.

Esteva Arkadievic tutejaue a lèu toti es sòns coneishudi: vielhs de setanta ans e gojats de vint, artistes e ministres, comerçants e generaus. De sòrta que fòrça des que tutejaue s'estauen en extrèms opausadi dera escala sociau e s'aurien estonat fòrça se se n'auessen sabut de qué a trauèrs d'Oblonsky, auien quauquarren en comun entre eri.

Se tutejaue damb toti que damb eri beuie champanha un solet viatge, e coma que ne beuie damb toti, quan en preséncia des sòns subordinats se trapaue damb quauqu'un d'aqueri "tus", coma solie cridar de badinada a taus amics, des que s'auesse d'avergonhar, sabie defugir, gràcies ara sua traça naturau, çò qu'aquerò podesse auer de menspredable entàs sòns subordinats.

Levin non ère un "tu" que se podesse avergonhar, mès Oblonsky comprenie qu'eth sòn amic pensaue qu'eth dilhèu aurie maufidances en mostrar-li era sua intimitat ena preséncia des sòns subaltèrns e per aquerò l'arrosseguèc entath sòn burèu.

Levin auie era madeisha edat qu'Oblonsky. Eth sòn tutejament non se deiue solet a auer begut champanha amassa, senon pr'amor d'auer estat amics e companhs ena sua joenesa. A maugrat dera diferéncia des sues inclinacions e caractèrs, s'estimauen tau qu'ac sòlen hèr dus amics dera adolescéncia. Mès, coma soent se passe entre persones qu'alisten diferentes professions, cada un, aprovant e comprenent era causida der aute, la menspredaue ath hons dera sua amna.

Li semblaue a cadun des dus qu'era vida qu'eth amiaue ère era soleta reau e era der amic ua ficcion. Per aquerò Oblonsky non auie podut reprimir un arridolet trufaire en campar a Levin. Diuèrsi viatges l'auie vist en Moscòu, vengut deth pòble, a on se tenguie a causes qu'Esteva Arkadievic non artenhie jamès a compréner pro ben, e que, ath delà, non l'interessauen.

Levin arribaue tostemp en Moscòu de ressabuda, agitat, retengut e emmaliciat contra eth madeish pera sua maganha e exprimint generauments punts d'enguarda desconcertants e inesperats sus quinsevolh causa.

Estevan Arkadievic trapaue aquerò plan divertit. Levin, ath sòn laguens, menspredaue tanben era vida ciutadana d'Oblonsky e eth sòn trabalh, que li semblauen sense valor. Era diferéncia s'estaue en qué Oblonsky, en tot hèr çò de madeish qu'es auti, en arrir-se'n deth sòn amic, ac hège segur d'eth madeish e damb bona encólia, tant que Levin li mancaue serenitat e a viatges s'emmaliciaue.

- Hè fòrça que te demoraua, didec Oblonsky, en tot entrar en sòn burèu e deishant anar eth braç deth sòn amic, coma entà hèr-li a veir que s'auien acabat es risques. Que sò plan content de veder-te, contunhèc, quan as arribat?

Levin caraue, campant as dus desconeishudi amics d'Esteva Arkadievic e tachant es vistons, sustot, ena blanca man der elegant Grinevic, ua man d'ahiladi e blanqui dits e de longues ungles corbades ena sua extremitat. Aqueres mans que gessien des punhets d'ua

camisa fistonadi de brilhants e enòrmes botons de punhet, tirauen tota era atencion de Levin, copauen era libertat des sòns pensaments.

Oblonsky se n'encuedèc e arric.

- Permetetz-me que vos presenti, didec. Aciu, es mèns amics Felip Ivanovic Nikitin e Mijail Stanislavovic Grinevic. E aciu, higec en tot virar-se entà Levin: ua personalitat des estats provinciaus, un membre des *zemstvos*, un gran esportista, que quilhe damb ua soleta man cinc *puds*; eth ric ramadèr, formidable caçaire e amic mèn Constantin Dmitrievic Levin, frair de Sergi Ivanovic Kosnichev.
- Encantat de coneisher-vos, didec er ancian.
- Qu'è er aunor de conéisher ath vòste frair Sergi Ivanovic, assegurèc Grinevic, en tot estener-li era man de longues ungles.

Esteva Arkadievic arric leugèraments.

- Non me didies que non te jargaries jamès vestits europèus?, preguntèc a Levin en tot guardar eth vestit qu'aguest amiaue, solide talhat per un sarte francés. Be me semble que t'estàs en ua naua fasa!

Levin se rogic, mès non coma es adults, que se boten rogidi lèu sense encuedar-se'n, senon coma es mainatges, qu'en rogir-se se'n saben dera sua ridicula timiditat, çò que posse encara mès era sua rojor dera cara, lèu enquias lèrmes.

Hège un efècte tant estranh veir aquera expression mainadenca en ròstre omenenc e intelligent deth sòn amic qu'Oblonsky virèc era guardada.

- A on mos podem veir?, preguntèc Levin. Qu'è besonh de parlar-te.

Oblonsky reflexionèc.

- Anem a dinar en restaurant Gurin, didec, e aquiu parlaram. Que sò liure enquias tres.
- Non, didec Levin, dempús de pensar-s'ac un moment. Abantes que me cau vier en un aute lòc.
- Alavetz soparam amassa tath ser.
- Mès, entà qué sopar? A tot darrèr que non è arren d'especiau entà dider-te. Solet preguntar-te, dues paraules, e dempús poiram parlar.
- Donques ditz-me es dues paraules ara e parlem tath ser.
- Se tracte, comencèc Levin... Totun que non ei arren de particular.

En sòn ròstre se miralhèc ua viua irritacion costada pes esfòrci que hège entà dominar era sua timiditat.

- Qué te'n sabes des Scherbazsky? Contunhen madeish?, preguntèc ara fin.

Esteva Arkadievic, que se'n sabie de hège temps que Levin ère encamardat dera sua cunhada Kitty, arric leugèraments e es sòns uelhs luderen de satisfaccion.

- Tu ac as dit en dues paraules, mès jo en dues paraules que non ac posqui contestar pr'amor que... Desencusa-me un instant.

Eth secretari, damb respectuosa familiaritat e damb era modèsta consciéncia dera superioritat que toti es secretaris se pensen tier sus es sòns capmèstres en coneishement de toti es ahèrs, entrèc e se filèc entà Oblonsky amiant uns documents e, ara manèra de pregunta, comencèc a exprimir-li ua dificultat. Esteva Arkadievic, sense acabar d'escotar-lo, metec era man sus era manja deth secretari.

- Non, hètz-ac, de quinsevolh manèra, tau que vos è dit, indiquèc en tot aleugerir era orde damb un arridolet. E après auer-li explicat era idia qu'eth auie sus era solucion der ahèr, concludic, desseparant es documents: Vos demani qu'ac hescatz atau, Zajar Nikitic.

Eth secretari gessec un shinhau confonut. Levin, mentretant, s'auie remetut complètaments deth sòn treboladís, e en aqueth moment se trapaue damb es mans emparades en dorsièr d'ua cagira, seguint d'aurelha damb ua atencion burlesca.

- Non ac compreni, non...didec.
- Qué ei çò que non comprenes?, didec Oblonsky arrint e treiguent ua cigarreta.

Demoraue quauqua extravagància de part de Levin.

- Çò que hètz aciu, responec Levin, arropint es espatles. Ei possible que t'ac posques cuélher seriosaments?
- Per qué non?
- Pr'amor qu'aciu non i a arren a hèr.
- Aquerò t'ac penses tu. Qu'èm aclapadi de trabalh.
- Òc: sus eth papèr...Reauments, te i hès ben damb aguestes causes, higec Levin.
- Qué vòs díder?
- Arren, repliquèc Levin. Ça que la, admiri era tua granesa e me senti capinaut d'auer un amic tant important... Mès encara non as responut ara mia pregunta, acabèc, tachant es uelhs en Oblonsky, damb un esfòrç desesperat.
- Plan ben: demora un shinhau e tanben tu acabaràs aciu, encara que tengues mil ectares de tèrra en districte de Karasinsky, tengues es tòns muscles e era joenesa e agilitat d'ua gojata de dotze ans. A maugrat de tot, acabaràs venguent enes nòstes hilades! E per çò que m'as demanat, que non i a cap nauetat. Mès qu'ei malastre que t'ages tardat tant de temps a vier per aciu.

- Donques qué se passe?, preguntèc damb inquietud Levin.
- Arren, arren, didec Oblonsky. Ja parlaram. E en resumit, se qué ei çò que t'a amiat entà aciu?
- Sus aquerò que serà mielhor tanben parlar-ne dempús, responec Levin, en tot rogir-se enquias aurelhes.
- Ben; que ja me n'encuedi, didec Esteva Arkadievic. Se les vòs veir, les traparàs aué en Parc Zoologic, de quate a cinc. Kitty ei patinaira. Vè-te'n a veder-les. Jo m'amassarè damb tu aquiu e dempús anaram entà quinsevolh lòc.
- Plan, donc. Enquia alavetz.
- Non te'n desbrembes dera cita! Te coneishi plan ben: qu'ès capable de desbrembar-la e de partir entath pòble, exclamèc, arrint, Oblonsky.
- Non, non...

E gessec deth burèu, sense brembar-se'n que non auie saludat as amics d'Oblonsky enquia que siguec ena pòrta.

- Semble un òme de caractèr, didec Grinevic en gésser Levin.
- Òc, estimat, assentic Esteva Arkadievic, jocant eth cap. Qu'ei un gojat damb sòrt! Tres mil ectares en Karasinsky, joen e fòrt, e damb un beròi avier...! non ei coma nosati!
- Se per qué vos planhetz?
- Perque tot me va mau!, responec Oblonsky, en tot alendar prigondaments.

VI

Quan Oblonsky preguntèc a Levin se per qué auie vengut en Moscòu, Levin se rogic e s'emmalicièc damb eth madeish per auer-se rogit e per non auer sabut dider-li: "Sò vengut entà demanar era man dera tua cunhada", pr'amor que solet per aguest motiu se trapaue en Moscòu.

Es Levin e es Scherbazky, ancianes familhes nòbles de Moscòu, auien mantengut tostemp entre eres relacions coraus, e era sua amistat s'auie assolidat encara mès pendent es ans que Levin siguec estudiant. Aguest se premanic entà ingressar ena Universitat ath madeish temps qu'eth joen prince Scherbazky, eth frair de Dolly e Kitty. Levin frequentaue alavetz era casa des Scherbazky e cuelhec afècte ara familha.

Per estranh que posque semblar, ad çò que Levin auie cuelhut afècte ère precisaments ara casa, ara familha e, sustot, ara part femenina dera familha.

Levin non rebrembaue a sa mair; auie solet ua fraia, e màger qu'eth. Atau donc, en çò des Scherbazky se trapèc per prumèr viatge en aqueth ambient de larèr aristocratic e intellectual qu'eth non auie podut gaudir jamès per tòrt dera mòrt des sòns pairs.

Tot, enes Scherbazky, mès que mès enes hemnes, se presentaue ath sòn dauant coma estropat damb un vel misteriós, poetic; e non solet non vedie en eri cap de defècte, senon que supausaue que jos aqueth vel poetic qu'entornejaue es sues vides s'amagauen es sentiments mès nauti e es mès nautes perfeccions.

Qu'aqueres senhoretes les calesse parlar un dia en francés e un aute en anglés; que toquèssen per torns eth piano, qu'es sues melodies s'entenien dera cramba de trabalh estant deth sòn frair, a on es estudiants premanien es sues leçons; qu'auessen professors de literatura francesa, de musica, de diboish, de dança; qu'es tres, acompanhades de mademoiselle Linon, venguessen tara serada en boulevard Tverskoy, jargades damb es sòns abrics iuernaus de satin (Dolly de long, Natalia de miei long e Kitty complètaments de cuert, de sòrta que se podien distinguir dejós er abric es sues cames curbides de fines miches roienques); que les calesse passejar peth boulevard Tverskoy acompanhades per un lacai damb ua cocarda daurada en chapèu; tot aquerò e fòrça mès causes que se hègen en aqueth mon misteriós qu'en eth se botjauen, Levin non ac podie compréner, mès ère segur de qué tot çò que se hège aquiu ère polit e perfècte, e precisaments peth mistèri qu'entada eth se desvolopaue, se sentie encamardat d'aquerò.

Pendent era sua epòca d'estudiant, lèu s'encamardèc dera hilha màger, Dolly, mès aguesta se maridèc pòc dempús damb Oblonsky. Alavetz comencèc a encamardar-se

dera dusau, tau que se le siguesse de besonh èster encamardat d'ua o ua auta des fraies. Mès Natalia, a penes presentada en societat, se maridèc damb eth diplomatic Lvov. Kitty encara ère ua mainada quan Levin gessec dera Universitat. Eth joen Scherbazky, qu'auie ingressat ena Marina, peric en Baltic e dès alavetz es relacions de Levin damb era familha, a maugrat dera sua amistat damb Oblonsky, vengueren cada viatge mens estretes. Mès quan aqueth an, a comencament d'iuèrn, Levin tornèc entà Moscòu dempús un an d'abséncia e visitèc as Scherbazky, comprenec de qui ère destinat en realitat a encamardar-se. Per çò que semble, arren mès simple (en tot conéisher as Scherbazky, en èster de bona familha, mèsalèu ric que praube, e compdant trenta dus ans d'edat) que demanar era man dera princeseta Kitty. Seguraments l'aurien considerat un bon partit. Mès, coma que Levin ère encamardat, Kitty li semblaue tan perfècta, un èsser tan peth dessús de tot çò dera tèrra, e eth se consideraue un òme tan vulgar e baish, que lèu non podie imaginar-se que ne Kitty ne es auti lo trapèssen digne d'era.

S'estèc dus mesi en Moscòu coma en un sòmni, en tot coïncidir lèu diadèraments damb Kitty ena nauta societat, que comencèc a frequentar entà veder-la mès soent; e, de ressabuda, li semblèc que non auie cap esperança d'arténher ara sua estimada e s'entornèc entath pòble.

Era opinion de Levin se basaue en qué dauant es uelhs des pairs de Kitty eth non podie èster un bon partit, e que tanpòc era deliciosa gojata lo podie estimar.

Duant des sòns pair non podie allegar ua ocupacion determinada, cap posicion sociau, en tot passar qu'ad aguesta madeisha edat, trenta dus ans, d'auti companhs sòns èren: er un generau ajudant, un aute director d'un banc e d'ua companhia ferroviària, un aute professor, e eth quatau president d'un tribunau de justícia, coma Oblonsky.

Eth, ath contrari, se'n sabie pro ben de se com lo deuien jutjar es auti: un propietari rurau, un elevaire, un òme sense capacitat, que non hège, dauant es uelhs dera gent, que çò que hèn es que non servissen entad arren: tier-se deth bestiar, de caçar, de susvelhar es sòns camps e es sues dependéncies.

Era beròia Kitty non podie, donc, estimar a un èsser tan lèg coma Levin se consideraue, e, sustot, tant inutil e vulgar. De un aute costat, per çò dera amistat damb eth frair d'era, ja defuntat, es sues relacions damb Kitty auien estat es d'un òme madur damb ua mainada, çò que li semblaue un trebuc mès. Opinaue qu'a un joen lèg e bondadós, qu'atau eth se pensaue, se lo pòt estimar coma a un amic, mès non damb era passion qu'eth professaue a Kitty. Entad açò li calie èster un òme galhard e, mès que mès, un òme destacat.

Ei vertat qu'auie entenut a díder qu'es hemnes estimen a viatges a òmes lègi e vulgars, mès eth que non s'ac podie creir, e jutjaue as auti per eth madeish, que solet ère capable d'estimar a hemnes beròies, misterioses e originaus.

Ça que la, en auer-se passat dus mesi ena solitud deth pòble, comprenec qu'eth sentiment que lo shurlaue ara non se semblaue en arren as afogadures dera sua prumèra joenesa, pr'amor que non li deishauen cap moment de repaus, e vedec clar que non poirie víuer sense saber se Kitty poirie o non vier a èster era sua hemna. Comprenec, ath delà, qu'es sòns temors èren hilhs dera sua imaginacion e que non auie cap motiu seriós entà pensar qu'auesse d'èster refusat. E siguec atau que se decidic a tornar entà Moscòu, decidit a demanar era man de Kitty e maridar-se damb era, se l'acceptauen... E se non... Mès que non volec ne pensar en çò que se passarie s'ère refusada era sua demana.

VII

Arribèc en Moscòu en tren deth maitin e de seguit s'endralhèc entà çò de Koznichev, eth sòn frair màger per part de mair. Dempus de mudar-se, entrèc en burèu de sa frair prèst a expausar-li es motius deth sòn viatge e demanar-li conselh.

Mès Koznichev non se trapaue solet. L'acompanhaue un professor de filosofia plan famós qu'auie vengut de Jarkov sonque damb er in de discutir damb eth un tèma filosofic que sus eth ambdús mantenguien diferenti punts d'enguarda.

Eth professor tenguie ua afogada polemica damb es materialistes, e Koznichev, que la seguie damb interès, dempús de liéger eth darrèr article deth professor, l'escriuec ua carta en tot hèr-li a veir es sues objeccions e censurar-li es excessiues concessions que hège ath materialisme.

Eth polemista se calec de seguit en camin entà discutir era qüestion. Eth punt a discutir qu'ère alavetz plan de mòda, e consistie en esclarir s'existie un limit de separacion entre es facultats psiquiques e fisiologiques der òme e a on se trapaue tau limit, s'ei qu'existisse.

Sergi Ivanovic acuelhec a sa frair damb eth madeish arridolet hered qu'acuelhie a toti, e dempús de presentar-li ath professor, contunhèc era charrada.

Eth professor, un òme baishet, damb mericles, de tèsta estreta, interrompec un moment era convèrsa entà saludar e, ara seguida, tornèc a contunhar-la, sense ocupar-se'n de Levin.

Aguest se seiguec, en tot demorar qu'eth filosòf partisse, mès que venguec d'interessar-se pera discussion.

Qu'auie campat enes jornaus es articles que se parlaue e les auie liejut, en tot cuélher en eri er interès generau qu'un ancian escolan dera facultat de sciéncies pòr cuélher en desvolopament des sciéncies; mès, ath sòn torn, jamès restacaue aguestes prigondes qüestions sus era procedéncia der òme coma animau, ara accion reflèxa, ara biologia, ara sociologia, e ad aquera que, entre totes, li preocupaue cada viagte mès: eth significat dera vida e dera mòrt.

Autaments, eth sòn frair e eth professor, ena seguida dera sua discussion, barrejauen es qüestions scientifiques damb es restacades ara amna, e quan semblaue qu'anauen a tocar eth tèma principau, se desviauen de seguit, e s'en.honsauen de nauèth ena esfèra des subtiles distincions, es resèrves, es cites, es allusions, es referéncies a opinions autorizades, per çò que Levin a penes podie compréner çò que se tractaue.

- Que non m'ei possible adméter, didec Sergi Ivanovic, damb claretat e precision, damb era puretat dera diccion que l'èren innates, era tèsi tenguda per Keiss; ei a díder: que tota era concepcion deth mon exterior mos ei transmetuda mejançant es sensacions. Era idia de qué existim la percebem nosati dirèctaments, non a trauèrs d'ua sensacion, pr'amor que non mo'n sabem d'organs especiaus capables de receber-la.
- Mès Wurst, Knaus e Pripasov li contestarien qu'era idia de qué existim ges der ensems de totes es sensacions e des sues conseqüéncies. Wurst afirme autanplan que sense sensacion non s'experimente era idia d'existir.
- Que vau a demostrar çò de contrari... comencèc Sergi Ivanovic.

Levin, en tot encuedar-se'n qu'es interlocutors, en apressar-se ath punt essenciau deth problèma, anauen a desviar-se un aute còp d'eth, preguntèc ath professor:

- Alavetz, quan es mies sensacions s'anequelisquen e eth mèn còs morisque, non i aurà entà jo existéncia possibla?

Eth professor, contrariat tau que s'aquera interropcion li costèsse lèu un dolor fisic, guardèc ath que l'interrogaue e que mès semblaue un pòcvau qu'un filosof, e dempús virèc es uelhs entà Sergi Ivanovic, coma se li preguntèsse: Se qué voletz que li respona?

Mès Sergi Ivanovic parlaue damb mens afectacion e intransigéncia qu'eth professor, e comprenie autant es objecccions d'aguest qu'eth naturau e simple punt d'enguarda que venguie d'ester sometut a examen; arric e didec:

- Encara non èm en condicions de respóner com cau ad aguesta pregunta.
- Plan que òc, encara non auem pro donades, afirmèc eth professor. E contunhèc en tot expausar es sòns arguments. Non, didec. Jo me pensi que se, tau qu'afirme Pripasov, era sensacion a eth sòn fondament ena impresson, mos cau establir entre aguestes dues nocions ua distincion rigorosa.

Levin non volec escotar mès e demoraue damb impaciéncia qu'eth professor partisse.

VIII

En partir eth professor, Sergi li didec ath sòn frair:

- M'alègri qu'ages vengut. Entà guaire? E se com van es tèrres?

Levin se'n sabie qu'ath sòn frair l'interessauen pòc es tèrres, e se li demanaue per eres ère solet per condescendéncia. Li responec, donc, en tot limitar-se a parlar-li dera venda deth horment e des sòs crubadi.

Qu'aurie volut parlar a sa frair des sòns projèctes de maridatge, demanar-li conselh. Mès, en enténer era sua convèrsa damb eth professor e dempús eth ton de proteccion que li demanaue pes tèrres (es propietats de sa mair les auien es dus frairs en comun, encara qu'ère Levin que les administraue), auec era sensacion de qué ja non aurie d'exprimir-se ben, de qué non podie començar a parlar a sa frair dera sua decision, e de qué aguest non veirie segurament es causes tau qu'eth desiraue que les vedesse.

- Ben, e se qué dides deth *zemstvo*?, preguntèc Sergi, que balhaue fòrça importància ad aquera institucion.
- Donques se vòs que te diga era vertat, non ac sai.
- Com? Non aperties ada eth?
- Non. Qu'è presentat era mia dimission, contestèc Levin, e non vau as amassades.
- Qu'ei malastre!, didec Sergi Ivanovic arroncilhant es celhes.

Levin, entà desencusar-se, comencèc a condar-li çò que se passaue enes amassades.

- Que ja mo'n sabem que tostemp se passe atau, l'interrompec sa frair. Es russi qu'èm d'aguesta sòrta. Dilhèu era facultat de campar es defèctes pròpis sigue ua polida tralha deth nòste caractèr. Mès les exageram e mos solatjam d'eri damb era ironia qu'amiam tostemp enes pòts. Te vau a díder ua causa: se quinsevolh aute pòble d'Euròpa auesse auut ua institucion analòga as *zemstvos*, per exemple es alemands o es anglesi, que l'aurien profitat entà arténher era sua libertat politica, mès nosati solet sabem arrir-mo'n d'era.
- Qué volies que hessa?, repliquèc Levin, en tot desencusar-se. Qu'ère era mia darrèra pròva, i calè en era tota era mia amna... Mès non posqui, non è aptituds.
- Non ei que non n'ages: qu'ei que non envisatges ben er ahèr, didec Sergi Ivanovic.
- Dilhèu ages rason, assentic Levin aclapat.
- Sabes qu'eth nòste frair Nicolàs s'està un aute còp en Moscòu?

Nicolàs, frair de Constantin e de Sergi, per part de mair, e màger qu'eri dus, ère un nocejaire. Auie degalhat era sua fortuna, anaue tostemp damb gent de dobtosa reputacion e s'auie pelejat damb es sòns dus frairs.

- Ei possible?, preguntèc Levin damb inquietud. Com ac sabes?
- Prokofy que l'a vist en carrèr.
- En Moscòu? Sabes a on s'està?

Levin se lheuèc, tau que se siguesse prèst a partir de seguit.

- Me hè dò d'auer-lo-te dit, didec Sergi Ivanovic, en tot botjar eth cap en veir era emocion de sa frair. Manè a informar-me deth sòn domicili. Li remetí era letra qu'acceptèc a Trubin, e que pagué jo. E guarda çò que me contèste...

Sergi Ivanovic l'amuishèc a sa frair ua nòta qu'auie dejós eth dralhapapèrs**.**

Levin liegec era nòta, escrita damb era letra irregulara de Nicolàs, tan semblabla ara sua:

Vos demani tu per tu que me deishetz en patz. Qu'ei solet çò que desiri des mèns estimadi frairets.

Nicolàs Levin.

Dempús de lieger-la, Constantin s'estèc de pès dauant de sa frair, damb eth cap clin e eth papèr entre es mans.

Ath sòn laguens pelejaue damb eth desir de desbrembar-se'n deth sòn malerós frair e damb era conviccion de qué actuar d'aqueth biais serie ua mala accion.

- Çampar, se prepause ofensar-me; mès que non ac artenherà, contunhèc dident Sergi. Jo qu'èra prèst a ajudar-lo damb tota era mia amna; mès ja ves qu'ei impossible.
- Òc, òc, didec Levin. Que compreni e sò d'acòrd damb era tua actitud... Mès jo que voi anar a veder-lo.
- Vè-i s'ac desires, mès non t'ac conselhi, didec Sergi Ivanovic. Non ei que me cau pòur des relacions entre tu e jo: non artenherà hèr-mos a pelejar. Mès me semble qu'ei mielhor que non i vages, e atau t'ac conselhi. Qu'ei impossible ajudar-lo. Totun, hès çò que volgues.
- Dilhèu sigue impossible ajudar-lo, mès non me demoraria tranquil, mès que mès ara, se...

- Non te compreni ben, didec Sergi Ivanovic, era soleta causa que compreni ei era leçon d'umilitat. Dès que Nicolàs comencèc a èster tau qu'ara ei, jo comencè a considerar çò que criden ua "baishesa", damb mens severitat. Ja sabes se qué hec!
- Qu'ei terrible, terrible!, repetie Levin.

Dempús d'obtier deth lacai de sa frair era adrèça de Nicolàs, Levin decidic visitar-lo de seguit, mès dempús, en pensar-s'ac mielhor, ajornèc era visita enquiara tarde.

Mès que mès, entà tranquillizar eth sòn esperit, qu'auie besonh de resòver er ahèr que l'auie amiat entà Moscòu. Entad açò, se filèc, donc, de cap ara oficina d'Oblonsky e, dempús d'auer artenhut es informacions qu'auie besonh sus es Scherbazky, cuelhec un coche e venguec entath lòc que l'auien dit que podie trapar a Kitty.

IX

Tàs quate dera tarde, Levin, damb eth còr pataquejant, deishèc eth coche de loguèr près deth Parc Zoologic e s'endralhèc per un caminòu entara pista de patinar, segur de trapar a Kitty, donques qu'auie vist ena pòrta eth tamborèu des Scherbazky.

Eth dia ère hered, seren. Dauant eth Parc Zoologic i èren arringleradi luges, cars particulars e coches de loguèr. Aciu e enlà se vedien quauqui gendarmes. Eth public, damb es sòns chapèus que ludien dejós eth solei, s'apileraue ena entrada e enes passegi ja nets de nhèu, entre hilades de casetes de husta d'estil rus, damb ornaments escultadi. Es vielhs bedoths, inclinadi jos eth pes dera nhèu que curbie es sues arrames, semblauen amuishar flambantes vestidures de hèsta.

Levin, tant que seguie era corsèra qu'amiaue entara pista, se didie: "Me cau estar tranquil; qu'ei de besonh que non m'esmòiga. Qué te cau, còr? Qué vòs? Cara, estupid!" Atau li parlaue ath sòn còr, mès coma mès s'esdegaue entà padegar-se, mès esmoigut se sentie.

Se trapèc damb un coneishut que lo saludèc, mès Levin non rebrembèc ne tansevolhe se qui podie èster.

S'apressèc as montanhes de nhèu, que, entre eth sarabat des cadies que hègen pujar es luges, sonauen votzes alègres. Uns passi mès enlà se trapèc damb era pista e entre es que patinauen arreconeishec de seguit a Kitty.

Era alegria e eth temor neguèren eth sòn còr. Kitty s'estaue en aute extrèm dera pista, en tot parlar en aqueth moment damb ua senhora. A maugrat de qué non i auie arren d'extraordinari ena sua actitud ne en sòn vestit, entà Levin ressautaue entre toti, tau qu'ua ròsa entre es ortigues. Tot ath sòn entorn semblaue illuminat. Qu'ère coma ua arridalha que hesse lúder es causes ath sòn entorn.

"Ei possible que posca apressar-me en lòc a on s'està?", se preguntèc Levin.

Enquia e tot, eth punt a on era se trapaue li semblaue un santuari inaccessible, e autant ère era sua angoisha que i auec un moment que decidic anar-se'n. Li calec hèr un esfòrç entà dider-se ada eth madeish qu'ath costat de Kitty i auie fòrça d'autes persones e qu'eth plan podie auer vengut aciu entà patinar.

Entrèc ena pista, sajant de non guardar a Kitty (sonque de quan en quan), coma hèn aqueri que cranhen campar eth solei de cara. Mès tau qu'eth solei, era preséncia dera joena se sentie, encara que non la guardèsse.

Aqueth dia e ad aquera ora acodien ena pista persones d'ua madeisha posicion, totes eres coneishudes entre se. Aquiu que i èren es mèstres der art de patinar, miralhant damb eth sòn art; es que començauen anauen agarradi a cagires que possauen ath sòn dauant, en tot esguitlar-se peth gèu damb movements timids e bastrussi; tanben i auie mainatges, e vielhs que patinauen per motius de salut.

Toti li semblauen a Levin èssers erosi pr'amor de qué podien èster près "d'era". Totun, es patinaires crotzauen peth costat de Kitty, l'artenhien, li parlauen, se hègen enlà un aute còp damb indiferenta naturalitat, en tot divertir-se, sense qu'era entrèsse entad arren ena sua alegria, gaudint deth bon temps e dera excellenta pista.

Nicolàs Scherbazky, cosin de Kitty, jargat damb ua giqueta cuerta e pantalons sarradi, descansaue en un banc damb es patins plaçadi. En veir a Levin, li cridèc:

- Adishatz, prumèr patinaire de totes es Russies! Dempús quan que vos estatz per aciu? Eth cèu qu'està excellent. Au, metetz-vos es patins.
- Que non m'è hèt a vier es patins, repliquèc Levin, estonat dera libertat d'anament de Scherbazky dauant "d'era" e sense deishar-la de uelh ne un moment, a maugrat de qué auie era guardada botada en un aute lòc.

Sentec qu'eth solei se l'apressaue. En tot esguitlar-se sus eth gèu damb es sòns petiti pès cauçadi damb nautes bòtes, Kitty, un shinhau espaurida, çampar, s'apressaue entà Levin. Ath sòn darrèr, damb gèsti desesperadi e ajocant-se enquiath gèu, i auie un gojat jargat damb eth vestit nacionau rus que l'acaçaue. Kitty patinaue damb pòga seguretat. En tot trèir es mans dera manja sarrada ath còth per un cordon, les estenie coma entà agarrar-se a quauquarren peth temor d'ua queiguda. Vedec a Levin, que reconeishec de seguit, e arric autant entada eth coma entà dissimular era sua pòur.

En arribar ena corba, Kitty, damb un impuls des sòns pès nerviosi, s'apressèc a Scherbazky, se cuelhèc ath sòn braç damb un arridolet e saludèc a Levin damb eth cap.

Qu'ère mès beròia encara de çò que s'imaginaue. Quan pensaue en era, la rebrembaue tota: eth sòn capet ròi, damb era sua expression deliciosa de bondat e innocéncia mainadenques, tant admirablaments plaçada sus es sòns muscles graciosi. Aqueth pilhomalho de gràcia de mainada e de beresa de hemna aufrien un ensems encantador qu'impressionaue a Levin prigondaments.

Mès çò que mès l'impressionaue d'era, tau que siguesse quauquarren tostemp nau, èren es sòns uelhs timids, sereni e franqui, e eth sòn arridolet, aqueth arridolet que lo transportaue entà un mon embelinat, a on se sentie satisfèt, content, damb ua felicitat plia coma sonque rebrembaue auer-la experimentat pendent es prumèrs dies dera sua mainadesa.

- Quan as vengut?, li preguntèc Kitty, en tot sarrar-li era man.

Eth mocador li queiguec dera manja. Levin lo recuelhèc e era didec:

- Fòrça gràcies.
- Que sò vengut hè pòc: ager...voi díder, aué...didec Levin, qu'era emocion l'auie empedit enténer ben era pregunta. Que volia vier ena vòsta casa...

E en tot brembar-se'n de pic deth motiu que la cercaue, se trebolèc e se rogic tot.

- Non me'n sabia que patinàuetz. E patinatz plan ben, higec.

Era lo guardèc damb atencion, coma sajant d'endonviar era causa deth sòn trebolament.

- Qu'avalori fòrça eth vòste elògi, pr'amor que se vos considère a vos eth mielhor patinaire, didec ara fin, en tot trèir damb era man emboishada enes gants era arrosada que se formaue sus era sua manja.
- Òc, abantes, quan patinaua damb passion aspiraua vier a èster un perfècte patinaire.
- Semble que vos apassionatz per tot, didec era joena arrint. Me shautarie veder-vos patinar. Au, metetz-vos es patins e hèm un torn amassa.

"Ei possible? Patinar amassa!", pensaue Levin, en tot guardar-la.

- De seguit que me les boti, didec en votz nauta.

E s'aluenhèc entà cercar-les.

- Hè temps que non venguíetz per aciu, senhor, li didec er emplegat, agarrant eth pè de Levin entà botar-li es patins. Dès alavetz que non vie arrés que patine coma vos. Vos està ben atau?, acabèc, en tot sarrar-li era correja.
- Plan, plan; hètz lèu, se vos platz, replicaue Levin, en tot tier a penes era arridalha deth gòi que lutaue entà campar en sòn ròstre. "Aquerò ei vida! Aquerò ei felicitat! Amassa, patinaram amassa!, m'a dit. E se l'ac didessa ara? Mès me cau pòur, pr'amor qu'ara me senti erós, erós encara que sigue solet pera esperança... Mès me cau decidir-me! Me cau acabar damb aguesta incertitud! E ara madeish!"

Se metec de pès, se treiguec er abric e, dempús de passar peth gèu irregular près ara caseta, passèc en gèu lis dera pista, en tot esguitlar-se sense esfòrç, tau que se n'auesse pro damb era volentat entà encoratjar era sua carrèra. S'apressèc a Kitty damb timiditat, en tot senter-se padegat en veir er arridolet que l'acuelhie.

Era li dèc era man e es dus se precipitèren amassa, aumentant cada viatge mès era velocitat, e coma mès de prèssa anauen, mès fòrtaments sarraue era era man de Levin.

- Damb vos que n'apreneria pro lèu, pr'amor que, sabi pas se per qué, mès me senti totafèt segura quan patini damb vos, li didec.

- E jo tanben me senti mès segur quan vos vos apuatz en mèn braç, repliquèc Levin. E de seguit se rogic, espaurit per çò que venguie de díder. E, plan que òc, a penes auec prononciat aguestes paraules, que, dera madeisha manèra qu'eth solei s'amague entre es bromes, deth ròstre de Kitty despareishec tota era doçor, e Levin comprenec pera expression dera sua cara qu'era joena se concentraue entà reflexionar.

Ua leugèra arrupeta se merquèc ena estirada tèsta dera gojata.

- Vos a arribat quauquarren? Perdonatz, non è eth dret a ...rectifiquèc Levin.
- Per qué non?, non m'a arribat arren, didec era heredaments. E higec:
- Non auetz vist encara a mademoiselle Linon?
- Encara non.
- Vietz a saludar-la. Vos aprècie fòrça.

"Ò, Diu mèn, l'è anutjat!", pensèc Levin, tant que s'endralhaue de cap ara vielha francesa de peus grisi retortilhadi seiguda en banc.

Era l'acuelhec coma un vielh amic, amuishant en arrir era sua dentadura postissa.

- Se com creishem, è?, li didec, en tot hèr-li a veir a Kitty se com viem vielhs! *Tinny bear* ei ja màger!, contunhèc, arrint, e rebrembant es fausnòms qu'antigaments balhaue Levin a cada ua des tres fraies, en tot equiparar-les as tres ossardets d'un conde popular anglés. Vo'n brembatz de qué la cridàuetz atau?

Eth ja non se'n brembaue, mès era francesa s'auie passat dètz ans arrint d'aquerò.

- Anatz, anatz a patinar. Vertat qu'era nòsta Kitty ac hè plan ben ara?

Quan Levin s'apressèc a Kitty de nauèth, era severitat auie despareishut deth ròstre dera joena; es sòns uelhs lo guardauen, coma abantes, franqui e plei de doçor, mès ada eth li semblèc qu'ena serenitat dera sua guardada i auie quauquarren de simulat e s'entristic.

Kitty, en parlar dera sua anciana institutritz e des sues raretats, preguntèc a Levin se qué ère dera sua vida.

- Non vos engüejatz en tot estar-vos en pòble pendent er iuèrn?, li preguntèc.
- Non, que non m'engüegi. Coma que tostemp sò ocupat..., didec eth, conscient de qué Kitty l'arrossegaue entar entorn d'aqueth ton tranquil qu'auie decidit mantier e que d'eth, coma s'auie passat ath principi der iuèrn, non podie ja defugir.
- Vietz entà guaire temps?, preguntèc Kitty.
- Sabi pas, contestèc Levin, lèu sense encuedar-se'n.

Pensèc que se se deishaue guanhar per aqueth ton de tranquilla amistat, se'n tornarie un aute còp sense resòlver arren; e decidic revoutar-se.

- Com que non vo'n sabetz?
- Non, non sai... Que depen de vos.

E de ressabuda se sentec espaurit des sues paraules.

Mès era non les entenec o non volec entener-les. Tau que se s'estramunquèsse, hec dus o tres leugèrs còps de talon e s'aluenhèc d'eth ara prèssa. S'apropèc ara institutritz, li didec quauques paraules e se filèc entara caseta pr'amor de trèir-se es patins.

"Ò, Diu mèn, ajudatz-me, illuminatz-me! Qué è hèt?", se didie Levin, pregant mentauments. Mès, coma que sentie, ath còp, un fòrt besonh de botjar-se, s'endralhèc en ua carrèra rapida sus eth gèu, en tot hèr damb ràbia ample cèrcles.

En aqueth moment, un des mielhors patinaires que i auie aquiu gessec dera cafeteria damb ua cigarreta enes pòts, baishèc sautant es escales damb es patins botadi, en tot formar un gran rambalh e, sense ne tansevolhe cambiar era portadura des sòns braci, toquèc eth gèu e s'esguitlèc sus eth.

- A!, ua naua tricha!, sorrisclèc Levin.

E correc entara escala pr'amor de realizar-la.

- Que vos vatz a aucir!, li cridèc Nicolàs Scherbazky. Que cau tier fòrça experiéncia entà hèr açò!

Levin pugèc enquiath darrèr gradon e, un viatge aquiu, se lancèc de cap a baish ara valenta, en tot sajar de mantier er equilibri damb es braci. Estramunquèc en darrèr gradon, mès en tocar leugèraments eth gèu damb era man hec un esfòrç rapid e violent, se lheuèc e, arrint, contunhèc era sua corsa.

"Quin gojat tan simpatic!", pensaue Kitty, que gessie dera caseta damb mademoiselle Linon, tant que seguie a Levin damb ua guardada doça e amorassanta, coma se campèsse a un frair estimat. "Dilhèu ne sò colpabla? È hèt quauquarren que non estongue ben? Ad açò li criden cocarèla. Ja sai que non ei ada eth qu'estimi, mès ath sòn costat que sò contenta. Ei tan simpatic! Mès, se per qué me diderie çò que me didec?"

En veir que Kitty s'anaue a arremassar damb era sua mair ena escala, Levin, damb eth ròstre alugat pera violéncia der exercici, s'arturèc e se demorèc cogitós. Dempús se treiguec es patins e artenhec a agarrar a mair e hilha près dera pòrta deth parc.

- Que m'alègri fòrça de veder-vos, didec era Princesa. Recebem visites es dijaus, coma tostemp.
- Alavetz, aué?
- Mos harà gòi era vòsta visita, repliquèc era Princesa, secaments.

Era sua heredor desengustèc a Kitty autant que non podec tier-se eth desir de solatjar era sequetat de sa mair e, virant eth cap, didec arrint:

- Entà dempús.

En aqueth moment, Esteva Arkadievic, damb eth chapèu de costat, es uelhs ludenti, damb mina trionfanta, entraue en jardin. En apressar-se, totun, ara sua soèra cuelhèc ua mina estrenhuda, en tot responer-li damb votz herida quan li demanèc pera salut de Dolly.

En parlar damb era en votz baisha e umilaments, Oblonsky se lheuec, treiguent piech e cuelhec eth braç de Levin.

- Qué? I vam?, preguntèc. Que m'è brembat fòrça de tu e sò plan content de qué ages vengut, didec, en tot guardar-li de bon voler es uelhs.
- Anem, responec Levin, qu'enes sues aurelhes sonaue encara doçaments eth resson d'aqueres paraules: "Entà dempús", e que dera sua ment non se hège enlà er arridolet que Kitty les volec acompanhar.
- Entar "Anglatèrra" o entar "Ermitatge"?
- Que m'ei parièr.
- Alavetz mo'n vam entar "Anglatèrra", didec Esteva Arkadievic en tot decidir-se per aqueth restaurant, pr'amor que deuie en eth mès sòs qu'en aute e consideraue que non estaue ben de deishar de frequentar-lo.
- Ties bèth coche logat?, higec. Òc? Magnific... Jo que ja auia het er adiu ath mèn...

Heren eth camin en silenci. Levin pensaue en çò que podie significar aqueth cambi d'expression en ròstre de Kitty, e o ben se sentie encoratjat enes sues esperances, o ben se sentie en.honsat ena desesperacion, e pensant qu'es sues illusions èren asenades. Ça que la, qu'auie era sensacion d'èster un aute òme, de non semblar-se en arren ad aqueth qu'era auie hèt er arridolet e qu'auie dit: "entà dempús".

Esteva Arkadievic, mentretant, anaue compausant eth menú pendent eth camin.

- Te shaute eth romb?, preguntèc a Levin, quan arribauen.
- Qué?
- Eth romb.
- Ò!, òc, òc, me shaute damb lhocaria.

X

Levin, en entrar en restaurant damb eth sòn amic, non deishèc d'observar en eth ua expression particulara, ua sòrta d'alegria radianta e contenguda que se hège a veir en ròstre e en tota era figura d'Esteva Arkadievic.

Oblonsky se treiguec er abric e, damb eth chapèu de costat, passèc entath minjador, balhant ordes as crambèrs tartars que, jargadi de frac e damb es tobalhons dejós eth braç, l'entornejauen, sarradi literauments as sues haudes.

En tot saludar alègraments a dreta e quèrra as coneishudi, qu'aciu coma pertot l'acuelhien alègraments, Esteva Arkadievic anèc de cap ath taulièr e prenec un veire de vodka en tot acompanhar-lo damb un peish en consèrva, e li didec ara caishèra francesa, tota cintes e dentèles, quauques frases que la heren estarnar-se d'arridalhades. Per çò de Levin, era vision d'aquera francesa, que semblaue hèta tota de cabeladures postisses e de *poudre de riz* e *vinaigres de toilette*, li hège hàstic. S'aluenhèc d'aquiu coma se siguesse un hiemèr. Era sua amna qu'ère plia deth rebrembe de Kitty e enes sòns uelhs ludie un arridolet de trionf e felicitat.

- Per aciu, Excelléncia, se vos platz. Aciu que non vos shordarà arrés, Excelléncia, didie eth crambèr tartar que damb mès in seguie a Oblonsky e qu'ère un òme gròs, ja vielh, damb es haudes deth frac flotant jos era ampla cintura. Se vos platz, Excelléncia, didie ath còp a Levin, en tot aunorar-lo tanben coma convidat d'Esteva Arkadievic.

Placèc ath mès córrer un tapís de taula net sus era taula redona, ja caperada damb un aute e plaçada jos era lampa de bronze. Dempús atirèc dues cagires tapissades e s'arturèc dauant d'Oblonsky damb eth tobalhon e era carta ath dauant, en tot demorar es sues ordes.

- Se sa Excelléncia desire era cramba reservada, que poirà dispausar d'era en un moment. Ara l'ocupe eth prince Galitzin damb ua dauna... Auem recèbut ustres franceses.
- Macarèu, ustres!

Esteva Arkadievic reflexionéc.

- Cambiam eth plan, Levin?, preguntèc, tant que botaue eth dit sus era carta.

Eth sòn ròstre exprimie vertadèra perplexitat.

- Sabes se son bones es ustres?, demanèc.

- De Flensburg, Excelléncia. D'Ostende que non n'auem aué.
- Digam que son de Flensburg, mès son fresques?
- Les auem recebut ager.
- Alavetz començam pes ustres e cambiam eth plan?
- Que m'ei parièr. A jo çò que mès me shautarie serie eth *schi* e era *hacha*, mès aciu non ne deuen auer d'aquerò.
- Eth senhor desire *hacha* ara russa?, preguntèc eth tartar, en tot jocar eth cap entà Levin tau qu'ac hè ua hilhuquèra damb eth sòn mainatge.
- Ath delà de tot, que sò d'acòrd damb çò qu'alistes, didec Levin a Oblonsky. È patinat fòrça e è hame. E higec, en tot campar ua expression de desengust en ròstre d'Esteva Arkadievic: non te penses que non sai avalorar era tua causida. Sò segur que minjarè plan a gust.
- Plan que òc! Sigue que sigue çò que digues, minjar ben qu'ei un dus plasers dera vida, repliquèc Esteva Arkadievic; au, amic: hè-mos a vier prumèr es ustres. Dues, non, aquerò que serie pòc, tres dotzenes...Dempús, sopa juliana...
- *Printanière*, non?, corregic eth tartar.

Mès Oblonsky non volie balhar-li era satisfaccion de mentar es plats en francés.

- Sopa juliana, juliana, comprenes?. Dempús, eth romb, damb era saussa plan espessa; dempús, *rosbif*, mès que sigue bon, è?. Dempús, poret e un shinhau de consèrves.

Eth tartar, rebrembant eth costum d'Oblonsky de non mentar es minjars damb eth nòm dera codina francesa, non volec persutar, mès que se'n vengèc, en tot repetir tot çò qu'auie encargat tau qu'ère escrit ena carta.

- *Soupe printanière, turbot a la beaumarchais, poularde a l'estragon, macedoine de fruits...*

E de seguit, dempús, coma possat per un ressòrt, escambièc era carta qu'auie enes mans pera de vins e l'ac presentèc a Oblonsky.

- Qué beuem?
- Çò que volgues; dilhèu un shinhau de... champanha, indicquèc Levin.
- Champanha entà començar? Plan, donc, coma volgues. Com te shaute? Carta blanca?
- *Cachet blanc*, didec eth tartar.
- Òc: aquerò damb es ustres. Despús ja veiram.

- Plan ben, Excelléncia. E vins de taula?
- Dilhèu Nuit...Mès non: que vau mès eth classic Chablis.
- Plan. Prenerà Sa Excelléncia eth sòn hormatge?
- Òc: de Parma. O t'estimes mès un aute?
- A jo que m'ei parièr, didec Levin, sense poder tier un arridolet.

Eth tartar s'aluenhèc ara prèssa, damb es haudes deth sòn frac flotant entà darrèr, e cinc menutes mès tard tornèc damb ua plata plia d'ustres ja dubèrtes enes sòns cauquilhes de nacre e damb ua botelha entre es dits.

Esteva Arkadievic arropic eth tobalhon midonat, botèc era punta ena dubertura deth justet e, apuant es mans sus era taula, comencèc a minjar-se es ustres.

- Non estan mau, didec, tant que desseparaue es ustres des cauquilhes damb un forquilheta d'argent e se les avalaue era ua darrèr era auta. Que non estan mau, tornèc a díder, en tot guardar damb es sòns ludenti uelhs, sigue a Levin, sigue ath tartar.

Levin mingèc ustres tanben, a maugrat que s'aurie estimat mès hormatge e pan blanc, mès que non podie estar-se'n d'admirar a Oblonsky.

Enquia e tot eth madeish tartar, dempús d'auer destapat era botelha e mestrat eth vin escumós enes fines copes de veire, contemplèc damb visible plaser a Esteva Arkadievic, tant que s'apraiaue era sua corbata blanca.

- Non te shauten es ustres?, preguntèc aguest a Levin. O ei qu'ès preocupat per quauquarren?

Desiraue que Levin se sentesse alègre. Levin non ère trist, se sentie solet a desplaser en ambient deth restaurant, que contrastaue autant damb eth sòn in d'aqueth moment. Non, non se trapaue ben en aqueth establiment damb es sues crambes reservades, a on s'amiauen es daunes entà minjar; damb es sòns bronzes, es sòns miralhs e es sòns tartars. Qu'auie era impression de qué aquerò l'auie de trebolar es sòns delicadi sentiments que sauvaue en sòn còr.

- Jo? Òc, que sò preocupat...Ath delà, a un campanhard coma jo, non te pòs imaginar era impression que li còsten aguestes causes. Qu'ei, per exemple, coma es ungles d'aqueth senhor que me presentères en tòn burèu.
- Ja me n'encuedè qu'es ungles deth praube Grinevic t'impressionèren fòrça, didec Oblonsky arrint.
- Son causes que non posqui tier!, repliquèc Levin. Plaça-te ath mèn lòc, en lòc d'un òme que s'està en camp. Aquiu mos esdegam a tier es mans de sòrta que mos permeten trabalhar mès a plaser; qu'ei per aquerò que mos copam es ungles e a viatges mos rebussam eth braç... ça que la, aciu era gent se dèishe créisher es ungles

tot çò que pòden e se boten uns botons de punh coma sietes entà vier de deishar es mans en estat de non poder servir entad arren.

Esteva Arkadievic arric alègrament.

- Senhau de qué non ei de besonh un trabalh rude, que se trabalhe damb eth cervèth... higec.
- Dilhèu. Mès totun açò a jo me còste ua estranha impression; tau que me la còste que nosati es deth pòble sagem de minjar de prèssa entà meter-mos a trabalhar de seguit un aute còp, mentre qu'aciu procuratz non assadorar-vos guaire de prèssa e per açò començatz a minjar ustres.
- Plan que òc, repliquèc eth sòn amic. Era finalitat dera civilizacion s'està a convertir totes es causes en un plaser.
- Donques s'aguesta ei era finalitat dera civilizacion, m'estimi mès èster un sauvatge.
- Qu'es un sauvatge sense besonh d'aquerò. Toti es Levin n'ètz.

Levin alendèc. Rebrembèc ath sòn frair Nicolàs e se sentec avergonhat e adolorit. Arroncilhèc es celhes. Mès que ja Oblonsky li parlaue de ua auta causa que distreiguec era sua atencion.

- Visitaràs aguesta net as Scherbazky? Voi díder a...?, higec, hènt enlà es cauquilhes uedes e apressant eth formatge, tant qu'es sòns uelhs ludien de manèra significatiua.
- Non deisharè d'anar-i, contestèc Levin, encara que me pensi qu'era Princesa non me convidèc de boni talents.
- Non digues pegaries! Era qu'ei atau. Mèstra-mos era sopa, amic, didec Oblonsky ath crambèr. Ei eth sòn anament de *grande dame.* Jo tanben i passarè, mès abantes me cau èster en çò dera comdessa Bonina. Que i a aquiu un còr que... Coma te didia, ès un sauvatge... Com s'explique era tua desaparicion sobta de Moscòu? Es Scherbazky non hègen que preguntar-me per tu, coma se jo m'en sabessa...E solet sai ua causa: que hès tostemp çò de contrari qu'es auti.
- Plan que òc: sò un sauvatge, acceptèc Levin, parlant tot doç, mès damb agitacion, mès se ne sò non ei per auer-me'n anat alavetz, senon per auer tornat ara.
- Qué n'ès d'erós!, interrompec eth sòn amic, en tot guardar-li es uelhs.
- Per qué?
- Coneishi as boni shivaus peth peu e as joeni encamardadi pes uelhs, declarèc Esteva Arkadievic. Eth mon qu'ei tòn...Er avier se daurís ath tòn dauant...
- Dilhèu tu ja non as arren dauant tòn?

- Òc, mès er avier qu'ei tòn. Jo è sonque eth present, e aguest present non ei precisaments de color de ròsa.
- E aquerò?
- Que non van ben es causes... Mès non voi parlar de jo, e, ath delà, non tot se pòt explicar, didec Esteva Arkadievic. Càmbia es siètes, didec ath crambèr. E contunhèc: Tè, a qué as vengut en Moscòu?
- Non ac endónvies?, contestèc Levin tachant es vistons en sòn amic, sense desseparar d'eth ne un solet instant es sòns uelhs prigonds.
- Ac endónvii, mès que jo non sò que li cau començar era convèrsa sus aquerò...Jutja pes mies paraules s'ac endónvii o non, didec Esteva Arkadievic damb un leugèr arridolet.
- E alavetz, se qué me dides, preguntèc Levin damb votz tremolosa, en tot sénter que toti es muscles dera sua cara s'estrementien. Qué te semble er ahèr?

Oblonsky uedèc a plaser era sua copa de Chablis sense deishar de uelh a Levin.

- Dera mia part, didec, non desiraria ua auta causa. Me pensi qu'ei çò de mielhor que poirie arribar.
- Non t'enganhes? Te'n sabes a qué te referisses?, repliquèc eth sòn amic en tot tachar es uelhs en eth. Te penses qu'ei possible?
- M'ac pensi. Per qué non?
- Te penses sincèraments qu'ei possible? Ditz-me tot çò que ne penses. Non me demore ua negatiua? Lèu sò segur...
- Per qué penses atau?, didec Esteva Arkadievic, campant era emocion de Levin.
- A viatges m'ac pensi, e aquerò serie terrible entà jo e entada era.
- Non creigui qu'entada era sigue arren terrible aquerò. Totes es gojates vien capinautes quan les demanen era man.
- Totes òc; mès qu'era non ei coma totes.

Esteva Arkadievic arric. Coneishie es sentiments deth sòn amic e sabie qu'entada eth totes es joenes deth mòn èren dividides en dues classes: era ua formada pera majoritat des hemnes, sometudes a totes es febleses, e era auta compausada solet per “era”, que non auie cap de defaut e s'estaue plan peth dessús deth gènre uman.

- Se qué hès? Cuelh un shinhau de saussa!, didec, agarrant era man de Levin que hège enlà era plata.

Levin, aubedient, se mestrèc era saussa; mès empachaue, damb es sues preguntes, qu'Estevan Arkadievic mingèsse tranquil.

- Demora, demora!, didec. Encueda-te'n qu'aquerò entà jo ei un ahèr de vida o mòrt. Ad arrés l'è parlat d'aquerò. Damb arrés posqui parlar, senon damb tu. Encara que sigam diferents en tot, me'n sai que m'aprècies e jo t'aprècii fòrça tanben. Mès, per Diu!, sigues sincèr damb jo.
- Jo te digui çò que pensi, responec Oblonsky damb un arridolet. Encara mès: era mia esposa, qu'ei ua hemna extraordinària...

Alendèc, en tot rebrembar er estat des sues relacions damb era e, dempús un brac silenci, contunhèc:

- Qu'a eth don de preveir es eveniments. Endónvie eth caractèr dera gent e profetize es eveniments...mès que mès se se tracte de matrimònis... Per exemple: predidec qu'era Schajovskaya se maridarie damb Brenteln. Arrés s'ac volie creir. E se passèc. Plan ben, donc: qu'ei dera tua part.
- Ei a díder, que...?
- Que non solet simpatize damb tu, senon qu'assegure que Kitty vierà a èster sense dobte era tua esposa.

En enténer aqueres paraules, eth ròstre de Levin se miralhèc damb ua d'aqueres arridalhes que darrèr d'eres semblen pròches es lèrmes de trendesa.

- Atau que ditz açò!, exclamèc. Tostemp è auut era pensada qu'era tua esposa ère ua hemna admirabla. Ben; qu'ei pro. Non parlem mès sus aquerò, higec, en tot lheuar-se.
- Ben, mès sè-te.

Levin non podie sèir-se. Hec un parelh de torns pera petita cramba, parpalhejant damb fòrça entà tier-se es lèrmes, e solet alavetz se tornèc a botar ena sua cagira.

- Te cau compréner, didec, qu'aquerò non ei un amor vulgar. Jo sò estat encamardat, mès non coma ara. Que non ei ja un sentiment, senon ua fòrça superior a jo que me posse entà Kitty. Partí de Moscòu pr'amor que me pensè qu'aquerò non poirie èster, tau que non pòt èster qu'age felicitat ena tèrra. Dempús è pelejat damb jo madeish e è comprenut que sense era era vida me serà impossibla. Ei de besonh que cuelha ua decision.
- Per qué te n'anères?
- A!, demora, demora! Se m'acodissen tantes causes entà demanar-te! Non sabes pas er efècte que m'an costat es tues paraules. Era felicitat m'a convertit lèu en un èsser indigne. Aué me n'è sabut de qué eth mèn frair Nicolàs ei aciu, e enquia e tot d'eth me n'auia desbrembat, coma se me pensèssa que tanben eth ère erós! Qu'ei ua sòrta de lhocaria! Mès i a ua causa terribla. A tu t'ac posqui díder, pr'amor qu'ès maridat e coneishes aguesti sentiments... Çò de terrible ei que nosati, òmes ja vielhs e damb un passat...e non un passat d'amor, senon de pecat... mos apressam a un èsser blos, a un

èsser innocent. Non me digues que non ei hastigós! Per aquerò un non pòt deishar de senter-se indigne.

- E, ça que la, a tu de pògui pecats se't pòt colpar.
- E totun, quan campi era mia vida, que senti hàstic, m'estrementisqui e me maudidi e me planhi amaraments... Òc.
- Mès, se qué vòs! Eth mon ei atau, didec Esteva Arkadievic.
- Solet ua consolacion mos rèste, qu'ei era d'aquera pregària tan beròia que tostemps me'n brembi: “Perdonatz-mos, Senhor, non sivans es nòsti merits, senon sivans era tua misericòrdia”. Solet atau me pòt perdonar.

XI

Levin beuec eth vin dera sua copa. Ambdús carèren.

- Qu'è quauquarren mès entà dider-te, senhalèc ara fin, Esteva Arkadievic. Coneishes a Vronsky?
- Non. Per qué?
- Hè-mos a vier ua auta botelha, didec Oblonsky ath tartar, qu'acodie tostemp entà aumplir es copes en moment que mès podie shordar. E higec:
- Pr'amor qu'ei un des tòns rivaus.
- Qui ei aguest Vronsky?, preguntèc Levin.

E era afogadura mainadenca que negaue eth sòn ròstre deishèc pas a ua expression torçuda e desagradiua.

- Ei hilh deth comde Ciril Ivanovic Vronsky e un des mès bèths representants dera joenesa daurada de Sant Petersburg. Lo coneishí en Tver quan hi eth servici aquiu. Eth venguie ena oficina entàs ahèrs de recrutament. Ei de bon pòrt, immensaments ric, tie fòrça bones relacions e ei ajudant de camp d'Estat Major e, ath delà, se tracte d'un gojat plan brave e plan simpatic. Dempús l'è tractat aciu e se passe qu'ei enquia e tot intelligent e instruit. Un joen que promet fòrça!

Levin, arroncilhant es celhes, sauvèc silenci.

- Venguec pòc dempús d'auer partit tu e, semble, qu'ei encamardat de Kitty enquiara holia. E, sabes?, era mair...
- Desencusa, mès que non compreni arren, didec Levin emmaliciat.

E, en tot brembar-se'n de sa frair, pensèc se guaire mau se portaue damb eth.

- Tranquil, òme, tranquil, didec Esteva Arkadievic, arrint e hent-li un copet ena man. Que t'è dit çò que sai. Mès me pensi qu'en un cas tan delicat coma aguest, er auantatge qu'ei a favor tòn.

Levin, esblancossit, s'emparèc ena cagira.

- Jo te conselharia qu'acabèsses er ahèr çò de mès lèu possible, didec Oblonsky, en tot aumplir era copa de Levin.
- Gràcies; non posqui béuer mès, didec Levin hent enlà era sua copa. Cuelheria ua peta. Ben, e com van es tues causes?, contunhèc, sajant de cambiar era convèrsa.

- Demora; ua auta paraula, persutèc Esteva Arkadievic. Apraia er ahèr çò de mès lèu possible; mès non aué. Vè-t'i deman peth maitin, hè ua demana de maridatge com cau e que Diu t'ajude.
- Me'n brembi que volies tostemp caçar enes mies tèrres, didec Levin. Per qué non vies aguesta primauèra?

Ara se n'empenaïe prigondaments d'auer començat aquera convèrsa damb Oblonsky, donques que se sentie madeish herit enes sòns intims sentiments per çò que venguie de saber-se'n sus es pretensions rivaus d'un oficiau de Sant Petersburg, coma pes conselhs e suposicions d'Esteva Arkadievic.

Oblonsky, en tot compréner çò que se passaue ena amna de Levin, arric.

- I anarè, i anarè... didec. Plan que òc, òme: es hemnes son er èish qu'ath sòn torn vire tot. Es mies causes van mau, plan mau. E tanben per tòrt d'eres. Au: balha-me un conselh d'amic, higec, tant que treiguie un cigar e tenguie era copa damb ua man.
- De qué se tracte?
- D'aquerò: supausem qu'ès maridat, qu'estimes ara tua hemna e que te sedusís ua auta...
- Desencusa, mès que m'ei impossible compréner aquerò. Serie tau que se, dempús de minjar aciu a gust, passèssem peth dauant d'ua hornaria e panèssem un pan.

Es uelhs d'Estevan Arkadievic ludien mès que jamès.

- Per qué non? A còps eth pan flaire tan ben qu'un non pòt tier-se:

Himmlisch ist's, wenn itch bezwungen
Meine irdische Begier;
Aber doch wenn's nicht gelungen
Hatt'ich auch recht hübsch Plaisir!

E, dempús de recitar aguesti vèrsi, Estevan Arkadievic arric maliciosaments. Levin non podec tier, ath sòn torn, un arridolet.

- Que parli seriosaments, didec Oblonsky. Guarda: se tracte d'ua hemna, d'un èsser fèble encamardat, d'ua prauba hemna soleta en mon e sense mejans de vida que m'ac a sacrificat tot. Coma vau a deishar-la? En tot supausar que mos desseparèssem per consideracion ara mia familha, se com non vau a tier pietat d'era, se com non ajudar-la, com non padegar eth mau que l'è costat?

- Desencusa. Ja sabes qu'entà jo es hemnes se dividissen en dues classes... Ei a díder...non... Ben, que i a hemnes e... En fin: jamès è campat aguesti beròis e fèbles èssers queigudi, ne les camparè jamès; mès des que son coma aguesta francesa pintada d'aquiu dehòra, damb es sues perruques postisses, hugi coma se siguesse era pèsta. E totes es hemnes queigudes, entà jo, son coma aguesta!
- E se qué me ditz dera der Evangèli?
- Cara, cara! Jamès Crist aurie prononciat aqueres paraules se se n'auesse sabut deth mau usatge que se'n harie d'eres. De tot er Evangèli, arrés se'n brembe senon d'aguestes paraules. Ça que la, non digui çò que pensi, senon çò que senti. Qu'è en òdi as hemnes perdudes. Tu as en òdi as aranhes; jo, aguesta sòrta de hemnes. Solide que non as estudiat era vida des aranhes, vertat? Donques jo tanpòc era de...
- Parlar atau qu'ei pro aisit. Ès coma aqueth personatge de Dickens que damb era man quèrra tire entà darrèr deth muscle dret es ahèrs dificils de resòlver. Mès remir un hèt non ei respóner ua pregunta. Ditz-me, qué me cau hèr en aguest cas? Era tua hemna a envielhit e tu te sentes plen de vida. Lèu sense encuedar-te'n, te trapes que non pòs estimar ara tua esposa damb vertadèr amor, per mès respècte que te bohe ath laguens. S'alavetz campe er amor ath tòn dauant, qu'ès perdut! Ès perdut, repetic Estevan Arkadievic damb desesperacion e tristor.

Levin arric.

- Òc, qu'ès perdut, repetic Oblonsky. E alavetz, se qué hèr?
- Non panar eth pan trende.

Esteva Arkadievic s'estarnèc d'arrir.

- Ò!, moralista! Mès aguest qu'ei eth cas: i a dues hemnes. Era ua non s'empare qu'enes sòns drets, qu'en sòn nòm exigís un amor que non li pòs autrejar. Era auta t'ac sacrifique tot e non te demane arren a cambi. Qué hèr? Com actuar? Ei un drama terrible!
- Era mia pensada sincèra ei que non i a cap de drama. Pr'amor que... per çò que me pensi, aguest amor...aguesti dus amors...que, coma rebrembaràs, Platon definís en sòn Simposion, constitusissen era pèira de tòc des òmes. Es uns que comprenen a un, es auti ar aute. E es que tien er amor non platonic non les cau parlar de drames. Qu'ei un amor que non dèishe pati a çò de dramatic. Tot eth drama s'està en ues paraules: “Gràcies pes satisfaccions que m'as autrejat, e adishatz.” En amor platonic que tanpòc i pòt auer drama, pr'amor qu'en eth tot ei pur e clar, e pr'amor que...

Levin se'n brembèc en aqueth moment des sòns pròpis pecats e de les peleges intèrnes que sostiège, e higec còp sec:

- A tot darrèr, dilhèu ages rason... Que pòt èster. Mès sabi pas, decididaments no sai...
- Guarda, didec Esteva Arkadievic: era tua grana errança e era tua grana qualitat s'està en qué ès un òme sancer. Coma qu'ei atau eth tòn caractèr, te shautarie qu'eth mon siguesse compausat de fenomèns sancers, e en realitat non ei atau. Tu, per exemple, mensprèdes era activitat sociau e eth trabalh oficiau pr'amor que voleries que quinsevolh esfòrç siguesse restacat ara sua finalitat, e aquerò non se passe ena vida. Voleries qu'eth prèzthèt d'un òme auesse ua finalitat, qu'er amor e era vida matrimoniau siguessen ua madeisha causa, e tanpòc ei atau. Tota era diuersitat, era beresa, er encantament dera vida, ei formada de lutzes e ombres.

Levin alendèc, mès didec pas arren. Pensaue enes sòns ahèrs e non escotaue a Oblonsky.

E de ressabuda es dus compreneren que, a maugrat d'èster amics, a maugrat qu'auien minjat e begut amassa, (çò que les auie d'auer estacat mès), cadun pensaue enes sues causes exclusiuaments e non se preocupaue en absolut der aute. Oblonsky auie experimentat mès d'un viatge aguesta impression d'aluenhament dempús un repaish destinat a aumentar era cordialitat e se'n sabie de çò que calie hèr en aguestes escadences.

- Eth compde!, cridèc, en tot gésser ena cramba deth costat.

Trapèc aquiu a un ajudant de camp de regiment e comencèc damb eth ua charrada sus ua cèrta actritz e eth sòn protector. Trapèc atau solatjament e repaus dera sua convèrsa damb Levin, que tostemp l'arrossegaue entà ua tension espirituau e cerebrau excessiues.

Quan eth tartar campèc damb eth compde de vint-e-sies robles e quauqui kopecs, mès un suplement pes vodkas, Levin (qu'en bèth aute moment, coma òme de camp, s'aurie espaurit d'aquera enormitat, que d'era li corresponie pagar catorze robles), non li hec ath hèt cap d'atencion.

Paguèc, donc, aquera quantitat e se filèc de cap ara sua casa entà cambiar-se eth vestit e vier entà çò des Scherbazky, a on s'auie de decidir eth sòn destin.

XII

Era princeseta Kitty Scherbazky auie dètz-e ueit ans. Aquera ère era prumèra tempsada que l'auien presentada en societat, a on auie mès capitades qu'es qu'artenheren es sues fraies granes e enquia mès qu'es que sa mair podesse demorar.

Non solet toti es joeni que frequentauen es balhs aristocratics de Moscòu èren encamardadi de Kitty, senon qu'aqueth iuèrn surgentèren dues proposicions serioses: era de Levin e, ara seguida dera sua partida, era deth comde Vronsky.

Era aparicion de Levin ath principi dera tempsada, es sues frequentes visites e es sues mòstres d'amor entà Kitty costèren es prumères conversacions formaus entre es sòns pairs a prepaus deth futur dera joena, e enquia dèren motius de discusions.

Eth Prince s'estaue per Levin e didie que non desiraue arren mielhor entà Kitty. Mès, damb eth caracteristic costum des hemnes de desviar es qüestions, era Princesa responie que Kitty ère massa joena, qu'arren demostraue que Levin amièsse intencions serioses, que Kitty non sentie inclinacion entà Levin e d'auti arguments parièrs. Se caraue çò de mès important: que demoraue un partit mielhor entara sua hilha, que Levin non l'ère simpatic e que non comprenie era sua manèra d'èster.

Atau, quan Levin partic de ressabuda, era Princesa se n'alegrèc e didec, damb aire de trionf, ath sòn marit:

– Ves coma que jo auia rason?

Quan Vronsky hec era sua aparicion, encara se n'alegrèc mès, e s'assolidèc ena sua opinion de qué a Kitty li calie hèr, non ja un matrimòni bon, senon brilhant.

Entara mair, que non auie punt de comparèr entre Levin e Vronsky. Non li shautaue Levin per çò des sues opinions violentes e estranhes, pera sua maganha en botjar-se ena societat, costada, ena sua pensada, peth sòn orgulh. La desengustaue era vida sauvatge, sivans era, qu'eth joen amiaue en pòble, a on non se hège que damb animaus e campanhards.

La contrariaue, mès que mès, que, encamardat dera sua hilha, s'auesse estat un mes e miei frequentant era casa, damb er anament d'un òme que trantalhaue, observaue e se preguntaue se, en tot hèr era declaracion, er aunor que les harie non serie pro gran. Non comprenie, dilhèu, que, donques que visitaue a ua familha a on i auie ua joena maridabla**,** ère de besonh esclarir es causes? E, dempús, aquera partida sobta, sense explicacions... “Mens mau, comentaue era mair, qu'ei plan pòc atrasent e Kitty, clar!, non s'encamardèc d'eth”.

Vronsky, ça que la, auie tot çò que podie desirar era Princesa: ère plan ric, intelligent, nòble, damb era possibilitat de hèr ua brilhant carrèra militara e cortesana. E ath delà ère un òme deliciós. Non, non podie desirar arren mielhor.

Vronsky, enes balhs, hestejaue dubèrtaments a Kitty, dançaue damb era, visitaue era casa... Non ère possible, donc, dobtar dera fermetat des sues intencions. Totun, era Princesa se passèc tot er iuèrn plia de desir e angoisha**.**

Era madeisha s'auie maridat, hège trenta ans, gràcies a ua nòça apraiada per ua tia sua. Eth nòvi, que d'eth tot se sabie per auança, arribèc, coneishec ara nòvia e lo coneisheren ada eth; era tia maridaira informèc a ambdues parts der efècte que s'auien costat mutuaments, e coma qu'ère favorable, enes dies a vier e en ua data senhalada, se formulèc e acceptèc era demana de maridatge.

Tot siguec plan simple e sense complicacions, o atau, aumens, li semblèc ara Princesa.

Mès, en maridar as sues hilhes, vedec per experiéncia qu'es causes non èren tan simples ne aisides. Que sigueren fòrça es cares que se vederen, es pensaments que se tengueren, es sòs que se despeneren e es discusions qu'aueren damb eth sòn marit abantes de maridar a Daria e a Natalia.

En presentar-se en societat era sua hilha mendre, se reprodusien es madeishi dobtes, es madeishi temors e, ath delà, discusions mès frequentes damb eth sòn marit. Coma toti es pairs, eth vielh Prince ère plan gelós der aunor e puretat des sues hilhes, e sustot de Kitty, era sua preferida, e en quinsevolh moment formaue escandals ara Princesa, en tot acusar-la de comprométer ara joena.

Èra Princesa ère avedada ja ad aquerò damb es autes hilhes, mès ara comprenie qu'era sensibilitat deth pair s'alugaue damb mès fondament. Reconeishie qu'enes darrèri tempsi es costums dera nauta societat auien cambiat e es sòns déuers de mair s'auien hèt mès complèxi. Vedie as amigues de Kitty formar societats, assistir a sabi pas se quini cursi, tractar as òmes damb libertat, vier en coche soletes, deishar de cornèr fòrça d'eres, enes sues salutacions, es reveréncies e, çò de pejor, èster totes convençudes de qué era causida de marit ère ua causa sua e non des sues mairs.

“Aué en dia es joenes non se mariden ja coma abantes”, didien e pensauen totes aqueres gojates; e çò de pejor ère que tanben ac pensauen fòrça persones d'edat. Totun, se com se maridauen “aué en dia” es joenes arrés l'ac auie dit ara Princesa. Eth costum francés de qué es pairs des gojates decidissen eth sòn futur qu'ère refusat e criticat. Eth costum anglés de deishar plia libertat as gojates tanpòc ère acceptat ne se consideraue possible ena societat russa. Eth costum rus d'organizar es nòces a trauèrs de maridaires ère considerat coma grotesc e toti se n'arrien d'eth, autanplan era pròpia Princesa.

Mès com auien de maridar-se es sues hilhes, aquerò que non ac sabie arrés. Aqueri, qu'era Princesa auie era escadença de parlar, non gessien d'açò:

- En nòste temps non se pòden seguir aguesti metòdes arcaïcs. Qui se maride son es joenes, non es pairs. Les cau deishar, donc, en libertat entà que s'apraien; eres que saben mielhor qu'arrés çò que les cau hèr.

Entad aqueri que non auien hilhes, qu'ère plan de bon hèr parlar atau, mès era Princesa comprenie que s'era sua hilha tractaue as òmes damb libertat, plan poirie encamardar-se de bèth un que non l'estimèsse o que non li convenguesse coma marit. Tanpòc podie acceptar qu'es joenes apraièssen eth sòn destin per eres soletes. Que non ac podie admèter, coma non podie admèter que se deishèsse jogar a mainatges de cinc ans damb pistòles cargades. Plan per aquerò, era Princesa qu'ère mès inquieta per Kitty de çò que n'auie estat abantes damb es sues autes hilhes.

En aguest moment, cranhie que Vronsky non volesse vier mès enlà, en tot limitar-se a hestejar ara sua hilha. Se n'encuedèc que Kitty ère ja encamardada d'eth, mès se padegaue damb era idia de qué Vronsky ère un òme aunorable. Reconeishie, totun, se guaire aisit ère capvirar eth cap a ua joena quan existissen relacions tan liures coma es d'aué en dia, en tot tier compde era pòca importància qu'es òmes autregen a fautes d'aguesta sòrta.

Era setmana anteriora, Kitty auie condat a sa mair ua convèrsa qu'auie auut dambVronsky tant que dançauen ua mazurca, e encara que tau convèrsa solatgèc ara Princesa, non se sentie totafèt tranquilla. Vronsky l'auie dit a Kitty qu'eth sòn frair e eth èren tant acostumadi a creir a sa mair que jamès hègen arren sense demanar-li conselh.

- E ara demori damb grana felicitat que ma mair vengue de Sant Petersburg, higec.

Kitty ac condèc sense balhar-li importància ad aguestes paraules. Mès sa mair que les vedie de manèra desparièra. Sabie qu'eth demoraue ara vielha d'un moment en aute, en tot supausar qu'era serie contenta dera causida deth sòn hilh, e comprenie qu'eth hilh non hège era demana de maridatge de Kitty per temor a ofensar a sa mair se non la consultaue prealablaments. Era Princesa desiraue damb deleri aguest maridatge, mès desiraue encara mès recuperar era tranquillitat que li panauen aqueri copacaps.

Qu'ère fòrça eth dolor que li costaue eth malastre de Dolly, que volie separar-se deth sòn espós, mès, totun aquerò, era inquietud que li costaue era sua hilha mendre l'absorvie complètaments.

Era arribada de Levin ahigec un copacap mès as que ja sentie. Cranhie qu'era sua hilha, qu'en era apreciaue, de temps a, ua cèrta simpatia entà Levin, refusèsse a Vronsky per tòrt d'escrupuls exageradi. En resumit: consideraue possible que, d'ua o ua auta manèra, era preséncia de Levin podesse mauméter un ahèr qu'ère a mand de resolver-se.

- Hè guaire qu'a vengut?, preguntèc era Princesa ara sua hilha, en tot referir-se a Levin, quan s'entornèren entà casa.

- Aué, mama.

- Voleria dider-te ua causa... gessec de díder era Princesa.

Peth ròstre grèu de sa mair, Kitty endonvièc çò que se tractaue.

- Mama, didec, en tot virar-se ara prèssa entada era. Vos demani, se vos platz, que non me digatz arren sus açò. Ac sai, ac sai tot...

Desiraue çò madeish que sa mair, mès es motius que bohauen es desirs d'aguesta non li shautauen.

- Solet te volia díder que se balhes esperances a un...
- Estimada mama, non me digatz arren, per Diu. Que m'espaurís parlar d'açò...
- Cararè, didec era Princesa, en veir pistar es lèrmes enes uelhs dera sua hilha. Sonque voi que me prometes ua causa, vida mia: que jamès auràs secrets entà jo. M'ac prometes?
- Jamès, mama, didec Kitty, en tot rogir-se tota e guardant a sa mair ena cara. Mès en dia d'aué que non è arren entà dider-te... Jo...Jo...Encara que volessa dider-te quauquarren, que non sabi se qué. Non, non sabi qué, ne com...

"Non, damb aguesti uelhs non pòt mentir", pensèc sa mair, en tot arrir esmoiguda e contenta. Era Princesa arrie, ath delà, dauant d'aquerò qu'ara prauba gojata li semblaue tant immens e transcendentau: es emocions que tormentauen ara era sua amna.

XIII

Dempús de dinar e enquia qu'escuric, Kitty experimentèc un sentiment semblable ad aqueth que pòt sénter un joen soldat abantes dera batalha. Eth sòn còr batanaue damb fòrça e l'ère impossible concentrar es sòns pensaments en quinsevolh causa. S'en sabie qu'aquera net vierien a trapar-se es dus e se decidirie era sua sòrt, e se les imaginaue, ja a cadun per separat, ja as dus ath còp.

En rebrembar eth passat, s'arturaue enes rebrembes des sues relacions damb Levin, que li costauen un doç plaser. Aqueri rebrembes dera mainadesa, era memòria de Levin estacada ara deth frair defuntat, nimbaue damb poetics colors es sues relacions damb eth. Er amor que l'auie ada era, que d'açò n'ère segura, la vantaue e l'aumplie d'alegria. Sauvaue, donc, un rebrembe pro agradiu de Levin.

Peth contrari, eth rebrembe de Vronsky li costaue tostemp un cèrt malèster e li semblaue qu'enes sues relacions damb eth auie quauquarren de faus, que non ne podie colpar a Vronsky, que se mostraue tostemp simple e agradiu, senon ada era madeisha, tant que damb Levin se sentie serena e confiada. Mès, quan s'imaginaue eth futur damb Vronsky ath sòn costat, se l'apareishie brilhant e erós, mentre qu'eth futur damb Levin se l'apareishie bromós.

En pujar ena sua cramba entà vestir-se, Kitty, en tot guardar-se en miralh, verifiquèc damb alegria qu'ère en un des sòns mielhors dies. Se sentie tranquilla, damb complèt domeni d'era madeisha, e es sòns movements èren esdegadi e graciosi.

Tàs sèt e mieja, a penes auec baishat en salon, eth lacai anoncièc:

– Constantin Dmitrievic Levin.

Era Princesa s'estaue encara ena sua cramba e eth Prince non auie baishat tanpòc. “Ara...”, pensèc Kitty, en tot sénter qu'era sang li borie. Se guardèc en miralh e s'espauric deth sòn pròpi pallitge.

Ara comprenie claraments que s'eth auie vengut tan lèu ère entà trapar-la soleta e hèr era demana de maridatge. E er ahèr se li presentèc còp sec jos un aute aspècte. Que non se tractaue ja d'era soleta, ne de saber-se'n damb qui poirie èster erosa e a qui balharie era sua preferéncia; ara comprenie qu'ère de besonh herir crudèuments a un òme qu'estimaue. E se per qué? Pr'amor qu'eth, tant agradiu, ère encamardat d'era! Mès era non i podie hèr arren: es causes les calie èster atau.

“Diu mèn! Que m'ac calgue díder a jo madeisha!, pensèc. L'aurè de díder que non l'estimi? Mès aquerò non serie vertat! Que estimi a un aute? Aquerò qu'ei impossible! Me'n vau, me'n vau...”

Ja ère a mand de gésser que sentec es passi d'eth.

“Non, non està ben que me'n vaja. Per qué me cau crànher? Qué è hèt de mau? Li diderè era vertat e non me senterè intimidada dauant d'eth. Òc, qu'ei mielhor que passe... Qu'ei aciu”, se didec, en distinguir era pesada e timida figura que la campaue damb uelhs ardents.

Kitty li guardèc era cara tau que se li demanèsse cleméncia, e li sarrèc era man.

- Veigui que sò arribat massa d'ora, didec Levin, campant eth salon uet. E quan verifiquèc que, tau que se demoraue, arren meterie trebucs as sues explicacions, eth sòn ròstre s'entristic**.**
- Ò, non, responec Kitty, en tot sèir-se ath ras d'ua taula.
- En realitat, que volia trapar-vos soleta, expliquèc eth, sense sèir-se e sense guardar-la, entà non pèrder eth vam.
- Mama vierà de seguit. Ager que se fatiguèc fòrça... Ager...

Parlaue sense saber se qué didie e sense hèr enlà de Levin era sua guardada suplicanta e amorassanta.

Eth la tornèc a campar. Kitty se rogic e sauvèc silenci.

- Ja vos didí que non sai se guaire temps me demorarè en Moscòu, qu'era causa depenie de vos.

Era joquèc encara mès eth cap sense saber se com li calerie respóner ara pregunta que pressentie.

- Que depen de vos pr'amor que jo volia... volia dider-vos que...me shautarie que siguéssetz era mia esposa.

Auie parlat lèu inconscientaments. En encuedar-se'n de qué çò de mès grèu ja s'auie dit, carèc e guardèc ara joena.

Era alendaue damb dificultat, en tot hèr enlà era guardada. Ath hons se sentie alègra e era sua amna miralhaue felicitat. Jamès s'auie pensat que tau declaracion li podesse costar ua impression tan prigonda.

Mès aquerò se tardèc solet un instant. Rebrembèc a Vronsky e, en tot dirigir entà Levin era guardada des sòn uelhs nets e sincèrs e en tot veir era expression desesperada deth sòn ròstre, didec ara imprevista.

- Desencusatz-me... Non ei possible.

Be n'ère de pròcha era, ada eth, un moment abantes e guaire n'ère de besonh entara sua vida! E ara, be n'ère de luenhana e distanta d'eth!

- Non podie èster de ua auta manèra, didec Levin, sense guardar-la. Saludèc e se premanit entà partir.

XIV

Mès en aqueth moment entrèc era Princesa. Er orror se diboishèc enes sòns traits en veir qu'es dus joeni èren solets e qu'enes sus cares se retrataue un prigond treboladís. Levin saludèc en silenci ara Princesa. Kitty caraue e baishaue es uelhs.

“Gràcies a Diu, l'a dit que non”, pensèc sa mair.

E en sòn ròstre se diboishèc er arridolet de costum que recebie a sòns convidadi cada dijaus.

Se seiguec e comencèc a hèr preguntes a Levin sus era sua vida en pòble. Eth se seiguec tanben, en tot demorar qu'arribèssen es auti convidadi entà poder anar-se'n sense cridar era atencion.

Cinc menutes dempús entrèc ua amiga de Kitty, maridada en darrèr iuèrn: era comdessa Nordston.

Ère ua hemna seca, auriolenca, de ludents uelhs neri, nerviosa e malautissa. Estimaue a Kitty e, coma tostemp se passe quan ua maridada è afeccion per ua celibatària, era sua afeccion se hège a veir en desir de maridar ara joena damb un òme que responie ath sòn ideau de felicitat, e aguest òme ère Vronsky.

Era comdessa solie trapar a Levin en çò des Scherbazky a principis der iuèrn. Que non se hège damb eth. Eth sòn màger plaser quan se lo trapaue ère divertir-se a cargue d'eth.

- Me shaute fòrça, didie, campar se com me guarde dès era nautada dera sua superioritat, sigue quan interromp era sua culta convèrsa damb jo en tot considerar-me ua pèga o sigue quan ei d'acòrd a sostier era mia inferioriat. Aguesta condescendéncia m'embeline. Me satisfè fòrça saber-me'n de qué non me pòt suportar.

Auie rason: Levin la menspredaue e la trapae insuportabla en aquerò qu'era tenguie pes sues majors qualitats: eth nerviosisme e refinat mensprètz e indiferéncia entà tot çò de simple e ordinari.

Entre ambdús s'auien creat, donc, aqueres relacions tan frequentes en societat, caracterizades peth hèt de qué dues persones mantenguen en aparença relacions amistoses sense que dèishen d'experimentar autant de mensprètz era un per aute que non posquen ne tansevolhe ofensar-se.

Era comdessa Nordston escometec de seguit a Levin.

- Macarèu, Constantin Dmitrievic! Que ja vos auem un aute còp ena nòsta corrompuda Babilònia!, didec, en tot estener-li era sua man auriolenca e rebrembant que Levin uns mesi abantes auie cridat Babilònia a Moscòu. Qué? S'a regenerat Babilònia o vos auetz enlordit vos?, preguntèc, guardant a Kitty damb ua cèrta ironia.
- Qu'ei un aunor entà jo, Comdessa, que rebrembetz es mies paraules, didec Levin, que, ja remetut, s'avedaue maquinauments ath ton de costum, entre burlesc e ostil, que tractaue ara Comdessa. Que vos deueren impressionar fòrça!
- Imaginatz-vos! Enquia me les anotè! As patinat aué, Kitty?

E comencèc a parlar damb era joena. A maugrat de qué anar-se'n alavetz ère un trebuc, Levin s'estimèc mès cometer-la que estar-se tota era net en tot veir a Kitty que lo guardaue de quan en quan e refusar era sua guardada en autes escadences.

Ja ère a mand de lheuar-se quan era Princesa, en encuedar-se'n deth sòn silenci, li preguntèc:

- Vos estaratz guaire temps aciu? Dilhèu non serà molt, pr'amor que, sivans me cònste, apertietz ath *zemstvo*.
- Que ja non m'ocupi deth *zemstvo*, Princesa, repliquèc eth. Sò vengut entà uns dies.

"Quauquarren li passe", pensèc era comdessa Nordston en tot veir eth sòn ròstre seriós e concentrat. "Qu'ei estranh que non comenci a desvolopar es sues tèsis... Mès ja l'amiarè jo en soquèr que m'interèsse. Be me shaute meter-lo en ridicul dauant de Kitty".

- Explicatz-me aquerò, se vos platz, li didec en votz nauta, vos, que laudatz autant as campanhards. En nòste bordalat dera província de Kaluga es campanhars e es campanhardes s'an begut tot çò qu'auien e ara non mos paguen. Qué me'n didetz vos d'aquerò, que tostemp laudatz as campanhards?

Ua senhora entraue en aguest moment. Levin se lheuèc.

- Desencusatz, Comdessa; mès vos asseguri que non compreni arren e arren vos posqui díder, repliquèc eth, en tot dirigir era sua guardada de cap ara pòrta, per a on, darrèr dera dauna, venguie d'entrar un militar.

"Que deu èster Vronsky", pensèc Levin.

E entà assegurar-se'n, guardèc a Kitty, que, en auer auut temps de campar a Vronsky, tachaue era sua guardada ara en Levin. E Levin comprenec en aquera guardada qu'era estimaue ad aqueth òme, e ac comprenec tan claraments coma s'era madeisha l'auesse hèt era confession. Mès, quina sòrta de persona ère?

Ara que ja non podie partir. Li calie demorar-se entà saber-se'n a quina sòrta d'òme estimaue Kitty.

I a persones que quan trapen a un rivau afortunat solet i ven es sòns defectes, remint-se a arreconéisher es sues qualitats. D'autes, ça que la, solet ven, autanplan damb dolor en còr, es qualitats deth sòn rivau, es merits que damb eri les a vençut. Levin tanhie ad aguesta sòrta de persones.

E en Vronsky non ère de mau hèr trapar atractius. Ère un òme brun, non massa naut, de fòrta complexion, de ròstre polit e simpatic. Tot ena sua portadura e figura qu'ère simple e distinguit, dès es sòns neri peus, plan cuerts, e es sues caròles plan arrasades enquiath sòn unifòrme flambant, que non empedie bric er assopliment des sòns gèsti.

Vronsky, deishant passar ara senhora, s'apressèc ara Princesa e dempús a Kitty.

En apropar-se ara joena, es sòns beròis uelhs luderen d'ua forma particulara, damb ua lèu imperceptibla arridalha deth trionfaire que non abuse dera sua victòria (atau li semblèc a Levin). La saludèc damb respectuosa amabilitat, en tot estener-li era man, non guaire grana, mès vigorosa.

Dempús de saludar a totes e gasulhar quauques paraules, se seiguec sense guardar a Levin, que non lo deishaue de uelh.

- Permetetz-me presentar-vos, didec era Princesa. Constantin Dmitrievic Levin; eth comde Alexei Constantinovic Vronsky.

Vronsky se lheuèc e sarrèc era man de Levin, en tot guardar-lo amistosaments.

- Me pensi qu'aguest iuèrn mos calie auer coïncidit en un repaish, didec damb un arridolet franc e espontanèu, mès vos partíretz ara imprevista entàs vòstes propietats.
- Constantin Dmitrievic mensprède e a en òdi era ciutat e as ciutadans, didec era comdessa Nordston
- Veigui qu'es mies paraules vos còsten ua grana impression, donques que les rebrembatz plan ben, responec Levin.

E se rogic en encuedar-se'n de qué auie dit çò de madeish pòc abantes.

Vronsky campèc a Levin e ara comdessa Nordston e arric.

- Vos estatz tostemp en pòble?, preguntèc. En iuèrn que deu èster plan engüegiu.
- Estar-se aquiu non ei engüegiu se ties ocupacions. E, ath delà, un que jamès s'engüege se sap víuer damb eth madeish, responec bruscaments Levin.
- Tanben a jo me shaute víuer en pòble, indiquèc Vronsky, hènt vèir que non se n'auie encuedat deth ton deth sòn interlocutor.
- Més me pensi que vos, Comde, non auríetz estat capable de víuer tostemp en un pòble, comentèc era comdessa de Nordston.

- Sabi pas; jamès i sò estat en eri guaire temps. Mès que me passe ua causa plan estranha. Jamès è sentut tanta nostàlgia per mèn pòble de Russia, damb es sòns campanhards cauçadi damb *lapti* (sandales hètes damb crospa d'arbes), coma dempús d'auer passat ua tempsada en Niza pendent un iuèrn damb era mia mair. Coma vo'n sabetz, Niza qu'ei plan engüegiua. Napols e Sorrento son atrasents, mès entà pòc de temps. E jamès se rebrembe autant a Russia coma aquiu. Semble tau que...

Vronsky se dirigie a Kitty e a Levin ath còp, guardant ara a un ara ar aute, damb ua lucada afectuosa e tranquilla. Se notaue que didie çò prumèr que li venguie entath cap.

En campar qu'era comdessa Nordston ère a mand de parlar, deishèc era frassa sense acabar-la.

Era convèrsa que non s'aflaquie. Era Princesa non auec besonh, per tant, de mentar es dues pèces d'artilharia pesanta que sauvaue entà taus eveniments: er ensenhament classic dera joenesa e eth servici militar obligatòri. Ath sòn torn, era comdessa Nordston non auec era escadença de mortificar a Levin.

Aguest volec intervier diuèrsi viatges ena charrada, mès que non n'auec era oportunitat; a cada moment se didie "ara que me'n posqui anar", mès non se n'anaue e contunhaue aquiu coma se demorèsse quauquarren.

Se parlèc d'esperitisme, de tauletes que virauen, e era comdessa Nordston, que credie enes esperits,comencèc a condar es prodigis qu'auie presenciat.

- Per Diu, Comdessa!: hètz-me a vier a on posca veir quauquarren d'aquerò!, didec arrint, Vronsky. Jamès m'è trapat arren d'extraordinari, a maugrat de qué tostemps ac è cercat.
- Dissabte a vier, donc. E vos, Constantin Dmitrievic, credetz en aquerò?
- Per qué m'ac demanatz? Plan vo'n sabetz de çò que vos vau a respóner.
- Que voi conéisher era vòsta pensada.
- Era mia pensada ei que tot aquerò des tauletes demóstre qu'era societat culta non ei a mès nautada qu'es campanhards, que cren en mau de uelh, en bruisharies e embelinaments, tant que vosati...
- Alavetz, vos non credetz?
- Non posqui creir, Comdessa.
- Mès se jo madeisha ac è vist!
- Tanben es campanhardes conden qu'an vist, eres madeishes, hantaumes.
- Ei a díder, que çò que digui non ei vertat?

E arric forçadaments.

- Non ei aquerò, Macha, intervenguec Kitty, en tot rogir-se. Çò que ditz Levin ei qu'eth non pòt creir.

Levin, mès emmaliciat encara, volec replicar, mès Vronsky, damb eth sòn joen e franc arridolet, acodic entà desviar era convèrsa, que menaçaue de cuélher ua mina desagradiua.

- Non admetetz era possibilitat?, didec. Per qué non? Dera madeisha manèra qu'admetem era existéncia dera electricitat e non la coneishem, per qué non pòt existir ua fòrça naua e desconeishuda, que...?

- Quan se descurbic era electricitat, responec Levin ath mès córrer, se verifiquèc eth fenomèn e non era sua causa, e se passèren sègles abantes de vier a èster ua aplicacion practica. Ça que la, es esperitistes gessen dera basa de qué es tauletes les transmeten comunicacions e es esperits les visiten, e ei alavetz que diden que se tracte d'ua fòrça desconeishuda.

Vronsky, coma enquia alavetz, seguie d'aurelha a Levin, plan interessat enes sues paraules.

- Ben, mès es esperitistes diden qu'era fòrça existís, encara que non sàpien se quina ei, e higen qu'actue en determinades circonstàncies. Que correspon as sabents desnishar era origina d'aguesta energia. Non veigui se per qué non pòt existir ua naua fòrça que...

- Pr'amor que, interrompec Levin, ena electricitat se da eth fenomèn de qué tostemp que vos hereguetz resina damb lan se produsís cèrta reaccion, tant qu'en esperitisme, en parières circonstàncies, non se dan es madeishi efèctes, çò que vò díder que non se tracte d'un fenomèn naturau.

Era charrada se hège massa grèu entar ambient deth salon e Vronsky, en saber-se'n, non repliquèc, senon que sagèc de cambiar eth tèma. Arric, donc, alègraments, e se dirigic entàs senhores.

- Poiríem sajar de hè'c ara, Princesa, didec.

Mes Levin non volec deishar de completar eth sòn pensament.

- Me pensi qu'er assag des esperitistes d'explicar es sòns prodigis pera existéncia d'ua fòrça desconeishuda ei plan desbiaissat. Eth cas ei que parlen d'ua fòrça esperituau e la vòlen someter a assagi materiaus.

Toti demorauen que completèsse eth sòn pensament e eth ac comprenèc.

- Donques, ena mia opinion, seríetz vos un excellent medium, didec era comdessa Nordston. Que i a en vos quauquarren de... extatic...

Levin dauric era boca entà replicar; mès se rogic e non didec arren.

- Tè, sagem, sagem çò des taules, persutèc Vronsky. E, en tot dirigir-se ara mair de Kitty, preguntèc: Mos ac permetetz?, tant que guardaue ath sòn entorn, cercant ua tauleta.

Kitty se lheuèc entà vier a cercar-la. En passar dauant de Levin, se crotzèren es sues guardades. Era lo planhie damb tota era sua amna. Lo planhie pera pena que li costaue.

"Perdonatz-me, se podetz", li didec damb es uelhs. "Sò tant erosa!".

"È en òdi a toti, autanplan a vos e a jo madeish", responec era guardada d'eth.

E cuelhec eth chapèu. Mès era sòrt li siguec contrària tanben aguest viatge. En moment que toti se seiguien ath torn dera tauleta e Levin se premanie a gésser, entrèc er ancian Prince e, en saludar as senhores, didec alègraments a Levin:

- Macarèu! Dempús guaire temps vos estatz aciu? Que non me'n sabia! M'alègri fòrça de veder-vos.

Eth Prince li parlaue a viatges de vos, a viatges de tu. L'abracèc e se metec a parlar damb eth. Non se n'auie encuedat de Vronsky, que s'auie botat de pès e demoraue eth moment qu'eth Prince se dirigisse ada eth.

Kitty comprenie que, dempús de çò que s'auie passat, era amabilitat de sa pair deuie resultar plan dolorosa entà Levin. Se n'encuedèc tanben dera heredor qu'eth Prince saludèc ara fin a Vronsky e com aguest lo campaue damb amistós estonament, solide demanant-se se per qué se sentirie tan mau dispausat entada eth. Kitty se rogic tota.

- Prince: deishatz-mos a Constantin Dmitrievic. Que volem hèr uns experiments, didec era comdessa Nordston.

- Quina sòrta d'experiments? Damb es tauletes? Desencusatz-me, mès, ena mia pensada, lèu ei mès divertit eth jòc des penhores, opinèc eth Prince guardant a Vronsky e endonviant qu'ère eth qu'auie suggerit er esvagament. Aumens, jogar as penhores qu'a bèth sentit.

Vronsky, mès estonat encara, campèc ath Prince damb es sòns uelhs tranquils. Dempús gessec de parlar damb era comdessa Nordston deth balh que s'auie de celebrar era setmana a vier.

- I anaratz vos, vertat?, preguntèc a Kitty.

Tan lèu eth vielh Prince deishèc de parlar-li, Levin gessec en tot sajar de non cridar era atencion.

Era darrèra impression que sauvèc d'aquera net siguec era expression erosa e arridolenta deth ròstre de Kitty en contestar a Vronsky ara sua pregunta sus eth balh que s'auie de celebrar.

XV

Quan toti partiren, Kitty condèc a sa mair era convèrsa tenguda damb Levin. A maugrat dera pietat qu'aguest l'inspiraue, se sentie satisfèta de qué l'auesse hèt era demana de maridatge.

N'ère solide fòrça d'auer obrat com cau. Mès, un viatge ajaçada, se tardèc fòrça a esclipsar-se. Era imatge de Levin, damb es celhes arrufades e es uelhs bondadosi, en tot contemplar-la trist e aclapat, tant qu'escotaue a sa pair e guardaue a Vronsky que parlauen amassa, non se desseparaue dera sua ment; e sentie autant de pietat d'eth qu'es lèrmes pistèren enes sòns uelhs. Mès dempús pensèc en òme qu'auie alistat, brembèc eth sòn ròstre tranquil e decidit; era nòbla sinceritat e benvolença que brotauen dera sua cara, e se tornèc a sénter erosa e alègra.

"Qu'ei trist, trist, mès, qué posqui hèr? Jo que non n'è eth tòrt", se didie.

Ua votz ath laguens l'asseguraue çò de contrari. Non sabie se se n'empenaïe per auer atrèt a Levin o per auer-lo refusat, e aguesti dobtes maumetien era sua felicitat.

"Perdonatz-me, Diu mèn, perdonatz-me!", repetic mentauments de contunh, enquia que s'esclipsèc.

Mentre tant, en embaish, en burèu deth Prince, se desvolopaue ua des frequentes scènes que se passauen a prepaus d'aquera hilha tant estimada.

- Qu'ei açò!, ne mens ne mès!, cridaue eth Prince, hènt mimaròtes, tant que s'ajustaue era sua bata grisa. Non as orgulh ne dignitat! Curbisses d'escarni ara tua hilha damb aguest absurd e vil projècte de maridatge!
- Mès, per Diu!, ditz-me: se qué è hèt jo?, contestaue era Princesa, lèu plorant.

En tot senter-se contenta e erosa dempús era convèrsa damb era sua hilha, auie entrat, coma tostemp, en burèu deth Prince entà balhar-li era bona net. Non auie intencion de parlar ath sòn marit dera proposicion de Levin e era negatiua de Kitty, mès mentèc que çò de Vronsky podie considerar-se coma assolidat e solet mancaue qu'arribèsse sa mair entà formalizà'c.

Eth Prince, en entener-la, s'embestièc o comencèc a prononciar paraules violentes.

- Se qué as hèt, me demanes? Jo t'ac diderè. Prumèr, sajar de pèisher a un nòvi. Toti en Moscòu ne parlaràn e damb rason! Se voletz dar hèstes e cauhades, convidatz a toti e non ad aguesti galants preferidi, hètz a vier a toti aqueri bohabrens (atau cridaue eth Prince as joeni de Moscòu), contractatz a un pianista e que dancen toti, mès, per

Diu!, non convidetz as galants damb er in d'apraiar maridatges.! Me hè hàstic pensar en aquerò! Mès tu as artenhut eth tòn objectiu: aumplir d'audèths eth cap dera gojateta. Personauments, Levin vau mil viatges mès. Er aute qu'ei un *petimetre* de Sant Petersburg, madeish qu'es auti. Semble que les fabriquen en seria! E encara que siguesse er eretèr deth tron, era mia hilha non a besonh d'arrés...

- Mès, se qué è hèt jo de mau?
- Ara t'ac diderè... gessec eth Prince, damb ira.
- Qu'ac sai per auança. Se te hessa cabau, era nòsta hilha non se maridarie jamès. Entad açò, que serie mielhor que mo n'anèssem entath pòble.
- Que serie mielhor.
- Pòt te metes atau. Dilhèu è cercat jo quauquarren entà jo madeisha? Se tracte d'un joen qu'a es penhores, s'a encamardat dera nòsta hilha e era semble que...
- Òc: t'ac semble a tu! E s'era mainada s'encamarde de vertat e eth pense maridar-se tau que jo? Non voi ne pensà'c... "Ò, er esperitisme, ò, Niza, ò, era dança!", e eth Prince imitaue es gèsti dera sua hemna e hège ua reveréncia dempús de cada paraula. E se dempús hèm malerosa ara nòsta Katenka, alavetz...
- Per qué li cau èster atau? Per qué t'ac penses?
- Non, non m'ac pensi; ac veigui. Plan per açò auem uelhs es òmes, mentre qu'es hemnes non les auetz. Jo que sai se qui amie intencions serioses: Levin. E veigui ath bohabren, ath gomós, que non vò que divertir-se.
- Quan bèra cause se cale ena tua tèsta....
- Ja me balharàs era rason, mès quan ja serà tard, tau qu'en cas de Dolly.
- Plan, qu'ei pro. Non parlem mès, interrompec era Princesa en tot rebrembar eth malastre dera sua hilha màger.
- Plan ben. Adishatz.

Se punèren e se senheren er un ar aute sivans eth costum e se desseparèren, plan convençudi cadun de qué era rason ère dera sua part.

Enquia alavetz, era Princesa auie estat segura de qué aquera net s'auie decidit era sòrt de Kitty e de qué non auie cap de dobte sus es intencions de Vronsky, mès ara es paraules deth sòn marit l'aumpliren de tribulacion**.**

E, ja ena sua cramba, espaurida, coma Kitty, dauant eth desconeishut avier, repetic mentauments un e un aute còp: "Ajudatz-mos, Senhor, ajudatz-mos, Senhor".

XVI

Vronsky non auie coneishut jamès era vida familhar. Sa mair, de joena, qu'auie estat ua dauna deth gran mon que pendent eth sòn matrimòni e dempús de demorar-se veuda sustot, auie auut fòrça aventures, qu'arrés ignoraue. Vronsky a penes auie coneishut a sa pair e auie recebut era sua educacion en Còs de Pages.

En gésser dera escòla convertit en un joen e brilhant oficiau, auie començat a frequentar eth cèrcle des militars rics de Sant Petersburg. Mès, encara que viuie ena nauta societat, es sòns interèssi amorosi èren dehòra d'era.

En Moscòu experimentèc per prumèr viatge, en oposicion damb era vida esplendorosa e agitada de Sant Petersburg, er encant de restacar-se damb ua joena dera sua nautada, agradiua e blossa, que l'estimaue. Non se l'acodic ne pensar que i auesse arren de dolent enes sues relacions damb Kitty.

Enes balhs dançaue damb era, la visitaue en çò de sòn, li parlaue de çò que normauments se parle en gran mon: de pegaries, qu'eth les balhaue entada era un sens particular. A maugrat de qué tot açò que li didie aurie podut èster entenut per toti, comprenie que cada viatge era se sentie mès junhuda ada eth. E coma mès experimentaue aguesta sensacion, mès agradiu l'ère de senter-la e mès doç ère eth sentiment que l'inclinaue, ath sòn torn, entada era.

Ignoraue qu'aquera manèra de tractar a Kitty tie un nòm especific: era seduccion des gojates que damb eres un non s'i pense maridar, accion censurabla plan vidanta entre es joeni coma eth. Se pensaue auer estat eth prumèr a desnishar aqueth plaser e gaudie damb era sua descubèrta.

S'auesse podut enténer era convèrsa des pairs de Kitty, se s'auesse plaçat en sòn punt d'enguarda e pensat qu'en non maridar-se damb era, Kitty vierie a èster malerosa, que s'aurie demorat estonat, lèu sense arribar a creder-s'ac. L'ère impossible imaginar que çò que tant li shautaue (e ada era encara mès), podesse amiar cap de mau. E l'ère mès impossible, encara, imaginar que li calie maridar-se.

Jamès pensaue ena possibilitat deth matrimòni. Non solet non l'interessaue era vida deth larèr, senon qu'en familha, e mès que mès en papèr de marit, cossent damb era opinion deth cercle de celibataris que se botjaue, i vedie quauquarren de d'auti, ostil e, sustot, un shinhau ridicul.

Ça que la, ignorant era convèrsa des pairs de Kitty, aquera net, en entornar-se'n dera casa des Scherbazky, qu'auie era impression de qué eth ligam espirituau que lo junhie

damb Kitty s'auie ajustat mes encara e que li calie cercar quauquarren mès prigond, encara que non sabie pro ben se qué ère.

Tant que s'endralhaue de cap ara sua casa, en tot experimentar ua sensacion de puretat e doçor costat un shinhau peth hèt de non auer humat en tota era net e un shinhau pera doça impression qu'er amor de Kitty li produsie, se didie entada eth:

“Çò de mès agradiu ei que sens auer-mos dit arren, sense que i age arren entre es dus, mos ajam comprenut tan ben damb aguesta muda convèrsa des guardades e es insinuacions. Aué Kitty m'a dit, mès eloquentaments que jamès, que m'estime. E ac a hèt damb tanta simplicitat e sustot damb tanta confiança! Que me senti mielhor, mès blos, senti qu'è un còr e qu'en jo i a fòrça causes bones. Ò!, es sòns beròis uelhs encamardadi! Quan era a dit: “E ath delà...” A qué se referie? En realitat ad arren...Be n'ei d'agradiu tot aquerò! E ada era tanben...”

Vronsky comencèc a pensar a on acabarie era net. Meditèc enes lòcs que podie anar.

“Eth cercle? Ua partida de *besik* e béuer champanha damb Ignatiev...? Non, non. Eth Chateau des Fleurs? Aquiu que i traparè a Oblonsky, i aurà cançons, cancan... Non; que ne sò hart d'aquerò. Precisaments s'aprècii as Scherbazky ei pr'amor qu'en çò de sòn me semble que vengui a èster mielhor de çò que sò... Que vau mès que me'n vaja a dormir.”

Entrèc ena sua cramba der otel Diseau, manèc que li mestrèssen eth sopar, se despolhèc e sonque méter eth cap ena coishinèra s'esclipsèc damb un sòn prigond.

XVII

Tàs onze deth londeman, Vronsky anèc entara estacion deth camin de hèr de Sant Petersburg pr'amor de demorar a sa mair, e ara prumèra persona que se trapèc ena escala der edifici siguec a Oblansky, que venguie a recéber ara sua fraia, qu'arribaue en madeish tren.

- Adishatz, plan excellent senhor!, cridèc Oblonsky. A qui demores?
- Ara mia mair, repliquèc Vronsky, arrint, coma toti quan se trapauen a Oblonsky. E, en sarrar-li era man, higec: qu'arribe aué de Sant Petersburg.
- Te demorè delànet enquias dus. A on t'estères en deishar as Scherbazky?
- En casa, contestèc Vronsky. M'ac passè tant agradiuaments damb eri que non me demorèc talents entà vier entà nunlòc.
- Coneishi as shivaus peth peu e as joeni encamardadi pes uelhs, declamèc Esteva Arkadievic damb eth madeish ton tengut damb Levin.

Vronsky arric coma non remint eth hèt, mès cambièc de seguit de convèrsa.

- E tu, a qui demores?
- Jo? a ua hemna plan polida, didec Oblonsky.
- Moria!
- *Honni soit qui mal y pense*! Demori ara mia fraia Anna.
- A!, ara Karenina!, observèc Vronsky.
- La coneishes?
- Me semble que òc. Ei a díder, non... Reauments, non me'n brembi..., responec Vronsky distraitaments, en tot restacar vagaments aqueth cognòm, Karenina, damb quauquarren engüegiu e afectat.
- Mès solide que coneishes ath mèn celèbre cunhat Alexei Alexandrevic. Lo coneishen toti!
- Lo coneishi de nòm e de vista... Me'n sai qu'ei plan sabent, plan intelligent, lèu un sant! Mès ja comprenerès qu'eth e jo non frequentam es madeishi lòcs. Eth *is not in my line,* didec Vronsky.
- Qu'ei un òme notable. Massa conservador, mès ei ua excellenta persona, comentèc Esteva Arkadievic. Ua excellenta persona!

- Mielhor entada eth, repliquèc Vronsky, arrint. A!, qu'ès aquiu!, didec en tot dirigir-se ath naut e ancian vailet de sa mair. Entra, entra...

Dès hège bèth temps, a despart dera simpatia naturau qu'experimentaue per Oblonsky, que sentie ua atraccion especiau entada eth: li semblaue qu'eth sòn parentiu damb Kitty les estacaue mès.

- Qué, se hestege dimenge eth sopar en aunor d'aguesta “diva”?, preguntèc en tot agarrar-lo deth braç.
- Sense manca. Vau a hèr era lista des assistents. Coneisheres ager ath mèn amic Levin?, preguntèc Esteva Arkadievic.
- Plan que òc. Mès partic plan lèu. Sabi pas se per qué.
- Qu'ei un gojat plan simpatic, contunhèc Oblonsky. Qué te semble?
- Sabi pas, repliquèc Vronsky. En totes es persones de Moscòu, exceptat de tu, badinèc, que i trapi ua cèrta bruscaria... Tostemp son anujadi, revoutadi contra non sai qué. Semble tau que se volessen exprimir bèth ressentiment.
- Tè, donques qu'ei vertat!, exclamèc Oblonsky, arrint alègraments.
- Vierà lèu eth tren?, preguntèc Vronsky a un emplegat.
- Ja a gessut dera darrèra estacion, contestèc er òme.

Se notaue era aproximacion deth convòi pes va-e-veni de mossos, era aparicion de gendarmes e emplegadi, eth movement des que demorauen as viatgèrs. Entre bromes de hered bugàs se distinguien es figures des trebalhadors deth camin de hèr, damb es sòns rosigadi abrics de pèth e bòtes de feultre, en tot esguitlar-se entre es vies. Ena luenhor s'entenie eth fiulet d'ua locomotritz e se percebie un pesat tremoladís.

- Que non as apreciat ben ath mèn amic, didec Esteva Arkadievic, que desiraue informar a Vronsky des intencions de Levin restacades damb Kitty. Reconeishi qu'ei un òme plan impulsiu e que vie a èster desagradiu a viatges. Mès soent resulte plan simpatic. Ei ua natura dreta e aunorada e tie un còr d'aur. Mès ager qu'auie motius particulars, contunhèc damb ua significatiua arridalha, en tot desbrembar-se'n totafèt dera pietat que Levin l'inspiraue eth dia abantes e experimentar ara eth madeish sentiment afectuós entà Vronsky. Òc: qu'auie motius entà senter-se plan erós o plan malerós.
- Vronsky s'arturèc e preguntèc sense embuts:
- Vos díder que se declarèc ager ara tua *belle soeur*?
- Dilhèu, assentic eth sòn amic. Jo sò que hec quauquarren atau. Mès se partic d'ora e s'estaue de mala encòlia, ei que... Hè ja temps qu'ère encamardat. Me hè dò!
- Totun, me pensi qu'era pòt aspirar a quauquarren mielhor, didec Vronsky.

E comencèc a passejar agranint eth piech. Higec:

- Non lo coneishi guaire ben. Qu'ei cèrt qu'era sua situacion ei de mau hèr en aguest cas...Plan per aquerò lèu toti preferissen dirigir-se as... Aquiu, se hès meuca, solet vò díder que non as sòs. Ça que la, en d'auti casi, se met en jòc era pròpia dignitat.! Guarda, ja vie eth tren.

En efècte, eth convòi arribaue fiulant. Eth cai tremolèc; passèc era locomotritz en tot deishar anar bromes de hum que s'estauen plan baishes per tòrt deth hered, e en tot botjar a plaser eth piston dera arròda centrau. Eth maquinista curbit d'arrosada, plan abrigat, saludaue a un e a un aute costat. Passèc eth tendèr, mès doç encara; passèc eth forgon, que i auie un gosset ganholant, e a tot darrèr arribèren es coches des viatgèrs.

Eth menaire se metec un fiulet enes pòts e sautèc deth tren. Dempús comencèren a baishar es viatgèrs: un oficiau dera garda, plan estirat, que guardaue damb orgulh ath sòn entorn; un joen comerçant, plan leugèr, qu'amiaue un sac de viatge e arrie alègraments; un campanhard damb un hardèu ena esquia...

Vronsky, ath cant deth sòn amic, contemplant as viatgèrs que gessien, s'en desbrembèc de sa mair complètaments. Çò que venguie de saber de Kitty l'esmoiguec e l'alegrèc. Se lheuèc sense encuedar-se'n; es sòns uelhs ludien. Se sentie victoriós.

- Era princesa Vronskaya vie en aqueth departament, didec eth menaire, en tot apressar-se ada eth.

Aqueres paraules lo desvelhèren des sòns pensaments, en tot hèr-li rebrembar a sa mair e ara sua pròcha entrevista.

En realitat, ath sòn laguens non respectaue a sa mair; ne tansevolhe l'estimaue, encara que sivans es idies der ambient que se botjaue, non podie tractar-la que damb un respècte plan naut e aubedient, autant mès respectuós e aubedient coma mens la respectaue e l'estimaue.

XVIII

Vrónsky seguic ath menaire, pugèc en un vagon e s'arturèc ena entrada deth departament entà deishar gésser a ua senhora.

N'auec pro damb ua soleta lucada entà compréner, damb era sua experiéncia d'òme de mon, qu'aquera senhora tanhie ara nauta societat.

En tot demanar-li permís, venguec a entrar en departament, mès sentec eth besonh de virar-se d'esponera entà tornar a guardar-la, non solet pr'amor qu'ère plan beròia, non solet pera elegància e era gràcia simples qu'emanauen dera sua figura, senon pera expression infinitaments doça e amorassanta qu'aprecièc en sòn ròstre en passar ath sòn dauant.

Quan Vronsky se virèc, era virèc tanben eth cap e es sòns ludenti uelhs bruni**,** ombrejadi damb espesses cilhes, s'arturèren en eth damb amistosa atencion, tau que se l'arreconeishessen, e dempús se desvièren, guardant ara multitud, coma se cerquèsse a quauquarrés. En aquera brèu guardada, Vronsky auec eth temps de campar era reprimida vivacitat que miralhaue eth ròstre e es uelhs d'aquera hemna e eth lèu imperceptible arridolet que se diboishaue enes sòns pòts de carmin. Se diderie que tota era rebocaue quauquarren contengut, que se revelaue, a maugrat sòn, ja ena lum dera sua guardada, ja ena sua arridalha.

Vronsky entrèc ara fin en departament. Sa mair, ua anciana plan magra, de uelhs neri, pientada damb cargolhs menudi, arroncilhèc leugèraments es celhes en veir ath sòn hilh e arric damb es sòns primi pòts. Se lheuèc deth sèti, li balhèc ara puncèla ua bossa de viatge, sarrèc era man deth sòn hilh e, agarrant-li eth ròstre entre es sues, lo punèc ena tèsta.

- As recebut eth mèn telegrama? Com vas? Ben? M'alègri fòrça...
- As auut un bon viatge?, preguntèc eth, en tot sèir-se ath sòn costat e parant involuntariaments era aurelha ara votz femenina que sonaue darrèr era pòrta. Endonviaue qu'ère era dera hemna qu'auie vist entrar.
- Non posqui èster d'acòrd..., didie era votz dera dauna.
- Qu'ei un punt d'enguarda plan petersburgués, senhora...
- Arren de petersburgués; simplaments femenin.
- Ben: permetetz-me punar-vos era man.
- Adishatz, Ivan Petrovic. Guardatz s'ei per aquiu eth mèn frair e hètz-lo-me a vier.

E era senhora tornèc en departament.

- Auetz trapat ath vòste frair?, preguntèc era Vronskaya.

En aqueth moment, Vronsky rebrembèc qu'aquera senhora ère era Karenina.

- Eth vòste frair ei aquiu dehòra, didec, en tot lheuar-se. Desencusatz, mès que non vos auia arreconeishut. Ath delà, eth nòste encontre siguec tan brèu que solide que non me rebrembatz, higec, saludant.

- Òc que me'n brembi, didec era. Pendent eth camin que n'auem parlat fòrça de vos era vòsta mair e jo. E eth mèn frair sense vier!, exclamèc, en tot deishar, fin finau, hèr veir en un arridolet era animositat que l'aumplie.

- Crida-lo, Alecha, didec era anciana Comdessa.

- Vronsky, en tot sautar ena plataforma, cridèc:

- Oblonsky, vene!

Era Karenina non demorèc a sa frair e, sonque veder-lo, gessec deth coche damb pas decidit e leugèr. En apressar-se, damb un gèst qu'estonèc a Vronsky pera sua gràcia e fermetat, l'estaquèc damb eth braç quèrre e, tirassant-lo entada era, lo punèc. Vronsky la guardaue sense deishar-la de uelh e sense saber-se'n eth madeish se per qué arrie. Dempús, en rebrembar-se'n que sa mair lo demoraue, tornèc entath departament.

- Vertat qu'ei plan agradiua?, didec era comdessa en tot referir-se ara Karenina. Eth sòn marit l'installèc damb jo e me n'alegrè, pr'amor qu'auem vengut parlant tot eth viatge. M'a dit que tu... *vous filez le parfait amour. Tant mieux, mon cher, tant mieux...*

- Non compreni cap a qué vos referitz, mama... Anem?

Era Karenina entrèc de nauèth entà dider-se adiu dera Comdessa..

- Vai, didec alègraments: que ja auetz trapat ath vòste hilh e jo ath mèn frair. M'alègri, pr'amor que jo ja auia agotat tot eth corròp d'istòries e non auia ja arren mès entà condar.

- Qu'auria hèt un viatge ath torn deth mon damb vos sense engüejar-me, didec era Comdessa, tant que li cuelhie era man. Ètz vos ua hemna tan simpatica que resulte madeish d'agradiu parlar-vos qu'escotar-vos. E non pensetz tant en vòste hilh. Non ei possible viuer sense auer de separar-se bèth còp.

Era Karenina ère de pès, plan dreta, e es sòns uelhs arrien.

- Anna Arkadievna, expliquèc era Vronskaya, qu'a un mainatge de ueit ans, que non se hè enlà d'eth jamès, e ara...

- Òc; era Comdessa e jo qu'auem parlat fòrça, cadua deth nòste hilh, repliquèc era Karenina.

E un aute còp er arridolet, aguest viatge dirigit a Vronsky, illuminèc eth sòn ròstre.

- Solide que vos aurè hèt engüejar fòrça, didec eth, en tot cuélher ath vòl era pilòta de cocarèla qu'era l'auie lançat.

Mes era Karenina non volec contunhar era convèrsa en aqueth ton e, en dirigir-se ara anciana Comdessa, li didec:

- Gràcies per tot. Eth dia d'ager m'a passat sense encuerdar-me'n. Enquia ua auta, Comdessa.

- Adishatz, estimada amiga, responec era Vronskaya. Permetetz-me punar eth vòste polit ròstre. Vos digui damb tota era franquesa d'ua vielha, qu'en aguest brac temps vos è cuelhut afècte.

Era Karenina semblèc creir e apreciar aquera frasa, plan pera sua naturalitat. Se rogic e, en tot inclinar-se leugèraments, presentèc eth ròstre as pòts dera Comdessa. De seguic se lheuèc e, tostemp damb aqueth arridolet jogaire enes uelhs e enes pòts, balhèc era man a Vronsky.

Eth sarrèc aquera maneta e se n'alegrèc coma de quauquarren plan important dera fòrta sarrada qu'era li corresponec.

Era Karenina gessec damb pas leugèr, çò que non deishaue d'estonar pr'amor qu'estaue un shinhau grasseta.

- Ei plan simpatica, didec era anciana.

Eth sòn hilh pensaue çò de madeish. La seguic de uelh enquia qu'era sua figura graciosa se li delic dera vista e solet alavetz er arridolet li despareishec des sòns pòts. Pera hiestreta vedec se com Anna s'apressaue a sa frair, botaue eth sòn braç jos eth d'eth e començaue a parlar animadaments, sens dobte de quauquarren que non auie deguna relacion damb Vronsky. E eth joen se sentec desengustat.

- Ètz en bona salut, mama?, didec en tot dirigir-se ara sua mair.

- Plan ben, plan ben. Alexandre a estat plan amable. Maria s'a botat plan beròia un aute còp. Ei plan interessant.

E gessec de parlar-li des batialhes deth sòn arrèhilh, qu'entà assistir-i, auie anat exprèssaments tà Sant Petersburg, en tot referir-se ara especiau bontat qu'er Emperaire manifestèc entath sòn hilh màger.

- Aciu qu'ei Lavrenty, didec Vronsky, guardant pera hiestreta. Anem. Voletz?

Eth vielh majordòm que viatjaue damb era Comdessa entrèc anonciant que tot ère prèst. Era anciana se lheuèc.

- Profitem que i a pòga gent entà gésser, didec Vronsky.

Era puncèla cuelhec era bossa de man e era gosseta. Eth majordòm e un vailet amiauen era rèsta der equipatge. Vronsky dèc eth braç a sa mair. Mès quan èren a mand de gésser vederen qu'era gent corrie espaurida d'un costat en aute. Crotzèc tanben eth cap dera estacion damb era sua ludenta casqueta fistonada. Que deuie auer-se passat quauquarren. Es viatgèrs corrien en direccion contrària ath convòi.

- Com? Qué? Per a on s'a lançat?, se sentie cridar.

Esteva Arkadievic e era sua fraia hèren tanben repè damb es ròstres espauridi e s'arturèren ath sòn costat.

Es dues senhores pugèren en vagon e Vronsky e Esteva Arkadievic seguiren ara multitud entà saber-se'n de çò que s'auie passat.

Eth gardagulhes, ja pr'amor qu'ère embriac, ja pr'amor qu'anaue massa abrigat per tòrt deth hered, non auie entenut arrecular uns vagons e aguesti lo cuelheren ath dejós.

Abantes de qué Oblonsky e eth sòn amic tornèssen, es senhores coneishien ja toti es detalhs peth majordòm.

Es dus amics auien vist eth còs estronhat deth malerós. Oblonsky hège gèsti e ère a mand de plorar.

- Quina causa mès terribla, Anna! S'ac auesses vist!, didie.

Vronsky caraue. Eth sòn polit ròstre, encara que grèu, s'estaue impassible.

- S'ac auéssetz vist, Comdessa!, persutaue Esteva Arkadievic. E era sua hemna ère aquiu! Ère terrible! Se precipitèc sus eth cadavre. Çampar, ère eth que sostiège a tota era familha. Orre!, orre!

- Non se pòt hèr quauquarren per era?, demanèc era Karenina en votz baisha e esmoiguda..

Vronsky la guardèc e gessec deth coche.

- Ara torni, mama, didec dera porteta estant.

En tornar ath cap d'ues menutes, Esteva Arkadievic parlaue tranquillament damb era Comdessa sus era cantaira de mòda tant qu'era anciana guardaue preocupada entara pòrta, demorant ath sòn hilh.

- Partim ja, didec Vronsky.

Gesseren amassa. Eth joen anaue ath cap, damb sa mair. Anna Karenina e sa frair les seguien.

Ena gessuda, eth cap dera estacion artenhec a Vronsky.

- Vos l'auetz balhat ath mèn ajudant dus cents robles, didec. Me voletz díder, se vos platz, entà qui son?
- Entara veuda, responec Vronsky, arropint es espatles. Que non veigui eth besonh de preguntar arren.
- Donques qu'as balhat sòs?, cridèc Oblonsky. E higec, sarrant era man dera sua fraia: ei un bon gojat, plan brave. Vertat?. Comdessa, qu'è er aunor de saludar-vos.

E Oblonsky s'arturèc damb sa fraia, en tot demorar qu'arribèsse era puncèla d'aguesta.

Quan gesseren dera estacion, eth coche des Vronsky auie partit ja. Era gent parlaue encara der accident.

- Qu'a estat ua mòrt terribla, didie un senhor. Semble qu'eth tren l'a esmiejat.
- Jo me pensi, peth contrari, qu'a estat era mielhor, pr'amor qu'a estat instantanèa, opinèc un aute.

Anna Karenina se seiguec en coche e sa frair notèc, estonat, que li tremolauen es pòts e a penes artenhie a tier-se es lèrmes.

- Qué te cau, Anna?, preguntèc, en auer recorrut ua braca tirada.
- Qu'ei un mau presagi, repliquèc era.
- Quines pegaries!, didec Esteva Arkadievic. Çò de mès important ei qu'ages arribat ja. Non sabes es esperances qu'è botat ena tua visita!
- Hè guaire temps que coneishes a Vronsky?, preguntèc Anna.
- Òc... Ja sabes que demoram maridar-lo damb Kitty?
- Òc?, mormolhèc Anna en votz baisha. E higec, botjant eth cap, coma se volesse aluenhar quauquarren que la shordaue fisicaments: ara parlem de tu. Tiem-mos enes tòns ahèrs. È recebut era tua carta e, ja ves, me sò esdegat a vier.
- Òc. solet me fidi de tu, contestèc Esteva Arkadievic.
- Plan ben. Conda-m'ac tot.

Esteva Arkadievic l'ac racondèc. En arribar en çò de sòn ajudèc a baishar deth coche ara sua fraia, alendèc, li sarrèc era man e se n'anèc entara Audiéncia.

XIX

Quan Anna entrèc en petit salon, trapèc a Dolly damb un mainatge ròi e grasset, plan semblable a sa pair, que cuelhie era leçon de francés. Eth mainatge liegie en tot virar-se soent e sajant d'arrincar deth sòn vestit un boton qu'ère per quèir. Era mair l'auie arturat era man diuèrsi viatges, mès eth persutaue en sòn assag. A tot darrèr Dolly l'arrinquèc eth boton e se lo botèc ena pòcha.

– Tie es mans quietes, Gricha, didec.

E se balhèc de nauèth ath sòn prèzhèt. Hège fòrça temps que l'auie començat e solet se tenguie d'eth en moments de mala encòlia. Ara brocaue nerviosa, lheuant es dits e compdant maquinauments.

A maugrat de qué auie dit eth dia abantes ath sòn marit qu'era arribada dera sa fraia non l'importaue, ac auie premanit tot entà receber-la e la demoraue damb vertadèra impaciéncia.

Dolly ère aclapada, ablasigada peth dolor. Rebrembaue, ça que la, qu'Anna, era sua cunhada, ère era esposa d'un des personatges mès importants de Sant Petersburg, ua *grande dame de capital.* Qu'ei per aquerò que Dolly non complic çò qu'auie dit ath sòn espós e non se'n desbrembèc dera arribada dera sua cunhada.

“A tot darrèr, Anna que non n'a eth tòrt”, se didec. “Sus era non è entenut a díder arren dolent e, per çò que hè a jo, non è trapat en era qu'amor e atencions”.

Qu'ère vertat qu'era casa des Karenin, pendent era sua estança en era, non l'auie hèt ua bona impression; ena sua manèra de víuer l'auie semblat desnishar quauquarren de faus. “Mès per qué non receber-la?”, se didie. “Que non sage, aumens, de consolar-me!”, pensaue Dolly. “En consolaments, seguretats entath futur e desencuses crestianes que i è pensat ja mil viatges e non m'an servit entad arren.”

Pendent toti aguesti dies, Dolly s'auie estat soleta damb es mainatges. Non volie fidar ad arrés eth sòn dolor e, totun, damb aqueth dolor ena amna, non podie tier-se a ua auta causa. Se'n sabie que non parlarie damb Anna que sus aquerò, e se per un costat l'agradaue era idia, per aute la desengustaue auer de cohessar era sua umiliacion e escotar frases vulgares de tranquillitat e consolacion.

Dolly, que demoraue ara sua cunhada campant a cada moment eth sòn relòtge, deishèc de campar-lo, coma se sòl díder, precisaments en moment qu'Anna arribèc. Non entenec, donc, eth timbre, e quan, en tot percéber passi leugèrs e heregada de pèlhes ena pòrta

deth salon, se lheuèc, era sua tormentada portadura non exprimie alegria, senon suspresa.

- Com? Ja ès aciu?, didec, en tot punar e abraçar ara sua cunhada.
- M'alègri fòrça de veder-te, Dolly.
- E jo de veder-te a tu, didec Dolly, damb un fèble arridolet, sajant d'endonviar peth ròstre dera Karenina s'estaue o non informada de tot.

"Solide qu'ac deu saber", pensèc, en veir era expression de pietat dera cara dera sua cunhada.

- Anem, anem; t'acompanharè entara tua cramba, contunhèc en tot sajar d'arrecular eth moment des explics.
- Ei Gricha, aguest? Diu mèn, com a creishut!, sorrisclèc Anna, punant ath mainatge, sense deishar de uelh a Dolly e rogint-se tota. E higec: Permete-me demorar-me ua estona aciu.

Se treiguec eth mantelet; dempús eth chapèu. Ua guinsa des sòns neri e retortulhadi peus se demorèc aganchada en eth e Anna les deishèc anar damb un movement de cap.

- Qu'ès plia de felicitat e de salut!, didec Dolly, lèu damb enveja.
- Jo? Òc... Diu mèn, aguesta ei Tania! Qu'a era edat deth mèn Sergi, non?, exclamèc Anna en tot dirigir-se ara mainada, qu'entraue ath córrer. E, cuelhent-la enes sòns braci, la punèc tanben. Quina mainada tan polida! Qu'ei un encant! Au!, mostra-me a toti es mainatges.

Li parlaue des cinc, en tot brembar-se'n non solet des sòns nòms, senon dera sua edat, des sues caracteristiques e enquia des malauties qu'auien patit. Dolly non podie deishar de senter-se esmoiguda.

- Ben; anem a veder-les, didec. Mès Vasia ei dormint; ei domatge.

En auer vist as mainatges se seigueren, ja soletes, en salon, dauant ua tassa de cafè. Anna cuelhec era plata e dempús la hec enlà.

- Dolly, comencèc, eth mèn frair m'a parlat ja.

Dolly que demoraue enténer frases de faussa pietat, guardèc a Anna damb heredor. Mès Anna non didec arren en aguest sens.

- Estimada Dolly!, sorrisclèc. Que non voi defener-lo ne padegar-te. Ei impossible. Solet voi díder que te planhi damb tota era mia amna.

E darrèr es sues longues cilhes luderen es lèrmes. Se seiguec mès près dera sua cunhada e li cuelhec era man entre es sues, petites e vigoroses. Dolly non se hec enlà, mès contunhèc damb era sua acitud sevèra. Solet didec:

- Qu'ei de mau hèr sajar de consolar-me. Dempús de çò que s'a passat, tot qu'ei perdut; non se pòt hèr arren.

Tant que parlaue atau, era expression deth sòn ròstre se solatgèc. Anna punèc era man seca e aflaquida de Dolly e didec:

- Mès, qué podem hèr, Dolly?, qué podem hèr? Mos cau pensar en çò de mielhor que pogam hèr entà solucionar aguesta terribla situacion.
- Tot s'a acabat, e qu'ei tot, responec Dolly. E çò de pejor deth cas, comprene-lo, ei que non lo posqui deishar; que i son es mainatges, es obligacions, mès non posqui víuer damb eth. Eth solet hèt de veder-lo qu'ei entà jo ua tortura.
- Estimada Dolly, eth m'ac a condat tot, mès voleria que m'ac expliquèsses tu, tau que siguec.

Dolly la guardèc inquisitiua. En ròstre d'Anna se diboishaue un sincèr afècte, ua vertadèra pietat.

- Ben, t'ac condarè dès era prumeria, decidic Dolly. Ja sabes se com me maridè: damb ua educacion que me hec vier en autar, non solet innocenta, senon tanben estupida. Non sabia arren. Diden, ja ac sai, qu'es òmes sòlen condar as sues hemnes era vida qu'an amiat abantes de maridar-se, mès Stiva...(e s'interrompec rectificant), mès Esteva Arkadievic non me condèc arren. Encara que non me creigues, jo me pensaua èster era soleta hemna qu'eth auie conneishut... Atau viuí ueit ans. Non solet non sospechaua que me podesse èster infidèu, senon qu'ac consideraua impossible. E, guarda, qu'en aguesta fe mia, m'en sabi de ressabuda d'aguest orror, d'aguesta viletat. Comprene-me...Èster totafèt segura dera mia felicitat, entà còp sec..., contunhaue Dolly en tot tier-se es lèrmes, entà còp sec recéber ua carta d'eth dirigida ara sua aimanta, ara institutritz des mèns mainatges! Ò!, non; qu'ei massa òrre!

Treiguec eth mocador, amaguéc eth sòn ròstre damb eth e contunhèc, dempús ua brèu pausa:

- Encara se poirie justificar un atac de passion. Mès enganhar-me astutaments, contunhar estant eth mèn espós e er aimant d'era. Ò!, tu que non ac pòs compréner!
- Ac compreni, estimada Dolly, ac compreni... didec Anna, sarrant-li era man.
- E te penses qu'eth se n'encuede de tot er orror dera mia situacion?, seguic Dolly. Arren d'aquerò! Eth que viu content e erós.
- Aquerò no, l'interrompec Anna viuaments. Qu'ei digne tanben de pietat; er empenaïment que lo tie aclapat.
- Mès te penses qu'ei capable ne tansevolhe d'empenaïment?, interrompec Dolly, tachant es uelhs ena sua cunhada.

- Òc, lo coneishi pro ben e non podí que sénter pietat en veder-lo. Es dus lo coneishem. Eth qu'ei brave, mès capinaut. E ara se sent tant umiliat! Çò que mès m'esmò d'eth (Anna sabie qu'aquerò impressionarie a Dolly mès qu'arren) ei que i a dues causes que lo tormenten: prumèr, era vergonha que sent dauant des sòns hilhs, e dempús que, en tot estimar-te coma t'estime... Òc, òc, que t'estime mès qu'arren en mon, didec Anna precipitadaments, en tot empedir que Dolly repliquèsse. Donques ben, qu'estimant-te coma t'estime, t'age costat tant de mau. "Non, Dolly non me perdonarà", me didie.

Dolly, cogitosa, non guardaue ja ara sua cunhada e solet seguie d'aurelha es sues paraules.

- Compreni, didec, qu'era sua situacion tanben sigue terribla. Tier aquerò qu'ei mès penible entath colpable qu'entath que non n'ei, se se n'encuede de qué eth ei qui a costat tot eth mau. Mès, com perdonar-lo? Com contunhar a èster era sua hemna, dempús qu'era...? Víuer damb eth que serie un torment entà jo, mès que mès pr'amor que l'è estimat.

Es somics estofèren era sua votz.

Totun, cada viatge que s'atrendie, e tau que s'ac hesse de bon voler, era idia que la tormentaue tornaue de nauèth enes sues paraules:

- Era ei joena e beròia, contunhèc. Non comprenes Anna? Era mia joenesa s'a esbugassat... E com? En servici d'eth e des sòns hilhs. L'è servit, en tot consumir-me en aquerò, e ara ada eth l'ei mès agradiua ua hemna joena, encara que sigue ua quinsevolhe. Solide qu'eri parlarien de jo; o dilhèu non, e en aguest cas qu'ei encara pejor. Comprenes?

Er òdi balhèc in un aute còp ara sua guardada.

- Dempús d'aquerò, se qué me pòt díder? Jamès lo creirè. Tot s'a acabat, tot çò que me servie de recompensa peth mèn trabalh, pes mèns patiments... Vòs te creir que dar era leçon a Gricha, qu'abantes ère un plaser entà jo, ei ara ua tortura? Entà qué esforçar-me, entà qué trabalhar? Qu'ei domatge qu'ajam hilhs! Ei òrre, mès t'asseguri qu'ara, en sòrta de trendesa e amor solet senti aversion entada eth, òc, aversion, aversion e, enquia e tot, se podessa l'auciria.
- Qu'ac compreni tot, estimada Dolly. Mès non te botes atau. Te trapes autant ofensada, autant excitada, que non ves es causes damb claretat.

Dolly se padeguèc. Es dues s'estèren uns instants en silenci.

- Qué harè, Anna? Ajuda-me a resolvè'c. Jo qu'è pensat en tot e non veigui cap de solucion.

Anna non la podie trapar tanpòc, mès eth sòn còr responie francaments a cada paraula, a cada expression deth ròstre dera sua cunhada.

- Que sò era sua fraia, comencèc, e coneishi ben eth sòn caractèr: er assopliment qu'ac desbrembe tot, e hec un gèst en tot senhalar era tèsta, er assopliment que s'autrege e que dempús s'empenaís. Ara non s'imagine, non ven de compréner se com podec hèr çò que hec.
- Ja, que ja me n'encuedi, interrompec Dolly. Mès, e jo? Te'n desbrembes de jo? Dilhèu patisqui mens qu'eth?
- Demora. Cohèssi, Dolly, que quan eth m'expliquèc es causes non comprení deth tot, er orror dera tua situacion. Lo vedí solet ada eth, comprení qu'era familha ère desgahonada e lo planhí. Mès dempús d'auer parlat damb tu, jo, coma hemna, veigui çò d'aute, senti es tòns patiments e non poiria exprimir-te era pietat que me bohes ath laguens. Mès, estimada Dolly, a maugrat de qué comprena es tòns patiments, non sai, totun, er amor que posques sauvar per eth ath hons dera tua amna. Se l'estimes pro entà perdonar-lo, perdona-lo.
- Non!, sorrisclèc Dolly. Mès Anna l'interrompec en tot cuelher-li era man e tornant a punar-la-se
- Coneishi eth mon mès que tu, didec, e sai se com ven es causes es persones coma Esteva. Tu te penses qu'eri parlarien de tu. Arren d'aquerò. Es òmes atau pequen contra era sua fidelitat, mès era sua hemna e eth sòn larèr son sagradi entada eri. Hemnes coma aguesta institutritz son entàs sòns uelhs ua causa desparièra, compatibla damb er amor ara familha. Meten entre eres e eth larèr ua linha de separacion que jamès se trauèsse. Non sabi pro ben se com pòt èster aquerò, mès ei atau.
- Òc, òc, mès eth la punarie e...
- Pòs-te, Dolly. M'en brembi quan Stiva ère encamardat de tu, com ploraue en rebrembar-te, com parlaue de tu de contunh, guaira poesia metie en tòn amor. E me'n sabi que, a mida que se passaue eth temps, sentie per tu mès respècte. Tostemp arríem quan didie a cada moment: “Dolly ei ua hemna extraordinària” Tu ères entada eth ua divinitat e ne contunhes estant. Aguesta passion d'ara non a afectat eth hons dera sua amna.
- E se se repetisse?
- Non m'ac pensi.
- L'auries perdonat tu?
- Sabi pas, non posqui jutjar...

Anna reflexionèc un moment e higec:

- Òc, òc que posqui, òc que posqui. L'auria perdonat! Qu'ei vertat que jo m'auria transformat en ua auta hemna, òc; mès lo perdonaria, tau que se non s'auesse passat arren, absoludaments arren...
- Òc, atau li calerie èster, interrompec Dolly, coma se ja auesse pensat en aquerò abantes; Se non, non serie perdon. Se se perdone que li cau èster complètaments... En fin, te vau a acompanhar entara tua cramba, higec, en tot lheuar-se e abraçant a Anna. Guaire m'alègri de qué ages vengut, estimada! Senti era mia amna plan mès solatjada, plan mès aleugerida.

XX

Anna passèc eth dia en çò des Oblansky e non recebec ad arrés, encara que quauqui uns des sòns coneishudi, en saber-se'n dera sua arribada, vengueren a tier-li ua visita.

S'estèc tot eth maitin damb Dolly e damb es mainatges e manèc un avís a sa frair entà que venguesse a dinar en casa sense manca. “Vene, l'escriuec. Diu qu'ei misericordiós.”

Oblonsky dinèc en çò de sòn, era convèrsa siguec generau e era sua esposa li parlèc de tu, çò que darrèraments non se passaue jamès. Qu'ei vertat que persistie era heredor entre eth matrimòni, mès ja non se parlaue de separacion e Oblonsky començaue a aubirar era possibilitat de hèr es patzes.

Dempús de dinar arribèc Kitty. A penes coneishie a Anna Karenina e venguie un shinhau inquieta dauant era idia d'acarar-se damb aquera grana dauna de Sant Petersburg que toti ne parlauen damb tant d'elògi. Mès de seguit se'n sabèc que l'auie shautat. Anna se sentec agradiuaments impressionada pera joenesa e vigor dera joena, e Kitty se sentec, de seguit, enamorada d'era, tau que sòlen enamorar-se es gojates des senhores de mès edat. En arren se retiraue a ua grana dauna, ne semblaue que siguesse mair d'un mainatge de ueit ans. Quinsevolh, en veir era leugerèsa des sòns movements, era sua vivacitat e era finesa dera sua pèth, l'auirie cuelhut per ua gojata de vint ans, se non siguesse per ua expression sevèra e enquia trista, qu'impressionaue e senhorejaue a Kitty, qu'escurie a viatges un shinhau es sòns uelhs.

Endonviaue qu'Anna ère d'ua simplicitat absoluda e que non amagaue arren, mès endonviaue tanben que s'estaue ena sua amna un mon superior, un mon complicat e poetic que Kitty non podie compréner.

Dempús de dinar, Dolly se n'anèc entara sua cramba e Anna s'apressèc a sa frair, qu'ère en tot alugar ua cigarreta..

- Stiva, li didec alègraments, en tot senhar-lo e en tot mostrar-li era pòrta damb es sòns uelhs. Vè-te'n e que Diu t'ajude.

Eth la comprenec, lancèc era cigarreta e s'esguitlèc darrèr era pòrta.

Anna tornèc en divan a on s'auie seigut abantes, entornejada pes mainatges. Plan per çò que sa mair apreciaue ad aquera tia o pr'amor que sentessen un afècte espontanèu de cap ada era, prumèr es dus mès grani e dempús es mès petiti, tau que se passe tostemp damb es mainatges, ja dempús deth dinar s'aganchèren ara sua pèlha e non se desseparauen d'era. Entre es mainatges sorgic ua sòrta de competéncia entà veir se qui se

seiguie mès apròp dera tia, qui cuelhie prumèr era sua maneta, jogaue damb eth sòn anèth o, aumens, tocaue eth bord deth sòn vestit.

- Placem-mos tau qu'èrem abantes, didec Anna Karenina en sèir-se en sòn lòc.

E de nauèth Gricha, miralhant satisfaccion e orgulh, passèc eth cap jós eth sòn braç e emparèc eth ròstre en sòn vestit.

- Quan se celèbre eth pròplèu balh?, preguntèc Anna a Kitty.
- Era setmana a vier. Serà un balh magnific e plan animat, un d'aqueri balhs qu'en eri s'està tostemp content.
- Qu'ei que i a reauments balhs qu'en eri s'estongue tostemps content?, preguntèc Anna damb un shinhau d'ironia.
- Encara que semble estranh, ei atau. En çò des Bobrischev son tostemp alègres e en çò des Nitigin tanben. Ça que la, en çò des Mechkov son engüegius. Non ac auetz notat?
- Non, estimada. Entà jo que ja non i a balhs qu'un s'estongue tostemp alègre, didec Anna, e Kitty campèc enes uelhs de Karenina un bualh d'aqueth mon particular que l'auie estat revelat. Entà jo solet i a balhs que me senti mens engüegiua qu'en auti.
- Ei possible que vos engüegetz en un balh?
- Per qué non m'auria jo d'engüejar en un balh?

Kitty comprenec qu'Anna endonviaue era responsa.

- Pr'amor que seratz vos tostemp era mès admirada de totes.

Anna, qu'auie era vertut de rogir-se, se rogic e didec:

- En prumèr lòc, que non ei atau, e encara que ne siguesse, de qué me servirie?
- Vieratz en aguest balh que vos digui?
- Me pensi que non poirè deishar d'assistir-i, me consolarè en tot pensar qu'aquerò vos satisfè. Gricha non m'estires eth peu: que ja sò pro esperluada, didec, en tot apraiar-se era guinsa de peus que damb eri jogaue Grincha.
- Vos imagini en balh damb un vestit lillà...
- E per qué precisaments lillà, preguntèc Anna, arrint. Au, mainatges, a préner eth tè. Non entenetz que vos cride miss Hull?, didec en tot her-les enlà e endralhar-les de cap ath minjador. Que ja sai se per qué vos shautarie veder-me en balh: vos que demoratz fòrça causes d'aguesta net e voleríetz que toti participèssen dera vòsta felicitat, concludic Anna, en tot dirigir-se a Kitty.
- Qu'ei vertat. Com ac sabetz?

- Be n'ei d'erós un ara vòsta edat!, contunhèc Anna. M'en brembi e arreconeishi aguesta broma blua coma era des montanhes soïsses, aguesta broma baisha qu'ac entornège tot ena epòca erosa que s'acabe era mainadesa. D'aguest enòrme cèrcle erós e alègre comence un camin que se va hènt estret, cada viatge mès estret. Com pataquege eth còr quan se comence aguest camin qu'ara prumeria semble tan clar e polit! Qui non a passat per açò?

Kitty arrie sense díder se shò ne arri. “Com aurie passat era per tot aquerò? Com me shautarie conéisher era novèla dera sua vida!”, pensaue en evocar era preséncia pòc romantica d'Alexei Alexandrovic, eth marit d'Anna.

- Me'n sai de quauquarren des vòstes causes, seguic Karenina. Stiva m'ac didec. Vos feliciti. “Eth” me shaute fòrça. Non sabetz que Vronsky ère ena estacion?
- Ère aquiu?, didec Kitty en tot rogir-se. E qué vos didec Stiva?
- M'ac didec tot... E jo me n'alegrè fòrça. Que hi eth viatge en companhia dera mair de Vronsky. Non hec que parlar-me d'eth: ei eth sòn preferit. Ja sai qu'es mairs son apassionades, mès...
- Qué vos condèc?
- Fòrça causes. E plan, a despart dera predileccion que tie per eth sa mair, se ve qu'ei un cavalièr. Per exemple, semble que volec cedir toti es sòns bens a sa frair. En èster mainatge, sauvèc a ua hemna que s'estofaue... En fin qu'ei un eròi, acabèc Anna, arrint e rebrembant-se des dus cents robles que Vronsky autregèsse ena estacion.

Mès Anna non hec mencion d'aguest ahèr, pr'amor que eth sòn rebrembe li balhaue un cèrt mauèster, endonviaue en eth ua intencion que la tanhie fòrça.

- Sa mair me demanèc que la visitèssa, didec ara seguida, e m'agradarà veir ara vielheta. Deman que i pensi vier. Gràcies a Diu Stiva amie ua bona estona ena cramba, mormolhèc, en tot cambiar de convèrsa e lheuant-se un shinhau contrariada, sivans li semblèc a Kitty.
- Me tòque a jo prumèr, a jo, a jo!, cridauen es mainatges que, acabat eth tè, se precipitauen de nauèth entara tia Anna.
- Toti amassa!, responec Anna, arrint.

E corrent ath sòn encontre, les abracèc. Es mainatges s'acorropèren ath sòn entorn, cridant alègraments.

XXI

Ara ora de préner eth tè es persones granes, Dolly gessec deth sòn quarto. Esteva Arkadievic non apareishec. Solide auie gessut dera cramba dera sua hemna pera pòrta faussa.

- Cranhi que cuelhes hered ena cramba de naut, didec Dolly a Anna. Que voi passar-te entà baish; atau demorarè mès apròp de tu.
- Non te cau pòur de jo!, repliquèc Anna, en tot sajar de liéger en ròstre dera sua cunhada s'auie auut o non reconciliacion.
- Dilhèu ages massa lum, gessec Dolly.
- Que ja t'è dit que dormisqui pertot coma un soc, sigue a on sigue.
- Qué se passe?, preguntèc Esteva Arkadievic, en gésser deth burèu dirigint-se ara sua hemna.

Anna e Kitty compreneren peth ton qu'era reconciliacion s'auie ja produsit.

- Que voleria installar a Anna aciu baish, mès me cau méter uns ridèus, responec Dolly. Ac aurè de hèr jo madeisha. Se non, arrés ac harà.

"Diu se'n sap se s'an reconciliat deth tot!", se didec Anna, en enténer eth hered e tranquil ton dera sua cunhada.

- Non compliques es causes sense besonh, Dolly!, repliquèc eth sòn marit. Se vos, ac harè jo madeish.

"Òc, que s'an reconciliat", pensèc Anna.

- Òc: que ja sai se com, responec Dolly. Manaràs a Matèu qu'ac apraie, partiràs e eth ac harà tot ath revés.

E ua riseta ironica arropic, coma de costum, es comissures des sòns pòts.

"Era reconciliacion qu'ei complèta", pensèc ara Anna. "Laudat sigue Diu!".

E, erosa per auer artenhut era patz conjugau, s'apressèc a Dolly e la punèc.

- Arren d'aquerò! Sabi pas se per qué mos mensprèdes tant a Matèu e a jo!, didec Esteva Arkadievic ara sua hemna, en tot arrir lèu imperceptiblaments.

Pendent tota era tarde. Dolly tractèc ath sòn marit damb ua cèrta e leugèra ironia. Esteva Arkadievic ère content e alègre, mès sense excès, e semblant que volie indicar que, encara que perdonat, sentie eth pes dera sua colpa.

Tàs nau e mieja era agradiua convèrsa familhar que se debanaue dauant era taula de tè des Oblansky siguec interrompuda per un hèt trivial e vidant, mès qu'estonèc a toti. Se parlaue sus un des amics comuns, quan Anna se lheuèc ath córrer e ara imprevista.

- Vos vau a mostrar era fòto deth mèn Sergi, didec damb capinauta riseta mairau. Que l'è en mèn album.

Es dètz qu'ère era ora que generauments se didie adiu deth sòn hilh e enquia solie ajaçar-se era madeisha abantes de vier en balh. E de ressabuda s'auie entristit en pensar que se trapaue luenh d'eth, e siguesse que siguesse çò de qué parlauen eth sòn pensament volaue entath sòn Sergi e era sua ondulada tèsta, e es talents de campar eth sòn retrait e parlar sus eth l'escometec de pic. Per aquerò se lheuèc e, damb pas leugèr e segur, venguec a cercar er album qu'auie eth sòn retrait.

Era escala qu'amiaue entath sòn quarto començaue en soleret dera ampla escala principau qu'en era regnaue ua atmosfèra agradiua.

En gésser deth salon s'entenec sonar eth timbre en recebedor.

- Qui deu èster?, didec Dolly.
- Entà vier a cercar-me, qu'ei plan d'ora, e entà que vengue gent de dehòra, ei plan tard, comentèc Kitty.
- Que serà que me hèn a vier bèth document, didec Esteva Arkadievic.

Tant qu'Anna passaue dauant dera escala principau, eth vailet pujaue entà anonciar ath nauèth vengut, qu'ère en vestibul, jos era lum dera lampa. Anna campèc entà baish e, en reconéisher a Vronsky, un estranh sentiment d'alegria e temor neguèc eth sòn còr. Eth s'estaue damb er abric jargat, en tot cercar-se quauquarren ena pòcha.

En arribar Anna ena mitat dera escala, Vronsky campèc entà naut, la vedec e ua expression de vergonha e de confusion se miralhèc ena sua cara. Anna seguic eth sòn camin, inclinant leugèraments eth cap.

De seguit, sonèc era votz d'Esteva Arkadievic convidant a Vronsky entà que passèsse, e era deth joen, baisha, doça e tranquilla, refusant.

Quan tornèc Anna damb er album, Vronsky ja non ère aquiu, e Esteva Arkadievic condaue qu'eth sòn amic auie vengut solet entà informar-se des detalhs d'un repaish que se balhaue ath londeman en aunor d'ua celebritat estrangèra.

- Per mès que l'ac è demanat, non a volut pujar, didec Oblonsky. Qu'ei estranh!

Kitty se rogic, en creir auer comprenut es motius dera venguda de Vronsky e era sua negatiua a passar.

“Qu'aurà anat en casa e non m'a trapat”, pensèc, “e a vengut a veir se me trapaua aciu. Mès que non a volut entrar per çò de tard qu'ei e tanben per estar Anna, qu'ei ua estranha entada eth”.

Toti se guardèren en silenci. Dempús comencèren a huelhetar er album.

Arren auie d'extraordinari qu'un amic visitèsse a un aute tàs nau e mieja dera net entà informar-se'n d'ua taulejada que s'auie de celebrar ath londeman; mès a toti les semblèc fòrça estranh, e a Anna l'ac semblèc mès qu'arrés, autanplan li semblèc qu'er anament de Vronsky non ère deth tot avient.

XXII

Començaue eth balh quan Kitty entrèc damb sa mair ena grana escala illuminada, ornada damb flors, plia de lacais d'empovassada perruca e vermelh caftan. Des sales estant arribaue eth heregament des vestits coma un amortat bronzinament des abelhes en un brinhon.

Tant qu'eres s'apraiauen es vestits e es pientats dauant des miralhs deth vestibul plen de gent, sonèren doci e melodiosi es acòrds des violons dera orquèstra començant eth prumèr vals.

Un acian, jargat damb vestit civil, s'apraiaue es sòns possi peublanqui dauant d'un miralh, en tot espàrger ath sòn entorn un fòrt perhum, se trapèc damb eres ena escala les cedic eth pas, tant que campaue a Kitty, que non coneishie, damb evident plaser. Un joen imbèrbe, sense cap de dobte un des galantets qu'eth vielh Scherbazky cridaue *petimètres*, qu'amiaue un justet plan dubèrt e s'apraiaue, caminant, era corvata blanca, les saludèc e, dempús d'auer hèt uns passi, hec repè e convidèc a Kitty a dançar. Coma qu'auie era prumèra contradança comprometuda damb Vronsky, Kitty li calèc prométer dera dusau ad aqueth joen. Un militar pròche ara pòrta, que se cordaue es gants e s'apraiaue era mostacha, campèc damb admiracion a Kitty, resplendenta en sòn vestit de color ròsa.

A maugrat de qué eth vestit, eth pientat e toti es auti preparatius entath balh l'auien costat a Kitty fòrça trabalh e fòrça copacaps, ara eth complicat vestit de tul l'estaue damb tanta naturalitat coma se totes es dentèles, es brodaries e es auti detalhs dera sua vestimenta non auessen exigit d'era e dera sua familha un solet instant d'atencion, tau que s'auesse neishut entre aqueth tul e aqueres dentèles, damb aqueth pientat naut apolidit damb ua ròsa e quauques huelhes ath torn...

Era vielha Princesa, abantes d'entrar ena sala, sagèc d'apraiar eth cinturon de Kitty, mès era s'auie hèt enlà, coma se s'en sabesse de qué tot l'estaue ben, e que tot en era ère graciós e non auie besonh de cap apraiament.

S'estaue en un des sòns mielhors dies. Eth vestit non la sarraue per cap costat, cap dentèla penjaue. Es sabatetes color ròsa, de talon naut, en sòrta de sarrar, semblauen amorassar e hèr vier mès beròis es sòns pèets. Es espessi e ròis tirataps postissi apolidien damb naturalitat eth sòn capet. Es tres botons de cadun des gants èren perfèctaments cordadi e es gants s'ajustauen as sues mans sense deformar-les en arren. Ua cinta de velot nere cenhie doçaments era sua gòrja. Aquera cinteta qu'ère ua delícia; cada còp que Kitty se guardaue en miralh dera sua casa, sentie era impression de qué era cinta parlaue. Que podie auer bèth dobte sus era beresa de çò d'aute, mès per çò dera cinta que non

n'auie degun. En guardar-se aciu en miralh, Kitty arric tanben compladuda. Es sues espatles e braci nudi li dauen era sensacion d'ua heredor de marme que li resultaue agradiua. Es sòns uelhs ludents es sòns pòts pintadi non poderen hèr qu'arrir en veder-se tan beròia.

Sonque entrar en salon s'apressèc as grops de senhores, totes cintes e dentèles, que demorauen eth moment d'èster convidades a dançar (Kitty non entraue jamès en aqueri grops) li demanèc ja un vals eth mielhor des dançaires, eth celèbre director de dança, eth mèstre de ceremònies, un òme maridat, beròi e elegant, Egoruchka Korsunsky, que venguie de deishar ara comdessa Bonina, que damb era dancèc eth prumèr vals.

Mentre contemplaue damb mina dominanta es parelhes que dançauen, vedec entrar a Kitty e se filèc entada era damb eth pas decidit des directors de dança. S'inclinèc ath sòn dauant e, sense ne tansevolhe demanar-li se volie dançar, estirèc era man entà cuelher-la pera delicada cintura. Era joena campèc ath sòn entorn entà cercar a quauquarrés tà balhar-li eth sòn ventalh e era mestresa dera casa lo cuelhec arrint.

- Me hè gòi qu'ajatz vengut lèu, didec eth, en tot cenher-li era cintura. Non compreni se com se pòt arribar tard.

Kitty apuèc era man quèrra sus era espatla de Korsunsky e es sòns pès cauçadi de ròsa s'esguitlèren leugèrs sus er encerat pasiment ath ritme dera musica.

- Dançar damb vos qu'ei ua pòsa. Quina admirabla precision e quina leugeresa!, didec Korsunsky, tant que virauen ath compàs deth vals.

Qu'èren, damb pòga diferéncia, es paraules que didie a totes es coneishudes qu'apreciaue.

Era arric, e peth dessús deth muscle dera sua parelha, guardèc era sala. Kitty non ère ua d'aqueres novícies qu'era emocion deth prumèr balh les hè confóner toti es ròstres que les entornègen, ne ua d'aguestes gojates que, a truca de frequentar es sales de balh, vien de conéisher a toti es assistents de tau manèra que enquia les engüege ja campar-les. Kitty s'estaue en tèrme miei. Atau, donc, podec contemplar tota era sala damb retenguda emocion.

Campèc prumèr entara quèrra, a on se trapaue eth floret dera bona societat. S'estaue aquiu era hemna de Korsunsky, era beròia Lidy, damb un vestit excessiuaments escotat; Krivin, damb era sua calvícia ludenta, present, coma tostemp, a on s'amassaue era bona societat; mès enlà, en un grop qu'es joenes campauen sense gausar apressar-se, Kitty vedec a Esteva Arkadievic e era arroganta figura e eth cap d'Anna, vestida de velot nere.

Tanben “eth” ère aquiu. Era gojata non l'auie tornat a veir dès era net que refusèsse a Levin. Kitty lo desnishèc de luenh estant e enquia observèc qu'eth tanben la guardaue.

- Ua viradeta mès s'ei que non ètz cansada?, preguntèc Korsunsky, un shinhau estofat.
- Non; gràcies.
- Entà on vos acompanhi?
- Çampar, veigui a Anna Karenina. Amiatz-me entà aquiu.
- Coma volgatz.

Korsunsky sense deishar de dançar, mès a pas cada còp mès lent, s'endralhèc de cap ar angle quèr deth salon, mormolhant constantaments:

- *Pardon, mesdames; pardon mesdames...*

En tot hèr-se camin entre aqueth mar de dentèles, tuls e ornaments sense auer aganchat ua soleta cinta, Korsunsky hec a realizar ua rapida virada ara sua parelha, de sòrta qu'es fines cames de Kitty, estropades en miches transparentes, demorèren ath descubèrt e era coa deth sòn vestit se dauric coma un ventalh, en tot quèir sus es jolhs de Krivin. Dempús Korsunsky la saludèc, agranic eth piech sus eth sòn dubèrt frac e l'aufric eth braç entà amiar-la ath cant d'Anna Karenina.

Kitty, rogint-se tota, retirec era coa deth sòn vestit des jolhs de Krivin e s'en tornèc, un shinhau aclapada, cercant a Anna. Anna non vestie de lillà, coma auie supausat Kitty, senon de nere, damb un vestit plan descoletat, que deishaue veir es sues esculturaus espatles que semblauen hargades en evòri ancian, es sòns piechs e es sòns braci entornejadi, acabadi per fini punhets.

Eth sòn vestit ère apolidit damb ornaments de Venecia, ua garlanda de miosotís entifonaue es sòns peus, pientadi sense cap de postís, e aganchada ena cintura, entre es neri ornaments, amiaue un nhòc des madeishes flors. Eth sòn pientat ère simple e solet subergessien es retortilhs des sòns peus, que s'escapauen peth baticòth e es possi. En còth, fèrm e ben format, amuishaue un hiu de pèrles.

Kitty auie vist diadèraments a Anna e s'auie sentut enamorada d'era, e se l'imaginaue tostemp damb eth vestit lillà. Totun, en veder-la vestida de nere, se n'encuedèc de qué non auie comprenut tot eth sòn encantament. Ara se l'apareishie d'ua manèra naua e inesperada e reconeishie que non podie vestir de lillà, pr'amor qu'aguest color aurie amortat era sua personalitat. Eth vestit, nere damb abondor d'ornaments, non tiraue era vista, mès se limitaue a servir de marc e hège ressautar era figura d'Anna, simpla, naturau, eleganta, e ath còp animada e alégra.

Quan Kitty s'apropèc ath grop, Anna, plan capinauta coma tostemp, parlaue damb eth patron dera casa damb eth cap inclinat leugèraments entada eth.

- Non, non ac compreni... mès que non serè jo qui lance era prumèra pèira..., didie, contestant a ua pregunta que, sens dobte, l'auie hèt eth, e rufant es espatles. E de seguit se dirigic entà Kitty damb un arridolet doçaments protector.

Damb expèrta guardada femenina contemplèc de seguit eth vestit de Kitty e hec un movement de cap lèu imperceptible, mès qu'en eth era joena liegec que la felicitaue pera sua beresa e pera sua vestimenta.

- Vos, didec Anna a Korsunsky, enquia entratz en salon e ne gessetz, dançant.
- Era Princesa qu'ei ua des mies mielhores collaboradores, didec Korsunsky, en tot inclinar-se dauant d'Anna Karenina, que non l'auien presentat. Contribusís a qué eth balh sigue animat e alègre. Un vals, Anna Arkadievna?, preguntèc.
- Vos coneishetz?, demanèc eth patron dera casa.
- Qui ei que non mos coneish ara mia hemna e a jo?, repliquèc Korsunsky. Qu'èm tau qu'es lops blanqui. Voletz dançar, Anna Arkadievna?, repetic.
- Tostemp que m'ei possible, sagi de non dançar, responec Anna Karenina.
- Mès aquerò aué qu'ei impossible.

Vronsky s'apressèc en aqueth moment.

- Donques s'ei impossible, dancem, didec Anna, en hèr veir que non se n'encuedaue dera salutacion de Vronsky e esdegant-se a méter era man sus era espatla de Korsunsky.

"Dilhèu ei emmaliciada damb eth", pensèc Kitty, en tot campar qu'Anna auie hèt veir que non se n'encuedèc dera salutacion de Vronsky.

Per çò d'aguest, s'apressèc a Kitty, en tot rebrembar-li eth sòn compromís dera prumèra contradança e en tot dider-li que sentie fòrça non auer-la vist enquia alavetz. Kitty l'escotaue admirant mentre tant a Anna, que dançaue. Demoraue que Vronsky la convidèsse ath vals, mès eth joen non ac hec. Kitty lo guardèc estonada. Eth, en tot rogir-se, la convidèc precipitadaments a dançar; mès a penes auie agarrat era sua fina cintura e balhat eth prumèr pas, era musica deishèc de sonar.

Kitty li guardèc es uelhs, qu'auie tan près. Pendent diuèrses menutes rebrembarie, avergonhada, aquera guardada amorosa que li hec e qu'ada era eth non corresponec.

- *Pardon, pardon. Vals, vals*!, cridèc Korsunsky dès er aute extrèm dera sala. E, en tot aparelhar-se damb era prumèra joena que trapèc, comencèc a dançar.

XXIII

Kitty e Vronsky heren quauques virades de vals. Ara seguida, Kitty s'apropèc a sa mair e podec escambiar bères paraules damb Nordston abantes de qué Vronsky venguesse a cercar-la entara prumèra contradança.

Tant que dançauen non parlèren d'arren en particular. Vronsky hec un comentari graciós sus es Korsunsky, que descriuie coma uns mainatges quarantens; dempús pàrlèren deth teatre que se dauririe entath public enes pròplèus dies. Solet ua frassa se calèc ena amna de Kitty, e siguec quan eth joen li parlèc de Levin, en tot assegurar-li qu'auie hèt hangues damb eth e preguntant-li se contunhaue en Moscòu. Ça que la, Kitty non demoraue mès d'aquera contradança. Çò que demoraue damb baticòr ère era masurca. Ère segura de qué dançarie damb eth, coma tostemp e pertot, e atau, donc, refusèc cinc invitacions d'autrestanti cavalièrs en tot dider-les que ja l'auie comprometuda..

Enquiara darrèra contradança, eth balh se passèc entada era coma un sòmni embelinaire, plen de ludents colors, de sons, de movement. Dancèc sense pòsa, mens quan se sentie cansada e demanaue que la deishèssen repausar.

Pendent era darrèra contradança damb un d'aqueri joeni que tan l'engüejauen, mès que non podie remir-se a dançar, se trapèc de cara damb Anna e Vronsky. Non auie vist a Anna dès eth principi deth balh e ara li semblèc un aute còp naua e inesperada. La vedie damb aqueth punt d'excitacion, que coneishie tan ben, costada pera capitada.

Anna qu'ère embriaga deth licor der entosiasme; Kitty ac vedie en huec que, en tot dançar, s'alugaue enes sòns uelhs, ena sua arridalha erosa e alègra, que estarnaue leugèraments ena sua boca, ena gràcia, ena seguretat e ena leugèresa des sòns movements.

- “Per qué s'estarà atau?”, se demanaue Kitty. “Pera admiracion generau que desvelhe o pera d'un de solet?”. E sense escotar ath joen, que sajaue en vaganaut de tornar ara convèrsa interrompuda, e aubedint maquinauments es crits alègraments imperiosi de Korsunsky as que dançauen: “Ara *en grand rond, en chaine”,* Kitty campaue ara parelha damb eth còr cada viatge mès inquiet.

“Non, Anna non se sent encoratjada pera admiracion generau, senon pera d'un. Ei possible que sigue pera d'eth?”.

Cada viatge que Vronsky parlaue damb Anna, es uelhs d'aguesta ludien e un arridolet erós se diboishaue enes sòns pòts. Semblaue que s'esforçaue a reprimir aqueri senhaus

d'alegria e coma s'aqueri apareishessen en sòn ròstre sense voler. Kitty se demanèc se qué sentirie eth, e en guardar-lo se demorèc orrificada. Es sentiments deth ròstre d'Anna se miralhauen enes de Vronsky. Qué s'auie passat damb eth sòn aspècte tranquil e segur e dera despreocupada serenitat dera sua portadura? Quan era li parlaue, inclinaue eth cap coma entà quèir enes sòns pès e ena sua guardada auie ua expression de tremolosa aubediéncia. “Non voi ofensar-la, semblaue que li didie damb aquera guardada; solet desiri sauvar-me, e non sabi se com...” Eth ròstre de Vronsky transpareishie ua expression que Kitty non auie vist jamès en eth.

Encara qu'era sua parlòta ère triviau, pr'amor que solet parlauen des sues mutuaus amistats, a Kitty li semblaue qu'en era se decidie era sòrt d'ambdús e d'era madeisha. E se passaue que, a maugrat de qué en realitat parlauen de çò de ridicul que resultaue Ivan Ivanovic parlant francés o era possibilitat de qué Elezkaya podesse trapar un mielhor partit, Anna e Vronsky auien, coma Kitty, era impression de qué aqueres paraules èren entada eri plies de sens. Solet per çò dera sua rigida educacion, se podie contier e actuar sivans es convenences, dançant, parlant, contestant, enquia arrint.

Mès, en començar era masurca, quan es cagires comencèren a plaçar-se en sòn lòc e quauques parelhes se dirigiren dès es petites sales entath salon, Kitty se sentec orrificada e desesperada. Dempús de refusar cinc invitacions, ara s'estaue sense dançar. Autanplan se podie passar que non la convidèssen, pr'amor que sivans era capitada qu'auie tostemp en societat, ad arrés se li podie acodir que non auesse parelha. Que li calie dider-li a sa mair que se trapaue mau entà anar-se'n tà casa. Mès se sentie tant aclapada que li mancauen es fòrces entà hè'c.

Entrec en petit salon e se deishèc quèir sus ua fautulh. Era vigorosa hauda deth sòn vestit se holèc coma ua brometa; eth sòn prim, doç e joen braç nud s'en.honsèc entre es plegatges deth vestit ròsa; ena man que li demoraue liura tenguie un ventalh e damb movements rapids e brèus balhaue aire ath sòn alugat ròstre. A maugrat dera sua mina de parpalhòla botada per un instant en ua flor, estornejant es ales e prèsta a volar, ua terribla angónia negaue eth sòn còr.

“E se m'enganhèsse, se non i auesse arren?”, se didie, en tot rebrembar de nauèth çò qu'auie vist.

- Mès Kitty! Non compreni se qué te passe, didec era comdessa Nordston, que s'auie apressat caminant sus eth leugèr tapís sense hèr bronit.

A Kitty li tremolèren es pòts inferiors e se botèc de pè ath mès córrer.

- Non dances era masurca**,** Kitty?
- Non, responec damb votz tremolosa pes lèrmes.

- Eth la convidèc dauant de jo a dançar era masurca, didec era Nordston, en tot saber-se'n pro ben de qué a Kitty li constaue a qui se referie. E era li preguntèc se non dançaue damb era princeseta Scherbazky.
- Que m'ei parièr, responec Kitty.

Arrés comprenie mielhor qu'era era sua situacion, donques qu'arrés sabie qu'eth dia abantes auie refusat ar òme que dilhèu estimaue, e l'auie refusat per aguest.

Era Nordston cerquèc a Korsunsky, que damb eth auie comprometuda era masurca, e li preguèc que convidèsse a Kitty en sòrta d'era.

Erosaments, Kitty non li calec parlar guaire, pr'amor que Korsunsky, coma director de balh, s'auie d'ocupar de contunh dera distribucion de figures e córrer sense pòsa d'un a un aute costat balhant ordes. Vronsky e Anna èren seigudi lèu ath dauant de Kitty. Les vedie de luenh e les vedie d'apròp, sivans s'aluenhèsse o s'apropèsse enes virades dera dança, e coma mès les guardaue, mès ère convençuda de qué esth malastre ère cèrt. Kitty notaue que se sentien solets en aqueth salon plen de gent, e en ròstre de Vronsky, tostemp tant impassible e segur, vedie ara aquera expression d'umilitat e de temor que tant l'auien impressionada, que se retiraue ara actitud d'un gosset intelligent que se sent colpable.

Anna arrie e li comunicaue eth sòn arridolet. Se se botaue cogitosa, se veie trist ada eth. Ua fòrça subernaturau hège que Kitty tachèsse es uelhs en ròstre d'Anna. Estaue plan beròia en sòn simple vestit nere; qu'èren polidi es sòns redons braci, que ludien preciosi braçalets, beròi eth sòn còth fèrm apolidit damb un hiu de pèrles, polidi es retortilhadi peus deth sòn pientat un shinhau desordenat, doci èren es movements plei de gràcia des sòns pès e mans diminuti, beròia era animositat deth sòn bèth ròstre. Mès qu'auie quauquarren terrible e crudèu ena sua beresa.

Kitty la guardaue encara mès embelinada qu'abantes, e coma mès la guardaue mès patie. Se sentie umiliada, e ena sua cara se diboishaue ua tau expression d'aclapament que quan Vronsky se trapèc damb era pendent eth balh s'estèc un moment a reconeisher-la, de tant descarada que se l'apareishec en aqueth moment.

- Quin balh mès polit, didec eth, per díder quauquarren.
- Òc, contestèc Kitty.

Pendent era masurca, Anna, en repetir ua figura imaginada per Korsunsky, gessec en centre deth rondèu, alistèc dus cavalièrs e cridèc a Kitty e a ua auta dauna. En apressar-se, Kitty lheuèc es uelhs entada era espaurida. Anna la campèc e li hec un arridolet en tot clucar es uelhs tant que li sarraue era man. Mès en veir en ròstre de Kitty ua expression de desesperacion e de suspresa coma responsa ath sòn arridolet, Anna se virèc d'esponera e comencèc a parlar alègraments damb ua auta dauna. “Òc, òc, se didec Kitty, que i a en era quauquarren estranh, beròi e, ath còp, diabolic”.

Anna non volie demorar-se a sopar, mès eth patron dera casa persutèc.

- Au, Anna Arkadievna, didec Korsunsky, en tot cuélher jos era manja deth sòn frac eth braç nud d'Anna. Qu'è ua idia magnifica entath *cotilhon*. Un *bijoux*.

E comencèc a caminar, en tot hèr per hèr-la-se a seguir, tant qu'eth patron dera casa l'encoratjaue damb era sua arridalha.

- Que non me demori, didec Anna, arrint. E, a maugrat deth sòn arridolet, es dus òmes compreneren peth sòn ton que non se demorarie.

- Qu'è dançat aguesta net en Moscòu, mès que tot er an en Sant Petersburg e me cau repausar abantes deth mèn viatge, higec Anna, en tot virar-se de cap a Vronsky, qu'ère ath sòn costat.

- Partitz decididaments deman?, preguntèc Vronsky.

- Òc, solide, responec Anna, coma estonada pera gausaria d'aquera pregunta.

Eth sòn arridolet e eth huec dera sua guardada quan li responec usclèren era amna de Vronsky.

Anna Arkadievna partic, donc, sense demorar-se a sopar.

XXIV

“Sens dobte que i a en jo quauquarren hastigós, quauquarren que hè enlà ara gent”, pensaue Levin en gésser dera casa des Scherbazky e endralhar-se de cap ara deth sòn frair. “Non valgui entà convíuer en societat. Diden qu'aquerò ei orgulh, mès non ne sò d'orgulhós. Se ne siguessa, non m'auria calat ena situacion que me sò calat.”

S'imaginèc a Vronsky erós, intelligent, brave e, solide sense auer-se trapat jamès en ua situacion coma era sua d'aguesta net.

“Qu'ei normau que Kitty l'age alistat ada eth; ei naturau, non me cau plànher d'arrés ne d'arren. Jo solet n'è eth tòrt. Per quina rason m'imaginè qu'era volerie júnher era sua vida ara mia? Qui sò jo? Un pòcvau entà jo e entàs auti”.

S'en brembèc deth sòn frair Nicolàs e se posèc damb satisfaccion en són rebrembe. “Be n'aurà de rason quan ditz que tot en mon ei dolent e hastigós! Dilhèu non auem jutjat pro ben a Nicolàs. Deth punt d'enguarda deth vailet Prokofy, que lo vedec embriac e damb er abric rosigat, ei un òme menspredable; mès jo lo coneishi de ua auta manèra, coneishi era sua amna e sabi que mos retiram. E jo, en sòrta de cercar-lo, me n'è anat prumèr a dinar e dempús ath balh en aguesta casa”.

Levin s'apressèc a un fanau, liegec era adreça de sa frair, que sauvaue ena sua cartèra, e cridèc a un coche de loguèr.

Pendent eth long camin entath domicili de sa frair, Levin anaue evocant çò que coneishie dera sua vida. Se'n brembaue que pendent es corsi universitaris e enquia un an dempús de gèsser dera universitat, eth sòn frair, a maugrat des burles des sòns companhs, auie amiat ua vida de fraire, en tot complir rigorosaments toti es precèptes religiosi, assistint a missa, observant es dejuns e hugent des plasers e sustot des hemnes. Rebrembèc dempús, se com, de ressabuda e sense motiu aparent, comencèc a hèr-se damb es pejores gents e se lancèc ena vida mès desfrenada. Rebrembèc tanben qu'en un cas sa frair cuelhec ath sòn servici a un gojat deth pòble e qu'en un moment d'ira l'auie batanat tan fòrtaments que l'auien amiat dauant des Tribunaus; se'n brembèc encara de quan sa frair, en tot pèrder sòs damb un trichaire, l'auie acceptat ua letra, en tot denonciar-lo dempús per enganha (ad aquera letra de sa frair se referie Sergi Ivanovic). Un aute còp, Nicolàs auie passat era net ena prevencion per tapatge. E, fin finau, auie arribat en extrèm de méter un plaid contra sa frair Sergi en tot acusar-lo de non pagar-li era part qu'en dret li corresponie der eretatge mairau.

Era sua darrèra aventura la tenguec en oèst de Russia, a on auie anat a trabalhar, e se passèc qu'auie mautractat a un baile, que per aquerò siguec processat. E a maugrat de qué tot aquerò ère desagradiu, a Levin non l'ac semblèc tant coma as que non coneishien eth còr de Nicolàs e era sua vertadèra istòria. Levin se'n brembaue de qué en aqueth periòde de devocion, dejuns e austeritat, quan Nicolàs cercaue ena religion un fren entàs sues passions, arrés l'aprovaue e toti se'n burlauen d'eth, autanplan eth madeish Levin. Lo cridauen, coma fausnòm, Noé, fraire, eca, e, dempús, quan s'autregèc liuraments as sues passions, toti li balhèren era esquia, espauridi e damb repugnància.

Levin comprenie que, plan, Nicolàs, a maugrat dera sua vida, non deuie senter-se mès colpable qu'aqueri que lo menspredauen. Eth non n'auie eth tòrt d'auer neishut damb eth sòn caractèr indomdable e damb era sua limitada intelligéncia. Ça que la, sa frair tostemp auie volut èster brave.

"Li parlarè damb eth còr ena man, li demostrarè que l'estimi e que lo compreni, e l'obligarè a desnishar-me era sua amna", decidic Levin quan, ja près des onze, arribaue ena aubèrja que l'auien indicat.

- Naut. Es numèros 12 e 13, didec eth portièr, contestant ara pregunta de Levin.
- I é?
- Me pensi que òc.

Era pòrta dera cramba numèro 12 s'estaue miei dubèrta e per era gessie un arrai de lum e un espés hum de tabac dolent. Sonaue ua votz desconeishuda entà Levin, e ath sòn costat arreconeishec era tossiquèra peculiara de sa frair.

En entrar Levin, eth desconeishut didie:

- Tot que depen dera intelligéncia e prudéncia que s'amie er ahèr.

Constantin Levin, dera pòrta estant, vedec a un joen damb eth peu espés e retortilhat vestit damb ua *poddiovka*. Ua gojata pigalhada, damb un vestit de lan sense cothèr ne punhets, ère seiguda en divan. Non se vedie a Nicolàs, e Levin sentec eth còr sarrat en pensar quina sòrta de gent viuie damb sa frair.

Tant que se treiguie es esclòps, Levin, qu'era sua arribada non auie notat arrés, entenec ar individú dera *poddiovka* que parlaue d'un ahèr entà realizar.

- Qu'eth diable se hège a seguir es classes privilegiades!, didec era votz de Nicolàs dempús un escupit. Macha, demana quauquarren entà sopar e balha-mos vin se ne rèste. Se non, mana a cercar-lo.

Era hemna se lheuèc, gessec der aute costat deth tenhat e vedec a Levin.

- Nicolàs Demitrievic: aciu que i a un senhor, didec.
- Per qui demane?, exclamèc era votz irritada de Nicolàs.

- Que sò jo, didec Constantin Levin, en tot presentar-se.
- Qui ei “jo”?, repetic era votz de Nicolàs, damb mès irritacion encara.

Se l'entenec lheuar-se ara prèssa e estramuncar, e Levin vedec ath sòn dauant, ena pòrta, era figura que l'ère tan coneishuda, era figura prima e acorbaishada de sa frair, mès era sua mina sauvatge, lorda e malautissa, era expression des sòns grani uelhs espauridi, l'esglasièc.

Nicolàs estaue encara mès prim que quan Levin lo vedec eth darrèr viatge, hège tres ans. Amiaue ua levita que l'estaue braca, per çò qu'es sòns braci e canèths semblauen encara mès longui. Eth peu se l'auie esclarit, es sòns pòts èren caperadi pera madeisha mostacha dreta, e era madeisha guardada estranha de tostemp se calaue sus eth qu'auie entrat.

- A!, qu'ès tu, Kostia!, didec, en reconéisher ath sòn frair.

Es sòns uelhs luderen d'alegria. Mès ath madeish temps campèc ath joen dera *poddiovka* hec un movement convulsiu damb eth còth e cap (coma se l'ajustèsse era corvata), que Constantin coneishie ben, e ua expression sauvatge, dolorida, heròtja, se diboishèc de pic en sòn ròstre.

- Que ja l'è escrit a Sergi en tot dider-li que non voi arren damb vosati. Qué vòs... qué desiratz?

Se presentaue plan desparièr de com Levin l'imaginaue. Constantin desbrembaue tostemp era part aspra e dificila deth sòn caractèr, aquera que hège tan de mau hèr eth sòn tracte. Solet ara, en veir eth sòn ròstre, en distinguir eth movement convulsiu deth sòn cap, se'n brembèc.

- Que non volia arren en concret, senon veder-te, didec damb timiditat.

Nicolàs, un shinhau padegat, çampar, pera timiditat deth sòn frair, estornegèc es braci.

- Atau que vies per vier? Donques entra e sè-te. Vos sopar? Hè-mos a vier tres racions, Macha. Èp , demora! Sabes se qui ei aguest senhor?, didec, senhalant ath joen dera *poddiovka*. Se tracte d'un òme plan notable: eth senhor Krizky, amic mèn, de Kiev, que l'acace era policia mès que non ei un brigand.

E, sivans eth sòn costum, guardèc a toti es que s'estauen ena cramba. En veir ara hemna, pauhicada ena pòrta e a mand de gésser, li cridèc: “T'è dit que te demores!” E damb era indecision e era manca d'eloquéncia que Constantin se'n sabie de tostemp, comencèc, campant a toti, a condar era istòria de Krizky, era sua expulsion dera universitat per tòrt d'auer format ua societat d'ajuda as estudiants praubi e as collègis dominicaus, eth sòn ingrès coma mèstre en un collègi popular e com dempús se lo processèc sense saber perqué.

- Atau, donc, auetz estudiat ena universitat de Kiev?, didec Constantin Levin, entà trincar er endravat silenci que seguic es paraules de sa frair.
- Òc, en Kiev, gasulhèc Krizky, rufant es celhes.
- Aguesta hemna, Maria Nicolaevna, qu'ei era mia companha, interrompec Nicolàs. L'è trèta d'ua casa de..., botgèc convulsiuaments eth còth e higec, lheuant era votz e arroncilhant es celhes: mès l'estimi e la respècti e voi que la respècten toti es que me tracten. Qu'ei coma se siguesse era mia hemna, madeish. Ara ja te'n sabes damb qui te trapes. Se te sentes rebaishat, “pera pòrta, qu'un se'n va damb Diu”.

E tornèc a guardar interrogatiuaments a toti.

- Sabi pas se per qué m'è de sénter rebaishat.
- En aguest cas... Macha, encarga tres racions, vodka e vin! Demora... Non, arren, arren, vè-te'n...

XXV

- Ben, ja ves...mormolhèc Nicolàs esforçant-se, arroncilhant eth front e damb movements convulsius.

Se notaue que non sabie se qué hèr ne se qué díder.

- Ves?, contunhèc, senhalant ues vigues de hèr estacades damb còrdes que s'estauen en un cornèr. Aguest qu'ei eth començament d'ua naua empresa que vam a realizar, ua cooperativa obrèra de produccion...

Constantin, campant eth ròstre tuberculós de Nicolàs, non artenhie a parar damb atencion era aurelha enes sues paraules. Comprenie que sa frair cercaue en aquera empresa ua ancora de sauvacion contra eth mensprètz que sentie entada eth madeish.

Nicolàs Levin contunhaue parlant:

- Ja sabes qu'eth capitau oprimís ath trebalhador. Es obrèrs e es campanhards amien tot eth pes deth trebalh e non arténhent a gésser, per mès qu'ac sagen, dera sua situacion de bèsties de carga. Toti es beneficis, tot aquerò que poirie mielhorar eth sòn estat, descansar e instruir-se, s'ac avalen es dividends des capitalistes. Era societat ei organizada de tau manèra que, coma mès trebalhe er obrèr, mès guanhen es comerçants e es propietaris, e eth proletari contunhe estant tostemp ua bèstia de carga. Qu'ei de besonh cambiar aguest orde de causes, acabèc, en tot guardar inquisitiuaments ath sòn frair.
- Plan que òc, didec Constantin, campant damb atencion es en.honsades caròles de Nicolàs.
- Atau, donc, vam a formar ua cooperativa de sarralhèrs qu'en era era produccion e es beneficis, e, sustot, es utisi, qu'ei çò de mès essenciau, siguen comunes.
- A on l'installaratz?
- En Vosdrema, província de Kazan.
- Per qué en un pòble? Non semble qu'eth trabalh manque enes pòbles. Sabi pas se per qué pòt auer besonh un pòble d'ua cooperativa de serralhèrs.
- Que mos cau hè'c pr'amor qu'ara es campanhards son tant esclaus coma abantes, e çò que non vos shaute a tu e a Sergi ei que se les volgue trèir d'aguesta esclavitud, idolèc Nicolàs, irritat pera replica.

Constantin Levin alendèc tant que guardaue era lorda e destrantalhada cramba. Aquera alendada embestièc encara mès a Nicolàs.

- Que me'n sabi des idies aristocratiques de vos e de Sergi. Sabi qu'eth tie tota era capacitat deth sòn cervèth entà justificar era organizacion actuau.
- Non ei vertat... Per qué me parles de Sergi?, preguntèc, arrint, Levin.
- Per qué? Ara ac veiràs, en enténer eth nòm de sa frair. Mès, entà qué pèrder temps? Ditz-me: a qué as vengut? Tu mensprèdes tot açò. Plan, donc, vè-te'n damb Diu! Vè-te'n, vè-te'n!, cridèc en tot lheuar-se dera cagira.
- Que non ac mensprèdi bric, didec Constantin timidaments. M'estimaria mès non tractar d'aguestes causes.

Maria Nicolaevna entrèc en aqueth moment. Nicolàs la guardèc damb irritacion. Era se l'apressèc e li didec ues paraules.

- Que me trapi mau e m'è tornat plan irritable, didec Nicolàs, en tot solatjar-se e alendar damb dificultat. E vies a parlar-me de Sergi e es sòns articles! Tot en eri qu'ei faussetat, talents d'enganhar-se ada eth madeish. Qué pòt díder dera justícia un òme que non la coneish? Auetz liejut eth sòn darrèr article?, preguntèc a Krizky, en tot sèir-se de nauèth ena taula e hènt enlà es cigarrètes escampilhades peth dessús entà deishar un espaci liure.
- Non l'è liejut, contestèc ombriuaments Krizky, que, çampar, non volie intervier ena convèrsa.
- Per qué?, preguntèc Nicolàs, irritat contra Krizky.
- Pr'amor que me semble pèrder eth temps.
- Desencusatz, per qué vos pensatz qu'ei pèrder eth temps?
- Entà fòrça gent aguest article ei peth dessús dera sua capacitat.
- Mès jo non me trapi en aguest cas. Jo que sai liéger entre linhes e desnishar es sòns maus punts.

Toti carèren. Krizky se lheuèc doçaments e cuelhec era casqueta.

- Non voletz sopar? Ben. Vietz deman damb eth serralhèr.

En gésser Krizky, Nicolàs arric, guinhant eth uelh.

- Tanpòc eth ei guaire fòrt; qu'ac sabi.

En aqueth moment Krizky lo cridèc dera pòrta estant.

- Qué vos cau?, didec Nicolàs en tot gésser en correder. Constantin, en trapar-se solet damb Maria Nicolaevna, li preguntèc:

- Hè guaire que vos estatz damb eth mèn frair?
- Mès d'un an. Eth senhor qu'ei plan mau de salut: beu fòrça, contestèc era.
- Qué beu?
- Fòrça vodka. E li què plan mau.
- Beu damb excès?
- Òc, contestèc era, guardant espaurida entara pòrta que per era ja entraue Nicolàs.
- De qué parlàuetz?, preguntèc aguest damb severitat e passant era sua guardada espaurida d'un ar aute; didetz-m'ac.
- D'arren, responec trebolat Constantin.
- Se non ac voletz díder, non ac digatz. Mès que non te cau parlar damb era d'arren. Qu'ei ua gaudimèla, e tu un senhor, exclamèc en tot hèr un movement convulsiu damb eth còth. Ja veigui que te n'encuedes dera mia situacion e comprenes es mèns desordes d'anament e me les desencuses. T'ac arregraïsqui, higec lheuant era votz.
- Nicolàs Dmitrievic, Nicolàs Dmitrievic!, gasulhèc Maria Nicolaevna, en tot apropar-se ada eth.
- Plan ben, plan ben!... E eth sopar? A, aquiu que i é!, sorrisclèc en veir pujar a un crambèr damb era plata. Botatz-la aciu!, higec damb mala encòlia. E, en tot aumplir un vèire de vodka, lo uedèc en redon.
- Vòs béuer? Preguntèc a sa frair, en tot encoratjar-se de pic. Ben, deishem anar a Sergi Ivanovic; sigue çò que sigue, sò content de veder-te. Ac volgues o non, èm dera madeisha sang, contunhèc, rosigant damb aviditat ua crospa de pan e beuent ua auta copa. Com te va?, tè, beu! E ditz-me se qué hès.
- M'estongui solet en pòble, coma abantes, e me tengui as tèrres, repliquèc Constantin, guardant dissimuladaments, damb orror, era avidat que minjaue e beuie sa frair.
- Per qué non te marides?
- Qu'encara non se m'a presentat era escadença, responec Constantin en tot rogir-se.
- Per qué non? Tu non ès coma jo, que sò acabat e damb era vida perduda. Qu'è dit e diderè tostemps que se se m'auesse balhat era mia part der eretatge quan n'auia besonh, era mia existéncia aurie estat de un aute peu.

Constantin s'esdeguèc a cambiar de tèma.

- Sabes qu'ath tòn Vaniuchka l'è en Pokrovskoe de possessor de libres?

Nicolàs botgèc eth cap e se demorèc cogitós.

- Òc? E ditz-me: se qué i a de nauèth en Pokrovskoe? E era casa? Contunhe coma abantes? E es bedoths, e eth quarto qu'estudiàuem? Ei possible que visque encara Felip, eth jardinèr? Com m'en brembi deth pavilhon e deth divan! Guarda: non càmbies arren ena casa, marida-te e dèisha'c tot com s'estaue. E s'era tua hemna ei brava, vierè a veder-te... Ja i auria vengut, mès m'arturèc tostemp eth temor de trapar-me damb Sergi.
- Non lo traparies. Viui independend d'eth.
- Ben: sigue çò que sigue te cau alistar entre Sergi e jo, mormolhèc Nicolàs, en tot guardar-lo timidaments.

Aquera timiditat esmoiguec a Constantin.

- Se vòs que siga sincèr, non voi intervier en vòste plaid. Tu que n'as eth tòrt ena forma e eth en hons.
- Ac as comprenut!, sorrisclèc alègraments Nicolàs.
- Jo, personauments, aprècii mès era tua amistat, pr'amor que...
- Pr'amor de qué?

Constantin non gausèc dider-li que pr'amor que lo vedie malerós e auie mès besonh dera sua amistat que Sergi. Mès Nicolàs ac comprenèc e cuelhec en silenci era botelha de vodka.

- Qu'ei pro, Nicolàs Dmitrievic, didec Maria Nicolaevna, en tot esténer eth sòn redon braç nud entara botelha.
- Dèisha-me o te tusti!, sorrisclèc Nicolàs.

Maria Nicolaevna arric bondadosaments, d'ua forma doça, que se contagièc a Nicolàs, e agarrèc era botelha.

- Te penses que Macha non ei intelligenta?, didec Nicolàs. Qu'ac compren tot mielhor que nosati. Vertat que semble brava e simpatica?
- Jamès auíetz estat abantes en Moscòu?, li preguntèc Constantin entà díder quauquarren.
- Non la tractes de vos. S'espaurís. Arrés l'a parlat de vos jamès, exceptat eth jutge que la jutgèc quan l'amièren en Tribunau pr'amor que sagèc de húger d'aquera casa... Diu mèn!, cridèc Nicolàs. Quina manca de sens que i a en mon! Entà qué servissen tantes naues institucions, tanti jutges de patz, tanti *zemstvos*! Quines estupiditats!

E comencèc a racondar es sues lutes damb aqueres naues institucions.

Constantin Levin lo seguie d'aurelha, e es madeishes censures qu'auie exprimit eth tanti còps lo desengustauen ara d'escotar-les des pòts de sa frair.

- Tot aquerò qu'ac veiram clar en aute mon, didec badinant.
- En aute mon? Ne m'interèsse ne ac desiri, didec Nicolàs, tachant es sòns uelhs sauvatges e espauridi en ròstre de sa frair. Semble qu'aurie d'èster motiu d'alegria gésser de tota era viletat e mauvestat que mos entornège, dera nòsta e dera des auti; e, totun, me cau pòur era mòrt, ua pòur terribla (e s'estrementic). Tè!, beu quauquarren. Vòs champanha? Vòs, dilhèu, que gescam? Que poiríem anar a vèir as gitanos. Sabes? Ara me shauten fòrça es gitanos e es cançons populares russes.

Era lengua non li volie crèir e era sua convèrsa sautaue d'un tèma en aute. Constantin, ajudat per Macha, lo convencèren de non vier entà nunlòc e entre es dus l'ajacèren complètaments embriac. Macha prometec escríuer a Constantin se siguesse de besonh e sajar de convéncer a Nicolàs de qué venguesse a víuer damb sa frair.

XXVI

Constantin Levin gessec de Moscòu peth maitin e arribèc en çò de sòn pera tarde. En vagon establic conversacion damb es companhs de viatge e se parlèc de politica, des naui camins de hèr e, de com en Moscòu, lo desencoratjaue era confusion des sues idies, se sentie maucontent d'eth madeish e avergonhat non sabie se de qué. Mès quan baishèc ena estacion e arreconeishec a Ignasi, eth sòn menaire guèrch, damb eth cothèr deth caftan quilhat, quan era fèbla lum que gessie des hièstres dera gara vedec era luja caperada de pèths e es shivaus damb es coes estacades; quan Ignasi li condèc es nauetats deth pòble, era arribada d'un crompaire e qu'era vaca "Pava" auie vedèths, li semblaue a Levin que gessie deth caòs des sues idies e que pòga pòc despareishien d'eth era vergonha e eth maucontentament.

Era soleta vista d'Ignasi e es sòns shivaus l'auie costat ja un aleujament, e, en meter-se eth *tulup* que li heren a vier, tanlèu se vedec acomodat ena luja, e es shivaus comencèren a córrer, pensèc enes ordes que li calie balhar quan arribèsse, examinèc a un des shivaus, plan velòç, mès que ja començaue a pèrder fòrces e qu'auie estat, bèth temps a, shivau de corses en Don, e es causes comencèren a amuishar-se dauant es sòns uelhs damb ua naua lum.

Deishèc alavetz de desirar èster un aute. E, satisfèt d'eth madeish, solet desirèc èster mielhor. Decidic non pensar ena felicitat inaccessibla que l'aufrie eth sòn impossible maridatge e contentar-se damb era que l'aufrie era realitat presenta; resistirie es males passions, coma aquera que s'apoderèc d'eth eth dia que decidic hèr era demana de maridatge de Kitty.

Se'n brembèc, dempús, de Nicolàs, e resolvec susvelhar-lo e èster prèst entà ajudar-lo tanlèu n'auesse besonh, causa que presentie entà pro lèu.

Era convèrsa sus eth comunisme mantenguda damb sa frair, que Constantin auie tractat plan leugèraments, ara lo hège a pensar. Eth cambi des condicions economiques presentes li semblaue absurd, mès en tot comparar era praubetat deth pòble damb era sua abondor personau, decidic trebalhar mès entà vier a èster mès just e hèr-se a vier encara mens plasers superflús, encara que ja abantes trabalhaue fòrça e viuie damb simplicitat.

E tot aquerò ac vedie ara tant aisit de hèr que tot eth camin lo passèc negat enes mès agradiues meditacions. Èren es nau deth ser quan arribèc en çò de sòn, e se sentie encoratjat per un sentiment nau: era esperança d'ua vida mielhor.

Ua amortesida claretat gessie pes hièstres dera cramba d'Agafia Mijailovna, era vièlha institutritz que se tenguie ara ath prètzhèt de majordòma, e queiguie sus era nhèu dera planhèra que se daurie dauant dera casa. Agafia, qu'encara non dormie, desvelhèc a Kusmà e aguest, miei adormit e descauç, correc entara pòrta. “Laska”, era gosseta, gessec tanben, hènt, lèu, quèir a Kusmà, e se filèc de cap a Levin, heregant-se enes sues cames e damb talents de botar es pautes sus eth piech sense gausar de hè'c.

- Qué lèu auetz vengut, pairet!, didec Agafia Mijailovna.
- M'engüejaua, Agafia Mijailovna. Que s'està ben ena casa des auti, mès mielhor ena pròpia, contestèc Levin passant entath sòn burèu.

Ena cramba, e ara fèbla lum d'un fanau portat pes vailets, qu'anèren apareishent es detalhs familhars: es còrnes de cèrvi, es estatgères plies de libres, eth miralh, era codinèra damb eth ventilador que hège temps qu'auie besonh d'arrengament, eth divan deth pair de Levin, era immensa taula e sus era un libre dubèrt, eth cendrèr trincat, un quasèrn escrit damb nòtes dera sua man.

En veir tot çò que l'ère tan coneishut, Levin trantalhèc un shinhau sus com organizar era sua naua vida coma volie hèr quan venguie peth camin. Tot aquerò semblaue entornejar-lo e dider-li:

“Non t'aluenharàs de nosati, contunharàs a èster çò qu'ès, damb es tòns dobtes, damb eth tòn etèrn maucontentament de tu madeish, damb es tòns inutils assagi de modificar-te e es tues queigudes, damb eth tòn constant in d'ua impossibla felicitat...”.

Mès, s'atau li parlauen aqueri objèctes, ath sòn laguens ua auta votz li didie que non mos cau encadenar-mos ath passat e que l'ère impossible cambiar. Aubedint ad aguesta votz Levin s'apropèc entà un cornèr a on sauvaue dus pesi d'un *pud* cadun e comencèc a apitar-les, sajant d'encoratjar-se damb aqueth exercici gimnastic.

Darrèr era pòrta sonèren passi e Levin deishèc es pesi en solèr ath mès córrer.

Entrèc er encargat e li didec que, gràcies a Diu, tot se passaue ben; mès qu'eth fajòl s'auie usclat un shinhau ena secadora naua. Era notícia l'emmalicièc. Era naua secadora qu'auie estat bastida per eth madeish. Er encargat non ère per aquera innovacion e ara anonciaue damb un cèrt aire de trionf qu'eth fajòl s'auie usclat. Mès Levin n'ère solide fòrça de qué eth hèt d'usclar-se ère degut a non auer cuelhut es mesures que cent viatges auie recomanat. Anujat, donc, repoteguèc damb severitat ar encargat.

Ça que la, i auie ua bona notícia: era der abaliment dera “Pava”, era magnifica vaca crompada ena hèira.

- Balha-me eth *tulup*, Kusmà (demanèc Levin, e didec ar encargat): hè-vos a vier un fanau; que voi veir er abaliment.

Era bòrda des vaques de seleccion ère darrèr dera casa. Levin s'i dirigic a trauèrs deth pati per dauant d'un modelhon de nhèu que se quilhaue ath cant d'uns lillàs. En daurir era pòrta sentèc eth caud bugàs des hiems, e es vaques, susprenudes pera lum deth fanau, s'estornegèren sus era palha fresca. Subergessec de seguit eth lomb lis e ample, nere damb plapes blanques, dera vaca olandesa “Berkut”, eth garanhon, damb er anèth en morre, ère ajaçat e semblèc qu'anaue a lheuar-se, mès cambièc de pensada e se limitèc a bramar prigondaments dus còps quan passèren ath sòn ras. Era magnifica “Pava”, grana coma un ipopotam, ère virada de cu, empachant de veir eth vedèth, que flairaue.

Levin examinèc ara “Pava” e hec tier dret ath vedèth qu'auie era pèth damb plapes blanques, sus es sues fèbles pautes. Era vaca, inquieta, bramèc, mès, en tot padegar-se quan Levin l'apressèc er abaliment, lo comencèc a lecar damb era sua aspra lenga. Eth vedèth metie era tèsta jos es engues dera vaca, estornejant era petita coa.

- Aluga, Fedor, aprèssa eth fanau, didie Levin campant ath vedèth. Se retire a sa mair, mès damb es colors deth pair. Ei polit! Qu'ei gran e ample d'anques. Vertat qu'ei plan polit, Basili Fedoric?, didec Levin ar encargat, en tot desbrembar-se'n, per çò dera alegria que li costaue eth bon aspècte deth vedèth, der ahèr deth fajòl.
- Com poirie èster de ua auta manèra?, repliquèc er òme. Ò!, me cau dider-vos tanben que Semen, eth mercadèr, venguec ath londeman de partir vos. Que me calerà discutir fòrça damb eth, Constantin Dmitrievic. Li parlè er aute dia a prepaus dera maquina...

Aquera allusion calèc a Levin enes detalhs dera sua economia, qu'ère vasta e complicada. Entrèc damb er encargat en burèu e, dempús de discutir damb eth e damb er intendent, se n'anèc entath salon.

XXVII

Era casa ère grana e vielha, e encara que Levin s'i estaue solet, la hège escauhar e l'ocupaue tota. Qu'ère ua casa absurda e erronèa, contrària as sòns naui plans de vida, pro que se'n sabie; mès en aquera casa s'embarraue entada eth tot eth mon: eth mon a on viueren e moriren es sòns pairs. Eri auien amiat ua existéncia qu'a Levin li semblaue ideau e qu'eth desiraue reprodusir damb era sua hemna e era sua familha.

A penes rebrembaue a sa mair. Li retiraue coma quauquarren sagrat, e enes sòns sòmnis era sua esposa li calie èster era seguida d'aqueth ideau de santa hemna que siguec sa mair.

Non solet non podie concéber er amor sense eth matrimòni, senon qu'autanplan enes sòns pensaments imaginaue prumèr ara familha e dempús ara hemna que li permetesse crear aquera familha. Plan per açò, es sues opinions sus eth matrimòni èren tan desparières des des sòns coneishudi, qu'entada eri eth maridar-se non ei qu'un des ahèrs vidanti dera vida. Entà Levin, ça que la, ère er ahèr principau e que d'eth depenie tota era sua felicitat. E ara li calie renonciar ada eth!

Se seiguec en petit salon a on prenie eth cafè. Quan s'acomodèc en sòn fautulh damb un libre ena man e Agafia Mijailovna li didèc, coma tostemp: “Vau a sèir ua estona, pairet” e se calèc ena cagira près dera hièstra, Levin sentec que, per estranh que semblèsse, non podie des.hèir-se des sues illusions ne víuer sense eres. Se non damb Kitty, li calie maridar-se damb ua auta hemna. Liegie, pensaue en çò que liegie, seguie d'aurelha era votz dera sua majordòma parlant sens artura, e ath hons de tot açò, es scènes dera sua vida familhar futura desfilauen peth sòn pensament sense connexion. Comprenie qu'ath hons deth sòn esperit se condensaue, se calaue e se formaue quauquarren.

Entenie a díder a Agafia Mijailovna que Projor, damb es sòs que l'autregèc Levin entà crompar un shivau, se tenguie ara beuenda, e qu'auie batanat ara sua hemna lèu enquia aucir-la. Levin escotaue e liegie, e era lectura en.hiscaue toti es sòns pensaments. Ère ua òbra de Tindall sus eth calor. S'en brembaue d'auer censurat a Tindall pera satisfaccion que damb era parlaue dera capitada des sòns experiments e pera sua manca de prigondor filosofica. E de ressabuda li venguec entath cap ua idia agradiua:

“Dempús de dus ans qu'aurè ja dues vaques olandeses. Era madeisha “Pava” dilhèu viuerà encara; e s'as dotze abaliments de “Berkut” s'i higen aguesti tres, serà magnific!”

Tornèc a cuélher eth libre.

“Acceptem qu'era electricitat e eth calor siguen çò de madeish; mès, ei possible que sigue pro ua eqüacion entà resòlver eth problèma d'escambiar un element per un aute? Non. Alavetz? Era unitat ena origina de totes es fòrces dera natura se sent tostemp per instint... Serà plan agradiu veir er abaliment de “Pava” venguda en ua vaca plapada. Dempús, quan se li higen aguestes tres, formaràn ua polida vacada. Alavetz gesseram era mia hemna e jo damb toti es convidadi entà campar-les entrar. Era mia hemna diderà: “Kostia e jo auem suenhat ad aguest vedèth coma a ua mainada”. “Ei possible que l'interèssen aguesti ahèrs?”, preguntarà eth visitaire. “Òc, m'interèsse tot çò que l'interèsse a Constantin...” Mès, qui serà aguesta hemna?”

E Levin rebrembèc çò que s'auie passat en Moscòu.

“Qué hèr? Jo non n'è eth tòrt. D'ara endauant es causes anaràn de ua auta manèra. Qu'ei ua estupiditat deishar-se senhorejar peth passat; ei de besonh lutar entà víuer milhor, fòrça mielhor...”

Quilhèc eth cap, cogitós. Era vielha “Laska”, encara esmoiguda pera arribada deth sòn patron, dempús de trauessar eth pati ganholant, tornèc, tremolant era codena, botèc eth cap jos era man de Levin e, idolant planhosaments, persutèc entà que l'amorassèsse.

- Sonque li manque parlar, didec Agafia Mijailovna. Ei solet ua gosseta e totun compren qu'eth patron a tornat e qu'ei trist.
- Trist?
- Vos pensatz que non ac veigui, pairet? Qu'è auut temps entà poder conéisher as senhors. Dilhèu non m'è elevat entre eri? Mès ja se passarà, pairet. Be qu'age salut e era consciéncia s'estongue sense taca, tot çò d'aute que non ei arren.

Levin la campaue fixaments, estonat de qué podesse endonviar d'aquera sòrta es sòns pensaments.

- Vos hèsqui a vier ua auta taça de cafè?, didec era hemna.

Cuelhec er utís uet e gessec.

Levin amorassèc a “Laska”, que persutaue a voler plaçar eth cap jos era sua man. Er animau se cargolhèc as sòns pès, damb eth muset emparat ena pauta deth dauant. E, coma entà hèr veir que tot ara se passaue ben, dauric era boca leugèraments, botgèc eth morre e, plaçant es sues vielhes dents e es sòns umidi pòts çò de mès comòde possible, s'esclipsèc en un beatific repaus.

Levin auie seguit damb interès es sòns darrèrs movements.

- Me cau imitar-la, gasulhèc. Harè çò de madeish. Tot aquerò non ei arren... Es causes van ara ora...

XXVIII

Ath londeman deth balh, peth maitin, Anna Karenina envièc un telegrama ath sòn marit en tot anonciar-li era sua gessuda de Moscòu tad aguest madeish dia.

- Me cau partir, me cau partir, didie explicant era sua sobta decision ara sua cunhada en un ton que semblaue hèr veir qu'auie tanti ahèrs que la demorauen que non podie enumerar-les. Òc, que me cau partir aué madeish.

Esteva Arkadievic non dinèc en casa, mès prometec vier tàs sèt entà acompanhar ara sua fraia ena estacion.

Kitty non i anèc; manèc ua nòta en tot excusar-se damb eth pretèxt d'un fòrt mau de cap. Dolly e Anna dinèren soletes damb era anglesa e es mainatges.

Aguesti, siguesse perque non auien eth caractèr constant, siguesse perque notauen ena sua tia Anna un cambi respècte ada eri, deishèren de pic de jogar damb era e se desinteressèren deth tot dera sua partida.

Anna se passèc eth maitin ocupada enes preparatius deth viatge. Escriuie nòtes as sòns amics de Moscòu, anotaue es sues despenes e premanie eth sòn equipatge. A Dolly li semblèc que non estaue tranquilla, senon en aqueth grad de preocupacion, qu'era tan ben coneishie per pròpia experiéncia, que lèu jamès vie sense motius e qu'ena majoritat des casi indique solet un prigond desengust damb un madeish.

Dempús de dinar, Anna pugèc ena sua cramba entà vestir-se e Dolly la seguic.

- Te trapi estranha aué.

- De verat? Non, que non sò estranha. Çò que passe ei que me senti trista. Aquerò me vie de quan en quan...È talents de plorar. Qu'ei ua pegaria; ja se passarà, didec Anna ath córrer, e amaguèc eth sòn ròstre rogit ara imprevista, en tot virar-se d'esponera entà cercar un saquet a on sauvaue es sòns mocadors e era sua casqueta de dormir. Es sòns uelhs ludien de lèrmes, qu'a penes artenhie tier-les. Que gessí de Sant Petersburg sense talents, e ara, ça que la, me còste d'anar-me'n d'aciu.

- Heres ben de vier, pr'amor qu'as hèt ua bona òbra, didec Dolly, guardant-la damb atencion.

- Non digues aquerò, Dolly. Ne hi ne podí hèr arren. Que i a moments que me demani se per qué s'encabòrnien toti a mimar-me tant. Qué è hèt e qué podia hèr? Qu'as auut pro amor en tòn còr entà perdonar, aquerò ei tot.

- Diu se'n sap se qué s'aurie passat se tu non auesses vengut! E ei qu'ès tant erosa, Anna...! I a ena tua amna tanta claretat e tanta puretat!
- Toti auem *skeletons* ena amna, coma diden es anglesi.
- Quini *skeletons* pòs auer tu? Tot ei tan clar ena tua amna...!, sorrisclèc Dolly.
- Ça que la, les tengui, didec Anna. E ua inesperada riseta de dolenteria torcèc es sòns pòts a trauèrs des sues lèrmes.
- Es tòns *skeletons* me les imagini mès divertidi que lugubres, opinèc Dolly, arrint tanben.
- T'enganhes. Sabes se per qué me'n vau aué en sòrta de deman? Qu'ei ua confession que m'aclape, mès te la voi condar, didec Anna, en sèir-se en un fautulh e tachant es uelhs en Dolly.

E, damb grana suspresa entà Dolly, era sua cunhada s'esblancossic enquiara arraïc des sòn peus retortilhadi.

- Sabes se per qué non a vengut Kitty a dinar?, preguntèc Anna. Qu'ei gelosa de jo; è esbauçat era sua felicitat. Jo n'è auut eth tòrt de qué eth balh de delànet, que d'eth demoraue tant, se convertisse entada era en un torment. Mès era vertat ei que non ne sò colpabla, o òc que ne sò, ne sò un shinhau...didec en tot soslinhar es darrères paraules.
- Parles madeish que Stiva, didec Dolly, arrint.
- Ò, non, que non sò coma eth! Se te condi açò, ei pr'amor que non voi dobtar de jo madeisha ne ua menuta.

Mès, en didè'c, Anna se n'encuedèc dera sua feblesa: non solet non auie confiança en era madeisha, senon qu'eth rebrembe de Vronsky li costau tau emocion que decidie húger entà non veder-lo mès.

- *Oui, Stivan m'a raconté* qu'as dançat tota era net damb Vronsky e que...
- Er estranh torn qu'agarrèren es causes, qu'ei ua causa que harie arrir. Sajaua de favorir eth matrimòni de Kitty e en sòrta d'açò... Dilhèu jo en contra dera mia volentat...

Anna se rogic tota e amudic.

- Es òmes se n'encueden d'aguestes causes de seguit, didec Dolly.
- E a jo me hè dò qu'eth s'ac agarrèsse seriosament. Mès sò segura de qué tot se desbrembarà ath mès córrer e Kitty me perdonarà, higec Anna.

- Se vòs que te diga era vertat, aguesta nòça dera mia fraia non me shaute guaire. Ja ves que Vronsky ei capable d'encamardar-se d'ua hemna en un dia. E en èster atau, que vau mès que s'age passat çò que s'a passat.
- Ò, Diu mèn! Serie tant absurd, aquerò!, sorrisclèc Anna. Mès ua rojor dera cara que denonciaue era sua satisfaccion aluguèc es sues caròles en enténer exprimit en votz nauta eth sòn pròpi pensament.
- Ara que me'n vau convertida en enemiga de Kitty, que tanta simpatia sentia per era. Ei tan gentilla! Mès tu ac apraiaràs, vertat, Dolly?

Dolly a penes podec tier un arridolet. Estimaue a Anna, mès li hège gòi desnishar qu'era tanben auie febleses.

- Kitty enemiga tua? Qu'ei impossible!
- Me shautarie anar-me'n sabent que toti m'estimatz autant coma vos estimi jo a vosati. Ara que vos estimi mès qu'abantes. Vai!, que sò ua pèga!, didec Anna, damb es uelhs negadi pes lèrmes.

Dempús se sequèc es uelhs damb eth mocador e comencèc a apraiar-se.

Quan ère a mand de gésser se presentèc Esteva Arkadievic, plan acalorat, flairant a vin e a tabac.

Dolly, esmoiguda pera afeccion qu'Anna l'autrejaue, mormolhèc ena sua aurelha, en abraçar-la per darrèr viatge:

- Jamès desbrembarè çò qu'as hèt per jo. T'estimi e t'estimarè tostemp tau qu'ara mia mielhor amiga. Rebremba-te'n d'aquerò.
- Per qué?, repliquèc Anna, en tot tier-se es lèrmes.
- M'as comprenut e me comprenes. Adishatz, estimada Anna!

XXIX

“Gràcies a Diu que s'a acabat tot açò!”, pensèc Anna en separar-se deth sòn frair, que, enquia que trinhonèc era campana s'estèc caperant damb era sua figura era porteta deth vagon.

Anna s'acomodèc en sèti ath cant d'Anuchka, era sua crambèra.

“Gràcies a Diu que tornarè a veir deman ath mèn petit Sergi e a Alexei Alexandrovic! A tot darrèr, era mia vida reprenerà eth sòn ritme vidant”, pensèc de nauèth.

Cuelhuda encara pera agitacion que la senhorejaue dempús eth maitin, comencèc a ocupar-se de tier-se comòda. Es sues mans, petites e abiles, treigueren dera bossa ròia de viatge un coishin que placèc sus es sòns jolhs; s'estropèc ben es pès e s'installèc damb comoditat.

Ua viatjaira malauta s'auie estirat ja en sèti entà dormir. D'autes dues li heren a Anna preguntes sense importància, tant qu'ua de mès vielha e gròssa s'estropaue es cames damb ua flaçada mentre exprimie quauques opinions sus eth praube cauhatge.

Anna responec as senhores, mès en non tier interès ena sua convèrsa, li demanèc ara sua puncèla que li balhèsse eth sòn fanalet de viatge, l'estaquèc en dorsièr deth sòn sèti e treiguec un talhapapèrs e ua novèla anglesa.

Qu'ère malaisit en.honsar-se ena lectura. Eth movement ath sòn entorn, eth bronit deth tren, era nhèu que pataquejaue era hiestreta ara sua quèrra e s'aganchaue enes veires, eth revisor que passaue de quan e quan, plan abrigat e caperat de flòcs de nhèu, es lucades des sues companhes de viatge a prepaus dera tempèsta, tot que la distrège.

Mès, de un aute costat, tot ère monotòn: es madeishes secodides deth vagon, era madeisha nhèu ena hièstra, es madeishi cambis sobtes de temperatura, deth calor entath hered e un aute còp entath calor; es madeishi ròstres aubiradi ena penombra, es madeishes votzes, e Anna venguec d'arténher a concentrar-se ena lectura e encuedar-se'n de çò que liegie.

Anuchkta dormie ja, en tot tier sus es sòns jolhs era bossa ròia de viatge entre es sues gròsses mans engantades, qu'un des sòns gants ère trincat.

Anna Karenina liegie e se n'encuedaue de çò que liegie, mès era lectura, ei a díder, eth hèt d'interessar-se ena vida des auti, l'ère intolerable, qu'auie massa in de víuer per era madeisha.

S'era eroïna dera sua novèla suenhaue a un malaut, Anna aurie desirat entrar era madeisha damb passi doci ena cramba deth pacient; s'un membre deth Parlament prononciaue un discurs, Anna aurie desirat prononciar-lo era; se lady Mary galaupaue darrèr era sua còla, en tot hèr desesperar ara sua ireua e espaurir ara gent damb era sua audàcia, Anna aurie desirat trapar-se ath sòn lòc.

Mès en vaganaut. Li calie contentar-se damb era lectura, tant que balhaue torns ath talhapapèrs entre es sues menudes mans.

Er eròi dera sua novèla començaue ja arténher era plenitud dera sua britanica felicitat: obtenguie un titol de baron e ues propietats, e Anna sentie eth desir de vier damb eth en aqueres tèrres. De ressabuda era Karenina auec era impression de qué eth sòn eròi li calie senter-se avergonhat e qu'era participaue dera sua vergonha. Mès per qué?

“De qué me cau avergonhar?”, se demanèc damb indignacion e suspresa. E, deishant era lectura, s'ajacèc sus eth sòn sèti, en tot sarrar eth talhapapèrs entre es sues mans nervioses.

Qué auie hèt? Rebrembèc çò que se passèc en Moscòu, a on tot auie estat magnific. S'en brembèc deth balh, de Vronsky e deth sòn ròstre d'encamardat alhocardit, deth sòn anament respècte ada eth... Que non i auie arren de qué se podesse avergonhar. E, totun açò, en vier en aguest punt des sòns rebrembes, tornaue a renéisher en era eth sentiment de vergonha. Li semblaue coma s'en hèt de rebrembar-lo ua votz deth laguens li mormolhèsse, a prepaus d'eth: “Tu uscles, tu uscles. Aquerò qu'ei un huec, ei un huec”. Plan, e qué?

“Qué signifique tot aquerò?”, se preguntèc, estornejant-se damb inquietud en sòn sèti. “Cranhi guardar aguest rebrembe cara a cara? Dilhèu, entre aguest joen oficiau e jo existissen ues autes relacions qu'es que i pòt auer entre dues persones quinsevolhe?”

Arric damb mensprètz e tornèc a cuélher eth libre; mès que ja non li siguec possible compréner arren dera sua lectura. Passèc eth talhapapèrs peth veire cubèrt d'arrosada, dempús botèc era sua caròla ena superfícia lisa e hereda dera huelha, e lèu s'estarnèc d'arrir pera alegria que sobtaments s'auie apoderat d'era.

Notaue es sòns nèrvis cada viatge mès tibadi, es sòns uelhs cada viatge mès dubèrts, es sues mans e pès cada viatge mès crispadi. Li venguie ua sòrta de sufocacion e li semblaue qu'ena aquera penombra es imatges e es sons l'impressionauen damb un extraordinari vigor. Se demanaue de contunh s'eth tren auançaue, arreculaue o s'estaue quiet. Ère Anuchka, era sua puncèla, era que s'estaue ath sòn costat o ua estranha?

“Qué ei çò que penge deth mèn sèti: ua pèth o un animau? Sò jo o ua auta hemna era que s'està seiguda aciu?”

Abandonar-se en aqueth estat d'inconsciéncia li costaue terror. Sentie, ça que la, qu'encara podie botar resisténcia damb era fòrça dera sua volentat. En tot hèr, donc, un

esfòrç entà remeter-se, se quilhèc, deishèc era sua flaçada de viatge e era sua capa e se sentec mielhor pendent un instant.

Entrèc un òme prim, damb un long abric que li mancaue un boton. Anna comprenec qu'ère er encargat deth cauhatge. Lo vedec consultar eth termomètre e campèc qu'eth vent e era nhèu entrauen en vagon ath sòn darrèr. Dempús, tot venguie a èster confús, un aute còp. Er òme naut apuntaue quauquarren apuat en tenhat, era senhora anciana estirèc es cames e eth departament semblèc entorat d'ua broma nera. Anna escotèc un terrible bronit, coma se quauquarren s'estarnèsse ena escurina. Semblaue qu'èren en tot torturar a quauquarrés. Un ròi arrai de lum li hec clucar es uelhs; dempús tot demorèc entorat en tenèbres e Anna auec era impression de qué s'en.honsaue en un peridèr. Aqueres sensacions èren, totun, mès divertides que desagradiues.

Un òme emboishat en un abric cubèrt de nhèu li didec quauques paraules ena aurelha.

Anna se remetec. Comprenec qu'arribauen en ua estacion e qu'aqueth òme ère eth revisor.

Demanèc ara sua puncèla que li balhèsse eth chal e eth tapaboques e, en tot meter-les-se, s'apressèc ena porteta.

- Vò gésser, senhora?, preguntèc Anuchka.
- Òc: qu'è besonh de botjar-me un shinhau. Aciu laguens que m'estofi.

Volèc daurir era porteta, mès eth vent e era ploja se lancèren contra era, tau que se volessen empachar-li daurir, e tanben açò li semblèc divertit. Artenhec, a tot darrèr, daurir era pòrta. Semblaue coma s'eth vent l'auesse estat demorant ath dehòra entà hèr-la-se a vier entre sorriscles d'alegria. S'agarrèc damb fòrça damb ua man ena balustrada der estriu e tient-se eth vestit damb era auta, Anna baishèc en cai. Eth vent bohaue ara valenta, mès en cai, ar arrecès des vagons, i auie mès cauma. Anna alendèc prigondaments e damb plaser er aire frescolenc d'aquera net tempestosa e contemplèc eth cai e era estacion illuminada pes lutzes.

XXX

Un revolum de nhèu e vent correc d'ua pòrta en auta dera estacion, fiulèc furiosament entre es arròdes deth tren e ac neguèc tot: persones e vagons, en tot menaçar de caperar-les ena nhèu. Era tempèsta, se caumèc per un instant, entà tornar-se a desligar de nauèth damb tau fòrça que semblaue impossible de resistir. Totun, era pòrta dera estacion se daurie e barraue de quan en quan, balhant pas a gent que corrie d'un costat en aute, parlant alègraments, arturant-se en cai, qu'eth sòn pasiment de husta carrinclaue jos es sòns pès.

Era siluèta d'un òme acorbaishat apareishec dauant d'Anna. S'entenec eth patac d'un martèth contra eth hèr; dempús ua votz ronca ressonèc entre es tenèbres.

- Manatz un telegrama, didie era votz.

Ues autes votzes repliquèren, coma un resson:

- Se vos platz, per aciu. En numèro vint-e ueit, e es emplegadi passèren ath córrer coma amiadi pera nhèu. Dus senhors, damb es sues cigarrètes alugades, passèren dauant d'Anna humant tranquillaments.

Alendèc un aute còp prigondaments er aire frescolenc dera net, calèc era sua man ena parabanda der estriu entà pujar en vagon, quan en aqueth moment era figura d'un òme vestit damb capòta de militar, qu'ère plan près d'era, l'amaguèc era trantalhanta lum deth fanau. Anna se virèc entà guardar-lo e l'arreconeishec. Qu'ère Vronsky. Eth se hec a vier era man ena ussa e li preguntèc respectuosments se podie ajudar-la en quauquarren. Anna lo campèc en silenci pendent uns instants. Encara que Vronsky ère d'esquia ara lum, era Karenina credec apreciar en sòn ròstre e enes sòns uelhs era madeisha expression d'afogadura respectuosa que tant l'esmoigueren en balh. Enquia alavetz Anna s'auie repetit que Vronsky ère un des molti joens, etèrnaments parièrs, que se trapen pertot, e s'auie prometut non pensar en eth. E vaquí qu'ara se sentie dominada per un alègre sentiment d'orgulh. Non li calie demanar se per qué Vronsky ère aquiu. Qu'ère entà trapar-se mès apròp d'era. Ac sabie damb tanta certitud coma s'eth madeish Vronsky l'ac auesse dit.

- Ignoraua que pensàssetz vier entà Sant Petersburg. Auetz bèth ahèr ena capitau?, preguntèc Anna tant que hège enlà era man dera parabanda.

E eth sòn ròstre ludie.

- Bèth ahèr?, repliquèc Vronsky, tachant es sòns vistons enes uelhs d'Anna Karenina. Vos vo'n sabetz pro ben que i vau entà estar-me ath vòste costat. Non posqui hèr arren mès.

En aqueth moment, eth vent, com vencent un trebuc invisible, se precipitèc contra es vagons, escampilhèc era nhèu deth tet a estornegèc trionfauments ua placa de metau qu'auie artenhut arrincar.

Damb un idòl lugubre, era locomotora lancèc un fiulet.

Era tragica beresa dera tempèsta ara li semblaue a Anna mès plia de magnificéncia. Venguie d'enténer es paraules que cranhie era sua rason, mès qu'eth sòn còr desiraue escotar. S'estèc en silenci. Mès Vronsky, en ròstre d'era, liegec era luta que tenguie ath sòn laguens.

- Desencusatz-me se vos è dit quauquarren shordant, gasulhèc umilaments. Parlaue damb respècte, mès en un ton tan decidit, qu'Anna, ara prumeria, non sabec se qué respòner.
- Çò que vos didetz non està ben, mormolhèc Anna, fin finau, e, s'ètz vos un cavalièr, ac desbrembaratz tot, coma ac hèsqui jo.
- Non ac desbrembarè, non poirè desbrembar jamès, cap des vòsti movements, cap des vòstes paraules.
- Qu'ei pro, qu'ei pro!, sorrisclèc era en vaganaut, sajant inutilaments de balhar ara sua portadura ua expression sevèra.

E, agarrant-se ena hereda parabanda, pugèc es gradons der estriu e entrèc ara prèssa en coche.

Sentec eth besonh de padegar-se e s'arturèc un moment ena porteta. Non se'n brembaue guaire ben de çò qu'auie dit, mès comprenie qu'aqueth moment de convèrsa les auie apressat er un ar aute d'un biais terrible, çò que l'orrificaue e la hège erosa ath còp.

Dempús uns bracs instants, Anna entrèc en departament e se seiguec. Era sua tension nerviosa aumentaue: semblaue qu'es sòns nèrvis anauen a crebar.

Non podec clucar un uelh en tota era net. Mès en aquera exaltacion, enes sòmnis qu'aumplien era sua ment, non i auie arren de dolorós; ath contrari, i auie quauquarren de gaujós, excitant e arderós.

En trincar eth dia s'esclipsèc en sòn sèti. Ère ja de dia quan se desvelhèc. S'apressauen en Sant Petersburg. Pensèc en sòn hilh, en sòn marit, enes sòns ahèrs domestics, e aqueri pensaments la dominèren complètaments.

Era prumèra persona que vedec en baishar deth tren siguec eth sòn marit.

“Com l'auràn creishut tant es aurelhes aguesti dies, Diu mèn?”, pensèc en veir aquera figura arroganta, mès hereda, damb eth sòn chapèu redon que semblaue tier-se enes gessudes croishideres de sues aurelhes.

Eth sòn espós s'apressaue ada era, en tot guardar-la atentiuaments damb es sòns grani uelhs cansadi, damb era sua etèrna arridalha ironica enes pòts, e aguest còp era guardada inquisitiua d'Alexei Alexandrovic la hec estrementir.

Dilhèu demoraue trapar ath sòn marit desparièr de com ère en realitat? O ère qu'era sua consciéncia li repotegaue tota era ipocrisia, tota era manca de naturalitat qu'auie enes sues relacions conjugaus? Aquera impression dormie hège temps ath hons dera sua amna, mès solet ara se l'apareishie damb tota era sua dolorosa claretat.

- Coma pòs veir, eth tòn enamorat espòs, tant enamorat coma eth prumèr dia, desiraue veder-te de nauèth, didec Karenin damb era sua votz lenta e seca, en tot tier eth madeish ton leugèraments burlesc que tostemp emplegaue en dirigir-li era paraula, coma entà ridiculizar aquera manèra d'exprimir-se.
- Com li va a Sergi, preguntèc era.
- Moria!, quina recompensa ath mèn afogament amorós! Donques s'està ben, plan ben.

XXXI

Vronsky non sagèc ne tansevolhe de dormir. S'estèc seigut en sòn fautulh damb es uelhs dubèrts. Ara campant fixaments ath sòn dauant, ara campant as qu'entrauen e gessien; e s'abantes impressionaue as desconeishudi damb era sua inalterabla tranquillitat, ara semblaue encara mès segur de se madeish e mès capinaut. Es persones non auien entada eth en aqueth moment mès importància qu'es causes. Tau actitud li costèc era enemistat deth sòn vesin de sèti, un joen plan nerviós, emplegat en Ministèri de Justícia, qu'auie hèt tot çò de possible entà que Vronsky se n'encuedèsse de qué eth pertanhie ath mon des vius. En bades l'auie demanat huec, en bades li parlaue o li hège copets damb eth code. Vronsky non mostrèc mès interès per eth que peth fanalet deth vagon. Ofensat pera sua impassibilitat, eth sòn companh de viatge reprimie a penes eth sòn anug.

Aquera olimpica indiferéncia non significaue que Vronsky se sentesse erós pensant-se qu'auie impressionat eth còr d'Anna. Encara non gosaue ne imaginar-s'ac, mès eth solet hèt de pensar en aquerò lo negaue d'orgulh e d'alegria. Non sabie ne volie pensar en çò que poirie resultar de tot aquerò.

Solet pressentie qu'es sues fòrces, degalhades enquia alavetz, s'amassauen entà possar-lo entà un solet e esplendid destin.

Veder-la, escotar-la, estar-se ath sòn costat, aguest qu'ère ara eth solet objectiu dera sua vida. Estaue tant aganchat per aqueth pensament que, a penes vedec a Anna ena estacion de Blagoe, a on eth baishèc a prener-se un veire de soda, non se'n podec estar d'amuishar-l'ac.

Qu'ère satisfèt d'auer-lo-se dit, satisfèt pr'amor qu'ara era sabie ja que l'estimaue e non poirie deishar de pensar en eth.

Ja en vagon, Vronsky comencèc a rebrembar es mès petits detalhs des còps que s'auien trapat: es gèsti, es paraules d'Anna. E eth sòn còr pataquegèc dauant es visions qu'era sua imaginacion li presentaue entath futur.

Baishèc en Sant Petersburg plan fresc e descansat, tau que se gessesse d'un banh hered, a maugrat d'auer passat era net sense dormir. S'arturèc ath cant d'un vagon entà veir passar a Anna.

“La tornarè a veir”, se didie, en tot arrir sense encuedar-se'n. “Dilhèu me dirigirà ua paraula, un gèst, quauquarren...”

Mès ath prumèr que vedec siguec a Karenin, qu'eth cap dera estacion acompanhaue damb granes mòstres de respècte.

“A!, eth marit!”, se didec entada eth.

E, en veder-lo pauhicat ath sòn dauant, damb es sues cames dretes emboishades enes pantalons neres, en veder-lo cuèlher eth braç d'Anna damb era naturalitat de qui execute un acte qu'ada eth i tie dret, Vronsky li calec rebrembar qu'aqueth èsser qu'era sua existéncia a penes consideraue enquia alavetz, existie, ère de carn e uas e ère junhut estretaments ara hemna qu'estimaue.

Aqueth hered ròstre de petersburgués, aqueth aire indiferent e segur, aqueth chapèu redon, aquera esquia leugèraments acorbaishada, aqueth ensems ère ua realitat e Vronsky li calie arreconeishè'c, mès ac arreconeishie coma un òme que, morint de set, en trapar-se damb ua hont d'aigua blossa desnishèsse qu'ère enlordida per un gosset, un porcèth o ua vaca qu'auien begut en era.

Çò que mès lo desesperaue d'Alexei Alexandrovic ère era sua manèra de caminar, botjant es sues cames d'ua manèra rapida e balançant un shinhau eth còs. A Vronsky li semblaue que solet eth auie eth dret d'estimar ad aquera hemna.

Erosaments, era seguie estant era madeisha, en veder-la, eth sòn còr se sentec esmoigut.

Eth vailet d'Anna, un aleman qu'auie hèt eth viatge en dusau classa, venguec entà recéber ordes. Eth marit l'auie autrejat er equipatge abantes de filar-se decididaments de cap a Anna. Vronsky assistic ar encontre des esposi e era sua sensibilitat d'encamardat li permetec percéber eth leugèr gèst de contrarietat que hec Anna en trapar a Alexei Alexandrovic.

“Non l'estime, non lo pòt estimar...”, pensèc Vronsky.

Se sentec erós en veir qu'Anna, encara que d'esquia, endonviaue era sua proximitat. Plan que òc, era se virèc, lo guardèc e contunhèc parlant damb eth sòn marit.

- Auetz passat era net ben, senhora?, demanèc Vronsky, en tot saludar ath còp as dus, e balhant era escadença, atau, ar espós, de qué lo reconeishesse, se volie.
- Plan ben gràcies, repliquèc era.

En sòn fatigat ròstre non se diboishaue era animositat de d'auti còps, mès Vronsky n'auec pro entà senter-se erós d'apreciar qu'es uelhs d'Anna, en veder-lo, s'illuminauen d'alegria.

Era lheuèc era vista entath sòn marit, sajant de desnishar s'aguest rebrembaue ath Comde. Karenin campaue ath joen damb mina de desengust e coma s'a apenes lo reconeishesse.

Vronsky se sentec incomodat. Era sua cauma e era sua seguretat de tostemp tustauen ara contra aquera actitud glaciau.

- Eth comde Vronsky, didec Anna.
- A!, òc; me semble que mos coneishem!, se dignèc díder Karenin, en tot balhar era man ath joen. Per çò que veigui ena anada as viatjat damb era mair e ena tornada damb eth hilh, higec arrossegant lentaments es paraules tau que se cadua li costèsse un roble. Qué? Tornatz dera vòsta tempsada de permís?, e, sense demorar era responsa de Vronsky, didec damb ironia, en tot dirigir-se ara sua hema: an plorat fòrça es de Moscòu en separar-se de tu?

Pensaue acabar atau era sua convèrsa damb eth Comde. E entà completar eth sòn prepaus, se hec a vier era man en chapèu. Mès Vronsky interroguèc a Anna:

- Fidi qu'aurè er aunor de visitar-vos.
- Damb plaser. Recebem es deluns, didec Alexei Alexandrovic damb heredor.

E, sense hèr-ne mès cabau, contunhèc parlant damb era sua hemna damb madeish ton ironic d'abantes:

- Que sò encantat de dispausar de mieja ora de libertat entà testimoniar-te es mèns sentiments!
- Semble tau que se me parlèsses d'eri entà reauçar mès eth sòn valor, repliquèc Anna, seguint d'aurelha, sense voler, es passi de Vronsky que caminaue ath sòn darrèr.

"En realitat non me preocupen bric", pensèc entada era.

E dempús preguntèc ath sòn espós se com auie passat Sergi aqueri dies.

- Plan ben. Mariette me didec qu'ère de plan bon umor. Me hè dò dider-te que non t'a trapat mens. Non li passaue madeish ath tòn aimant espòs. T'arregraïsqui qu'ages vengut un dia abantes de çò que demoraua. Eth nòste estimat samovar se n'alegrarà fòrça tanben.
- Karenin tenguie er apellatiu de "samovar" ara comdessa Lidia Ivanovna, peth sòn constant estat de veeméncia e agitacion. Seguic dident:
- Me demanaue diadèraments per tu. Te conselhi que li tengues ua visita aué madeish. Ja sabes qu'eth sòn còr patís tostemp per tot e per toti e ei particularaments inquieta damb er ahèr dera reconciliacion des Oblonsky.

Lidia ère ua anciana amiga deth sòn marit e eth centre d'aqueth cèrcle sociau que, pes relacions deth sòn espós, Anna se vedie obligada a frequentar.

- Que ja l'è escrit.

– Mès vò saber-se'n de tot peth menut. Vè-te'n, amiga mia, vè-te'n a veder-la, se non ès massa alassada. Au, te dèishi. Me cau assistir a ua session. Kondreti amiarà eth tòn coche. Gràcies a Diu qu'a tot darrèr dinarè damb tu! (e higec damb severitat): non te pòs imaginar se com me còste acostumar-me a hè'c tot solet!

E, en tot sarrar-li longaments era man e arrir tant afectuosaments coma podec, Karenin l'a hec a vier entath sòn coche.

XXXII

Era prumèra cara que vedec Anna en entrar ena casa siguec era deth sòn hilh, que, sense hèr cabau dera sua institutritz, correc escales enjós, cridant damb alegria:

- Mama, mama, mama!

E s'espenjolèc deth sòn còth.

- Ja didia jo qu'ère mama!, didec ara seguida era institutritz.

Mès, tau qu'eth pair, eth hilh costèc en Anna ua decebuda. Ena abséncia l'imaginaue mès de bon pòrt de çò qu'ère ena realitat; e, totun, ère un mainatge encantador: un bèth mainatge de retortilhs ròis, uelhs blus e cames plan dretes, damb es michons ben estiradi.

Anna sentec un plaser lèu fisic en auer-lo ath sòn cant e recéber es sues amorasses, e experimentèc ua consolacion morau en tot escotar es sues innocentes preguntes e guardar es sòns uelhs candidi, fidadi e doci.

L'autregèc es presents que li manauen es mainatges de Dolly e li condèc qu'en Moscòu, ena casa des oncles, i auie ua mainada cridada Tania que ja sabie escríuer e ensenhaue as auti mainatges.

- Alavetz, qu'ei que valgui mens qu'era?, preguntèc Sergi.
- Entà jo, vida mia, que vales mès qu'arrés.
- Ja ac sabia, didec Sergi en tot arrir.

Abantes de qué Anna acabèsse de préner eth cafè, l'anoncièren era visita dera comdessa Lidia Ivanovna. Ère ua hemna nauta e gròssa, d'auriolenc e malautís color e grani e magnifiqui uelhs neri, un shinhau cogitosi.

Anna l'estimaue fòrça e, ça que la, li semblèc apreciar es sòns defèctes per prumèr viatge.

- Atau que heres a vier as Oblonsky era arrama d'olivèra, estimada?, preguntèc Lidia Ivanovna.
- Tot qu'ei apraiat, repliquèc Anna. Es causes non anauen tan mau coma mos pensàuem. *Ma belle soeur* cuelh es sues decisions damb massa precipitacion e...

Mès era Comdessa, qu'auie eth costum d'interessar-se per tot çò que non hège entada era, e solie, ça que la, non parar atencion en açò que li calie èster de mès interès, interrompec ara sua amiga:

- Que sò aclapada. Guaira mauvestat e guairi dolor i é en mon!
- Donques qué se passe?, preguntèc Anna, deishant d'arrir.
- Que sò cansada de pelejar en vaganaut pera vertat, e a viatges me trapi complètaments ablasigada. Ja vedetz: era òbra des frairets (se tractaue d'ua institucion benefic-patriòta-religiosa) anaue peth bon camin. Mès que non podem hèr arren damb aguesti senhors, declarèc era Comdessa en ton de sarcastica resignacion. Acceptèren era idia entà desvalorizar-la e ara la tien d'ua manèra baisha e indigna. Solet dues o tres persones, entre eres eth vòste marit, compreneren era vertadèra nautada d'aguesta empresa. Es auti non hèn que desacreditar-la... Ager recebí ua carta de Pravdin.

(Se referie ath celèbre paneslavista Pravdin, que s'staue en estrangèr). Era Comdessa li condèc çò que didie ena sua carta e dempús li parlèc des trebucs que s'opausauen ara union des glèises crestianes.

En auer explicat aquerò, era Comdessa partic ath mès córrer, pr'amor que li calie assistir a dues amassades, ua d'eres era session d'un Comitat eslavista.

“Tot aquerò que non ei nau entà jo. Se per qué ac veigui ara de ua auta manèra?”, pensèc Anna. “Aué Lidia m'a semblat mès nerviosa que d'auti còps. Ath hons, tot aquerò qu'ei un absurd: se ditz qu'ei crestiana e non hè qu'emmaliciar-se e censurar; toti son enemics sòns, encara qu'aguesti enemics se criden tanben crestians e volguen es madeishi fins qu'era”.

Dempús dera Comdessa venguec era esposa d'un naut foncionari, que racondèc a Anna totes es nauetats deth moment e partic tàs tres, en tot prométer vier un aute dia a dinar damb era.

Alexei Alexandrovic ère en Ministèri. Anna assistic ath dinar deth sòn hilh (que tostemp dinaue solet) e ara seguida apraièc es sues causes e examinèc era correspondéncia arreculada.

Arren restaue en era dera vergonha e era inquietud que sentesse pendent eth viatge. Ja en sòn ambient de costum se sentec dehòra de tot temor e peth dessús de tot repotèc, sense compréner eth sòn estat d'animositat deth dia anterior.

“Qué se passèc, a tot darrèr?”, pensaue. “Vronsky me didec ua pegaria e jo li responí coma li calie. Qu'ei inutil parlar-ne a Alexei. Semblarie que li balhaua massa importància ar ahèr.”

Se'n brembèc qu'un viatge un subordinat deth sòn marit li hec ua declaracion amorosa. Credec que l'ac calie condar a Karenin e aguest li didec que totes es hemnes deth mon les calie èster premanides entà taus eveniments, e qu'eth fidaue en sòn tacte, sense deishar-se arrossegar pera gelosia qu'aurie estat umilianta entàs dus.

“Atau, donc, que vau mès carar”, decidic Anna coma finau des sues reflexions. “Ath delà, gràcies a Diu, non è arren entà dider-li”.

XXXIII

Alexei Alexandrovic arribèc en casa tàs quate, mès coma soent se passaue, non auec temps de veir ara sua esposa e li calec passar en sòn burèu entà recéber es visites e signar es documents que li hec a vier eth sòn secretari.

Coma de costum, i auie diuèrsi convidadi a dinar: ua anciana cosia de Karenin, un des directors deth sòn Ministèri, damb era sua hemna, e un joen que l'auien recomanat.

Anna baishèc en salon entà receber-les. A penes eth gran relòtge de bronze d'estil Pèir I sonèc es cinc, Alexei Alexandrovic campèc vestit d'etiqueta, damb corbata blanca e dues decoracions ena solapa, pr'amor que li calie gésser dempús de dinar. Alexei Alexandrovic auie es moments compdadi e li calie observar damb estricta puntualitat es sues diadères obligacions.

"Ne repausar, ne precipitar-se", ère eth sòn lèma.

Entrèc ena sala, saludèc a toti e didec ara sua hemna, arrint:

- Fin finau s'a acabat era mia solitud! Non sabes çò d'"incomòde" (e soslinhèc era paraula) qu'ei minjar solet.

Pendent eth dinar, Karenin demanèc ara sua hemna notícies de Moscòu, en tot arrir burlescaments en mentar a Esteva Arkadievic, mès era convèrsa, tostemp d'un caractèr generau, s'estèc sus eth trabalh en ministèri e era politica.

Acabat eth dinar, Karenin se demorèc mieja ora damb es sòns convidadi e dempús, après ua naua sarrada de mans e un arridolet ara sua hemna, partic entà assistir a un conselh.

Anna non volèc vier en teatre, a on auie lòtja reservada aquera net, ne en çò dera comdessa Betsy Iberskaya, que, en saber-se'n dera sua arribada, l'auie manat un avís de qué la demoraue. Abantes de vier entà Moscòu, Anna balhèc ara sua modista tres vestits entà que les ac apraièsse, pr'amor qu'era Karenina sabie vestir pro ben sense despene guaire. E, en anar-se'n es convidadi, Anna verifiquèc damb irritacion que des tres vestits que l'auie prometut era modista tier-les apraiats tara sua tornada, dus encara non èren acabadi e autanplan eth tresau non auie demorat ath sòn gust.

Era modista, cridada de ressabuda, pensaue qu'eth vestit l'estaue mielhor d'aquera manèra. Anna s'embestièc tant contra era que de seguit se sentec avergonhada de se madeisha. Entà padegar-se, entrèc ena cramba de Sergi, l'ajacèc, l'apraièc es linçòs, lo senhèc damb un ample senhau dera crotz e abandonèc era cramba.

Ara se n'alegraue de non auer gessut e sentie ua grana cauma interiora. Evoquèc era scèna dera estacion e reconeishec qu'aqueth incident, que li balhèc tanta importància, non ère qu'un detalh triviau dera vida mondana que d'eth non li calie avergonhar-se.

S'apressèc ath cant dera humeneja entà demorar era tornada deth sòn espòs, en tot liéger era sua novèla anglesa. Tàs nau e mieja en punt sonèc ena pòrta era autoritària trucada d'Alexei Alexandrovic e aguest entrèc ena cramba un moment dempús.

- Vai, ja as tornat, didec era, en tot estener-li era man, qu'eth punèc abantes de sèir-se ath sòn costat.
- Atau, donc, tot s'a passat ben en tòn viatge?, preguntèc Karenin.
- Fòrça ben.

Anna li condèc toti es detalhs: era agradiua companhia dera comdessa Vronsky, era arribada, er accident ena estacion, era pietat que sentec prumèr entà sa frair e dempús entà Dolly.

- Encara qu'Esteva sigue eth tòn frair, era sua fauta qu'ei imperdonabla, didec enfaticaments Alexei Alexandrovic.

Anna arric. Eth sòn espós sajaue de hèr-li veir qu'es laci de parentiu non influien entad arren enes sòns judicis. Anna arreconeishie plan ben aquera tralha deth caractèr deth sòn marit e l'ac sabie apreciar.

- M'alègri, seguie eth, de qué tot s'acabèsse ben e de qué ages tornat. Qué se ditz per aquiu delà deth nau projècte de lei que è hèt ratificar darrèraments peth Govèrn?

Anna se sentec trebolada en brembar-se'n qu'arrés l'auie dit arren sus ua qüestion qu'eth sòn espós consideraue tant importanta.

- Donques aciu, peth contrari, interèsse fòrça, didec Karenin damb arridalha e satisfaccion.

Anna endonvièc qu'eth sòn marit desiraue estener-se en detalhs que deuien èster satisfasents entath sòn amor pròpi e, mejançant ues preguntes abiles, hec qu'eth l'expliquèsse, damb un arridolet de content, qu'era acceptacion d'aqueth projècte auie estat acompanhada d'ua vertadèra ovacion en aunor sòn.

- M'alegrè fòrça, pr'amor qu'aquerò demòstre que comencen a veir es causes d'un punt d'enguarda rasonable.

Dempús de préner dues tasses de tè damb crèma, Alexei Alexandrovic se premanic entà anar entath sòn burèu.

- Non as anat entà nunlòc pendent aguest temps? Que t'auràs engüejat fòrça, indiquèc.
- Ò, non, repliquèc era en tot lheuar-se. E qué lieges ara?

- *La poesie des enfers*, deth duc de Lille. Qu'ei un libre plan interessant.

Anna arric coma s'arrís dauant des febleses des èssers estimadi e, passant eth sòn braç jos eth deth sòn espòs, l'acompanhèc enquiath burèu. Sabie qu'eth costum de liéger pera net ère un vertadèr besonh entath sòn marit. A maugrat des obligacions que li tenguien eth temps, li semblaue un déuer èster ath pas de çò qu'apareishie en camp intellectuau, e Anna se'n sabie. Sabie tanben qu'eth sòn marit, plan competent en matèria de politica, filosofia e religion, non sabie arren de letres e de bères arts, çò que non l'empachaue interessar-se per eres. E, atau coma en politica, filosofia e religion, auie dobtes que sajaue d'esclarir en tot parlar-ne damb d'auti sus eres, en literatura, poesia e, sustot, musica, que d'aquerò non ne sabie arren, defenie opinions que sus eres non toleraue oposicion ne discusion. Li shautaue parlar de Shakespeare, de Raphael e Beethoven e méter tèrmes as modèrnes escòles de musica e poesia, en tot classificar-les damb un orde logic e rigorós.

- Te dèishi. Que vau a escríuer a Moscòu, didec Anna ena pòrta deth burèu, qu'en eth, ath cant deth fautulh deth sòn marit, i auie premanides ua botelha damb aigua e un paralum entara ampola.

Eth, un còp mès, li sarrèc era man e la punèc.

"Qu'ei un òme brave, leiau, aunèst e, ena sua espècia, un òme excepcionau", pensaue Anna, entornant entath sòn quarto. Mès, tant que pensaue atau, non li bohaue ath laguens ua votz secreta que li didie qu'ère impossible estimar ad aqueth òme? E contunhaue pensant: "Mès non compreni se com se li ven autant es aurelhes. Que se deu auer copat eth peu..."

Tàs dotze en punt, mentre Anna, seiguda en sòn pupitre, escriuie a Dolly, sonèren es passi amortadi d'ua persona que caminaue en simbosses, e Alexei Alexandrovic, lauat e pientat e damb era sua ròba de net, campèc en lumedar.

- Que ja ei ora de dormir, li didec, damb ua riseta de dolenteria, abantes de desparéisher ena cramba.

"Damb quin dret l'auie guardat "eth" d'aquera sòrta?", se preguntèc Anna, brembant-se dera guardada que Vronsky li hesse ath sòn marit ena gara.

E seguic ath sòn espós. Mès, qué s'auie passat damb aquera ahlama qu'en Moscòu alugaue eth sòn ròstre en tot hèr-li lúder es uelhs e miralhar era sua arridalha? Ara aquera ahlama semblaue que s'auie amortat o, aumens, s'auie amagat.

XXXIV

En partir de Sant Petersburg Vronsky auie deishat ath sòn amic Petrizky eth sòn magnific apartament deth carrèr Morskaya.

Petrizky, un joen de familha modèsta, non possedie ua auta fortuna qu'es sòns deutes. S'embriagaue cada net e es sues aventures, escandaloses e ridicules, li costauen frequenti arrèsti. A maugrat de tot, es caps e es companhs l'estimauen.

En arribar ena sua casa, tàs onze, Vronsky vedec ena pòrta un coche que non l'ère deth tot desconeishut. Piquèc ena pòrta e entenec ena escala arridalhes masculines, un graciós accent de hemna e era votz de Petrizky, sorrisclant:

- S'ei un d'aguesti miserables, non lo deishetz entrar!.

Vronsky entrèc sense anonciar-se, en tot sajar de non hèr bronit, e s'apressèc en salon. Era baronessa Chilton, amiga de Petrizky, ua roienca careta rosada e d'accent parisenc, vestida ara ocasion damb un vestit de satin lillà, premanie eth cafè sus ua taula. Petrizky, vestit de normau, e eth capitan Kamerowsky, d'unifòrme, èren ath sòn costat.

- Macareu, Vronsky, qu'ès aciu!, exclamèc Petrizky, hènt un bot dera sua cagira. Eth senhor patron que què ara suspresa ena sua casa... Baronessa: premanitz-li eth tè ena cafetèra naua. Quina suspresa mès agradiua! E, qué me dides d'aguest nau ornament deth salon? Fidi que te shautarà, didec, en tot senhalar ara Baronessa. Supausi que vos coneishetz...
- Plan que mos coneishem!, didec, arrint, Vronsky, sarrant era man dera hemna. Qu'èm ancians amics.
- Me'n vau, didec era. Vietz de viatge e...se vos shòrdi, me'n vau.
- Qu'ètz vos ena vòsta casa, amiga mia, ena vòsta casa... Adishatz, Kamerowsky, higec Vronsky en tot sarrar era man deth capitan damb cèrta heredor.
- Vedetz se com n'ei d'amable?, didec era Baronessa a Petrizky. Vos que non saberíetz parlar damb tanta gentilesa.
- Plan que òc. Dempús de dinar, òc.
- Dempús de dinar que non tie gràcia. Tè, vau a premanir eth cafè tant que vos apraiatz, didec era Baronessa, en sèir-se e hèr a tier era cafetèra naua.
- Pèir, balha-me eth cafè; ne vau a méter mès, didec a Petrizky.

Lo cridaue peth sòn nòm pròpi, sense hèr-se'n d'amagar es relacions que l'estacauen damb eth.

- Que lo mimes massa. Guarda que meter-li mès cafè!
- Non, non lo mimi...E era vosta hemna, didec de pic era Baronessa, talhant era convèrsa de Vronsky damb es sòns camarades. Non sabetz que mentre que vos estàuetz dehòra vos auem maridat? Non vos auetz hèt a vier ara vòsta esposa?
- Non, Baronessa. Qu'è neishut e morirè en tot èster un boèmi.
- Plan que òc! Balhatz-me aguesta man!

E era Baronessa sense deishar de uelh a Vronsky, comencèc a explicar-li, badinant, eth sòn darrèr plan de vida e li demanèc conselhs.

- Qué harè s'eth non vò divorciar-se? ("eth" ère eth sòn marit). Sagi d'amiar er ahèr entàs Tribunaus. Qué ne pensatz vos? Kamerowsky, hètz ua lucada ath cafè; guarda!, ja s'a vessat...Non vedetz que parli de causes serioses? Qu'è besonh de recuperar es mèns bens, pr'amor qu'aqueth senhor, didec damb accent mespredós, damb era desencusa de qué li sò infidèu, s'a sauvat era mia fortuna.

Vronsky se divertie fòrça en entener-la, li balhaue era rason, la conselhaue, miei seriosaments miei de trufaria, tau que solie hèr damb aguesta sòrta de hemnes.

Era gent der ambient que Vronsky se botjaue que sòl dividir es persones en dues classes: era prumèra qu'ei compausada per pècs, pocvaus e ridiculs, que se pensen qu'es esposi les cau èster fidèus as sues esposes, es joenes pures, es maridades aunorables, es òmes decididi, fèrms e patrons de se madeishi. Aguesti estupids opinen que les cau educar as hilhs, guanhar-se era vida, pagar es deutes e cométer d'autes pegaries atau. Era dusau classa, ara qu'es tipes deth mon de Vronsky se vanten de pertànher, solet balhen valor ara elegància, ara generositat, ara audàcia e ath bon umor, en tot autrejar-se sense vergonha as sues passions e fotent-se'n de tot çò d'aute.

Totun, influit ara per ambient de Moscòu, tan desparièr, Vronsky, de moment, ère en aqueth ambient, dehòra deth sòn rondèu, e lo trapaue massa frivòl e superficiauments alègre. Mès que lèu entrèc ena sua vida vidanta, de forma tant aisida coma meter es pès enes sues simbosses de cada dia.

Eth cafè que non venguec a èster jamès begut. Gessec dera cafetèra, se vessèc sus eth tapís, enlordic eth vestit dera Baronessa e esposquèc a toti, mès artenhèc era sua fin: costar eth divertiment e era arridalha generau.

- Plan ben, adishatz! Me'n vau, pr'amor de non tier sus era mia consciéncia que vos cometetz eth mès abominable delicte que pòt cométer un òme corrècte: non lauar-se. Atau, donc, qué me conselhatz?, que cuelha peth còth ad aguest òme e...?

- Plan que òc; mès sajant qu'es vòstes manetes se trapen près des sòns pòts. Atau, eth les punarà e es causes s'acabaràn a gust de toti, contestèc Vronsky.
- Ben, enquiath ser. En teatre Francés, vertat?

Kamerowsky se lheuèc tanben. E Vronsky sense demorar que gessesse, li dèc era man e se n'anèc entath quarto de banh.

Tant que s'apraiaue, Petrizky li comencèc a explicar era sua situacion. Non auie sòs, sa pair se remie a balhar-li-ne mès e non volie pagar es sòns deutes; eth sarte se remie a hèr-li ròba e un aute sarte auie cuelhut era madeisha actitud. Ath delà, eth Coronèl ère prèst a expulsar-lo deth Regiment se seguie damb aqueri escandals, e era Baronessa se metie pesada coma eth plomb damb es sues ofèrtes de sòs... Qu'auie en perspectiua era conquista de ua auta beresa, un tipe totafèt orientau...

- Ua sòrta de Rebeca, estimat, ja te l'amuisharè...

A mès, i auie ua querelha damb Berkchev, que sajaue d'amiar-li es pairins, encara que podie assegurar-se que non harie arren. En resumit, tot se passaue plan ben e ère plan divertit.

Abantes qu'eth sòn amic podesse reflexionar sus aqueres causes, Petrizky venguec a condar-li es notícies deth dia.

En escotar-lo, en senter-se en aqueth ambient tan familhar, en sòn pròpi apartament, a on s'estaue dès hège tres ans, Vronsky se n'encuedèc que se negaue de naueth ena vida leugèra e alègra de Sant Petersburg, e se n'encuedèc damb satisfaccion.

- Ei possible?, preguntèc, hloishant era canela deth lavabo, que deishèc gésser un arrai d'aigua sus eth sòn còth vigorós e roienc. Ei possible, repetic damb accent d'incredulitat que Laura age deishat a Fertingov per Mileev? E eth? Se qué hè? Seguís tan pèc e tan satisfèt de se madeish coma tostemp? Escota, a prepaus, qué se passe damb Buzulkov?
- Buzulkov? Se te'n sabesses! Ja coneishes era sua afeccion entath balh. Que non se'n pèrd cap des dera Cort. Sabes qu'ara se tien uns cascos mès leugèrs...? fòrça mès! Donques ben: eth ère aquiu damb eth sòn unifòrme de gala...M'entenes?
- T'enteni, t'enteni, afirmèc Vronsky, en tot secar-se damb era tobalhòla de pelussa.
- Ua grana Duquesa passaue deth bracet d'un diplomatic estrangèr e era convèrsa requeiguec, malerosaments, sus es cascos naus. Era grana Duquesa n'i volec mostrar un ath diplomatic e en veir a un bon gojat damb eth casco en cap (e Petrizly sagèc d'imitar era actitud e es gèsti de Buzulkov), li demanèc que l'ac deishèsse per favor. E eth, sense botjar-se. Qué significaue aquera actitud? Que comencen a hèr-li senhaus, indicacions, li guinhen eth uelh... E eth seguís immovil coma un mòrt! Comprenes era situacion? Alavetz un...(sabi pas se com se cride, jamès me'n brembi) vie a trèir-li

eth casco. Buzulkov se vire. E fin finau un aute l'ac arrinque ara valenta e l'ac aufrís ara Duquesa. “Aguest qu'ei eth nau modèl de casco”, didec, en tot virar-lo. E de ressabuda ven que deth casco ges...Sabes qué? Ua pèra, gojat, ua pèra! E bonbons, dues liures de bonbons! Eth plan bèstia qu'anaue fòrça ben aprovedit!

Vronsky arrie damb totes es lèrmes des sòns uelhs. Pendent ua longa estona, cada còp que se'n brembaue dera istòria deth casco, s'estarnaue d'arrir, en tot mostrar, en hè'c, es sues polides dents.

Ja informat des notícies deth moment, Vronsky se calec er unifòrme damb era ajuda deth sòn vailet e anèc a presentar-se ena Comandància militara. Dempús volie hèr ua visitar ath sòn frair, passar pera casa de Betsye, hèr ua sèrie de visites que l'incorporèssen ena vida de societat e li balhèssen era possibilitat de trapar a Anna Karenina. Gessec, donc, en tot pensar tornar tath pic dera mieja net, coma ère constum en Sant Petersburg.

DUSAU PART

I

Tath finau der iuèrn, es Scherbazky qu'aueren en çò de sòn consulta de mètges, pr'amor qu'era salut de Kitty inspiraue temors. Se sentie aflaquida e damb era proximitat dera primauèra era sua salut non hec qu'empejorar. Eth mètge de familha li manèc òli de hitge de merluça, mes endauant hèr e, a tot darrèr, nitrat d'argent. Mès coma que degun d'aqueri remèdis dèc un bon resultat, eth mètge venguec de conselhar un viatge en estrangèr.

Per tot aquerò, era familha resolvec cridar a un mètge plan reputat. Aguest, òme joen encara e de bon pòrt, exigic er examen peth menut dera malauta. Persutèc damb ua complasença especiau qué era pudor des puncèles ère ua reminiscéncia barbara, e que non auie arren mès naturau qu'un òme encara que siguesse joen auscutèsse a ua gojata a miei vestir.

Eth ère acostumat a hè'c cada dia e coma que non experimentaue, per tant, cap d'emocion, consideraue era pudor femenina non solet coma ua rèsta de rusticitat, senon tanben coma ua ofensa personau.

Que siguec de besonh someter-se, perque, a maugrat que toti es mètges auessen seguit madeish numèro de cursi, estudiat es madeishi libres e auessen, per tant, practicat era madeisha sciéncia, sabi pas se per quines rasons, e a maugrat de qué quauqui uns qualifiquèren ad aqueth doctor de persona non recomanabla, se resolvec que solet eth podie sauvar a Kitty.

Dempús d'un suenhós examen dera malauta, confusa e estalabordida, eth celèbre mètge se lauèc escrupulosaments es mans e gessec en salon, a on lo demoraue eth Prince, que l'escotèc tossint e damb mina seriosa. Eth Prince, coma òme ja d'edat, que non ère pèc e non auie jamès estat malaut, non credie ena medecina e se sentie emmaliciat dauant d'aquera comèdia, pr'amor que dilhèu ère eth solet qu'endonviaue era causa dera malautia de Kitty.

“Aguest admirable charraire serie capable enquia d'espaurir era caça”, pensaue, en tot exprimir damb aqueri tèrmes de vielh caçaire era sua pensada sus eth diagnostic deth mètge.

Per çò d'aute, eth mètge dissimulaue damb dificultat eth sòn mensprètz entath vielh aristocrata. En èster era Princesa era vertadèra mestresa dera casa, a penes se dignaue dirigir-li era paraula ada eth, e solet dauant d'era se proposaue desnishar es pèrles dera sua sabença.

Era Princesa campèc lèu-lèu, seguida peth mètge dera familha, e eth Prince s'aluenhèc entà non amuishar çò que ne pensaue de tota aquera comèdia.

Era Princesa, desconcertada, en senter-se ara colpabla respècte a Kitty, non sabie se qué hèr.

- Plan ben, doctor, deciditz era nòsta sòrt: didetz-mos-ac tot.

Anaue a híger "I a esperances?", mès es sòns pòts tremolèren e non venguec de formular era pregunta. Solet didec:

- Atau, doctor, que...?
- Prumèr, Princesa, vau a parlar damb eth mèn collèga e dempús aurè er aunor de mostrar-vos era mia pensada.
- Me cau, donc, deishar-vos solets?
- Coma volgatz...
- Era Princesa gessec, alendant.

En demorar-se solets es dus professionaus, eth mètge de familha comencèc timidaments a expausar era sua opinion de qué se tractaue d'un procès de tubercolòsi incipient, mès que...

Eth mètge famós l'escotaue e ath miei deth sòn discurs consultèc eth sòn voluminós relòtge d'aur.

- Plan, didec, mès...

Eth mètge de familha carèc respectuosaments ena mitat deth sòn discurs.

- Coma vo'n sabetz, didec era eminéncia, non podem precisar se quan comence un procès tuberculós. Enquia que non existisquen cavèrnes non sabem arren en concret. Solet i caben suposicions. Aciu que i a sintòmes: mau neuriment, nerviosisme, eca. Era qüestion ei aguesta: admetut eth procès tuberculós, se qué hèr entà ajudar ath neuriment?
- Mès vos non ignoratz qu'en aquerò s'i sòlen barrejar tostemp causes d'orde morau, se permetec observar er aute mètge, damb ua subtil arridalha.
- Plan, plan, responec era celebritat medicau, en tot campar un aute viatge eth sòn relòtge. Desencusatz: vo'n sabetz s'eth pònt de Yausa ei ja acabat o s'encara mos cau hèr era virada? Ei ja acabat? Alavetz poirè arribar en vint menutes...Donques, tau qu'auem dit, se tracte de mielhorar era alimentacion e padegar es nèrvis... Ua causa qu'ei estacada damb era auta, e ei de besonh actuar enes dues direccions d'aguest cercle.
- E un viatge entar estrangèr?, preguntèc eth mètge dera casa.

- Sò enemic des viatges entar estrangèr. S'eth procès tuberculós existís, çò que non podem saber, eth viatge arren apraiarie. Mos cau tier un remèdi qu'aumente eth neuriment sense damnatjar er organisme.

E eth mètge famós expausèc un plan curatiu a basa des aigües de Soden, plan qu'eth sòn auantatge principau, sivans eth, ère evidentaments qu'es taus aigües non podien de cap manèra costar cap damnatge ara malauta.

- Jo allegaria en pro deth viatge entar estrangèr, eth cambi d'ambient, er aluenhament des condicions que desvelhen rebrembes... Ath delà, sa mair ac desire...

- En aguest cas que i pòden anar. Aguesti charraires alemands non li haràn que mau. Que serie mielhor que non les escotèsse. Mès s'ac vòlen atau, que i vagen.

Tornèc a campar eth relòtge.

- Me cau partir ja, didec, en tot filar-se de cap ara pòrta.

Eth mètge famós, en atencion as convenences professionaus, didec ara Princesa que li calie examinar a Kitty un viatge mès.

- Examinar-la un aute còp!, sorrisclèc era mair, trebolada.

- Que son uns detalhs, Princesa.

- Ben, passatz, se vos platz...

E era mair, acompanhada peth mètge, entrèc en salon de Kitty.

Kitty, plan prima, damb es caròles alugades e un arrai de lum enes sòns uelhs per çò dera vergonha qu'auie passat moments abantes, ère pauhicada ath miei dera cramba.

En entrar eth mètge se rogic encara mès e es sòns uelhs s'empliren de lèrmes. Era sua malautia e garison se les imaginaue ua causa estupida e enquia ridicula. Era cura li semblaue tant absurda coma voler recompausar ua gèrra trincada amassant es tròci trincadi. Eth sòn còr ère esbauçat. Se com remeter-lo damb gachets e drògues?

Mès non gausaue contrariar a sa mair, que se sentie, ath delà, colpabla respècte ada era.

- Seiguetz-vos, se vos platz, Princesa, didec eth mètge famós.

Se seiguec dauant de Kitty, arrint, e de nauèth, tant que li prenie es possi, comencèc a preguntar-li es causes mès anujoses.

Kitty, ara prumeria, li contestaue, mès, despacientada ara fin, se lheuèc e li responec irritada:

- Desencusatz, doctor, mès tot aquerò que non amie entà nunlòc. Aguest ei eth tresau viatge que me demanatz era madeisha causa.

Eth mètge famós non s'ofensèc.

- Excitacion nerviosa, didec a sa mair de Kitty, quan aguesta auie gessut. Totun aquerò, ja auia acabat.

E eth mètge comencèc a explicar ara Princesa, coma se siguesse ua hemna d'intelligéncia excepcionau, er estat dera sua hilha deth punt d'enguarda scientific, e acabèc persutant que hesse aquera cura d'aigües, que, ena sua pensada, non servirie d'arren.

En preguntar-li era Princesa se li calie anar entar strangèr, eth mètge se calec en prigondes reflexions, coma meditant sus un problèma dificil, e dempús de pensar-s'ac fòrça, venguec de conselhar-li que se hesse eth viatge. Metec, totun, coma condicion, que non se hesse cabau des charraires d'aquiu e que se lo consultèsse ada eth entà tot.

Quan eth mètge gessec se senteren toti aleugeridi, coma se s'ausse passat aquiu bèth erós eveniment. Era mair tornèc ena cramba de Kitty radianta d'alegria e Kitty hec veir qu'ère contenta tanben. Ara que se vedie obligada soent a dissimular es sòns vertadèrs sentiments.

- Qu'ei vertat, mama, sò plan ben. Mès se pensatz que mos cau anar entar estrangèr, que i podem anar, didec, e, entà mostrar er interès que desvelhaue en era aqueth viatge, comencèc a parlar des preparatius.

II

Dempús d'anar-se'n eth mètge, arribèc Dolly

Sabie que se celebraue aqueth dia consulta de mètges e, a maugrat que hège pòc que s'auie lheuat deth lhet après era sua darrèra jasilha (a finau der iuèrn auie mainadat ua hilha), en tot deishar ara nauèra neishuda e a ua auta des sues hilhes qu'ère malauta, acodic entà interessar-se pera salut de Kitty.

- Vos veigui fòrça alègres a toti, didec en entrar en salon, sense trèir-se eth chapèu. Qu'ei que se trape mielhor?

Sagèren de condar-li çò que les auie dit eth mètge, mès se passèc que, encara qu'aguest auie parlat pro ben pendent ua estona, èren incapables d'exprimir damb claretat çò qu'auie dit. Era soleta causa interessanta ère qu'auien resolvut anar-se'n entar estrangèr.

Dolly non podec tier un sospir. Era sua mielhor amiga, era sua fraia se n'anaue. E era sua pròpia vida non ère bric alègra. Après era reconciliacion, es sues relacions damb eth sòn marit s'auien convertit en umiliantes entada era. Era sòudadura costada per Anna resultèc d'escasa consisténcia e era felicitat conjugau se tornèc a trincar peth madeish lòc.

Non i auie arren en concret, mès Esteva Arkadievic non ère jamès en casa, mancauen tostemp es sòs entàs atencions dera casa e es sospeches d'infidelitat de part deth sòn marit tormentauen a Dolly de contunh, encara que sajaue de passar-se'n entà non quèir un aute viatge en patiment dera gelosia. Era prumèra explossion de gelosia que non se podie tornar a repetir, e ne tansevolhe era descubèrta dera infidelitat deth sòn marit aurie ja de desvelhar en era eth dolor deth prumèr viatge.

Ua tau descubèrta solet l'aurie empedit atier es sues obligacions familhars; mès s'estimaue mès deishar-se enganhar, en tot menspredar-lo e menspredar-se ada era madeisha pera sua feblesa. Ath delà, es copacaps pròpis d'ua casa abitada per ua nombrosa familha ocupauen tot eth sòn temps: ja siguesse pr'amor qu'era petita non podie popar ben, ja siguesse pr'amor qu'era hilhuquèra se n'anaue, ja siguesse, pr'amor qu'un des hilhs venguie a èster malaut.

- Se com anatz en çò de tòn?, preguntèc era Princesa a Dolly.
- Tanben nosati auem fòrça penes, mama... Ara qu'ei malauta Lilí, e cranhi que sigue era escarlatina. Solet è gessut entà demanar per Kitty. Per aquerò sò venguda ara prèssa, pr'amor que s'ei escarlatina, que Diu mo'n age!, qui sap quan poirè tornar.

Dempús de partir eth mètge, eth Prince auie gessut deth sòn burèu e, en aufrir es caròles a Dolly entà que se les punèsse, se dirigic ara sua hemna:

- Qué auetz decidit? Anar entar estrangèr? E qué pensatz hèr damb jo?
- Me pensi que te cau demorar-te, Aleksandre, responec era sua esposa.
- Coma volgatz.
- Mama, e per qué non li cau vier a papa damb nosates?, preguntèc Kitty. Que mos estaríem toti mielhor.

Eth Prince se lheuèc e amorassèc es peus de Kitty. Era lheuèc eth ròstre e lo guardèc en tot predar-se a aparéisher arridolenta.

Que li semblaue a Kitty qu'arrés dera familha la comprenie tan ben coma sa pair, a maugrat de qué parlaue pòc damb era. Per èster era mendre des hilhes, ère era preferida deth Prince e Kitty pensaue qu'eth sòn madeish amor li hège calar-se mès enes sòns sentiments.

Quan era sua guardada trapèc es uelhs blus e bondadosi deth Prince, que la guardauen atentiuaments, li semblèc qu'aquera guardada la penetraue, desnishant tota era tristesa qu'auie ath sòn laguens.

Kitty se quilhèc, rogint-se, e s'auancèc entà sa pair demorant que la punèsse. Mès se limitèc a amorassar es sòns peus en tot díder:

- Aguesti estupidi postissi! Un que non pòt ne amorassar ara sua pròpia hilha. Que mos cau contentar a passar era man pes pèus de quauqua senhora defuntada... Se qué hè eth vòste "trionfaire", Dollynhka?, pregutèc ara sua hilha màger.
- Arren, papa, responec era, en tot compréner que se referie ath sòn marit. E higec, damb un arridolet ironic: qu'ei tostemp dehòra de casa. A penes lo veigui.
- Encara non a anat ena propietat entà véner era husta?
- Non... Tostemp se premanís entà anar-i.
- Ja. Premanint-se entà anar-i! Que me calerà a jo hèr çò de madeish! Plan ben!, didec en tot dirigir-se ara sua hemna, mentre se seiguie. Sabes se qué te cau hèr, Kitty?, ahigec, parlant ara sua hilha mendre. Donques que quinsevolh dia que lude un bon solei te lhèues dident: "Me senti totafèt sana e alègra e vau a gésser de passejada damb papa, lèu-lèu peth maitin e entà alendar er aire frescolenc". Qué te semble?

Çò que sa pair auie dit semblaue quauquarren simple, mès Kitty, en entener-lo, se trebolèc coma un criminau aganchat *in fraganti*.

"Òc; eth qu'ac sap tot, ac compren tot, e damb aguestes paraules me vò díder que, encara que çò deth passat sigue vergonhós, me cau cuéher era vergonha peth còth".

Mès non auec fòrces entà respóner. Qu'anaue a díder quauquarren e, de ressabuda, petèc en somics violents e gessec dera cramba ath mès córrer.

- Ves eth resultat des tues badinades?, didec era Princesa, emmaliciada. Tostemp serà madeish... higec, e li petèc un discurs plen de repotecs.

Eth Prince escotèc pendent ua longa estona es acusacions dera sua esposa e caraue, mès eth sòn ròstre agarraue ua expression cada viatge mès ombriua.

- Se sent tan malerosa era prauba, tan malerosa! E tu non comprenes que quinsevolh allusion ara causa deth sòn patiment la hè a patir. Que semble impossible que posque ua enganhar-se autant damb es òmes.

Peth cambi de ton dera Princesa, Dolly e eth Prince endonvièren que se referie a Vronsky.

- Non compreni que non i age leis que castiguen as persones qu'òbren d'ua manèra tan ignòbla, tan baisha.
- Non voleria ne entener-te, didec eth Prince damb gravetat, en tot lheuar-se e coma s'anèsse a partir, mès arturant-se en lumedar. Que i a leis, òc; que i son, hemna. E se vòs saber se qui ei eth colpable t'ac diderè: tu e arrés mès que tu. Tostemp a auut leis contra taus persones e encara les auem. Òc, senhora! Se non auessen anat es causes tau que non deuien, se non auéssetz estat vosates es prumères en introducir-lo en aguesta casa, jo, un vielh, auria sabut amiar entà on calesse ad aguest pòcvau. Mès coma es causes anèren tau qu'anèren, ara que mos cau pensar a guarir a Ketty en tot mostrar-la a toti aguesti charraires.

Eth Prince semblaue auer encara fòrça mès causes entà díder, mès a penes l'entenec era Princesa parlant en aqueth ton, era, tau que hège tostemp en tractar-se d'ahèrs seriosi, se n'empenaïc e s' umilièc.

- Aleksander, Aleksander... gasulhèc, en tot apressar-se ada eth, somicant.

Tan lèu era comencèc a plorar, eth Prince se padeguèc ath sòn torn. S'apressèc tanben ara sua esposa.

- Qu'ei pro, qu'ei pro... Ja sai que patisses coma jo. Mès, qué podem hèr? Que non se tracte, a tot darrèr, d'un mau grèu. Diu ei misericordiós... balhem-li es gràcies... contunhèc sens saber ja se qué didie e responent ar umid punet dera Princesa que venguie de sénter ena sua man. Dempús gessec dera cramba.

Quan Kitty se n'anèc plorant, Dolly comprenec qu'apraiar aqueth ahèr ère pròpi d'ua hemna e s'esdeguèc a meter-se ara òbra. Se treiguec eth chapèu e, rebussant-se morauments, se vau era frasa, se calèc en ahèr. Tant que sa mair auie estat en tot repotegar a sa pair, Dolly sagèc de contier-la autant coma eth respècte l'ac permetie.

Pendent era escometuda deth Prince, s'esmoiguec alavetz damb sa pair en campar era bondat demostrada per eth, de seguit, en veir plorar ara Princesa.

Quan sa pair gessec, resolvec hèr çò qu'ère mès pressant: veir a Kitty e sajar de padegar-la.

- Mama, hè temps que volia dider-vos que Levin, quan s'estèc aciu eth darrèr viatge, se prepausaue declarar-se a Kitty. Que l'ac didec a Stiva.
- E qué? Non compreni...
- Que pòt èster que Kitty lo refusèsse. Non te didec arren era?
- Non, non me didec arren, ne d'un ne der aute. Qu'ei massa capinauta, mès me'n sabi que siguec tot per tòrt d'aqueth.
- Mès imagina-te que refusèc a Levin... Jo me pensi que non ac aurie hèt se non s'auesse passat çò que jo sai. E dempús er aute l'embolhèc tan terriblaments!

Era Princesa, espaurida en rebrembar guaire n'ère era de colpabla per çò de Kitty, s'emmalicièc.

- Non compreni arren. Aué en dia totes vòlen víuer sivans es sues pròpies idies. Non diden arren as sóns mairs, e dempús...
- Li vau a tier ua visita, mama.
- Vè-i. Dilhèu t'ac enebisqui?, repliquèc sa mair.

III

En entrar ena saleta de Kitty, ua cramba petita, esquista, damb pipes *vieux saxe*, tan jovenila, rosada e alègra coma era pròpia Kitty solet dus mesi abantes, Dolly se'n brembèc damb guaira estima e alegria auien apraiat es dues er an anterior aguesta saleta.

Vedec a Kitty seiguda ena cagira baisha mès pròcha ara pòrta, damb es vistons tachadi en un punt deth tapís, e eth còr se li sarrèc.

Kitty campèc ara sua fraia sens que s'alterèsse era hereda e lèu sevèra expression deth sòn ròstre.

- Ara me'n vau entà casa e non gesserè d'era en fòrça dies; tanpòc tu poiràs vier a veder-me, didec Daria Alexandrovna, en sèir-se ath sòn costat. Atau que voleria parlar-te.
- De qué?, preguntèc Kitty de seguic, un shinhau espaurida e lheuant eth cap.
- De qué vos que sigue, senon deth desengust que patisses.
- Non patisqui cap desengust.
- Qu'ei pro, Kitty. Dilhèu te penses que non me'n sai? Qu'ac sai tot. E cre-me qu'ei pòga causa. Totes auem passat per aquerò.

Kitty caraue, en tot tier era sevèra expression deth sòn ròstre.

- Que non s'ac vau çò que patisses per eth!, contunhèc Daria Alexandrovna, en tot calar-se de patac en ahèr.
- M'a menspredat!, didec Kitty damb votz amortada. Non me parles d'aquerò, se te platz, non me parles...
- Qui t'ac a condat? Que non i aurà arrés qu'ac digue. Sò solide fòrça de qué t'estimaue e enquia e tot t'estime ara, mès...
- Çò que mès me shòrde son aguestes compassions!, sorrisclèc Kitty de pic. S'estornegèc ena cagira, se rogic e botgèc irritada es dits, en tot sarrar era fibèla deth cinturon qu'auie entre es mans.

Dolly coneishie aqueth costum dera sua fraia de cuélher era fibèla, ara damb ua ara damb ua auta man, quan estaue irritada. Sabie qu'en aqueri moments Kitty ère capabla de pèrder eth cap e díder causes superflues e enquia desagradiues, e l'aurie volut solatjar, mès que ja ère tard.

- Qué ei, ditz-me, qué ei çò que me vòs hèr a compréner?, didec Kitty ara prèssa. Que siguí encamardada d'un òme que jo non l'importaua e qu'ara me morisqui d'amor per eth? E aquerò m'ac ditz era mia fraia en tot pensar mostrar-me d'aguesta sòrta era sua simpatia e era sua pietat! Que non n'è besonh d'aguesta pietat ne d'aguesta simpatia!
- Non ès justa, Kitty.
- Per qué me tormentes?
- Ath contrari, veigui qu'ès aclapada, e...

Mès Kitty, ena sua irritacion ja non l'escotaue.

- Que non me cau ablasigar-me ne consolar-me. Sò pro capinauta entà non permeter-me jamès estimar a un òme que non m'estime.
- Mès se non te digui arren d'aquerò, repliquèc Dolly damb doçor. Ditz-me solet ua causa, higec en tot agarrar-li era man: te parlèc Levin?

Eth nòm de Levin semblèc hèr-li a pèrder a Kitty era pòca serenitat que li restaue. Se lheuèc en un bot dera cagira e, en tot lançar en tèrra eth cinturon qu'auie ens mans, parlèc, hènt rapids gèsti:

- Qué a a veir Levin damb tot aquerò? Non compreni se per qué me martirizes. Qu'è dit, e ac repetisqui, que sò massa capinauta que jamès, jamès harè çò que tu hès de tornar damb er òme que t'a tradit, qu'estime a ua auta hemna. Aquerò que non ac compreni! Tu ac pòs hèr, mès jo non!

E, après aguestes paraules, Kitty guardèc a sa fraia e, en tot campar que baishaue eth cap tristaments, en sòrta de gésser dera cramba, coma se prepausaue, se seiguec près dera pòrta e, caperant-se era cara damb eth mocador, joquèc eth cap.

Eth silenci se tardèc quauqui instants. Dolly pensaue en era madeisha. Era sua umiliacion constanta se miralhèc en sòn còr damb mès fòrça dauant es paraules dera sua fraia. Non demoraue de Kitty tanta crudeutat e ara se sentie ofensada.

Mès, de ressabuda, percebec era heregada d'un vestit, eth rumor d'un somic reprimit... Uns braci entornegèren eth sòn còth.

- Sò tan malerosa, Dollynka!, exclamèc Kitty, coma cohessant era sua colpa.

E aqueth estimat ròstre, curbit de lèrmes, s'amaguèc entre es plecs deth vestit de Daria Alexandrovna.

Coma s'aqueres lèrmes auessen estat er òli que grèishe era maquina dera mutuau comprension entre es fraies, aguestes, en auer plorat, parlèren non solet de çò que les preocupaue, senon tanben de d'autes causes, e se compreneren. Kitty vedie qu'es paraules qu'auie dit ara sua fraia en aqueri moments d'afogadura, sus es infidelitats deth

sòn marit e era umiliacion que supausauen, l'auien herit en çò de mès prigond, e totun aquerò la perdonaue.

E ath sòn torn Dolly comprenèc tot çò que volie saber: comprenec qu'es sues suposicions èren justificades, qu'er amarum, er incurable amarum de Kitty, s'estaue en qué auie refusat era proposicion de Levin entà dempús èster enganhada per Vronsky; e comprenec tanben que Kitty, ara, ère a mand d'auer en òdi a Vronsky e estimar a Levin.

Ça que la, Kitty non auie dit arren de tot aquerò, senon que s'auie limitat a referir-se ath sòn estat d'animositat.

- Que non è cap de pena, didec era joena en solatjar-se. Mès comprenes que tot s'a tornat monotòn e desagradiu entà jo, que senti hàstic de tot e que lo senti enquia e tot de jo madeisha? Non te pòs imaginar es idies tant orribles que m'inspire tot.
- Quines idies orribles pòden èster aguestes?, preguntèc Dolly damb un arridolet.
- Es pejores e mès repugnantes. Sabi pas se com explicar-t'ac. Non posqui ne veir ad aquerò que se cride “un pretendent”. Me semble que m'examinen entà mesurar-me. Abantes m'ère agradiu vier en quinsevolh lòc damb eth vestit de net, m'admiraua a jo madeisha... Mès ara me senti avergonhada e intimidada. Se qué vos? Damb tot se passe madeish... Eth mètge, sabes?...

E Kitty carèc, trebolada. Volie contunhar parlant e díder que dès qu'auie experimentat aqueth cambi, Esteva Arkadievic l'ère particularaments desagradiu e non lo podie pas veir sense que li venguessen es mès baishi pensaments.

- Tot que se me retire jos eth sòn aspècte mès vil e mès grossièr, contunhèc, e aguesta ei era mia malautia. Dilhèu dempús se me passarà...
- Non penses en aguestes causes!
- Non ac posqui evitar. Solet me senti a gust entre es mainatges. Per aquerò solet me trapi ben en çò de tòn.
- Me hè dò que non posques anar-i peth moment.
- Òc, i anarè. Que ja è patit era escarlatina. Demanarè eth permís a mama.

Kitty persutèc enquia qu'artenhèc que sa mair la deishèsse anar a demorar-se en çò de sa fraia. Tant que se tardèc era escarlatina, qu'efectiuaments patiren es mainatges, les hec a tier compde. Es dues fraies artenhèren sauvar as sies mainatges, mès era salut de Kitty non mielhoraue e, tath Quareme, es Scherbazky partiren entar estrangèr.

IV

Era nauta societat de Sant Petersburg ei, en rigor, un cercle qu'en eth toti se coneishen e se tien visites mutuaments. Mès aguest ample cercle que tie es sues subdivisions.

Atau, Anna Arkadievna auie relacions en tres sectors desparièrs: era un en ambient oficiau deth sòn marit, damb es sòn colaboradors e subordinadi, amassadi e desseparadi dera forma mès estranha en marc des cironstàncies sociaus. Ena actualitat, Anna a penes rebrembaue aquera sòrta de respècte religiós qu'auie sentut ara prumeria damb aqueres persones. Les coneishie ja a toti tau que se coneish ara gent en ua petita ciutat provinciana. Se'n sabie des sues costums e febleses, a on les sarraue era sabata, quines èren es sues relacions mutuaus e, çò mès important: non ignoraue a on trapauen empara, ne com ne per qué la trapauen, ne quini èren es punts que divergien o coïncidien entre eri.

Mès aqueth cercle d'interèssi politics e omenencs non l'auie interessat jamès e, a maugrat des conselhs dera comdessa Lidia Ivanovna, sajaue de frequentar-les çò de mens possible.

Un aute cercle vesin a Anna ère aqueth qu'ath sòn trauèrs hec era sua carrèra Alexei Alexandrovic. Era comdessa Lidia Ivanovna ère ath miei d'aqueth cercle. Se tractaue d'ua societat de hemnes lèges, vielhes e plan religioses e d'òmes intelligents, sabents e ambiciosi.

Un òme de talent que pertanhie ad aguest cercle lo cridaue “era conscéncia dera societat de Sant Petersburg”. Alexei Alexandrovic estimaue fòrça aqueth ambient, e Anna, que sabie cuélher es simpaties de toti, i trapèc aquiu fòrça amics enes prumèri tempsi dera sua vida ena capitau. Mès en tornar de Moscòu aquera societat se li hec insuportabla. Li semblaue qu'aquiu toti simulauen, coma era, e se sentie tant engüejada e desengustada en aqueth mon que sagèc de visitar çò de mens possible ara comdessa Lidia Ivanovna.

Eth tresau cercle qu'Anna auie relacions ère eth gran mon pròpiaments dit, eth des balhs, eth des vestits eleganti, eth des taulejades, un mon que s'empare damb ua man ena Cort entà non rebaishar-se enquia aqueth *semimon* qu'es sòns membres menspredauen, mès que damb eth auien non solet ua retirada, senon identitat de gusti.

Anna tenguie relacions damb aguest cercle mejançant era princesa Betsy Tvrskaya, esposa deth sòn cosin, hemna damb cent vint mil robles de renda e que, dès era prumèra

aparicion d'Anna en sòn ambient, la volec, la vantèc e l'arrossegèc damb era, en tot trufar-se'n deth cercle dera comdessa Lidia Ivanovna.

- Quan siga vielha, jo que serè coma eres, didec Betsy, mès vos, qu'ètz joena e beròia, non auetz d'ingressar en aqueth asil d'ancians.

Ara prumeria, Anna auie evitat er ambient dera Tverskaya, pr'amor que l'exigie mès despenes de çò que se podie perméter e tanben pr'amor qu'ath hons balhaue preferéncia ath prumèr d'aqueri cercles. Mès dempús eth sòn viatge a Moscòu se passaue çò de contrari: hugie des sòns amics intellectuaus e frequentaue eth gran mon.

Solie trapar aquiu a Vronsky e taus encontres li costauen ua esmoventa alegria. Solet lo vedie en çò des Betsy, Vronskaya de neishença e cosia de Vronsky.

Eth joen acodie en toti es lòcs a on podie trapar a Anna e li parlaue deth sòn amor tostemp que se presentèsse era escadença.

Anna non li balhaue esperances, mès tanlèu lo vedie s'alugaue ena sua amna aqueth sentiment vivificador qu'experimentèc en vagon eth dia que lo vedec per prumèr viatge. Qu'auie era sensacion precisa de qué, en veder-lo, era alegria miralhaue era sua cara e l'i tiraue es pòts un arridolet, e que l'ère impossible dominar era expression d'aquera alegria.

Ara prumeria, Anna se pensaue ara bona fè que se sentie shordada pera obstinacion de Vronsky entà acaçar-la. Mès, pòc dempús de tornar de Moscòu e après auer assistit a ua cauhada qu'era, se pensaue que lo traparie, e non lo trapèc, li calec arreconéisher, pera tristor qu'experimentaue, que s'enganhaue ada era madeisha, e que es visites assidues de Vronsky non solet non la desengustauen senon que constituien tot er interès dera sua vida.

Era celèbra artista cantaue per dusau viatge e tota era nauta societat se trapaue amassada en teatre.

Vronsky, en veir ara sua cosia deth sòn fautulh dera prumèra hilada estant, venguec ena sua tribuna sense demorar er entreacte.

- Com ei que non venguéretz a dinar? Preguntèc Betsy.

E higec damb un arridolet, de sòrta que solet eth la podesse compréner:

- M'admire era clarividéncia des enamoradi. Era non i ère. Mès vietz quan s'acabe er opèra.

Vronsky la campèc, inquisitiu. Era joquèc eth cap. En tot arregraïr-li era sua arridalha, se seiguec ath cant de Betsy.

- Com m'en brembi des vòstes burles!, contunhèc era Princesa, que trapaue un plaser especiau en seguir eth desvolopament d'aquera passion. Qué i a de çò que didíetz abantes? Que vos an aganchat, estimat!
- Que non desiri ua auta causa qu'açò, repliquèc Vronsky, damb eth sòn arridolet tranquil e benevòl. Solet me planhi, ça que la, de non estar mès aganchat... Que comenci a pèrder era esperança.
- Quina esperança podetz tier? Didec Bersy, coma anujada d'aquera ofensa ara vertut dera sua amiga. *Entendons nous...*

Mès enes sòns uelhs ludie ua lum denonciadoira de qué sabie autant ben coma Vronsky era esperança qu'aguest se referie.

- Deguna, responec eth, hènt a veir, en arrir, es sues magnifiques dents. Desencusatz-me, higec, en tot cuélher er alongavistes dera sua cosia e campant peth dessús des sues espatles nudes era hilera de tribunes deth dauant. Cranhi semblar un shinhau ridicul...

Pro se'n sabie qu'as uelhs de Betsy e des autes persones deth gran mon non auie cap de risque de semblar ridicul. Li constaue que dauant d'eri pòt èster ridicul eth papèr d'enamorat sense esperances d'un joen o d'ua hemna liura. Mès eth papèr de hestejar a ua hemna maridada, en tot tier coma fin amiar-la en adultèri, apareishie dauant de toti, e Vronsky non ac ignoraue, coma quauquarren magnific, gran, jamès ridicul.

Atau, diboishant jos era sua mostacha un arridolet orgulhós e alègre, baishèc er alongabistes e guardèc ara sua cosia:

- Per qué non venguéretz a dinar?, preguntèc Betsy, en tot guardar-lo, ath sòn torn.
- M'explicarè... qu'èra ocupat... Sabetz en qué? Vos balhi cent o mil oportunitats entà endonvià'c e ne sò solide fòrça de qué non ac vatz a endonviar. Òc, seriosaments...
- E ac auetz artenhut?
- Lèu.
- Que m'ac auetz de condar, didec era, en tot lheuar-se. Vietz en aute entreacte.
- Impossible. M'en vau entath teatre Francés.
- Non vos demoratz a escotar ara Nilson?, exclamèc Betsy, espaurida, en considerar-lo incapable de distinguir ara Nilson d'ua corista quinsevolh.
- E qué pòsqui hèr, praube de jo? Qu'è ua cita aquiu restacada damb aguesta pacificacion.
- Benauradi es pacificadors, pr'amor qu'eri seràn sauvadi, didec Betsy, rebrembant quauquarren semblable, dit per quauquarrés. Alavetz seiguetz-vos condatz-lo-me ara. De qué se tracte?

E Betsy, ath sòn torn, se seiguec de nauèth.

V

- Encara que sigue un shinhau indiscret, a tanta gràcia que m'alugui per in de condà'c, didec Vronsky damb uelhs arridolents. Mès que non balharè nòms.
- Jo les endonviarè, e encara serà mielhor.
- Paratz era aurelha, donc: en un coche s'i estauen dus joeni cavalièrs plan alègres.
- Naturauments, oficiaus deth vòste regiment.
- No parli de dus oficiaus, senon de dus joeni qu'an minjat fòrça ben.
- Arrevirem qu'an begut fòrça.
- Dilhèu. Vien en çò d'un amic damb er in mès optimista. E ven qu'ua hemna plan beròia les auance en un coche de loguèr, vire eth cap e, o atau aumens les semble ada eri, les hè un arridolet e les salude. Plan per açò, la seguissen. Es shivaus van ath mès córrer. Damb grana susprera era joena baishe dauant era madeisha pòrta dera casa que van eri. Era beròia puge ara prèssa enquiath pis de naut de tot. Solet an vist d'era es sòns pòts vermelhi jos eth vel e es pèets admirables.
- M'ac condatz damb tanta afogadura que semble que siguessetz vos un des joeni.
- Vo'n desbrembatz de çò que m'auetz prometut? Es joeni entren ena casa deth sòn amic e assistissen a un repaish des adius de celibatari. Alavetz qu'ei segur que beuen, e probablaments massa, coma se passe tostemps en taulejades d'aguesta sòrta. Ena taula pregunten pes persones que s'estan ena madeisha casa. Mès arrés se'n sap, e solet eth vailet der anfitrion, preguntat sus se i a naut de tot *mademoiselles*, contèste qu'ena casa n'i a fòrça. Dempús de dinar, es dus joeni se filen de cap ath burèu der anfitrion e escriuen aquiu ua carta entara desconeishuda. Qu'ei ua carta passionau, ua declaracion amorosa. Un còp escrita, eri madeishi l'amien entà naut pr'amor d'explicar en persona çò que podesse demorar embolhat en escrit.
- Com gausatz a condar-me taus orrors? E qué se passèc?
- Truquen. Ges ua gojata, li balhen era carta e li diden que son tant encamardadi que se van a morir aquiu madeish, dauant era pòrta. Tant qu'era gojata, que non compren arren, charre damb eri, ges un senhor damb pursères en forma de saussisses e ròi coma un cranque, que les ditz qu'ena casa non i viu arrés mès qu'era sua hemna e les mane a ahocar es crabes.
- Com vo'n sabetz de qué a es pursères en forma de saussisses?

- Escotatz-me e ac saberatz. Aué que i sò anat entà reconciliar-les.
- E qué s'a passat?
- Aciu que i é çò de mès interessant. Se passe que se tracte de dus excellenti esposi: un conselhèr titolar e era senhora conselhèra titolara. Eth conselhèr presente ua denóncia e jo me convertisqui en conciliador. E quin conciliador! Vos asseguri qu'eth madeish Talleirand demoraue petit ath mèn costat.
- I auec dificultats?
- Escotatz, escotatz... Se demane perdon coma cau: "Qu'èm desesperadi; vos demanam qu'excusetz era anujosa errança..." Eth conselhèr titolar comence a atrendir-se, sage d'exprimir es sòns sentiments e, sonque començar a hè'c, s'embèstie e comence a díder grossieretats. Me cau, donc, tornar a botar en accion eth mèn talent diplomatic. "Arreconeishi qu'er anament d'aguesti dus senhors non siguec corrècte, mès vos demani que tietz en compde era sua errança, era sua joenesa. Non desbrembetz, ath delà, qu'ambdús gessien d'un abondós repaish, e... Ja me comprenetz. Eri s'empenaïssen damb tota era sua amna e jo vos demani que les perdonetz". Eth conselhèr torne a atrendir-se: "D'acòrd; sò prèst a perdonar-les, mès comprenetz qu'era mia hemna, ua hemna aunorada, a patit es persecucions, grossieretats e audàcies de dus estupids gojatòts... Comprenetz? Aqueri gojatòts èren aquiu madeish e jo me boti a reconciliar-les. Un aute còp tengui era mia diplomacia e un aute còp, en acabar er ahèr, eth mèn conselhèr titolar s'embèstie, se met vermelh, se li quilhen es pursères... e un còp mès me cau acodir as subtilitats diplomatiques..."
- Que me cau condar-vos aquerò!, didec Betsy a ua senhora qu'entrèc en aqueth moment ena sua tribuna. M'a hèt arrir fòrça. *Bonne chance*!, li didec a Vronsky, en tot estirar-li eth solet dit que li deishaue liure eth ventalh e baishant-se eth corsiér, que se l'auie quilhat en sèir-se, damb un movement d'espatles, entà qu'aguestes demorèssen totafèt nudes en apressar-se ara balustrada dera tribuna, jos era lum de gas, ara vista de toti.

Vronsky partic entath teatre Francés, a on estaue citat, plan que òc, damb eth coronèl deth sòn regiment, que jamès deishaue d'assistir as foncions d'aqueth teatre, e que li calie informar sus er estat dera reconciliacion, que lo tenguie e divertie dès hège tres dies.

En aqueth ahèr i estauen caladi Petrizky, que per eth sentie fòrça afècte, e un aute, un nau oficiau, de bon pòrt e bon camarada, eth joen prince Kedrov; mès, sustot, i auie comprometut damb er ahèr eth bon nòm deth regiment. Es dus gojats pertanhien ar esquadron de Vronsky. Un foncionari cridat Venden, conselhèr titolar, acodic ath comandant en tot planher-se de dus oficiaus qu'ofensèren ara sua hemna. Venden condèc qu'amiaue miei an maridat. Era sua joena esposa se trapaue ena glèisa damb sa mair e,

en senter-se mau per tòrt deth sòn estat, non se podec tier de pès pendent mès temps e partic entà casa damb eth prumèr coche de loguèr de luxe que trapèc.

En veder-la en coche, dus oficiaus joeni comencèren a seguir-la. Era s'espauric e, en senter-se encara pejor, pugèc ara prèssa era escala. Eth madeish Venden, que tornaue deth sòn burèu, entenec eth timbre e es votzes; gessec e trapèc as dus oficiaus damb ua carta ena man.

Eth les hec enlà de çò de sòn e ara li demanaue ath coronèl que les impausèsse un castig exemplar.

- Didetz çò que volgatz, aguest Petrizky que se met impossible, l'auie manifestat eth coronèl a Vronsky. Non se passe ua setmana sense que ne hèsque bèra ua. E aguest emplegat non deisharà es causes atau. Que vò amiar er ahèr enquiath finau.

Vronsky comprenie era gravetat der ahèr, reconeishie qu'en aqueth cas non auie lòc entà cap de düèl e se n'encuedaue de qué li calie hèr tot çò que siguesse pera sua part entà solatjar ath conselhèr e liquidar er ahèr.

Eth coronèl auie cridat a Vronsky pr'amor que lo consideraue un òme intelligent e cavalerós e se'n sabie, ath delà, qu'estimaue fòrça er aunor deth regiment. Dempús d'auer discutit sus se qué se podie hèr, ambdús auien resolvut que Petrizky e Kedrov, acompanhadi per Vronsky, venguessen a presentar es sues desencuses ath conselhèr titolar.

Autant Vronsky qu'eth coronèl auien pensat qu'eth nòm de Vronsky e era sua categoria d'ajudant de camp, aurien d'influir fòrça entà padegar ath foncionari ofensat. E, plan, aqueri titols qu'aueren era sua eficàcia, mès eth resultat dera conciliacion auie demorat dobtós.

Ja en teatre Francés, Vronsky gessec damb eth coronèl en humatòri e l'informèc deth resultat dera sua gestion.

Eth coronèl, en auer reflexionat, resolvec deishar er ahèr sense conseqüéncies. Dempús, entà divertir-se, comencèc a interrogar a Vronsky sus es detalhs dera sua entrevista.

Pendent ua bona estona eth coronèl non podec tier-se d'arrir; mès çò que lo hec arrir mès, siguec enténer se com eth conselhèr titolar, après auer-se padegat, se tornaue a irritar en rebrembar-se'n des detalhs der incident, e com Vronsky, en tot profitar era darrèra paraula de semireconciliacion, hec repè ara prèssa en tot possar a Petrizky ath sòn dauant.

- Qu'ei ua istòria plan desagradiua, mès fòrça divertida. Kedrov que non se pòt bàter en düèl damb aqueth senhor. Atau, que s'embestiaue molt?, preguntèc un viatge mès.

E higec, en tot referir-se ara naua dançaira francesa:

– Qué me didetz de Claire? Ei ua meravilha! Cada còp que se la ve que semble desparièra. Solet es francesi son capables d'aquerò.

VI

Era princesa Betsy gessec deth teatre sense demorar era fin deth darrèr acte.

A penes auec entrat en sòn cabinet d'atrencadura e empolverat eth sòn ovalat e palle ròstre, revisat eth sòn vestit e, après auer manat que mestrèssen eth tè en salon principau, comencèren a arribar coches ena sua espaciosa casa deth carrèr Bolchaya Borskaya.

Es convidadi acodien en ample portau e eth corporent portièr, que peth maitin liegie es jornaus darrèr era immensa pòrta de veire entara instruccion de passejaires, daurie era madeisha pòrta, damb eth mendre bronit possible, entà deishar era entrada liura as qu'arribauen.

Lèu ath madeish temps entrèren per ua pòrta era mestressa dera casa, damb eth ròstre ja apolidit e eth pientat apraiat, e pera auta es sòns convidadi, en gran salon d'escures parets, damb es sòns miralhs e doci tapisi e era sua taula negada de lum e de fanaus, resplendenta damb eth sòn blanc mantèl, era plata deth samovar e era transparenta porcelana deth servici de tè.

Era mestressa s'installèc dauant deth samovar e se treiguec es gants. Es convidadi, en tot cuélher es sues cagires damb era ajuda des discreti lacais, s'acorropèren en dus grops: era un ath cant dera mestressa, près deth samovar, er aute en un lòc desparièr deth salon, ath ras dera beròia esposa d'un embaishador, vestida de velot nere, damb neres celhes fòrça senhalades.

Coma tostemp, enes prumèrs moments era convèrsa d'ambdús grops ère pòc animada e soent interrompuda pes encontres, salutacions e aufriments de tè, tau que se cerquèsse eth tèma qu'auie de generalizar-se ena charrada.

- Qu'ei ua actritz magnifica. Se ve qu'a seguit fòrça ben era escòla de Kaulbach, didie eth diplomatic as qu'èren en grop dera sua hemna. Auetz campat damb quina gràcia s'esbaucèc?
- Se vos platz, non parlem dera Nilson! Que ja non i a arren de nau entà díder sus era!, exclamèc ua senhora gròssa, vermelhosa, sense celhes ne cilhes, jargada damb un vestit de seda plan usat.

Qu'ère era princesa Miagkaya, fòrça coneishuda peth sòn tracte brusc e naturau e que cridauen er *enfant terrible*.

Era Miagkaya se seiguie entre es dus grops, seguint d'aurelha e cuelhent partida enes convèrses d'ambdus.

- Aué m'an repetit tres còps era madeisha frasa restacada a Kaulbauch, coma se s'auessen metut d'acòrd. Sabi pas se per qué les shaute tant aguesta frasa.

Aqueth comentari interrompec aquera convèrsa e les calec cercar un nau tèma.

- Conda-mos quauquarren graciós...mès non immorau, didec era hemna der embaishador, plan expèrta en aguesta sòrta de convèrses frivòles qu'es anglesi criden *small-talk*, en tot dirigir-se ath diplomatic, que tanpòc sabie de qué parlar.

- Aquerò qu'ei fòrça de mau hèr, perque, sivans diden, solet çò qu'ei immorau vie a èster divertit, comencèc eth, damb un arridolet. Mès ac sajarè... Balhatz-me un tèma. Era tòca qu'ei en tèma. Se se trape eth tèma, qu'ei aisit de glosar-lo. Soent pensi qu'es celèbres conversaires deth sègle passat se traparien endravadi ara entà poder parlar damb agudentor. Tot çò qu'ei agudent qu'ei engüejant enes nòsti dies.

- Aquerò ja hè temps que s'a dit, interrompec era hemna der embaishador damb un arridolet.

Era convèrsa comencèc damb fòrça correccion, mès precisaments per excès de correccion se tornèc a travar.

Que les calec, donc, tornar ath remèdi segur, ad açò que non hè mèuca jamès: era maudisença.

- Qu'ei que non trapatz que Tuchkevic a un cèrt “estil Loís XIV”?, preguntèc er embaishador, en tot mostrar damb es uelhs a un beròi joen ròi qu'ère près dera taula.

- Ò!, òc! Qu'ei deth madeish estil qu'aguest salon. Per aquerò vie tan soent.

Aguesta convèrsa se tenguec, donc, pr'amor que non consistie senon en allusions sus un tèma que non se podie tractar alternatiuaments: es relacions entre Tuchkevic e era mestresa dera casa.

Mentretant, ar entorn deth samovar, era convèrsa, qu'ath principi s'alangorie e patie interropcions tant que se tractèc de tèmes d'actualitat politica, teatrau o d'autes semblables, ara s'auie alugat tanben en entrar pliaments en terren dera mormoracion.

- Non auetz entenut a díder qu'era Maltischeva, non era hilha, senon era mair, se hè un vestit *diable rose*?

- Ei possible...? Que serie plan divertit!

- M'estranhe que damb era sua intelligéncia, pr'amor que non a arren de pèga, non se n'encuede deth ridicul que hè.

Toti auien quauquarren a díder e a criticar dera prauba Maltischeva, e era convèrsa lugrejaue alègraments coma un fogairon alugat.

En saber-se'n qu'era sua hemna auie convidadi, eth marit dera princesa Betsy, òme gròs e bravàs, gran colleccionista de gravats, entrèc en salon abantes d'anar-se'n entath cercle.

Auançant sense bronit sus er espès tapís, s'apressèc ara princesa Miagkaya.

- Qué? Vos choquèc era Nilson?, li demanèc.
- Quina manèra d'apressar-se ara gent! Be que m'auetz espaurit!, contestèc era. Non me parletz dera opèra, se vos platz: non vo'n sabetz arren de musica. Serà mielhor que baisha...jo... enquia vos, e que vos parla d'esmalts e gravats. Quini tresaurs auetz crompat nauèraments en enquant?
- Voletz que vo'les mostra? Mès vos que non comprenetz arren d'aguestes causes!
- Mostratz-les-me, òc. Qu'è aprenut damb aguesti... com les criden?... aguesti banquèrs qu'an tan polidi gravats. Que m'an ensenhat a avalorar-les.
- Auetz estat en çò des Chuzburg?, preguntèc Betsy, dès eth sòn sèti ath cant deth samovar.
- Que i siguí, *ma chère*. Mos convidèren a dinar ath mèn marit e a jo. Sivans m'an condat, solet era saussa d'aguest repaish les costèc mil robles, comentèc en votz nauta era Miagkaya. E per cèrt, qu'era saussa, un liquid verdós, non s'ac valie. Jo me calec convidar-les, ath mèn torn, e hi ua saussa que me costèc ueitanta e cinc *kopeks*, e toti tan contents. Jo que non posqui premanir sausses de mil robles!
- Ei unenca en sòn estil!, sorrisclèc era mestresa, en tot referir-se ara Miagkaya.
- Incomparabla!, convenguec quauquarrés.

Er enòrme efècte que costaue infaliblaments es paraules dera Miagkaya s'estaue en qué çò que didie, encara que non tostemp guaire oportun, coma ara, ère tostemp causes simples e plies de bon sens.

En cercle que se botjaue, es sues paraules costauen er efècte deth remoquet mès engenhós. Era princesa Miagkaya non ne podie comprèner era causa, mès ne coneishie er efècte e lo profitaue.

Entà escotar-la, cessèc era convèrsa en grop dera hemna der embaishador. Era mestresa dera casa volec profitar era escadença entà amassar es dus grops en un e se dirigic ara embaishadoira.

- Non prenetz eth tè, ara fin? Pr'amor qu'en aguest cas vos poiríetz sèir damb nosati.
- Non. Qu'èm pro ben aciu, repliquèc, arrint, era esposa deth diplomatic.

E contunhèc era covèrsa començada.

Se tractaue d'ua charrada plan agradiua. Criticauen as Karenin, hemna e marit.

- Anna qu'a cambiat fòrça après eth sòn viatge en Moscòu. Que i a quauquarren estranh en era, didie era sua amiga.
- Eth cambi mès important ei que s'a hèt a vier enes sòns talons, coma ua ombra, a Alexei Vronsky, didec era esposa der embaishador.

Que non i a arren de mau en aquerò. Sivans ua narracion de Grimm, quan un òme li manque era ombra ei que l'ac an panat coma castic per bèra colpa. Jamès è podut compréner en qué consistís aguest castig. Mès entà ua hemna que deu èster fòrça agradiu víuer sense ombra.

- Es hemnes damb ombra qu'acaben mau generauments, contestèc ua amiga d'Anna.
- Caratz era boca, didec era princesa Miagkaya de ressabuda en enténer a parlar d'Anna. Era Karenina ei ua excellenta hemna e ua bona amiga. Eth sòn marit non me shaute, mès ada era que l'estimi fòrça.
- E per qué non ath sòn marit? Ei un òme notable, didec era embaishadoira. Sivans eth mèn marit, en Euròpa i a pògui estadistes de tanta capacitat coma eth.
- Madeish ditz eth mèn, mès jo que non m'ac creigui, repliquèc era princesa Miagkaya. Se non auessen parlat es nòsti marits, nosati auríem vist a Alexei Alexandrovic tau qu'ei. E ena mia pensada non ei qu'un pèc. Ac digui damb votz baisha, òc; mès, non ei vertat que, en tot considerar-lo atau, ja mos ven tot clar?. Abantes quan me forçauen a considerar-lo coma un òme intelligent, per mès que heja, non lo trapaua, e, en non veir per nunlòc era sua intelligéncia, acabaua acceptant qu'era pèga deuia èster jo. Mès tanlèu me didí: ei un pèc, e ac digui en votz baisha, tot se hec clar entà jo. Non ei atau?
- Be n'ètz de crudèu aué!
- Arren d'aquerò. Mès que non i a mès remèdi. Un des dus, o eth o jo, èm pècs. E qu'ei causa sabuda qu'aquerò non ac pòt díder ua de se madeisha.
- Arrés s'està content damb çò que tie e, totun, toti son satisfèti dera sua intelligéncia, didec eth diplomatic en tot rebrembar un vèrs francés.
- Òc, òc, qu'ei aquerò, didec era princesa Miagkaya, de suspresa. Mès çò qu'impòrte ei que non vos autregi a Anna entà que l'espelètz. Ei tan simpatica, tant agradiua! Qué li cau hèr se toti s'enamoren d'era e la seguissen coma ombres?
- Jo que non sajaua d'escometer-la, se defenec era amiga d'Anna.
- Se vos non auetz ombres que vos seguisquen, aquerò non vos balhe eth dret de criticar as auti.

E après aguesta leçon ara amiga d'Anna, era princesa Miagkaya se lheùec e se filèc de cap ath grop pròche ara taula a on s'estaue era embaishadoira.

Era convèrsa aquiu viraue en aqueth moment ath torn deth rei de Prusia.

- A qui criticàuetz?, preguntèc Betsy.
- As Karenin. Era Princesa a hèt ua definicion d'Alexei Alexandrovic plan caracteristica, didec era embaishadoira en tot arrir.

E se seiguec ena taula.

- Me hè dò non auer-vos entenut, repliquèc era mestresa dera casa, en tot guardar entara pòrta. Vai: fin finau auetz vengut!, didec en tot dirigir-se a Vronsky, qu'arribaue en aguest moment.

Vronsky non solet coneishie a toti es presents, senon qu'autanplan les vedie diadèraments. Per aquerò entrèc damb tota naturalitat, tau quan s'entre en un lòc a on i a persones que d'eres s'a hèt adiu un moment abantes.

- Que d'a on vengui?, responec ara pregunta dera embaishadoira. Que li vam a hèr! Non è mès remèdi que cohessar que vengui dera opèra comica. Cent viatges i sò anat e tostemp m'en torni damb plaser. Qu'ei ua meravilha. Me'n sabi de qué ei ua vergonha, mès ena opèra m'esclipsi e ena operà comica i sò enquiath darrèr moment plan a gust...Aué...

Mentèc ara artista francesa e anaue a condar quauquarren restacat ada era, mès era hemna der embaishador l'interrompec damb graciós espant.

- Per Diu, non mos condètz orrors!
- Ben, que cari. Mès que mès pr'amor que toti ac sabetz.
- E toti aurien anat aquiu se siguesse ua causa admetuda, coma anar entara opèra, afirmèc era princesa Miagkaya.

VII

S'enteneren passi près dera pòrta d'entrada. Betsy, en arreconéisher ara Karenina, guardèc a Vronsky.

Eth calèc es uelhs ena pòrta e en sòn ròstre se diboishèc ua expression estranha, naua. Tachèc es vistons, damb alegria e timiditat, ena qu'entraue. Dempús se lheuèc tot doç.

Anna entrèc en salon plan regda, coma tostemp, e, sense guardar as costats, damb eth pàs rapid, fèrm e leugèr que la distinguie des autes daunes deth gran mon, recorrec era distància que la separaue dera mestresa dera casa.

Sarrèc era man a Betsy, arric e en arrir virèc eth cap entà Vronsky, que la saludèc en votz baisha e l'aufric ua cagira.

Era responec damb ua simpla inclinacion de cap, en tot rogir-se e arroncilhar es celhes. Dempús, sarrant es mans que li tendien e saludant damb eth cap as coneishudi, se dirigic ara mestresa.

- Siguí en çò dera condessa Lidia. Qu'auia era intencion de vier mès d'ora, mès m'i estè aquiu mès temps deth que me pensaua. I ère sir John. Ei un òme fòrça interessant...
- A, eth missionari!
- Condaue causes plan interessantes sus era vida des pèths ròies.

Era convèrsa, interrompuda pera arribada d'Anna, revenguie un aute còp coma era ahlama dauant era bohada deth vent.

- Sir John! Òc, sir John. L'è vist. Parle plan ben. Era Vlasieva qu'ei ecamardada d'eth.
- Ei vertat qu'era Vlasieva joena se maride damb Topar?
- Òc. Diden qu'ei causa hèta.
- Me semble estranh per part de sa pairs, pr'amor que sivans era gent ei un matrimòni per amor.
- Per amor? Qu'auetz idies antediluvianes! Qui se maride aué per amor?, didec era embaishadoira.
- Qué li vam a hèr? Aguest ancian costum, per estupid que sigue, seguís encara de mòda, repliquèc Vronsky.

- Pejor entàs que lo seguissen... Es solets matrimònis erosi que jo coneishi son es de convenença.
- Òc; mès era felicitat des matrimònis de convenença demore fòrça viatges amortesida coma eth povàs, precisaments pr'amor qu'apareish aquera passion qu'en era non credien, didec Vronsky.
- Nosati cridam matrimònis de conveneça ad aqueri que se celèbren quan eth marit e era hemna ja son cansadi dera vida. Qu'ei coma era escarlatina, que toti les cau passar per era.
- Alavetz ei de besonh apréner a hèr-se ua inoculacion artificiau d'amor, ua sòrta de vacuna...
- Jo, de joena, siguí encamardada deth sacristan, didec era Miagkaya. Sabi pas s'aquerò me serie util.
- Ath delà des trufaries, me pensi que, entà conéisher ben er amor, mos cau enganhar prumèr e corregir dempús era errança, didec era princesa Betsy.
- Autaplan dempús deth matrimòni?, preguntèc era esposa deth embaishador damb un leugèr ton de burla.
- Que jamès ei tard entà empenaïr-se, higec eth diplomatic en tot rembrembar er arrepervèri anglés.
- Precisaments, afirmèc Betsy, ei atau coma mos cau enganhar entà corregir era enganha. Qué ne pensatz vos sus aquerò?, preguntèc a Anna, que damb leugèr mès seren arridolet seguie d'aurelha era convèrsa.
- Jo pensi, didec Anna, jogant damb un des sòns gants que s'auie trèt, jo pensi que i a tanti cervèths coma caps e tantes classes d'amor coma còrs.

Vronsky guardaue a Anna, demorant es sues paraules damb eth piech sarrat. En auer parlat era, alendèc, coma s'auesse passat una gran perilh.

Anna, de pic, se dirigic ada eth:

- È recebut carta de Moscòu. Me diden que Kitty Scherbazky ei seriosaments malauta.
- Ei possible?, gasulhèc Vronsky rufant es celhes.

Anna lo guardèc damb severitat.

- Non vos interèsse era notícia?
- Ath contrari, m'interèsse fòrça. Posqui saber concretaments çò que vos diden?, preguntèc eth.

Anna, en tot lheuar-se, s'apressèc a Betsy.

- Balhatz-me ua tassa de tè, didec, en tot arturar-se darrèr dera sua cagira.

Tant que Betsy vessaue eth tè, Vronsky s'apressèc a Anna.

- Qué vos diden, repetic.

- Jo me pensi qu'es òmes non saben se qué ei era noblesa, a maugrat que tostemp ne parlen d'aquerò, comentèc Anna sense responer-li. Que hè temps que volia dider-vos açò, higec.

E, hènt uns passi se seiguec dauant ua taula plia d'albums que i auie en un cornèr.

- Non compreni ben se qué vòlen díder es vòstes paraules, didec Vronsky, tant que l'aufrie era tassa.

Era campèc eth divan qu'ère ath sòn costat e Vronsky se seiguec en eth de seguit.

- Volia dider-vos, contunhèc era sense guardar-lo, qu'auetz obrat mau, fòrça mau.

- E vos pensatz que non sai qu'è obrat mau? Mès quina a estat era causa de qué aja obrat d'aguesta manèra?

- Per qué me didetz açò?, repliquèc Anna en tot guardar-lo damb severitat.

- Vos que vo'n sabetz se per qué, contestèc eth, atrevit e alègre, trapant-se damb era guardada d'Anna e sense hèr enlà era sua.

Que non siguec eth senon era, era confonuda.

- Aquerò demòstre que non auetz còr, didec Anna.

Mès era expression des sòns uelhs hège veir que sabie pro ben qu'eth auie còr e que precisaments per açò lo cranhie.

- Aquerò qu'auetz mentat hè un moment ère ua enganha, non ère amor.

- Brembatz-vo'n que vos è proïbit prononciar aguesta paraula, aguesta hastigosa paraula, didec Anna, en tot estrementir-se imperceptiblaments.

Mès comprenec de seguit que damb era paraula “proïbit” hège veir que s'arreconeishie damb bèri drets sus eth que, plan per açò, l'encoratjaue a parlar-li d'amor.

Anna contunhèc guardant fixaments es sòns uelhs, damb eth ròstre alugat pera animacion:

- Aué è vengut aciu de bon voler, sabent que vos traparia, entà dider-vos qu'aquerò s'a d'acabar. Jamès è auut de rogir-me duant d'arrés e ara vos me hètz a sénter colpabla, sabi pas de qué...

Eth la guardaue, estonat dauant era naua e espirituau beresa deth sòn ròstre.

- Qué voletz que hesca?, preguntèc, damb simplicitat e gravetat.

- Qu'anetz entà Moscòu e demanetz perdon a Kitty, didec Anna.

- Vos que non desiratz aquerò.

Vronsky comprenie qu'Anna li didie çò qu'era consideraue eth sòn dèuer e non çò qu'era desiraue que hesse.

- Se m'estimatz vos, tau que didetz, mormolhèc era, hètz-ac entara mia tranquillitat.

Eth ròstre de Vronsky ludec d'alegria.

- Ja vo'n sabetz que vos significatz entà jo era vida; mès que non vos posqui autrejar era tranquillitat, pr'amor que jo madeish non la tengui. Me balhi a vos sancer, vos balhi tot eth mèn amor, aquerò plan... Non posqui pensar a despart en vos e en jo; dauant es mèns uelhs es dus qu'èm un. A compdar d'ara, non veigui tranquillitat possible ne entà vos ne entà jo. Solet possibilitats de desesperacion e malastre...o de felicitat. E quina felicitat! Non ei possible aguesta felicitat?, preguntèc eth, damb un simple movement des pòts.

Mès era lo comprenec.

Arremassèc totes es fòrces deth sòn esperit entà responer-li coma calie, mès en sòrta d'açò tachèc sus eth, en silenci, ua guardada d'amor.

"Ò!, pensaue eth, capvirat. En moment que jo desesperaua, que credia non arribar jamès ara fin... se passe çò que jo desiraua. Era que m'estime, m'ac cohèsse..."

- Ben, hètz-ac per jo. Non me parletz mès d'aguesta manèra e contunhem estant boni amics, mormolhèc Anna.

Mès era sua guardada didie çò de contrari.

- Non podem èster solet amics, aquerò ac sabetz pro ben. Ena vòsta man s'està que pogam èster es mès erosi o es mès malerosi deth mon.

Era ère a mand de contestar, mès Vronsky l'interrompec:

- Ua soleta causa vos demani: que me balhetz eth dret de demorar e de patir coma enquia ara. Se ne tansevolhe aquerò ei possible, manatz-me desparéisher e despareisherè. S'era mia preséncia vos hèr a patir, non me veiratz bric mès.
- Que non desiri que vo n'anetz.
- Alavetz non cambietz es causes en arren. Deishatz-ac tot com s'està, didec eth, damb votz tremolosa. A!, aquiu que i é eth vòste marit!

Efectiuaments, Alexei Alexandrovic entraue en aqueth moment en salon damb eth sòn pas maladret e fleumós.

Dempús de hèr ua guardada ara sua hemna e a Vronsky, s'apressèc entara mestresa dera casa e, un còp dauant era sua tassa de tè, comencèc a parlar damb votz lenta e clara, damb eth sòn ton ironic de costum, que damb eth semblaue trufar-se'n de quauquarrés:

- Eth vòste Rambouillet ei complet, didec en tot guardar as assistents. Que i son presentes es Gràcies e es Musses.

Era comdessa Betsy non podie tier aqueth ton tan *sneering*, coma didie era; e, tau que correspon a ua prudenta mestresa de casa, lo hec entrar de seguit en ua convèrsa seriosa restacada ath servici militar obligatòri.

Alexei Alexandrovic s'interessèc ena convèrsa de ressabuda e comencèc, seriosaments, a deféner era naua lei qu'era princesa Betsy criticaue.

Anna e Vronsky contunhauen seigudi ath cant dera tauleta deth cornèr.

- Aquerò que comence ja a depassar çò de normau, didec ua senhora, senhalant damb es uelhs ara Karenina, ath sòn marit e a Vronsky.
- Qué didia jo?, responec era amiga d'Anna.

Non solet aqueres senhores, senon lèu toti es que s'estauen en salon, autanplan era princesa Miagkaya e era madeisha Betsy, guardauen ara parelha, desseparada deth cercle des auti, coma s'era societat d'eri les shordèsse.

Er unic que non campèc ne un solet viatge en aquera direccion siguec Alexei Alexandrovic, atentiu ara interessanta convèrsa, que d'era non se distreiguec ne un moment.

En campar era desagradiua impression qu'aquerò costaue a toti, Betsy s'esdeguèc entà qué ua auta persona la remplacèsse en sòn lòc d'auditora d'Alexei Alexandrovic e s'apressèc entà Anna.

- Cada viatge m'estonen mès era claretat e era precision des paraules deth vòste marit, didec Betsy. Es idies mès abstractes vien clares entà jo quan eth les expause.
- Ò!, òc!, didec Anna damb un arridolet de felicitat, sense compréner arren de çò que Betsy li didie.

E, en tot apropar-se ena taula, participèc ena convèrsa generau.

Alexei Alexandrovic, dempús mieja ora d'estar-se aquiu, s'apressèc ara sua hemna e li prepausèc tornar amassa entà casa.

Era, sense guarda-lo, responec que se demoraue a sopar. Alexei Alexandrovic saludèc e partic.

Eth menaire de Karenina, un tartar gròs e d'edat auançada, vestie damb un ludent abric de cuèr, tenguie damb dificultat a un des shivaus, de color gris, qu'anaue aganchat ath cant quèrre e s'embestiaue per tòrt deth hered e era longa demora dauant es pòrtes de Betsy.

Eth lacai dauric era porteta deth coche. Eth portièr demoraue, damb era pòrta principau dubèrta.

Anna Arkadievna, damb era sua abila maneta, descordaue es ornaments dera sua manja des crochets deth sòn abric e escotaue animadaments, damb eth cap clin, es paraules de Vronsky, que gessie en tot acompanhar-la.

- Supausem que vos non m'auetz dit arren, didie eth. Jo, de un aute costat, tanpòc demani arren, mès vos vo'n sabetz que non ei amistat çò que jo è de besonh. Era soleta felicitat possibla entà jo ena mia vida s'està en aguesta paraula que vos non voletz enténer: amor.
- Er amor, tornèc a díder era lentaments, damb votz prigonda.

E en descordar es ornaments dera manja, higec:

- Se refusi aguesta paraula ei precisaments pr'amor que signifique entà jo plan mès de çò que vos podetz imaginar e, guardant-li era cara, acabèc: Entà ua auta!

Li balhèc era man e, caminant damb eth sòn pas rapid e elastic, passèc dauant deth portièr e despareishec en coche.

Era sua guardada e eth contacte dera sua man aluguèren a Vronsky. Punèc eth paumet dera sua pròpia man en lòc qu'Anna auie tocat e partic entà casa erós en compréner qu'aquera net s'auie apressat mès ath sòn objectiu que pendent es dus mesi anteriors.

VIII

Alexei Alexandrovic non trapèc arren d'estranh ne d'inconvenient qu'era sua hemna s'estèsse seiguda damb Vronsky dauant ua tauleta, a despart, en tot tier ua convèrsa animada. Mès s'encuedèc qu'enes auti convidadi òc que les auie semblat estranh aguest hèt e enquia e tot incorrècte, e per aquerò, l'ac semblèc tanben ada eth. Plan per açò, Alexei Alexandrovic resolvec parlar sus aquerò ara sua hemna.

En tornar en çò de sòn, Alexei Alexandrovic passèc entath sòn burèu, coma d'abitud, se seiguec en sòn fautulh, cuelhec un libre sus eth Papat, qu'auie deishat abantes aquiu, e agarrèc eth talhapapèrs.

S'estèc en tot liéger enquiara ua dera net, coma solie, mès d'un còp se passuae era man peth front e botjaue eth cap coma entà hèr enlà un pensament.

Anna encara non auie tornat. Eth, damb eth libre jos eth braç, pugèc enes crambes deth pis superior.

Aquera net non l'assetjauen pensaments e copacaps deth servici, senon qu'es sues idies virauen ath torn dera sua hemna e der incident desagradiu que l'auie arribat. En lòc d'ajaçar-se coma acostumaue, comencèc a passejar pes crambes damb es mans ath darrèr, donques que l'ère impossible calar-se en lhet abantes de pensar peth menut en aquera naua circonstància.

En prumèr moment, Alexei Alexandrovic vedec de bon hèr e naturau hèr aquera observacion ara sua hemna, mès ara, reflexionant sus aquerò, li semblèc qu'aqueth incident ère d'ua natura fòrça anujosa.

Alexei Alexandrovic non ère ua persona gelosa. Opinaue qu'era gelosia ofense ara esposa e qu'ei eth déuer der espós auer fidança en era. Eth perqué li calie auer fidança, eth motiu de qué podesse creir qu'era sua joena esposa l'auie d'estimar tostemp, non s'ac preguntaue, mès eth cas ei que non sentie maufidança. Ath contrari: fidaue e sentie qu'atau li calie èster.

Mès ara, a maugrat qu'es sues opinions (de qué era gelosia ei un pensament menspredable e de qué ei de besonh fidar) non s'auessen trincat, sentie, ça que la, que se trapaue dauant de quauquarren contrari ara logica, absurd, qu'ath sòn dauant non sabie se com reaccionar. Se vedie cara a cara damb era vida, acaraue era possibilitat de qué era sua hemna podesse estimar a un aute e er ahèr li semblaue absurd e incomprensible, pr'amor qu'ère era vida madeisha. Que s'auie passat era existéncia en tot botjar-se en ambient deth sòn trabalh oficiau: ei a díder, que solet auie auut d'ocupar-se des reflèxi

dera vida. Mès cada viatge que se trapaue damb aguesta tau coma ei, Alexei Alexandrovic se desseparaue d'era.

Ara experimentaue era sensacion der òme que, en tot passar damb tota tranquillitat per un pònt sus un peridèr, observaue de pic qu'eth pònt ère a mand d'en.honsar-se e er abisme se daurie as sòns pès.

Er abisme qu'ère era vida madeisha, e eth pònt, era existéncia artificiau qu'eth amiaue.

Pensaue, donc, per prumèr còp, ena possibilitat de qué era sua esposa estimèsse a un aute e aguest pensament l'orrifiquèc.

Contunhaue sense despolhar-se, passejant de'un costat en aute damb eth sòn madeish pas, sigue ath long deth carrisclaire solèr de husta deth minjador alugat damb ua soleta lampa, sigue sus eth tapís der escur salon, qu'era lum se reflectie solet sus un retrait sòn, plan nauèth, que se trapaue penjat sus eth divan. Passejaue tanben peth gabinet d'Anna, a on i auie dues candèles alugades illuminant es retraits dera familha e de bères amigues dera sua hemna e es elegantes foteses dera taula-escritòri d'Anna que l'èren tan coneishudes.

A trauèrs deth gabinet dera sua hemna, s'apressaue a viatges enquiara pòrta deth dormitòri e dempús hège repè entà contunhar era passejada.

A viatges s'arturaue, lèu tostemp en clar solèr de husta deth minjador, e se demanaue:

“Òc, qu'ei de besonh resòlver aquerò e acabar. Me cau explicar-li era mia manèra de veir es causes e era mia decision”.

“Mès quina ei era mia decision? Qué li vau a díder?”, se preguntaue tant que repilhaue eth sòn passsèg, en arribar en salon, e non trapaue responsa.

“A tot darrèr”, tornaue a repetir-se abantes de tornar entath sòn burèu, “a tot darrèr, qué s'a passat? Arren. Era que parlèc damb eth, pendent ua longa estona. Mès se qué tie aquerò de particular, qué?

Que non i a arren d'extraordinari qu'ua hemna parle damb toti... ath delà, tier gelosia signifique rebaishar-la e rebaishar-me”, concludie en arribar en gabinet d'Anna.

Mès semblabla reflexion, generauments de tant de pes entada eth, ara que non auie valor, non significaue arren.

E dera pòrta dera cramba estant tornaue ena sala, e a penes entraue ena sua escura estança ua votz ath laguens li didie qu'aquerò non ère atau, e que s'es auti auien observat quauquarren ère senhau de qué quauquarren se passaue.

E, ja en minjador, se didie de nauèth:

“Òc, me cau decidir e acabar aquerò; l'è de díder çò que ne pensi”. Mès en salon, abantes de hèr era virada, se preguntaue. “decidir-se, òc, mès en quin sens?”. E en

interrogar-se: “A tot darrèr, qué s'a passat?”, se responie: “Arren”, en tot rebrembar un viatge mès qu'era gelosia ei un sentiment ofensant entara esposa.

Mès quan arribaue en salon tornaue a tier era certitud de qué quauquarren s'auie passat, e es sòns passi e es sòns pensaments cambiauen de direccion sense trapar, per açò, arren de nau.

Alexei Alexandrovic se n'encuedèc, se hereguec eth front e se seiguec en gabinet d'Anna.

Aquiu, mentre guardaue era taula, damb eth dorsièr de malaquita qu'en era i auie ua nòta a miei escríuer, es sòns pensaments se modifiquèren còp sec. Comencèc a pensar en Anna, en çò que poirie sénter e pensar.

Per prumèr viatge s'imaginèc era vida personau dera sua hemna, çò que pensaue, çò que sentie... Era idia de qué era deuie auer ua vida pròpia li semblèc tan terribla que s'esdeguèc a hèr-la enlà. Cranhie campar aqueth abisme. Transportar-se en esperit e sentiment ena intimitat de un aute èsser qu'ère ua operacion psicologica totafèt alienada d'Alexei Alexandrovic, que consideraue coma ua perilhosa fantasia un tau acte mentau.

“E çò de terrible ei que precisaments ara, quan me cau realizar eth mèn ahèr”, pensaue, en tot referir-se ath projècte qu'amiaue a tèrme, “ei a díder, quan auria besonh de tota era serenitat d'esperit e de totes es mies energies moraus, precisaments ara me què ath dessús aguest copacap. Mès qué posqui hèr? Que jo non sò des que patissen trebucs e desengusti sense gausar guardar-les cara a cara”.

“Me cau pensà'c ben, resòlver quauquarren e desliurar-me deth tot d'aguest copacap”, didec en votz nauta.

“Es sòns sentiments e çò que se passe o posque passar ena sua amna non hèn entà jo. Aquerò qu'ei qüestion dera sua consciéncia e matèria de religion mès que de jo”, se didec, aleugerit damb era idia de qué auie trapat ua lei entà aplicar-la as circonstàncies que venguien de produsir-se.

“De sòrta”, contunhèc dident, “qu'es ahèrs des sòns sentiments tanhen ara sua consciéncia e non an se per qué d'interessar-me. Era mia obligacion qu'ei clara: coma cap de familha me cau orientar-la e sò, donc, de bèra manèra, responsable de çò que se pogue passar. Per tant, l'è d'avertir a Anna deth perilh que veigui, avisar-la e, s'ei de besonh, impausar era mia autoritat. Òc, me cau explicar-li tot açò”.

E en cervèth de Karenin se formèc un plan fòça clar de çò que l'auie de díder ara sua hemna. En pensar en aquerò, considerèc, totun, qu'ère penible auer de tier eth sòn temps e es sues energies espirituaus en ahèrs domestics e d'ua manèra que non l'auie d'autrejar cap tipe de fama.

Mès, siguesse coma siguesse, en sòn cervèth se presentaue clara coma en un memoriau era forma e succession de çò que li calie díder:

“L'è de parlar atau: prumèr l'explicarè era importància qu'an era opinion des auti e es convenences sociaus; en dusau lòc li parlarè deth significat religiós deth matrimòni; en tresau lòc, s'ei de besonh, li mentarè eth malastre que pòt quèir sus eth sòn hilh; e en quatau lòc l'indicarè era possibilitat deth sòn pròpi malastre”.

Alexei Alexandrovic, crotzant es dits d'ua man damb es dera auta e hènt ua tirassada, hec carrinclar es articulacions.

Aguest gèst, aguest mau costum de júnher es mans e hèr carrinclar es dits, lo padegaue, l'entornaue eth domeni d'eth madeish que tant de besonh l'ère en moments coma es presenti.

Près deth lumedar, se sentec eth bronit d'un coche. Alexei Alexandrovic s'arturèc ath miei deth salon.

S'enteneren passi femenins pujant era escala. Dejà prèst entath sòn discurs, Alexei Alexandrovic se sarraue es ditz, en tot sajar de veir s'encara carrinclauen en bèth punt, enquia que, plan, li carrinclèc ua articulacion.

En percéber eth bronit ja pròche des leugèrs passi d'Anna, Alexei Alexandrovic, encara que plan satisfèt deth sòn discurs qu'auie meditat, experimentèc terror en tot pensar en explic que l'auie de balhar ada era.

IX

Anna entrèc damb eth cap clin e jogant damb es ornaments deth sòn *baslik*.

Era sua cara ludie, mès non de felicitat; era lum que la miralhaue se retiraue mèsalèu ath sinistre resplendor d'un huec en ua net escura.

En veir ath sòn marit, lheuèc eth cap e arric, coma desvelhant-se d'un sòmni.

- Encara non t'as calat en lhet? Quin miracle!

Se treiguec era capucha e, sense virar eth cap, s'endralhèc entath cabinet d'atrencadura**.**

- Qu'ei ora d'ajaçar-se, Alexei Alexandrovic; ei tard ja, didec, dera pòrta estant.
- Me cau parlar-te, Anna.
- Parlar-me?, didec era, estonada.

En tot gésser deth cabinet, lo guardèc.

- De qué se tracte?, preguntèc, en sèir-se. Parlem, s'ei de besonh. Mès que mos calerie anar a dormir.

Anna didie çò de prumèr que se l'acodie e era madeisha s'estonaue, en escotar-se, d'entener-se mentir damb tanta familiaritat, de verificar se guaire simples e naturaus semblauen es sues paraules e era espontaneïtat qu'aparentaments i auie en desir qu'auie exprimit d'anar a dormir.

Se sentie caperada d'ua impenetrabla coirassa de fausetat e li semblaue qu'ua fòrça invisibla la sostenguie e l'ajudaue.

- Me cau avertir-te, Anna...
- Avertir-me de qué?

Lo guardaue damb tanta naturalitat, damb ua expression tan joviala, que qui non l'auesse coneishut coma eth sòn espós non aurie podut observar cap tipe de simulacion, ne en ton ne ena expression des sues paraules.

Mès eth la coneishie, sabie que quan eth se n'anaue a dormir cinc menutes mès tard que de costum, Anna se n'encuedaue e li demanaue eth perqué. Non ignoraue tanpòc qu'era sua esposa li condaue tostemp es sues penes e alegries. Plan per aquerò, eth hèt de qué aguesta net non volesse encuedar-se'n deth sòn estat d'animositat, ne condar-li arren ère entada eth pro significatiu. Comprenie qu'era prigondor d'aquera amna, abantes tostemp dubèrta entada eth, s'auie barrat de ressabuda.

Observaue, ça que la, qu'era non se sentie anujada ne intimidada dauant d'aqueth hèt, mèsalèu ac hège veir dubèrtaments, tau que s'era sua amna li calesse demorar barrada e siguesse convenent qu'aquerò se passèse e li calesse seguir passant en avier. E eth auie era impression d'un òme que, en entornar-se'n en çò de sòn, se trapèsse era pòrta barrada.

"Dilheu traparam encara era clau", pensaue Alexei Alexandrovic.

- Te voi avertir, Anna (li didec en votz baisha) que damb era tua imprudéncia e leugeresa pòs costar qu'era gent mauparle de tu. Era tua convèrsa d'aué damb eth prince Vronsky (prononcièc aguest nòm tot doç e damb fermetat) siguec autant indiscrèta que cridèc era atencion generau.

E tant que parlaue, guardaue a Anna, as sòns uelhs, e es uelhs dera sua esposa li semblauen ara terribles per çò d'impenetrables, e comprenie era inutilitat des sues paraules.

- Tostemp seràs eth madeish, responec era, hènt veir que non comprenie senon es darrères paraules deth sòn marit. A viatges te shaute que m'estonga alègra, e a viatges te shorde que n'estonga... Aué non èra engüejada. Dilhèu t'ofense aquerò?

Alexei Alexandrovic s'estrementic e sarrèc es mans en tot sajar de hèr carrinclar es sues articulacions.

- Se te platz, non hèsques aquerò damb es ditz! Ja te'n sabes que m'ei desplasent.
- Anna, ès tu?, li preguntèc Alexei Alexandrovic en votz baisha; en tot esdegar-se doçaments a tier-se e arturar eth movement des sues mans.
- Mès, òc ma hè, se qué signifique tot aquerò?, didec era damb suspresa, ath còp, comica e sincèra. Parla. Qué vòs?

Alexei Alexandrovic carèc. Passèc era man pera sua tèsta e es sòns uelhs. En sòrta de senter-se inquiet peth motiu que se prepausaue díder ara sua hemna sus era sua fauta dauant des uelhs deth mon, se'n sentie precisaments per çò que tanhie ara consciéncia d'era e li semblaue coma se tumèsse contra un paredau quilhat ath sòn dauant.

- Çò que te voi díder ei aquerò, contunhèc imperturbable e hered, e ara te demani que m'escotes. Coma sabes, opini qu'era gelosia ei un sentiment ofensant e umiliant e jamès me permeterè deishar-me amiar per aguest sentiment. Mès que i a ues cèrtes leis, cèrtes convenences, que non se pòden depassar impunidaments. Aué, e sivans era impression qu'as costat (non siguí jo solet qu'ac notè, sigueren toti), non te comportères coma calie.
- Non compreni absoludaments arren, contestèc Anna en tot rufar es espatles.

"Ada eth que l'ei parièr", se didie. "Mès çò que l'enquimère ei qu'ac age notat era gent"

E higec en votz nauta:

- Me semble que non te trapes ben, Alexei Alexandrovic.

E se lheuèc damb era intencion de gèsser dera cramba, mès eth s'auancèc, en tot sajar, çampar, d'arturar-la.

Eth ròstre d'Alexei Alexandrovic ère sevèr e d'ua lejor coma Anna non rebrembaue auer-lo campat jamès.

Era s'arturèc e, hènt eth cap entà darrèr, comencèc a trèir-se, ara prèssa, es agulhes de caboça.

- Plan ben, ditz-me çò que vòs, didec tranquillaments, en ton ironic. Autaplan t'escoti damb interès, pr'amor que me'n voi saber de qué se tracte.

En parlar, era madeisha s'estonaue peth ton tranquil e naturau que gessien es paraules des sòns pòts.

- Non è eth dret, e considèri autanplan inutil e damnatjós entrar enes detalhs des tòns sentiments (comencèc Alexei Alexandrovic). A viatges, en apregondir ath hons dera amna treiguem çò que poiria plan ben demorar-se aquiu laguens. Es tòns sentiments que son causa dera tua consciéncia; mès ath tòn dauant, ath mèn dauant e ath dauant de Diu qu'è era obligacion d'indicar-te es tòns déuers. Es nòstes vides que son junhudes non pes òmes, senon per Diu. E aguest ligam solet se pòt trincar mejançant un crim e un crim d'aguesta sòrta amie tostemp aparelhat eth sòn castig.
- Non compreni arren! E damb eth dromilhon qu'è aué, Diu mèn!, didec era, parlant ara prèssa, mentre cercaue damb era sua man es agulhes de caboça qu'encara restauen enes sòns peus.
- Per Diu, Anna, non parles atau, didec eth, doçaments. Dilhèu m'enganha, mès creme, que çò que digui ara ac hèsqui autant peth mèn ben que peth tòn: sò eth tòn marit e t'estimi.

Anna joquèc eth cap per un instant e eth reflèx ironic dera sua guardada s'escandic.

Mès es paraules “t'estimi” la tornèren a irritar.

- “M'estime?”, pensèc. “Dilhèu ei capable d'estimar? Se non auesse entenut qu'existís er amor, jamès aurie tengut tau paraula, pr'amor que ne tansevolhe sap se qué ei er amor”.
- Alexei Alexandrovic, era vertat ei que non te compreni, li didec era en votz nauta. Vòs dider-me claraments çò que ves de...?
- Desencusa-me; dèisha-me acabar. T'estimi, òc; mès que non se tracte de jo. Es personatges principaus d'aguest ahèr son ara eth nòste hilh e tu madeisha... Dilhèu, ac torni a díder, te semblaràn inutiles es mies paraules o dilhèu inoportunes; dilhèu son

costades per ua enganha mia. En aguest cas, te demani que me desencuses. Mès se tu arreconeishes qu'an bèth fondament, te prègui que penses en aquerò e me digues çò que te dicte eth còr...

Sense encuedar-se'n, parlaue ara sua hemna en un sens totafèt desparièr deth que s'auie prepausat.

- Que non è arren a dider-te. E ath dela, didec Anna, plan ara prèssa, en tot reprimir a penes un arridolet, me pensi que ja ei ora d'anar-se'n a dormir.

Alexei Alexandrovic alendèc e sense parlar mès se filèc de cap ath sòn dormitòri.

Quan Anna entrèc, ath sòn torn, eth sòn marit ère ja ajaçat. Auie fòrça sarradi es pòts e es sòns uelhs non la guardauen. Era se calèc en lhet en tot demorar a cada moment qu'eth li diderie encara quauquarren. Ac cranhie e ac desiraue ath còp. Mès eth sòn marit caraue. Anna s'estèc quieta ua longa estona e dempús se'n desbrembèc d'eth. Ara que campaue a un aute òme ath sòn dauant e, en pensar en eth, eth sòn còr se holaue d'emocion e de colpabla alegria.

De pic sentec ua leugèra roncadera nasau, ritmica e tranquilla. Ara prumeria li semblèc coma s'eth madeish Alexei Alexandrovic s'espaurisse dera sua roncadera e s'arturèc. Es dus se tengueren era respiracion. Eth alendèc dus viatges lèu sense bronit, entà tornar a deishar enténer un aute còp era roncadera ritmica e repausada d'abantes.

“Plan”, pensèc era damb un arridolet. “Que ja ei fòrça tard...”

S'estec ua longa estona tota quieta, damb es uelhs plan dubèrts, qu'eth sòn resplendor li semblaue veir ena escurina.

X

Ua naua vida comencèc d'alavetz ençà entà Alexei Alexandrovic e entara sua hemna.

Non ei que se passèsse arren d'extraordinari. Anna frequentaue, coma tostemp, eth gran mon, visitant soent ara princesa Betsy e trapant-se damb Vronsky pertot.

Alexei Alexandrovic s'en sabie, mès que non i podie hèr arren. A toti es sòns assagi de costar un explic entre es dus, Anna opausaue, coma un paredau impenetrable, ua alègra estranhesa.

Exteriorаments tot seguie madeish, mès es relacions intimes entre es esposi agarrèren un cambi radicau. Alexei Alexandrovic, tant energic enes ahèrs der Estat, se sentie impotent en aguest cas. Coma un bueu, que jòque somés era tèsta, demoraue eth còp dera destrau qu'endonviaue suspenuda sus eth.

Cada viatge que i pensaue se didie que li calie assajà'c, un còp mes, qu'encara i auie esperança de sauvar a Anna damb bondat, persuasion e doçor, en tot hèr-li a compréner era realitat, e cada dia se premanie entà parlar damb era, mès en anar a començar sentie qu'aqueth esperit de fausetat e de malesa qu'auie Anna s'apoderaue tanben d'eth, e alavetz li parlaue non de çò que li volie díder ne de çò que calie hèr, senon damb eth sòn ton de costum, que semblaue burlar-se'n der interlocutor. E en aguest ton qu'ère impossible dider-li çò que desiraue.

XI

Aquerò qu'ère eth solet desir dera vida de Vronsky d'un an ençà, era illusion daurada, era sua felicitat, era sua cobejança impossibla e perilhosa, e per açò mès atrasenta, aqueth desir, venguie d'èster satisfèt.

Vronsky, era sang dera cara perduda, damb era maissèla inferiora tremolosa, s'estaue de pès dauant d'Anna e li pregaue que se padeguèsse, sense qu'eth madeish podesse díder com e damb qué.

– Anna, Anna, per Diu!, didie damb votz tremolosa.

Mès coma mès lheuaue era votz, mès ajocaue era eth cap, abantes tan capinauta e alègra e ara avergonhada, e s'esguitlaue deth divan qu'ère seiguda, baishant enquiath solèr, enes pès de Vronsky, e aurie queigut en tapìs s'eth non l'auesse agarrat.

– Perdona-me, perdona-me!, didie Anna, somicant, e sarrant era man d'eth contra eth sòn piech.

Se sentie tan colpabla e criminau que non li restaue qu'umiliar-se dauant d'eth e demanar-li perdon e somicar.

Que ja non auie ena vida ad arrés senon ada eth, e plan per açò, ère entada eth que se dirigie pr'amor de qué la perdonèsse. En guardar-lo sentie era sua umiliacion d'ua manèra fisica e non trapaue fòrces entà díder arren mès.

Vronky, en tot contemplar-la, experimentaue çò que pòt experimentar un assassin en campar eth còs inanimat dera sua victima. Aqueth còs, que l'auie trèt era vida, ère eth sòn amor, er amor dera prumèra epòca que se coneisheren.

Qu'auie quauquarren de terrible e hastigós en rebrembar eth prètz dera vergonha qu'auien pagat per aqueri moments. Era vergonha dera sua nudetat morau sarraue a Anna e contagiaue a Vronsky. Mès, ça que la, per tant que sigue er orror der assassin dauant eth cadavre dera sua victima, çò que mès prèsse qu'ei esbocinar-lo, amagar-lo e profitar-se deth benefici que pòt hèr vier eth crim.

Dera madeisha manèra qu'er assassin se lance sus era sua victima, l'arrossègue, l'estronhe damb ferocitat, lèu damb passion, atau tanben Vronsky curbie de punets eth ròstre e es espatles d'Anna. Era sarraue era man d'eth damb es sues e non se botjaue. Aqueri punets qu'èren eth pagament dera vergonha. E aquera man, que tostemp serie sua, ère era man deth sòn complice...

Anna lheuèc aquera man e la punèc. Eth, en tot ajunlhar-se, sagèc de guardar-li era cara, mès era l'amagaue e s'estaue silenciosa. A tot darrèr, hènt un esfòrç, pelejant damb era madeisha, se lheuèc e lo hec enlà doçaments. Eth sòn ròstre ère tan beròi coma tostemp e, plan per açò, inspiraue encara mès pietat...

- Tot que s'a acabat entà jo, didec era. Arren me rèste senon tu. Rebremba-te'n.
- Non posqui deishar de rebrembar çò qu'ei era mia vida. Per un instant de felicitat...
- De quina felicitat parles?, repliquèc era, damb tau repugnància e orror qu'enquia e tot eth sentec que l'ac transmetie. Ne ua paraula mès, per Diu, ne ua paraula...

Se lheuèc ara prèssa e se desseparèc.

- Ne ua paraula mès!, tornèc a díder.

E damb aguesta expression hereda e desesperada, que hège eth sòn ròstre incomprensible entà Vronsky, se didec adiu d'eth.

Anna auie era impression de qué en aqueth moment non podie exprimir damb paraules es sòns sentiments de vergonha, d'alegria e d'orror dauant era naua vida que començaue. E non volie, plan, parlar-ne, non volie rebaishar aqueth sentiment en tot tier paraules vagues. Mès dempús, enes dus o tres dies a vier, non solet non trapèc paraules entà exprimir çò de complèx des sòns sentiments, senon que ne tansevolhe trapaue pensaments que damb eri podesse reflexionar sus tot çò que se passaue ena sua amna.

Se didie:

“Non, ara que non posqui pensar en aquerò. Ac deisharè entà mès endauant, quan m'estonga mès tranquilla”.

Mès aqueth moment de tranquillitat que li permetesse reflexionar non arribaue jamès.

Cada viatge que pensaue en çò qu'auie hèt, en çò que serie d'era e en çò que li calie hèr, er orror s'apoderaue d'Anna e sajaue aluenhar aqueres idies.

“Dempús, dempús”, se repetie. “Quan m'estonga mès tranquilla”.

Mès en sòmnis, quan ja non auie establiment des sues idies, era sua situacion apareishie ath sòn dauant damb tota era sua orribla nudetat. Soniaue lèu totes es nets qu'es dus èren es sòns esposi e qu'es dus li balhauen amorasses. Alexei Alexandrovic ploraue, punaue es sues mans e li didie:

- Be n'èm d'erosi ara!

Alexei Vronsky ère ath sòn torn present e ère tanben marit sòn. E era s'estonaue de qué siguesse un hèt çò qu'abantes semblaue impossible e comentaue, arrint, qu'aquerò ère plan aisit e qu'atau toti se sentien erosi e contents. Mès aguest sòmni li sarraue eth còr tau qu'ua malajadilha e se desvelhaue tostemp orrificada.

XII

Enes prumèri dies dempús de tornar de Moscòu, Levin s'estrementie e se rogie cada còp que se'n brembaue dera vergonha d'auer estat refusat per Kitty, e se didie:

“Tanben me rogí tot e m'estrementí e me considerè perdut quan me suspeneren de Fisica, e tanben quan hi a pèrder aqueth ahèr qu'era mia fraia m'encarguèc... E qué? Dempús se passèren es ans e quan m'en brembi d'aqueres causes m'estone pensar que me desengustèssen tant. Damb aquerò d'ara, que se passarà madeish: dempús uns ans tot aquerò non me costarà qu'indiferéncia”.

Mès ath cap de tres mesi, luenh d'èster indiferent ad aqueth dolor, l'aclapaue autant qu'eth prumèr dia.

Non podie solatjar-se, pr'amor que hège temps que s'auie illusionat en tot pensar en maridatge e en considerar-se prèst entà formar un larèr. E, totun, encara non ère maridat e eth matrimòni s'aubiraue mès luenhant que jamès!

Levin auie era impression, e coma eth toti es que l'entornejauen, de qué non ère normau qu'un òme dera sua edat s'estèsse solet. Rebrembaue que, pòc abantes de partitr entà Moscòu, l'auie dit ath sòn vaquèr Nicolàs, òme ingenú que damb eth li shautaue parlar:

– Sabes que me voi maridar, Nicolàs?

E Nicolàs l'auie responut ath córrer, coma se siguesse un ahèr dehòra de discussion:

– Que ja ei ora, Constantin Dmitrievic.

Mès eth maridatge ère mès luenh que jamès. Eth lòc que soniaue ocupar ath cant dera sua futura esposa ère ocupat e, quan damb era imaginacion botaue ath lòc de Kitty ua des joenes que coneishie, comprenie era impossibilitat de remplaçar-la en sòn còr.

Ath delà, eth rebrembe dera negatiua e deth papèr que hec alavetz l'aumplien de vergonha. Per mès que se didesse qu'eth tòrt non ère sòn, aguest rebrembe, amassa damb d'auti semblables, que tanben l'avergonhauen, lo hègen rogir e estrementir-se.

Coma toti es òmes, auie en sòn passat hètes qu'arreconeishie vergonhoses e que d'eres lo podie acusar era sua consciéncia. Mès es rebrembes des sues accions reprensibles lo tormentauen plan mens qu'aguesti rebrembes sense importància, mès avergonhanti. Aguestes herides que non se garissen jamès.

Ath còp que pensaue en aguesti rebrembes, pensaue tostemp ena negatiua de Kitty e ena penibla situacion que lo deueren campar toti es presents en aquera cauhada.

Ça que la, eth temps e eth trabalh hègen era sua òbra e es rebrembes s'anauen esbugassant, eliminadi pes eveniments, invisibles entada eth, mès fòrça importants ena vida deth pòble.

Atau, a mida que se passauen es dies se'n brembaue mens de Kitty. Demoraue damb impaciència era notícia de qué aguesta s'auesse maridat o s'anèsse a maridar lèu-lèu, en to fidar que, tau qu'era extraccion d'un caissau, eth madeish dolor dera notícia l'auie de garir.

Mentretant arribèc era primauèra. Ua primauèra beròia, definitiua, sense auançàments ne arreculades, ua d'aguestes pòques primauères que hèn a gaudir ath còp as òmes, as animaus e as plantes.

Aquera esplendida primauèra encoratgèc a Levin, en tot refortilhar-lo en sòn prepaus de deishar d'anar tot çò deth passat e organizar de manèra fèrma e independenta era sua vida de solitari.

A maugrat que fòrça des plans qu'auie tornat en pòble non s'auien complit, un d'eri (era puretat de vida) l'auie artenhut. Non sentie era vergonha que d'abitud s'experimènte après era queiguda e atau podie guardar ara gent ena cara sense rogir-se.

En hereuèr auie recebut carta de Maria Nicolaevna en tot anonciar-li qu'era salut deth sòn frair Nicolàs empejoraue, mès qu'eth non volie garir-se. En recéber era carta, Levin, s'endralhèc de cap a Moscòu entà veir a sa frair e convencer-lo de qué consultèsse a un mètge e venguesse a hèr ua cura d'aigües en estrangèr. Artenhec convéncer a Nicolàs e enquia capitèc balhar-li sòs entath viatge sense que s'embestièsse, damb era quau causa Levin se demorèc plan satisfèt d'eth madeish.

Ath delà dera administracion des sues propietats, causa fòrça exigenta en primauèra, e ath delà dera lectura, encara li restèc temps entà començar a escríuer en iuèrn ua òbra sus era economia rurau.

Era basa dera òbra s'estaue en afirmar qu'er obrèr, ena economia agrària, li calie èster considerat coma un valor absolut, madeish qu'eth clima e era tèrra, de sòrta qu'es principis dera economia rurau les calie dedusir non solet des factors deth clima e deth terren, senon tanben, de bèra manèra, deth caractèr der obrèr.

Atau, donc, a maugrat dera sua solitud, o dilhèu per tòrt d'era, era vida de Levin èrs fòrça ocupada.

En pòques escadences sentie eth besonh de transméter es pensaments que holauen eth sòn cervèth ad arrés que non siguesse Agafia Mijailovna, que damb era auie frequentes ocasions de tractar sus fisica, economia agrària e, mès que mès, sus filosofia, pr'amor qu'era filosofia constituie era matèria preferida dera anciana.

Era primauèra se tardèc fòrça a arribar. Pendent es darrères setmanes de Quareme, eth temps ère seren e hered. Peth dia es arrais deth solei costauen eth desgèu, mès pes nets eth hered arribaue a sèt grads jos zèro. Era tèrra, donc, ère tan gibrada qu'es veïculs podien marchar sense seguir es camins. Que i auec nhèu es dies de Pasca. Mès eth dusau dia dera setmana pascau bohèc un vent caud, s'embaranèc eth cèu e pendent tres dies e tres nets queiguec ua ploja teba e rumorosa.

Eth dijaus eth vent se caumèc e venguec ua broma baisha densa e grisa, coma entà amagar eth mistèri des transformacions que se passauen ena natura.

Emparades pera broma baisha es aigües s'esguitlèren, carrinclèren e se trinquèren es gèus, aumentèren era velocitat es arriuets trebles e caperadi d'esgluma, e ja ena Krasnaya Gorka s'esbugassèc era broma pera tarde, es granes bromes se des.heigueren en brometes en forma de flòcs blanqui, eth temps s'esclaric e arribèc era autentica primauèra.

En gésser eth solei deth maitin, se honec ara prèssa eth gèu que flotaue sus es aigües e er aire tèbe se neguéc damb es emanacions dera tèrra vivificada. Reverdèc era èrba vielha e possèc en petites lengües era joena; se holèren es capureths deth tatanièr e deth passauèc e floriren es pibos blanqui, tant que sus es arrames plies de solei volauen bronzinant volades daurades d'alègres abelhes, eroses en veder-se liures dera sua reclusion iuernau.

Cantèren invisibles lausetes, cridanères, sus eth velotós verdor des camps e sus es rastolhs gibradi encara; es frarets formauen tapatge enes canets des bòres baishes, encara negades d'aigua trebla. E, plan naut, volauen, hènt alègres cridadisses, es grues e es lits sauvatges.

Enes prats bramaue eth bestiar mendre, damb taca de peu non mudada encara. Trimauen cambalièrs anherets ath cant des sues mairs, perdudi ja es flòcs dera sua lan, e leugèrs mainatges corrien pes caminòus umidi, deishant en eri es tralhes des sòns pès descauci.

Enes lauadèrs s'entenie eth rumor des votzes des hemnes, plan ocupades en hèr era ruscada, ath temps qu'enes patis ressonaue eth còp des destraus des campanhards, qu'adobauen es sòns utisi e es sòns arairs.

Qu'auie arribat, donc, era autentica primauèra.

XIII

Levin se caucèc es bòtes nautes, per prumèr còp non se botèc era pelissa, senon ua *poddevka* de ròba.

Dempús gessec entà inspectar era sua propietat, caushigant o ben fini celhs de gèu, o ben era hanga pegosa, quan seguie es vòres des arriuets que ludien jos es arrais deth solei.

Era primauèra qu'ei era sason des plans e des prepausi. En gésser deth pati, Levin, tau qu'un arbre en primauèra qu'encara non sap se com ne entà a on possaràn es sòns joeni socs e es brotons captivi enes sòns botons, ignoraue encara çò que començarie ara ena sua estimada propietat, mès se sentie emplit de beròis e grani prepausi.

Prumèr venguec a veir eth bestiar.

Heren gésser ena clòsa es vaques, de ludent peu, que bramauen desirant vie entath prat. Un còp examinades es vaques, que coneishie peth menut, Levin manèc que les deishèssen gésser entath prat e que venguessen entara clòsa es vedèths.

Eth pastor correc alègraments entà premanir-se a gésser darrèr des vedèths bramaires, capviradi d'exaltacion per ambient primaverau, corrien es vaquères agarrant es sòns rastòls, entà hèr-les entrar ena clòsa, caushigant ara prèssa era hanga damb es sòns pès blanqui non uscladi encara peth solei.

Ja examinadi es elevatges d'aqueth an, (es vedèths de lèit èren grani tau qu'es vaques des campanhards, e era vedèra dera “Pava”, màger, encara), Levin manèc que treiguessen es coms e se botèsse èrba seca darrèr des brescats portatiui que les servien de clòsa.

Mès se passèc qu'es brescats, que non s'auien tengut pendent er iuèrn, èren trincadi. Levin hec vier ath hustèr logat entà bastir era bateira mecanica, mès qu'aguest ère en tot apraiar es arrastèths que ja les calie èster prèsti tath Magràs.

Levin se sentec contrariat. Le desengustaue non poder gésser d'aquera desorganizacion constanta deth trabalh, que contra era lutaue dempús ans ara valenta.

Sivans s'informèc, es brescats, en non èster tengudi pendent er iuèrn, les auien amiat entara bòrda e, per èster brescats leugèrs, bastidi entàs vedèths, se maumeteren. Ath delà, es arrastèths e utisi, qu'auie manat que repassèssen abantes d'acabar er iuèrn, e entad açò auien estat logadi tres hustèrs, encara non èren apraiadi, e es arrastèths sonque les apraiauen en aguest moment, quan ja ère ora de començar es trabalhs.

Levin manèc cercar ar encargat, mès non se podec tier, e de seguit gessec tanben eth a cercar-lo.

Er encargat, radiant coma tot en aqueth dia, jargat damb ua pelissa de pèth d'anhèth, tornaue dera aira trincant un shinhau d'èrba damb es sues mans.

- Se com ei qu'eth hustèr non apraie encara era bateira mecanica?
- Ager que li volia díder ath senhor qu'ère de besonh apraiar es arrastèhs, que ja ei eth temps de laurar.
- Per qué non les an apraiat pendent er iuèrn?
- Entà qué volie eth senhor her-se a seguir alavetz un hustèr?
- E es brescats dera bòrda des vedèths?
- Qu'è manat amiar-les ath sòn lòc. Que non sap un se qué hèr damb aguesta gent!, didec er encargat gesticulant.
- Damb qui non sabem se qué hèr ei damb aguest encargat e non damb aguesta gent!, observèc Levin, irritat. E cridèc: entà qué vos tengui a vos?

Mès, en rebrembar que damb aquerò non se resolvie er ahèr, se copèc, en tot limitar-se a alendar.

- Qué? Podem semiar ja?, preguntèc, dempús un brac silenci.
- Deman o deman passat que poiram semiar darrèr de Turkino.
- E eth tréfol?
- È enviat a Basili amassa damb Michka, mès sabi pas se poiràn pr'amor qu'era tèrra ei encara plan mòfla..
- Guaires *diacetines* de tréfol auetz manat semiar?
- Sies.
- E per qué non totes?

En saber-se'n qu'auien semiat sies *diacetines* e non vint se desengustèc encara mès. Per teoria e pera sua pròpia experiéncia, Levin sabie qu'era semença deth tréfol solet balhe boni resultats quan se sémie fòrça d'ora, lèu damb nhèu. E jamès artenhec que se hesse atau.

- Non auem pro gent. Se qué voletz que hescam? Tres des mossos non an acodit aué en trebalh. Ara Semen...
- Qu'auríetz d'auer-les hèt a deishar era palha.
- Ja ac è hèt.
- A on son, donc, es òmes?

- Cinc que son en tot premanir es hiems; quate venten eth uerdi entà que non se maumete, Constantin Dmitrievic.

Levin comprenec qu'aqueres paraules significauen qu'eth uerdi anglés premanit entara semença s'auie hèt a maubé ja, per non auer hèt çò qu'eth auie manat.

- Ja vos didí, tath Quareme, que ventèssetz eth uerdi, exclamèc Levin.
- Non vo'n hescatz; que tot se harà ara ora.

Levin hec un gèst de desengust e se filèc de cap as arrecèsi per çò d'examinar eth uerdi abantes d'entornar-se'n entàs bòrdes.

Eth uerdi non ère maumetut encara. Es mossos lo cuelhien damb pales en sòrta de uedar-lo dirèctaments en granèr de baish. Levin manèc de hè'c atau e cuelhec a dus òmes entà encargar-les era semença deth tréfol, damb era quau causa era sua irritacion contra er encargat se padeguéc en part.

Ath delà, en un dia tant esplendid qu'ère impossible anujar-se.

- Ignasi, didec ath menaire que, damb es braci rebussadi lauaue eth tamborèu ath ras deth potz: sèra un shivau.
- Quin, senhor?
- "Kolpik"
- Plan ben, senhor.

Tant que serauen, Levin cridèc ar encargat, que romaue per aquiu, e, entà hèr es patzes, li parlèc des sòns projèctes e des trabalhs qu'auien d'amiar-se a tèrme en camp.

Que calerie carrejar lèu es hiems entà que demorèsse acabat abantes dera prumèra sèga. Auie de laurar de contunh eth camp mès desseparat entà tier-lo en bon estat. Era sèga li calie hèr-se damb era ajuda de mossos e a mieges damb eri.

Er encargat escotaue atentiuaments e se le vedie esdegar-se entà aprovar es ordes deth sòn patron. Mès sauvaue era mina de desesperacion e aclapament, tan coneishut per Levin e que tant l'irritaue, que semblaue significar: "Tot qu'ei pro ben; mès fin finau haram es causes tau que Diu volgue".

Arren shordaue tant a Levin coma aquera actitud, mès toti es encargadi qu'auie auut auien hèt madeish; toti obrauen dera madeisha manèra respècte as sòns plans. Qu'ei per açò que Levin non s'embestiaue ja, senon que se sentie impotent entà lutar damb aquera fòrça que poiríem díder primitiua de "coma Diu volgue" que tostemp venguie d'impausar-se as sòn prepausi.

- Veiram se pòt her-se, Constantin Dmitrievic, didec, a tot darrèr, er encargat.
- E per qué non s'a de poder hèr?

- Que calerie cuélher quinze mossos mès, e non vieràn. Aué an vengut, mès demanen setanta robles en ostiu.

Levin carèc. Aquiu, ath sòn dauant, i ère un aute còp aquera fòrça. Ja se'n sabie que, per mès que volesse, jamès artenhie a cuélher mès de trenta ueit a quaranta mossos damb sodada normau. Totun, non podie deishar de pelejar.

- Se non vien, manatz a cercar obrèrs a Sura e a Chefisrovska. Que mos cau cercar-les.
- Manar-les, plan que les manarè, didec tristaments Basili Fedoric. Mès es shivaus son un aute còp fòrça aflaquidi.
- Cromparam shivaus. Ja sai, higec Levin, arrint, que vosati ac hètz tot damb lentor e mau, mès aguest an non vos deisharè hè'c ath vòste gust. Ac harè jo madeish.
- Sabi pas se com ac haratz, pr'amor qu'ara a penes dormitz. Entà nosati qu'ei mielhor trabalhar jos eth uelh deth patron.
- Auetz dit que sémien eth tréfol darrèr de Beresovy Dol; vau a veir se com ac hèn, didec Levin.

E montèc en “Kolpik”, eth shivau baiard que li hège a vier eth menaire.

- Que non poiratz trauessar er arriuet!, li didec aguest.
- Vierè peth bòsc en aguest cas.

E ath rapid galaup deth shivau, alassat dera longa immobilitat e que endilhaue en passar sus es basses, impacient per galaupar, gessec deth pati negat de hanga e se trapèc en plen camp.

S'ena bòrda, entre eth bestiar, se sentie content, ara en camp se sentec mès alègre encara.

En passar peth bòsc, balancejant-se leugèraments ath pas deth sòn shivau, sus era nhèu blanca plia d'esclaus qu'encara s'i vedien, alendaue era flaira ath còp tèba e fresca dera nhèu e era tèrra; e era vista de cada arbe damb era mossa naua que caperaue eth casquelh e es botons a mand de daurir-se l'alegraue era amna. En gésser deth bòsc se dauric dauant sòn era ampla extension deth camp plen d'un velotat e doç verdor, sense clarulhes ne restanques, solet, en quauqui lòcs, damb rèstes de nhèu que se honie.

Non s'anugèc ne tansevolhe en veir era ègua d'un campanhard que, damb eth sòn polin, peishie enes sòns camps, en tot limitar-se a manar a un trebalhador que les hèsse enlà d'aquiu, ne tanpòc damb era estupida e burlesca responsa deth campanhard Ipat, que trapèc peth camin, e qu'en preguntar-li: “Qué, Ipat? Semiaram lèu?”, li responec: “abantes que mos cau laurar, Constantin Dmitrievic”.

Coma mès s'aluenhaue Levin, mès alègre se sentie e es sòns plans de mielhora dera propietat se l'acodien a quin mielhor: plantar bròques en toti es camps, guardant de cap ath sud, de manèra qu'era nhèu non podesse apilerar-se; dividir eth terren en sies parts cubèrtes de hiems e tres d'èrba, bastir ua bòrda ena part mès luenhana des tèrres, hotjar un depaus entar abonatge e hèr brescats portatius entath bestiar. Damb aquerò i aurie tres centes *deciatines* de horment de *xeixa*, cent de truhes, cent cinquanta de tréfol, sense cansar entad arren ara tèrra.

Negat per aguestes illusions, Levin, amiant suenhosaments eth sòn shivau pes vòres entà non caushigar es plantes, s'apressèc as mossos que semiauen eth tréfol.

Eth car damb eth seme non ère en prat, senon ena tèrra laurada, e eth horment ivernau demoraue cachat e rebotjat pes arròdes e pes pautes des shivaus. Es mossos s'estauen seigudi enes marges, probablaments humant toti damb era madeisha pipa. Era tèrra deth car, que damb era se barrejauen es semes, non ère pro trocejada, e s'auie convertit en ua massa de terròcs durs e geladi.

En veir ath patron, eth mosso Basili se filèc de cap ath car e Minchka comencèc a semiar. Aquerò li costèc fòrça mala impression, mès Levin s'emmaliciaue pògui còps contra es mossos.

Quan Basili s'apressèc, Levin li manèc que treiguesse eth shivau deth semiat.

- Que non hè cap de mau, senhor. Eth seme possarà madeish, didec Basili.
- Non me repliques, se te platz e aubedís çò que te digui, didec Levin.
- Plan ben, senhor, responec Basili, en tot cuélher eth shivau pera tèsta. Que i a ua semença de prumèra!, didec en ton vantaire. Mès non se pòt caushigar eth camp. Semble qu'un amie un pòst de tèrra en cada pè.
- Per qué non ei crivelada era tèrra?, preguntèc Levin.
- Que n'ei, ac hèm sense eth crivèl, contestèc Basili. Agarram es semes e des.hèm era tèrra damb es mans.

Basili non n'auie eth tòrt de qué li balhèssen era tèrra sense crivelar, mès eth hèt embestiaue a Levin.

En aguesta escadença Levin amièc ara practica un procediment qu'auie tengut ja mès d'un viatge damb eficàcia, damb era fin d'estofar en eth quinsevolh desengust e hèr vier agradiu çò qu'ère desagradiu.

En veir a Michka, qu'auançaue arrossegant enòrmes masses de hanga en cada pè, baishèc, cuelhec era sembradoira des mans de Basili e se dispausèc a semiar.

- A on t'as arturat?, preguntèc a Basili.

Aguest l'indiquèc damb eth pè eth lòc qu'auie arribat e Levin comencèc a semiar, coma podec, era tèrra barrejada damb es semes. Qu'ère fòrça de mau hèr caminar: era tèrra ère convertida en un hangàs. Levin, dempús de recórrer un soquèr, comencèc a sudar e entornèc era sembradoira a Basili.

- En ostiu, senhor, non me pelegetz per aguest soquèr, didec Basili.
- Per qué?, preguntèc Levin alègraments, en sénter qu'eth remèdi tengut balhaue eth resultat que demoraue.
- En ostiu ac veiratz. Eth soquèr serà desparièr des auti. Guardatz se com a creishut çò que jo semiè era primauèra passada. Jo, Constantin Dmitrievic, que sagi de hèr eth trabalh a consciéncia tau que se siguesse entath mèn pròpi pair. Non me shaute trabalhar mau, ne permeti que d'auti ac hèsquen. Atau eth patron demore content e nosati tanben. Be se l'agranís a un eth còr en veir aguesta abondor!, higec Basili amuishant eth camp.
- Quina beròia primauèra!, vertat Basili?
- Ne es mès vielhs ne rebremben ua auta de parièra. È passat per çò de mèn pr'amor qu'eth vielh a semiat tres ueitaus de horment. Ditz que creish tan ben que non se pòt distinguir deth blat.
- Hè guaire que semiatz horment?
- Hè tres ans, quan vos mos ensenhèretz a hè'c. Non vo'n brembatz que mo'n autregéretz tres mesures? D'aquerò, ne venérem ua part e ne semièrem era rèsta.
- Plan ben, troceja damb suenh era tèrra, didec Levin, en tot apressar-se ath shivau, e susvelha a Michka. S'era semença posse ben, te balharè cinquanta *kopeks* per *deciatina*.
- Fòrça gràcies. Mès que ja èm contents damb vos sense besonh d'aquerò.

Levin montèc e se dirigic entath prat que semièren eth tréfol est an passat, e qu'ara ère premanit e laurat entà semiar horment. Eth tréfol, qu'auie creishut fòrça en rastolh, ère ja plan naut. Eth sòn viu verdor subergessie entre es seques cames de horment der an passat e era cuelheta prometie èster magnifica.

Eth shivau de Levin s'en.honsaue enquias garres e, damb es sues pautes, esposcaue vigorosaments, pelejant entà gésser dera tèrra miei gibrada. Coma que non se podie passar peth laurat, eth shivau solet caushigaue fòrt aquiu a on i demoraue quauquarren de gèu, mès enes soquèrs, atrendidi peth desgèu, er animau s'en.honsaue enquias garrons**.**

Eth camp ère fòrça ben laurat. D'aciu a dus dies se poderie trabalhar e semiar. Tot ère polit e alègre.

Levin s'entornèc en tot trauessar er arriuet. Demoraue qu'es aigues auessen baishat ja e, plan que òc, podec passar, en tot esforiar, en hè'c, a un parelh de lits sauvatges.

“Solide que i a tanben becasses”, pensèc Levin, e eth sauvabòsqui, que se trapèc en virar eth camin en tot filar-se de cap a casa, li confirmèc era sua suposicion.

Levin s'endralhèc entà casa a tot galaup, per çò d'auer temps de dinar e premanir era escopeta entara tarde.

XIV

En apressar-se ara sua casa fòrça ben encoratjat, Levin entenec un bronit de campanetes peth cant dera pòrta principau.

“Qu'a vengut quauquarrés peth camin de hèr”, pensèc. “Ei era ora deth tren de Moscòu. Qui deu èster? Dilhèu eth mèn frair Nicolàs? Me didec qu'anarie a cuélher es aigües en estrangèr o que vierie ena mia casa.”

Ara prumeria, era idia dera preséncia de sa frair lo desengustèc, sospechant qu'alterarie era sua bona animositat, tan cossent damb era alegria primauerau. Mès, en tot avergonhar-se, dauric es sòns braci espirituauments, experimentant ua simpla alegria e desirant de còr que qui arribaue siguesse Nicolàs.

Esperonèc ath shivau e, en gésser des cacièrs, vedec ua tròika de loguèr que venguie dera estacion e qu'en era i anaue un senhor damb pelissa.

Non ère sa frair.

“S'aumens siguesse ua persona simpatica que se podesse parlar!”, pensèc Levin.

E, en arreconéisher a Esteva Arkadievic, sorrisclèc alègraments, en tot quilhar es braci:

- Quina visita tant agradiua! Que me hè fòrça gòi de veder-te!

E pensaue:

“Ara m'en saberè damb certitud se Kitty s'a maridat o se quan se maride”.

E sentec qu'en aqueth dia primauerau eth rebrembe de Kitty non l'ère tan penible.

- Non me demoraues?, didec Esteva Arkadievic, en tot gésser dera luja.

Amiaue hanga en nas, enes caròles e enes celhes, mès que venguie radiant de salut e alegria.

- Prumèr de tot, qu'è vengut entà veder-te, didec, abraçant e punant a Levin; dempús, entà caçar damb eth tòn gosset e, ath delà, entà véner eth bòsc d'Erguchovo.
- Plan ben! As vist quina primauèra? Com as podut vier en luja?
- En coche qu'aurie estat encara mès de mau hèr, contestèc eth menaire, que coneishie a Levin.
- Sò fòrça content de veder-te, didec Levin en tot arrir de bon voler, coma un mainatge.

Levin acompanhèc ath sòn amic entara cramba reservada tàs convidadi, a on ja auien hèt a vier es objèctes d'Esteva Arkadievic: ua saca de viatge, ua escopeta emboishada, ua bossa de cigars...

En tot deishar-lo que se lauèsse e se cambièsse de ròba, Levin venguec en sòn burèu per çò de balhar ordes restacades ara laurança e ath tréfol.

Agafia Mijailovna, fòrça preocupada coma tostemp der aunor dera casa, abordèc a Levin en recebedor, en tot shordar-lo damb preguntes sus eth repaish.

- Hètz çò que volgatz, mès lèu, didec Levin.

E partic entà cercar ar encargat.

En tornar, Esteva Arkadievic, pientat e lauat e damb un arridolet miralhant enes pòts, gessie deth sòn quarto. Pugèren es dus amassa.

- Se com m'alègri d'auer vengut! Ara que poirè saber-me'n des causes misterioses que hès aciu. Mès t'asseguri que t'envegi. Qué ben qu'està tot en aguesta casa!, didie Esteva Arkadievic, desbrembant-se de qué non tostemp ère primauèra ne toti es dies coma aqueth. Era tua majordòma qu'ei un encant de vielheta... Plan que serie mielhor tier ua puncèla damb devantau... Mès aguesta anciana que t'està pro ben tàs tues costums austères e tara tua vida monastica.

Esteva Arkadievic condèc fòrça notícies interessantes e, mès que mès, ua plan interessanta entà Levin: que eth sòn frair Sergi Ivanovic se prepausaue passar er ostiu damb eth, en pòble.

Non didec ua soleta paraula de Kitty ne des Scherbazky, solet li transmetec er arrebrembe dera sua hemna.

Levin l'arregraïc fòrça era delicadesa e se sentec erós damb era sua visita. Coma tostemp que viuie solet ua tempsada, auie arremassat en aqueth temps ua grana quantitat de sentiments e idies que non podie compartir damb es que l'entornejauen, e ara parlaue ath sòn amic dera alegria que li costaue era primauèra, des sòns plans de futur restacadi ara sua propietat, des sues mèuques, des sòns pensaments; hège comentaris sus libres qu'auie liejut e li parlèc, mès que mès, dera idia dera sua òbra, qu'era sua basa consistie, a maugrat qu'eth non se n'encuedèsse, en ua critica de totes es òbres ancianes que s'auien escrit sus eth madeish tèma. Esteva Arkadievic, qu'ère tostemp amable e que tot ac comprenie damb ua soleta paraula, estaue aqueth dia mès amable que jamès, e Levin, avertic, ath delà, en eth sòn amic ua sòrta de respècte e trendesa, entada eth, que l'embelinauen.

Es copacaps d'Agafia Mijailovna e deth codinèr per çò que hège ath repais costèren qu'es dus amics, qu'amiauen ua hame de lop, escometèssen es entremesi, en tot minjar

fòrça pan damb boder, caça humada e misharnons saladi. Ath delà, Levin manèc mestrar era sopa sense es pastissi qu'eth codinèr volie enludernar ath convidat.

Encara qu'ère acostumat a d'auti minjars, Esteva Arkadievic ac trapaue tot excellent: eth vodka d'èrbes, eth pan damb boder, era caça humada, eth vin blanc de Crimea. Òc, tot qu'ère esplendid e esquist.

- Admirable, admirable!, didec, en tot alugar un gròs cigar dempús deth rostit. Poirie dider-se que, dempús de viatjar en ua maquina de vapor, entre rambalh e bassacades, è arribat en ua còsta tranquilla... De sòrta que, sivans tu, er ahèr obrèr li cau èster estudiat e inspirar era manèra d'organizar era economia agrària? Encara que desconeishedor d'aguestes matèries, me semble qu'aguesta teoria e era sua aplicacion influiràn sus er obrèr tanben.
- Òc, mès non t'en desbrembes de qué jo non parli d'economia politica, senon dera sciéncia d'explotacion dera tèrra. Aguesta darrèra li cau, coma a totes es sciéncies naturaus, estudiar es fenomèns, atau qu'er obrèr enes aspèctes economic, etnografic...

Agafia Mijailovna entrèc damb era confitura.

- Agafia Mijailovna, didec eth convidat, en tot hèr un gèst de lecar-se es dits, quina caça e quini liocors tan ben premanidi qu'auetz! Qué, Kostia? Ei ja ora?

Levin guardèc pera hièstra eth solei que se cogaue entre es nudi cimalhs des arbes deth bòsc.

- Òc, ja'c sai. Kuzmà, premanís eth *charaban*, didec Levin.

E baishèren.

Ja en embaish, Esteva Arkadievic treiguec eth madeiss er emboish d'ua caisha blanca e, un còp dubèrta, comencèc a parar era sua escopeta, ua arma de naut prètz, deth darrèr modèu.

Kusmà, en tot supausar ua bona estrea entà vodka, non se hège enlà d'Esteva Arkadievic. Li botaue es miches e es bòtes e eth lo deishaue hèr de bon grad.

- Kostia, se vie eth comerçant Riabinin, qu'è manat cridar, ordena que lo receben e que se demore.
- Venes eth bòsc a Riabinin?
- Òc, lo coneishes?
- Lo coneishi. Qu'auí damb eth ahèrs que comencèren “positiuaments e definitiuaments”.

Esteva Arkadievic arric. Aqueres darrères paraules qu'èren es preferides deth comerçant.

- Òc, parle d'ua manèra plan divertida. Veigui qu'as comprenut entà on va eth tòn patron!, higec en tot amorassar a “Laska”, que ganholaue doçaments en tot hèr torns ar entorn de Levin e lecant-li, ja es mans, ja es bòtes, ja era escopeta.

Quan gesseren, eth *charaban* qu'ère ath pè dera escala.

- È manat premanir eth *charaban*, mès que non ei cap luenh... Vòs que i anem a pè?

- Non, que serà mielhor que i anem montadi, didec Esteva Arkadievic, en tot apressar-se ath coche.

Se seiguec, s'entorèc es cames damb ua hlassada de viatge que simulaue ua pèth de tigre e aluguèc un cigar.

- Non posqui compréner se per qué non humes. Un cigar non ei solet un plaser, senon eth mielhor des plasers. Aquerò qu'ei vida! Be s'està tot coma cau aciu! Atau me shautarie víuer!

- E qui t'ac proïbís?, didec, arrint, Levin.

- Qu'ès un òme erós! Ties tot çò que vòs: se vòs shivaus, les ties; se vòs gossets, les ties; se vòs cacilha, la ties; se vòs propietats, les ties.

- Dilhèu sò erós pr'amor que me contenti damb tot açò qu'è e non me'n hèsqui per çò que me manque, didec Levin, en tot pensar en Kitty.

Esteva Arkadievic ac comprenec. Guardèc ath sòn amic e non didec arren.

Levin arregraïe a Vronsky que non l'auesse parlat des Scherbazky, en compréner que non desiraue hè'c. Mès ara Levin sentie ja impaciéncia per saber çò que tant lo tormentaue, encara que non gausaue a parlar-ne.

- E qué, com van es tòns ahèrs?, preguntèc Levin, en compréner qu'estaue mau dera sua part parlar solet d'eth.

Es uelhs deth sòn amic luderen d'alegria.

- Ja sai que tu non ties que se cèrquen panets quan ja as ua racion de pan avienta e qu'ac considères un delicte; mès que jo non compreni era vida sense amor, responec, en tot interpretar ara sua manèra era pregunta de Levin. Que li vam a hèr! Jo que sò atau. Aquerò que damnatge pòc as auti e totun a jo me hè tant de plaser...

- I a quauquarren nau sus aquerò?, preguntèc Levin.

- Que i a, que i a...Coneishes aguest tipe de hemna des quadres d'Osian? Aguesti tipes que se ven en sòmnis... Donques hemnes atau qu'existissen ena vida. E son terribles. Era hemna, amic mèn, qu'ei un èsser que per mès que l'estúdies te ressulte tostemp nau.

- Alavetz, que vau mès non estudiar-lo.

– Non! Un matematic a dit qu'eth plaser non s'està en desnishar era vertat, senon en esfòrç de cercar-la.

Levin escotaue en silenci, e a maugrat de toti es sòns esfòrci, non podie compréner er esperit deth sòn amic. Que l'ère impossible compréner es sòns sentiments e eth plaser que li costaue estudiar ad aquera sòrta de hemnes.

XV

Eth lòc avient entara partida de caça ère un shinhau mès amont der arriuet, pas guaire luenh, en petit bòsc de pibos blanqui.

En arribar, deishèren eth coche e Levin amièc a Oblansky enquiàs confunhs d'ua clarulha hangosa, caperada de mossa, a on ja non i auie nhèu. Eth s'installèc en aute extrèm dera clarulha, ath costat d'un albar blanc parièr ath d'Oblonsky, emparèc era escopeta sus ua arrama seca baisha, se treiguec eth *caftan*, s'ajustèc eth cinturon e verifiquèc que podie botjar es braci liuraments.

Era vielha "Laska", que seguie toti es sòns passi, se seiguec ath sòn dauant e parèc era aurelha. Eth solei se cogaue darrèr eth bòsc gran. Ara lum crepusculara, es albars blanqui escampilhadi entre es pibos se hègen veir, nets, damb es sòns botons prèsti a florir.

En espessor, a on encara i auie nhèu, corrie era aigua damb leugèr brusor en tot formar capriciosi arriuets. Es audèths bresilhauen sautant de quan en quan d'un arbe en aute. Enes intervaus de silenci absolut s'entenie era leugèra carrinclada des huelhes seques der an passat, botjades peth desgèu e eth créisher des èrbes.

- Be n'ei de polit açò! Se sent e enquia se ve créisher era èrba, sorrisclèc Levin, en veir ua huelha de color de lòsa que se botjaue sus ua èrba naua.

Escotaue e guardaue sigue era tèrra banhada caperada de mossa umida, sigue a "Laska", atentiua a quinsevolh bronit, sigue eth mar de cimalhs d'arbes nudi qu'auie ath dauant, sigue eth cèu que, esbugassat pes blanqui flòcs des brometes, s'escurie lentaments.

Un voltor batent es ales plan doçaments volaue fòrça naut sus eth bòsc luenhant; un aute voltor volaue ena madeisha direccion e despareishec. Eth sarabat des audèths en espessor ère cada viatge mès fòrt. S'entenec eth idòl d'un uhon. "Laska", auançant damb cautèla damb era tèsta virada, comencèc a escotar damb atencion. En aute costat der arriuet s'entenec eth cant d'un cocut. Eth cant se repetic tres còps, dempús s'accelerèc e se hec mès confús.

- Que ja auem aquiu un cocut!, didec Esteva Arkadievic en tot gésser d'entre es arbilhons.
- Ja l'enteni, repliquèc Levin, anujat en sénter interromput eth silenci e damb ua votz qu'ada eth madeish li sonèc desagradiua. Ara, lèu...

Esteva Arkadievic despareishec de nauèth en matarràs e Levin non vedec senon era ahlameta d'un aluquet e era petita brasa d'un cigar damb ua voluta de hum bluenc.

Cric, cric, sonèren es gisclets dera escopeta qu'Esteva Arkadievic quilhaue en aqueth moment.

- Qué ei aquerò? Qui cride?, preguntèc Oblonsky, atirant era atencion de Levin entà un bronit sord e prolongat coma eth galaup d'un polin.
- Non ac sabes? Qu'ei eth mascle dera lèbe. Mès pro de parlar, entenes? Se sent ja volar!, exclamèc Levin quihant ath sòn torn es gisclets.

S'entenec un fiulet agudent e luenhant e en dues segondes, er espaci de temps acostumat entàs caçaires, sonèren uns auti dus fiulets e dempús era caracteristica clocida.

Levin campèc tara dreta e tara quèrra, e ath sòn dauant, en cèu blu miei embromat, sus es leugèrs copes des arbilhons, aubirèc a un audèth.

Volaue dret entada eth. Era sua clocida, tan semblabla ara heiregada d'un teishut celh, s'entenec leù ena madeisha aurelha de Levin, que vedie ja eth sòn long bec e eth sòn còth.

En moment que se botaue era escopeta ena cara, darrèr der arbilhon qu'amagaue a Oblonsky, ludec un relampit ròi. Er audèth baishèc coma ua flecha, e tornèc a remontar. Surgentèc un dusau relampit e s'entenec ua detonacion.

Er audèth estornejant es ales coma entà tier-se, s'arturèc un moment en aire e dempús queiguec pesadaments en tèrra.

- Non l'è tocat? Non è hèt capitada?, preguntèc Esteva Arkadievic, que non podie veir a trauèrs deth hum.
- Aciu que i é, didec Levin, senhalant a “Laska” que, lheuant ua aurelha e tremolant era codena hège a vier er audèth mòrt ath sòn patron, tot doç, coma se volesse prolongar eth plaser, se diderie qu'arrint...
- M'alègri qu'ages hèt capitada!, didec Levin, en tot sénter ath còp cèrta enveja per non auer estat eth qu'aucisse ara becassa.
- Mès que manquè eth tir deth canon dret, macareu!, contestèc Esteva Arkadievic tant que cargaue era arma. Cara! Ja tornen.

S'enteneren, plan que òc, fiulets prigonds e seguidi. Dues becasses, jogant, sajant d'agarrar-se, fiulant sense eméter era clocida de costum, volèren sus eth madeish cap des caçaires.

S'enteneren quate tirs. Es becasses heren era virada, rapides coma irongletes, e despareisheren.

Era caça qu'ère esplendida. Esteva Arkadievic aucic dues pèces mès e Levin ues autes dues, qu'ua d'eres non se podec trapar. Escurie. Venus, clar tau qu'er argent, ludie fòrça baish, damb lutz leugèra, en cèu de cogant, tant que, entà autant, ludien es vermelhoses lums deth sevèr Artur.

Levin cercaue e deishaue de uelh sus era sua tèsta era constellacion dera Ossa Màger. Ja non volauen es becasses. Mès Levin decidic demorar enquia que Venus, visible entada eth peth dejós d'ua arrama seca, ludesse dessús d'era e enquia que s'aubirèssen en cèu totes es esteles deth Car.

Venus depassèc era arrama, ludie ja en cèu blu tota era constellacion dera Ossa, damb eth sòn car e era sua lança, e Levin contunhaue demorant.

- Tornem?, preguntèc Esteva Arkadievic.

En bòsc reinaue un silenci absolut e non se botjaue ne un audèth.

- Demorem-nos un shinhau mès, didec Levin.
- Coma volgues.

Ara èren a ues quinze canes era un der aute.

- Stiva, didec de pic Levin, per qué non me dides s'era tua cunhada se maride o s'a maridat ja?, e en díder aquerò, se sentie tan fèrm e seren que credie que cap responsa l'auie d'esmòir.

Mès non se demoraue era responsa d'Oblonsky.

- Non pensaue ne pense maridar-se. Ei plan malauta e es mètges l'an amiat entar estrangèr. Enquia e tot cranhen pera sua vida.
- Qué dides?, sorrisclèc Levin. Plan malauta? Se qué li cau? Com ei que...?

Tant que parlaue, “Laska”, en tot avedar era aurelha, campaue eth cèu e guardaue as dus damb repotèc.

“Que ja an trapat era escadença de parlar”, pensaue era gosseta. “E mentretant er audèth ei aquiu, volant. E non lo veiràn”.

Mès en aqueth moment es dus caçaires enteneren ath còp un fiulet penetrant que semblaue tumar-les es aurelhes.

Ambdús possèren es sues armes, luderen dus relampits e dues detonacions se confoneren en ua de soleta.

Ua becassa que volaue fòrça naut pleguèc es ales de ressabuda e queiguec ena espessor, en tot plegar en quèir es arrames naues.

– Magnific! Qu'ei des dus!, exclamèc Levin e correc damb “Laska” de cap ath bòsc entà cercar era becassa.

“Non m'an dit ara quauquarren desagradiu?”, se demanèc. “A, òc, que Kitty ei malauta! En fin, qué li vam a hèr? Mès me hè dò”, pensaue.

– Ja l'as trapat? Qu'ès eth mielhor!, didec cuelhent dera boca de “Laska” er audèth bategant encara e calant-lo en casquelh lèu plen.

E cridèc:

– Ja l'a trapat, Stiva!

XVI

De cap a casa, Levin preguntèc detalhs sus era malautia de Kitty e sus es plans des Scherbazky, e encara que l'avergonhaue cohessà'c, parlar d'açò que li costaue satisfaccion.

Lo satisfège pr'amor qu'en aqueth tèma sentie renéisher ena sua amna era esperança, e tanben pera secrèta satisfaccion que li costaue eth saber-se'n que tanben patie aquera que tant l'auie hèt a patir ada eth. Mès quan eth sòn amic lo volec informar des causes dera malautia de Kitty e nomentèc a Vronsky, Levin l'interrompec:

- Que non è cap de dret e tanpòc, de vertat, interès en entrar peth menut e ahèrs familhars.

Esteva Arkadievic arric imperceptiblaments en veir eth rapid, e tan coneishut entada eth, cambi d'expression dera portadura de Levin, tan trist ara coma alègre un moment abantes.

- As acabat damb Riabinin çò dera venda deth bòsc?, preguntèc Levin.
- Òc, qu'ei acabat. Eth prètz ei excellent: trenta ueit mil robles. Ueit mil truca truquet e era rèsta en sies ans. Que me sò estat fòrça temps entà decidir-me, mès arrés me'n balhaue mès.
- Veigui qu'ac balhes regalat.
- Regalat?, didec Esteva Arkadievic damb un benevòl arridolet, en tot saber-se'n qu'ara Levin ac traparie tot mau.
- Un bòsc vau aumens cinc cents robles per *deciatina*, assegurèc Levin.
- Se com ètz es propietaris ruraus!, badinèc Esteva Arkadievic. Quin ton de mensprètz entà nosati es dera ciutat! Mès dempús, quan se tracte d'apraiar quinsevolh ahèr, se passe que nosati ac èm mielhor. Ac è calculat tot, cre-me. E è venut eth bòsc tan ben que solet cranhi que Riabinin se hèsque entà darrèr. Aguest bòsc non ei tara husta, seguic, sajant de convéncer a Levin, en tot díder que non ère "tara husta", de guaire enganhat s'estaue. Non servís qu'entà lenha. Non s'obtien mès de trenta *sagenhs* per *deciatina* e Riabinin me'n balhe dus cents robles per *deciatina*.

Levin arric damb mensprètz.

"Me'n sabi des manères de tractar es ahèrs que tien es abitants dera ciutat. Vien en pòble dus còps en dètz ans, se'n bremben de dues o tres expressions populares e les

diden lèu sense cap de sens, en tot pensar-se que ja an trapat eth secret de tot. “Tara husta!” “Lheuar trenta *sagenhs*!” pronóncie paraules que non compren”, pensèc Levin.

- Jo non sagi de vier a ensenhar-te se qué te cau hèr en tòn burèu, e s'ei de besonh vengui entà consultar-te, didec en votz nauta. Ça que la, tu qu'ès convençut de hèr-te-i ben en çò des bòsqui. E saber-se'n d'açò qu'ei plan de mau hèr! As compdat es arbes?
- Compdar es arbes!, contestèc arrint Esteva Arkadievic, que desiraue qu'eth sòn amic perdesse era sua trista disposicion d'animositat. “Ò! Compdar graets de sable e arrais d'esteles, quin gèni ac poirie hèr”?, declarèc arrint.
- Plan que òc; mès eth gèni de Riabinin que n'ei plan capable d'aquerò. E cap crompaire cromparie sense compdar, exceptat en cas concret que li regalèssen un bòsc, coma ara. Jo que coneishi ben eth tòn bòsc. Toti es ans i vau a caçar aquiu. Eth tòn bòsc vau cinc cents robles per *deciatina* truca truquet e Riabinin te'n pague dus cents a terminis. Aquerò vò díder que l'as regalat trenta mil robles.
- Ja veigui que vòs exagerar, responec Esteva Arkadievic. Com ei qu'arrés me les balhaue?
- Pr'amor que Riabanin s'a metut d'acòrd damb es auti possibles crompaires, en tot pagar-les entà que se hèsquen enlà dera competéncia. Non son crompaires, senon revendeires. Riabanin non hè negòcis entà guanhar eth quinze o vint per cent, senon que crompe un roble per vint *kopeks*.
- Vai, vai; qu'ès de mala encólia e...
- Non t'ac penses, didec Levin damb gravetat.

Arribauen ja ena casa.

Ath cant dera escala s'i vedie un *charaban* tapissat de pèth e damb armadura de hèr e junhut ada eth un shivau robust, tengut damb fòrtes correges. En car s'estaue er encargat de Riabinin, que hège ath còp de menaire. Qu'ère un òme sanguinenc, ròi de cara e amiaue ua cinta plan ajustada.

Riabinin ère ja ena casa; e es dus amics lo trapèren en recebedor. Ère naut, prim, de mieja edat, damb mostacha e damb ua proeminenta barbeta arrasada damb suenh. Auie uns uelhs salhents e trebles. Vestie ua longa levita blua, damb botons fòrça baishi enes haudes, e cauçaue bòtes nautes, arropides enes cauilhars e dretes enes cames, protegides per grani esclòps.

Damb un gèst energic se sequèc eth ròstre e s'apraièc era levita, encara que non ère de besonh. Dempús saludèc, arrint, as nauèth vengudi, estenent ua man a Esteva Arkadievic tau que se volesse aganchar-lo ath vòl.

- Atau que ja auetz arribat?, didec Esteva Arkadievic. Plan ben!

- A maugrat qu'eth camin ei fòrça dolent, que non gausè desaubedir es ordes de Vòsta Senhoria. Me calèc hèr lèu lèu, mès que sò arribat ara ora. Qu'è eth plaser de saludar-vos, Constantin Dmitrievic.

E se dirigic a Levin, sajant tanben de sarrar-li era man. Mès Levin damb es celhes rufades, hec veir que non se n'encuedaue e comencèc a trèir es becasses deth casquelh

- Com se cride aqueth audèth?, preguntèc Riabinin, guardant es becasses damb mensprètz. Que dèu auer un cèrt arre-gust de...

E botgèc eth cap en un gèst de desaprovacion, coma se pensèsse qu'es guanhs dera caça non deuien curbir es despenes.

- Vòs passar en mèn burèu?, preguntèc Levin a Oblonsky en francés, en tot arroncilhar encara mès es celhes. Òc, passatz en burèu e aquiu poiratz parlar mès comòdaments e sense testimònis.

- Ben, coma volgatz, didec Riabinin.

Parlaue damb menspredosa sufisença, coma se volesse hèr compréner que, se i a quauquarrés que trape dificultats sus era manèra de barrar un negòci, eth que non les coneishie bric.

En entrar en burèu, Riabinin campéc en tot cercar era santa imatge que s'acostume a penjar enes crambes, mès, en non veder-la, non se senhèc. Dempús guardèc es estatgères e armaris de libres damb era mina de dobte qu'auie dauant es becasses, arric damb mensprètz e botgèc eth cap, segur ara de qué aqueres despenes non se curbien damb es guanhs.

- Qué, vos auetz hèt a vier es sòs?, preguntèc Oblonsky. Seiguetz...

- Per çò des sòs que non i aurà cap de dificultat. Que venguia a veder-vos, a parlar-vos...

- Parlar de qué? Seiguetz, òme.

- Ben, mos seiram, didec Riabinin, en tot hè'c, e emparant era esquia en dorsièr deth fautulh dera manèra que li resultèsse mès shordanta. Qu'ei de besonh que rebaisha eth prètz, Prince. Non se pòt balhar tant. Ja m'è hèt a vier es sòs premanidi, enquiath darrèr *kopeck*. Per çò que hè as sòs non i aurà cap de problèma...

Levin, en auer plaçat era escopeta en armari, ère a mand de gésser dera cramba, mès en enténer es paraules deth crompaire s'arturèc.

- Sense aquerò, que ja vos hètz a vier eth bòsc regalat. Eth mèn amic me n'a parlat massa tard, se non qu'auria fixat eth prètz jo, didec Levin.

Riabinin se lheuèc e, arrint en silenci, guardèc a Levin de cap a pès..

- Constantin Dmitrievic ei fòrça aganit, didec, en tot dirigir-se a Oblonsky e sense deishar d'arrir. A tot darrèr, non se li pòt crompar arren. Jo l'auria crompat eth horment en tot pagar-li un bon prètz, mès...
- Dilhèu voleríetz que vo'lo regalèssa?, repliquèc Levin. Non me lo trapè ena tèrra ne lo panè.
- Non didetz aquerò! Aué en dia qu'ei impossible panar. Aué, fin finau, tot que se hè a trauèrs deth jutjat e des notaris; tot aunèstaments e leiauments...Com serie possible panar? Es nòsti tractes an estat amiadi damb aunorabilitat. Eth senhor que demane massa peth bòsc, e non poiria curbir es despenes. Qu'ei per aquerò que li demani que me rebaishe quauquarren.
- Mès eth tracte ei barrat o non? Se n'ei, tot qu'ei sobrèr. Se non n'ei, que crompi jo eth bòsc, didec Levin.

Era arridalha despareishec de suspresa deth ròstre de Riabinin e s'escambièc per ua expression dura, de mau audèth, de voltor...Damb ditz leugèrs e decididi, descordèc era sua levita, en tot amuishar ath dejós ua ampla camisa, descordèc es botons de coeire deth sòn justet, hec enlà era cadia deth relòtge e treiguec ath mès córrer un vielh e gròs portamonedes.

- Eth bòsc qu'ei mèn, desencusatz, didec, en tot senhar-se ara prèssa, e aufrint era man. Cuelhetz es sòs, eth bòsc qu'ei mèn. Riabinin hè atau es sòns negòcis, non s'entretie en foteses.
- Jo, ath tòn lòc, non m'esdegaria a cuelher-li es sòs, didec Levin.
- Se qué vòs que hèsca?, repliquèc Oblonsky estonat. Qu'è balhat era mia paraula.

Levin gessec dera cramba hènt un còp de pòrta. Riabinin botgèc eth cap e guardèc entara pòrta arridolant.

- Causes de joeni, pegaries! Se lo crompi, fidatz-vo'n dera mia leiautat, ac hèsqui solet entà que se digue que siguec Riabinin qui crompèc eth bòsc e non un aute. Diu se'n sap se com me resultarà! Me podetz creir. E ara, se vos platz: signatz-me eth contracte.

Ua ora mès tard, Riabinin, cordant-se eth sòn abric suenhosaments e cordant-se toti es botons dera sua levita, qu'ena sua pòcha amiaue eth contracte dera venda, se seiguie en sèti deth *charaban* entà entornar-se'n en çò de sòn.

- Ò!, be ne son aguesti senhors!, didec ath sòn encargat. Tostemp madeish.
- Plan, didec er encargat en tot autrejar-li es brides e ajustant era davantèra de coeire deth veïcul. Vos posqui felicitar pera crompa?

Art, art!, sorrisclèc eth crompaire en.hiscant as shivaus.

XVII

Esteva Arkadievic pugèc en pis de naut damb era pòcha plia de papèr de moneda qu'eth comerçant l'auie pagat damb tres mesi per auança.

Er ahèr d'eth bòsc qu'ère acabat, era caça auie estat abondiua e Esteva Arkadievic,en senter-se fòrça optmista, desiraue esbugassar era mala encólia de Levin. Volie acabar eth dia tau que l'auie començat, e sopar tant agradiuaments qu'auie dinat.

Levin, plan que òc, ère de mala encólia e, a maugrat de voler mostrar-se amable e corau damb eth sòn estimat amic, non artenhie a tier-se'n. Era embriaguesa que li costèc era notícia de qué Kitty non s'auie maridat que s'auie anat esbugassant en eth, de man en man.

Kitty non ère maridada e ère malauta, malauta d'amor per un òme que la menspredaue. Li semblaue que en çò que s'auie passat i auie tanben coma ua vaga ofensa entada eth. Vronsky auie menspredat a qui auie menspredat a Levin... Vronsky, donc, auie eth dret de menspredar a Levin. Plan per açò, ère enemic sòn.

Mès Levin non volie pensar en aquerò. Sentie que i auie quauquarren ofensant entada eth e s'embestiaue non contra era causa, senon contra tot çò qu'auie ath dauant. Era pega venda deth bòsc, era enganha que queiguec Oblonsky e que s'auie consumat en çò de sòn, l'irritaue.

- As acabat ja?, preguntèc a Esteva Arkadievic en trapar-lo naut . Vòs sopar?
- Non m'i remisqui. Que se m'a desvelhat en aguest pòble ua hame de lop. Per qué non as convidat a Riabinin?
- Ath diable damb eth!
- Lo tractes d'ua manèra!, didec Oblonsky. Ne tansevolhe l'as balhat era man. Per qué ac hès?
- Pr'amor que non balhi era man as mèns sirvents e, totun, valen cent viatges mès qu'eth.
- Qu'ès, decididaments, un retrogad. E era confraternitat de classes?, preguntèc Oblonsky.
- Qui desire confraternizar, qu'ac hèsque quan volgue. A jo çò me hè hàstic, me hè hàstic.
- Qu'ès un reaccionari acabat.

- T'asseguri que non è pensat jamès en çò que sò. Sò Constantin Levin e arren mès.
- E un Constantin Levin embestiat, comentèc, arrint, Esteva Arkadievic.
- Òc; que sò de mala encólia! E sabes se per qué? Dèisha-me que t'ac diga: per tòrt d'aguesta estupida venda qu'as hèt.

Esteva Arkadievic rufèc es celhes damb benevoléncia, coma un òme qu'acusen e ofensen injustaments.

- Qu'ei pro!, didec. Quan quauquarrés ven quauquarren sense didè'c, toti l'asseguren dempús que çò qu'a venut valie fòrça mès. Mès quan bèth un aufrís quauquarren ara venda, arrés li balhe arren. Veigui qu'as tissa ad aguest Riabinin.
- Qu'ei possible... E sabes per qué? Tornaràs a díder de nauèth que sò un reaccionari o bèra causa pejor...Mès non posqui mens qu'aclapar-me en veir ara noblesa, aguesta noblesa que, a maugrat d'aguesta istòria dera confraternitat de classes, ne sò aunorat de pertanher-i, se va arroïnant de dia en dia... E çò de dolent ei qu'aguesta roïna non ei ua conseqüéncia deth luxe. Aquerò que non serie dolent, pr'amor que víuer d'ua manèra senhoriau tanh ara noblesa e solet era noblesa ac sap hèr. Qu'es campanhards crompen tèrres ath costat des nòstes non m'ofense. Eth senhor non hè arren; eth campanhard trabalhe, qu'ei just espoliar ath guiterós. Aquerò que s'està en orde naturau des causes, e a jo me semble ben, me satisfè autanplan. Mès m'embèstie qu'era noblesa s'arroïne per candidesa. Hè pòc un logatari polac crompèc ua esplendida propietat pera mitat deth sòn valor a ua anciana senhora que s'està en Niza. D'auti lòguen as comerçants, a roble per *deciatina*, era tèrra que vau dètz robles. Ara tu, sens cap de motiu, as regalat ad aguest lairon trenta mil robles.
- Qué voleries que hessa? Talhar es arbes?
- Plan! Tu non les as compdat e Riabinin òc; e dempús es hilhs de Riabinin auràn sòs entà que les eduquen, e dilhèu as tòns les ac mancarà.
- Desencusa; mès trapi un shinhau mesquin aquerò de compdar es arbes. Nosati auem eth nòste trabalh, eri qu'an eth sòn e ei just que guanhen quauquarren. Ara fin: er ahèr qu'ei acabat e pro! Aquiu que veigui ueus ara sièta dera manèra que mès me shauten. E Agafia Mijailovna mos harà a vier aqueth miraculós nectar de vodka damb èrbes.

Esteva Arkadievic, en tot sèir-se ena taula, comencèc a badinar damb Agafia Mijailovna, assegurant-li que hège temps que non auie dinat e sopat tan ben coma aqueth dia.

- Vos, aumens, que didetz quauquarren, repliquèc era; mès Constantin Dmitrievic jamès ditz arren. Se se li balhèsse un croston de pant coma repaish, tanpòc diderie ne shò ne arri.

A maugrat que Levin s'esforçaue a véncer era sua mala encólia, s'estèc tota era estona trist e carat. Que volie preguntar quauquarren ath sòn amic, mès non auec era escadença ne era manèra de hè'c.

Esteva Arkadievic auie baishat ja ara sua cramba, s'auie despolhat, lauat, s'auie botat eth pijama e calat en lhet e, ça que la, Levin non se decidie a deishar-lo, parlant de causes sense importància e sense trapar era fòrça que li calie entà preguntar çò que l'interessaue.

- Guaire admirablaments que premanissen aué es sabons!, didec Levin, destropant eth talh de sabon perhumat qu'Agafia Mijailovna auie deishat aquiu entar òste e qu'aguest non auie tocat. Guarda-lo: qu'ei ua òbra d'art.
- Òc, ara tot qu'ei plan perfècte, didec Oblonsky, badalhant damb era boca totauments dubèrta. Per exemple, es teatres e es auti espectacles son alugadi damb lum electrica. A, a, a!, e badalhaue encara mès. Pertot i a electricitat, pertot...
- Òc, era electricitat, responec Levin. Òc... Escota, a on ei Vronsky ara?, preguntèc deishant eth sabon.
- Vronsky?, didec Esteva Arkadievic, acabant un aute badalh. S'està en Sant Petersburg. Partic pòc dempús de tu e non a tornat en Moscòu ne un solet viatge. Te vau a díder era vertat, Kostia (contunhèc Oblonsky, emparant eth braç ena tauleta de net ath cant deth sòn lhet e botant era cara beròia e roienca sus era man, tant qu'es sòns uelhs bondadosi e cargadi de dromilhon semblauen pistar es relampits de milenats d'esteles?. Tu que n'aueres eth tòrt. T'espaurires dauant eth rivau. E jo, tau que te didí en aqueth moment, encara non sai se quin des dus auie mès probabilitats de hèr capitada. Per qué non anères dret de cap ath tòn objectiu? Ja te didí alavetz que...

E Esteva Arkadievic badalhèc solet damb un movement de maishèra, sense daurir era boca.

“Se'n saberà o non se'n saberà de qué demanè era man de Kitty?”, pensèc Levin en tot guardar-lo. “Òc: que se li ve ua expression plan astuta, plan diplomatica, ena sua portadura”.

E, en veir que se rogie, Levin guardèc a Esteva Arkadievic enes uelhs.

- Qu'ei cèrt qu'alavetz Kitty se sentie un shinhau atirada per Vronsky, contunhaue Oblonsky. Plan. Era sua portadura distinguida e era sua futura situacion ena nauta societat influiren fòrça, non sus Kitty, senon sus sa mair!

Levin arroncilhèc es celhes. Era ofensa dera negatiua que l'auien balhat l'usclaue eth còr coma ua nafra nauèra, mès ara ère en çò de sòn, e senter-se entre es sòns paredaus pròpis ei causa que tostemp balhe valor.

– Demora, interrompec a Oblonsky. Permete-me que te demani: en qué consistís aguesta portadura de distincion que m'as parlat, ja sigue en Vronsky o en qui que sigue? Tu considères que Vronsky ei un aristocrata e jo non. Er òme qu'eth sòn pair gessec deth nonarren e arribèc naut de tot per çò de saber-se arrossegar, er òme qu'era sua mair a auut sabi pas se guaires aimants... Desencusa; mès jo que me considèri aristocrata e considèri atau ad aqueri que se me retiren per auer darrèr sòn dus o tres generacions de familhes aunorables qu'artenheren eth grad maximau d'educacion (sense parlar de capacitats e d'intelligéncia, qu'ei ua auta causa), que jamès cometeren accions de brigand damb arrés, que non aueren besonh d'arrés, coma es mèns pairs e es mèns pairins. Ne coneishi a fòrça atau. E atau, te semble mesquin compdar es arbes en bòsc, e tu, ath contrari, regales trenta mil robles a Riabinin; mès tu, plan, recebes un salari e sabi pas se guaires causes mès, tant que jo non recebi arren, e per aquerò tengui compde des bens familhars e es bens artenhudi peth mèn trabalh... Nosati èm aristocrates e non es que viuen solet damb es mores que les lancen es poderosi e que se pòden crompar per vint *kopeks*.

– Per qué me dides tot aquerò? Sò cossen damb tu, didec Esteva Arkadievic sincèra e alègraments, a maugrat que sabie que Levin l'includie entre es que se pòden crompar damb vint *kopeks*. Mès era animositat de Levin l'agradèc de vertat. Contra qui parles?. Encara que t'enganhes pro damb çò que dides de Vronsky, que non me referisqui ad açò. Te digui sincèraments que jo ath tòn lòc m'auria demorat en Moscòu e...

– Non. Sabi pas s'ac sabes o non, mès que m'ei parièr e t'ac vau a díder. Me declarè a Kitty e era me refusèc. E ara Catarina Alexandrovna non ei entà jo qu'un rebrembe umiliant e dolorós,

– Per qué? Quina pegaria!

– Non parlem mès. Perdona-me se m'è mostrat un shinhau rude damb tu, didec Levin.

E ara que ja ac auie dit tot, tornaue a senter-se coma peth maitin.

– Non t'embèsties damb jo Stiva. Se te platz; non m'ages racacòr, acabèc Levin.

E cuelhec, arrint, era man deth sòn amic.

– Arren d'aquerò, Kostia. Que non è de qué emmaliciar-me. M'alègri d'aguest explic. E ara entà ua auta causa: a viatges peth maitin que i a bona cacilha. I anaram? Poiria deishar de dormir e vier dirèctaments entar excellent lòc de caça dera estacion.

– Plan ben.

XVIII

A maugrat qu'era vida interiora de Vronsky ère shurlada pera sua passion, era sua vida exteriora non auie cambiat e s'esguitlaue ath mès córrer pes camins acostumadi des relacions mondanes, des interessi sociaus, deth regiment.

Es ahèrs deth regiment ocupauen un lòc important ena vida de Vronsky, mès que pera estima qu'eth l'auie ath còs, pera estima qu'en còs l'auie ada eth. Non solet l'estimauen, senon que lo respectauen e èren capinauti d'eth, èren capinauti de qué aqueth òme immensaments ric, educat e intelligent, damb es camins dubèrti entàs capitades, aunors e pompes de tota sòrta, menspredèsse tot aquerò, e que de toti es interèssi dera sua vida non i auesse lòc en sòn còr qu'entàs restacadi as sòns camarades e ath sòn regiment.

Vronsky ère conscient dera opinion que l'auien es sòns companhs e, a despart de qué li shautèsse aquera vida, se consideraue obligat a tier-les ena opinion que l'auien.

Plan per açò, non parlaue deth sòn amor damb degun des sòns companhs, non deishant anar ne ua soleta paraula ne tansevolhe enes moments de mès alègra embriaguesa (encara que, plan que òc, lèu jamès s'embriagaue enquiath punt de pèrder eth domeni d'eth madeish). Per aquerò podie, donc, barrar era boca a quinsevolh des sòns camarades que sagèsse hèr-li era mendre allusion ad aqueres relacions.

Totun, eth sòn amor qu'ère coneishut en tota era ciutat. Mès o mens, toti sospechauen quauquarren des sues relacions damb era Karenina. Era majoritat des joeni l'envejauen precisaments per açò que hège mès perilhós eth sòn amor: eth naut cargue de Karenin que hège encara mès escandaloses es sues relacions.

Era majoritat des senhores joenes qu'auien enveja d'Anna e n'èren hartes d'enténer qualificar-la d'irreprochabla, se sentien satisfètes e solet demorauen era sancion dera opinion publica entà deishar quèir sus era tot eth pes deth sòn mensprètz. Premanien ja es sarpats de hanga que lançarien sus Anna quan eth moment siguesse avient. Totun, era majoritat dera gent madura e de posicion nauta ère maucontenta der escandal que se premanie.

Era mair de Vronsky, en saber-se'n des relacions deth sòn hilh, se sentec, ara prumeria, contenta, donques que, sivans es sues idies, arren podie completar mielhor era formacion d'un joen coma un amor damb ua dauna deth gran mon. De un aute costat, verificaue, non sense plaser, qu'aquera Karenina, que tant l'auie shautat, que l'auie parlat tant deth sòn hilh, ère a tot darrèr coma totes es hemnes beròies e aunorades, sivans les consideraue era princesa Vronskaya.

Mès darrèraments s'auie informat qu'eth sòn hilh auie refusat un naut cargue per çò de contunhar en regiment e poder veir ara Karenina, e se'n sabèc de qué i auie personatges plan illustri qu'èren maucontents dera negatiua de Vronsky.

Aquerò li blaimèc era pensada autant qu'es informes qu'auec de qué aqueres relacions non èren brilhantes e agradiues, ar estil deth gran mon e sivans era les aprovaue, senon ua passion cossen Werther, ua passion hòla, sivans li condauen, e que lo podie amiar entàs majores imprudéncies.

Non auie vist a Vronsky dès era inesperada partida de Moscòu e l'envièc ath sòn hilh màger entà dider-li que venguesse a tier-li ua visita.

Tanpòc eth frair màger ère content. Que non s'en hège dera sòrta d'amor de sa frair, gran o non, damb passion o sense era, cast o viciós (eth madeish, damb hilhs e tot, entretenguie a ua dançaira e plan per açò guardaue eth cas damb indulgéncia, mès òc que campaue qu'es relacions de sa frair desengustauen ad aqueri que non se les pòt desengustar, aguest ère eth motiu de qué non aprovèsse era sua conducta).

Ath delà deth servici e deth gran mon, Vronsky se tenguie a ua auta causa: es shivaus, qu'èren era sua passion.

Aqueth an s'auien organizat corses d'obstacles entà oficiaus e Vronsky s'inscriuec entre es participants, e dempús d'açò crompèc ua ègua anglesa de pura sang. Ère fòrça encamardat, mès aquerò non l'empachaue apassionar-se pes pròplèu corses.

Es dues passions non se destorbauen era ua damb era auta. Ath contrari: que li convenien ocupacions e divertiments independents deth sòn amor entà qué lo padeguèssen e hessen repausar d'aqueres impressions que l'agitauen en excès.

XIX

Eth dia des corses en Krasnoie Selo, Vronsky entrèc en minjador deth regiment mès d'ora que de costum, pr'amor de minjar-se un bistèc.

Non li calie tracassar guaire de non aumentar eth pes, pr'amor que pesaue precisaments es quate *puds* e miei requeridi. Màs totun açò, evitaue minjar boniqueries e haries entà non engrassir-se.

Seigut, damb er unifòrme descordat qu'ath sòn dejós se vedie eth justet blanc, damb es braci sus era taula demorant eth bistèc encomanat, guardaue ua novèla francesa qu'auie botat, dubèrta, dauant dera sièta damb eth solet in de non auer de parlar damb es oficiaus qu'entrauen e gessien. Vronsky reflexionaue.

Pensaue qu'Anna l'auie prometut ua entrevista entà aué, dempús dera corsa. Non l'auie vist dempús tres dies e, coma qu'eth sòn marit venguie de tornar der estrangèr, eth non sabie s'era entrevista serie possible o non, e non se l'acodie se com poirie saber-se'n.

Qu'auie vist a Anna eth darrèr viatge ena casa d'ostiuatge des Karenin, mès ara auie besonh d'anar-i e meditaue era manèra de hè'c.

“Plan; posqui díder que Betsy me mane preguntar a Anna se vierà ena corsa o non. Òc, plan que i posqui anar”, decidic lheuant eth cap deth libre.

E era sua imaginacion li pintèc tan viuaments era felicitat d'aquera entrevista qu'eth sòn ròstre ludec d'alegria.

- Mana a díder ena casa qu'aganchen de seguit era veitura damb tres shivaus, ordenèc ath mosso que li mestraue eth bistèc ena cauda plata d'argent.

E apressant-se era plata, comencèc a minjar.

Ena sala de bilhard deth costat s'entenien patacs de bastons de bilhard, charrades e arridalhes. Pera pòrta entrèren dus oficiaus: era un, un gojat joen, de mina doça e malautissa, nauèth gessut deth Còs de Cabdets, e er aute un oficiau veteran, gròs, damb un braçalet en canèth, damb es uelhs petiti, lèu invisibles, en sòn ròstre plen.

En veder-les, Vronsky arroncilhèc es celhes e, hènt veir que non les auie vist, hec que liegie, tant que s'avalaue eth bistèc.

- T'arrefortilhes entath trabalh?, didec er oficiau gròs en sèir-se ath sòn costat.
- Ja ac ves, responec Vronsky, seriós, netejant-se es pòts e sense guardar-lo.

- Non cranhes engrassir-te?, persutèc aqueth, en tot virar era sua cagira de cap ar oficiau joen.
- Com?, preguntèc Vronsky damb ua cèrta irritacion, hènt ua potèla, que damb era hec a veir era dobla hilera des sòns dents sarradi.
- Se non cranhes engrassir-te?
- Mosso! Jerez!, ordenèc Vronsky ath vailet sense contestar.

E en tot botar eth libre en aute costat dera sièta, contunhèc liegent.

Er oficiau gròs cuelhec era carta des vins e se dirigic ath joen.

- Alista tu madeish çò que mos cau béuer, didec, balhant-li era carta e guardant-lo.
- Dilhèu vin deth Rin..., indiquèc er oficiau joen, campant damb timiditat a Vronsky e sajant d'apraiar-se era embrionària mostacha.

En veir que Vronsky non lo guardaue, er oficiau joen se lheuèc.

- Anem ena sala de bilhard, didec.

Er oficiau veteran se lheuèc, aubedint-lo, e ambdus se filèren de cap ara pòrta.

En aqueth moment entrèc ena cramba eth capitan de cavalaria Yachvin, òme naut e de bon pòrt. S'apropèc a Vronsky e saludèc damb mensprètz, damb un simple gèst, as auti dus oficiaus.

- Que ja les auem aciu!, cridèc, descargant-li ena espatla un fòrt còp dera sua manòta.

Vronsky, irritat, virèc eth cap. Mès de seguit eth sòn ròstre recuperèc era sua acostumada expression doça, tranquilla e fèrma.

- Que hès ben de minjar, Alocha, didec eth capitan damb era sua sonora votz de baritòn. Minja, minja e pren ues copes.
- T'avertisqui que non n'è talents.
- Es inseparables!, sorrisclèc Yachvin, hènt burla des dus oficiaus, qu'en aqueth moment entrauen ena auta sala.

E se seiguec ath ras de Vronsky, crotzant en angle agut es sues cames, emboishades en pantalons de montar fòrça estrets, e que resultauen massa longues entara nautada des cagires.

- Se per qué non vengueres en teatre Krasninsky? Que non estèc mau era Numerotova. A on ères?
- Me passè fòrça temps en çò des Tversky.
- A!

Yachvin, jogaire e libertin, de qui non se podie díder que siguesse un òme sense principis, pr'amor que professaue principis francaments immoraus, ère eth mielhor amic que Vronsky auie en regiment.

Vronsky l'apreciaue peth sòn extraordinari vigor fisic, que mostraue generauments beuent coma ua bota, pasant nets sense dormir e tient-se inalterable a maugrat de tot. Mès tanben l'estimaue Vronsky pera sua fòrça morau, que demostraue damb eth sòn tracte damb es caps e camarades, que les inspiraue respècte e temor. Demostraue tanben aquera energia en jòc, qu'en eth talhaue per milèrs e milèrs, en tot jogar tostemps, a maugrat des enòrmes quantitats de vin begudes, damb tanta adreitia e domeni de se, que passaue per èster eth mielhor jogaire deth Club Anglés. En fin, Vronsky estimaue e volie a Yachvin pr'amor que sabie qu'aguest corresponie ath sòn aprèci e afeccion, non peth sòn nòm o riqueses, senon per eth madeish.

De toti es coneishudi, ère Yachvin eth solet que Vronsky aurie desirat parlar deth sòn amor. Encara que Yachvin menspredaue toti es sentiments, Vronsky endonviaue que solet eth serie capable de compréner eth sòn sentiment en çò que valie, ei a díder, comprenent qu'er amor non ei ua badinada ne un divertiment, senon quauquarren seriós e important.

Vronsky, encara que jamès li parlèsse deth sòn amor, se'n sabie de qué Yachvin ère ath pas de tot e de qué auie eth concèpte que li calie auer. E n'auie pro damb lieger-lo enes uelhs deth sòn amic.

- A!, sorrisclèc Yachvin quan Vronsky li didesse qu'auie estat en çò des Tversky.

Luderen es sòns uelhs neri, se cuelhec er extrèm quèrre dera sua mostacha e se lo metec ena boca, sivans eth mau costum qu'auie.

- E tu, se qué heres agèr? Guanhères?, preguntèc Vronsky.
- Ueit mil. Mès damb tres mil non i posqui compdar. Que non me les pagaràn.
- Alavetz ei parièr que pèrdes apostant per jo, didec Vronsky, arrint, pr'amor que se'n sabie qu'eth sòn amic auie apostat ua fòrta soma a favor sòn en aqueres corses.
- Non perderè. Eth solet enemic tòn, de vertat, qu'ei Majotin.

E era convèrsa passèc entàs corses, solet tèma que podie interessar a Vronsky aqueri dies.

- Plan, que ja è acabat, didec aguest.

E, en tot lheuar-se, s'endralhèc entara pòrta.

Yachvin se lheuèc tanben, estirant es sues longues cames e era sua ampla esquia.

- Encara ei lèu entà dinar; mès que me shautarie béuer. Pòs-te, ara vengui. Ep!, vingue eth vin!, cridèc damb votz sonora que hège tremolar es veires, votz famosa

peth tarrabastòri que balhaue es ordes. Mès non, que non voi!, cridèc un aute còp. S'entornes en çò de tòn que vengui damb tu.

E gesseren amassa.

XX

Vronsky ocupaue en campament ua *isba* finesa, plan neta e dividida en dus departaments. En campament, Petrizky s'estaue tanben damb eth. Quan Yachvin e Vronsky entrèren, Petrizky dormie encara.

- Lhèua-te; que ja as dormit pro, didec Yachvin en tot passar en aute costat deth tenhat e bassacar pes espatles ar esperluat Petrizky, que dormie damb eth cap calat en coishin.

Petrizky s'incorporèc de ressabuda sus es jolhs e campèc ath sòn entorn.

- Qu'a estat aciu ta frair, li didec a Vronsky, me desvelhèc. Ath diable damb eth! A dit que tornarie.

E atirant un aute còp era flaçada entada eth, emparèc eth cap en coishin.

- Dèisha-me en patz, Yachvin, li didec ad aguest, que persutaue a tirar dera flaçada. Dèisha-me..., se virèc d'esponera e dauric es uelhs. E se non, que vau mès que digues aquerò: qué me calerie béuer ara? Qu'è era boca coma èsca...
- Çò de mielhor serà béuer vodka, contestèc Yachvin damb era sua votz de baish. Tereschenko, hè a vier vodka e cornishons saladi entath senhor!, cridèc ar ordenança.
- Cres que çò de mielhor serà eth vodka?, preguntèc Petrizky, hènt potèles. Beues tu? Se beuem es dus, d'acòrd. E tu, Vronsky, beues?, acabèc Petrizky en tot lheuar-se e estropar-se enquiath pièch damb era flaçada a règues.

Gessec pera pòrta deth tenhat, quilhèc es braci e cantèc en francés:

Auie en Tule un rei...

- Beueràs, Vronsky?, persutèc.
- Dèisha-me en patz, repliquèc Vronsky, en tot botar-se er unifòrme que l'aufrie er ordenança.
- A on vas?, demanèc Yachvin. Aquiu qu'as era troika, higec en veir apressar-se eth coche.
- Entàs bòrdes. Ath delà, me cau veir abantes a Briansky entà parlar-li des shivaus, didec Vronsky.

Vronsky, plan, auie prometut visitar a Briansky, que s'estaue a dètz *verstas* de Sant Petersburg, entà hèr-li a vier es sòs des shivaus. Que volie profitar eth temps entà tier-li de passa aquera visita.

Mès es sòns companhs compreneren de seguit que non anaue solet aquiu.

Petrizky, tant que seguie cantant, guinhèc eth uelh e possèc es pòts, coma se didesse: “Que ja mo'n sabem de se qui ei eth Bransky que te cau visitar”

- Saja de non tornar tard, didec solet Yachvin.

E, en tot cambiar de convèrsa, preguntèc hènt eth nhau e referint-se ath shivau de braç dera troika qu'eth l'auie venut:

- E qué?, se com va eth mèn bai?
- Demora, didec Petrizky, en veir que Vronsky gessie ja. Ta frair a deishat aciu ua carta entà tu e ua nòta. Mès, a on son?

Vronsky se posèc.

- A on son?
- Plan, a on son? Aguesta qu'ei precisaments era qüestion, didec damb solemnitat Petrizky, en tot passar eth dit guinhaire peth dessús deth nas.
- Tè, respon! Qu'ei ua estupiditat çò que hès, didec, arrint, Vronsky
- Non è alugat eth huec damb era. Que deuen èster en bèth lòc.
- Dèisha-te de messorgues. A on ei era carta?
- De vertat que non m'en sabi. O dilhèu ac aurè soniat? Demora, demora...Per qué t'embèsties? S'auesses begut, coma jo delànet, quate botelhes (quate per persona), auries desbrembat tanben a on ère era carta e t'estaries ara descansant... Demora; vau a rebrembar-me'n ara madeish.

Petrizky passèc darrèr eth tenhat e se calèc en lhet.

- Vès? Jo qu'èra atau quan entrèc ta frair...Òc, òc, òc... Aciu que l'as!

E la treiguec de dejós eth matalàs, qu'ère a on se l'auie sauvat.

Vronsky cuelhec era carta e era nòta de sa frair.

Qu'ère çò que se demoraue. Sa mair l'escriuie en tot repotergar-lo per non vier a veder-la. Era nòta de sa frair didie qu'auie besonh de parlar-li.

Vronsky se'n sabie de qué ambues causes èren restacades a çò de madeish.

“Qué an a veir eri damb tot aquerò?”, se preguntaue.

Cachèc es cartes e les sauvèc entre dus botons der unifòrme entà lieger-les mès doç peth camin.

Ena entrada dera sua casa se trapèc a dus oficiaus, un d'eri pertanhie ath sòn regiment.

- A on vas?, li demanèren.

- Que me cau vier entà Peterhof.
- A arribat eth shivau de Tsarkoie Selo?
- Òc, mès non l'è vist.
- Diden qu'eth “Gladiator” de Majotin coishege.
- Non ei vertat. Mès sabi pas se com vatz a sautar damb era hanga que i a!, didec er aute oficiau.
- Aciu que son es mèns sauvadors, didec Petrizky en veir as oficiaus.

Er ordenança ère ath sòn dauant hènt-se a vier eth vodka e es cornishons saladi.

- Yachvin me mane que beua entà refrescar-me, higec. Quines nets que mos balhèretz!, didec un des oficiaus. Non me deishèretz clucar eth uelh en tota era net.
- Se te'n sabèsses com acabèrem!, didie Petrizky. Volkov pugèc en losat e didie qu'ère trist. E jo didí alavetz: “Musica! Era Marcha funèbra!”. E Volkov s'esclipsèc en losat ath son dera marcha funèbra...
- Beu prumèr vodka e dempús aigua de Seltz damb fòrça citron, didec Yachvin que s'estaue dauant de Petrziky tau qu'ua mair qu'obligue ath sòn hilh a préner ua medecina. Dempús que poiràs ja prener-te ua botelha de champanha. Mès solet ua, è?
- Aquerò qu'ei tot! Demora, Vronsky, vam a béuer.
- Non. Adishatz, senhors. Aué que non deui.
- Cranhes guanhar pes? Alavetz beueram solets. Hè-me a vier aigua de Seltz e citron, didec Petrizky ar ordenança.
- Vronsky!, didec un d'eri ath joen quan gessie.
- Què te cau?
- Qu'auries de copar-te eth peu. Pese massa. Mès que mès eth dera calvícia.

Reauments Vronsky se demoraue calvet abantes d'ora. Eth arric alègraments, mostrant es sues dents sarrades, e, en tot caperar-se era calvicia damb era casqueta, gessec e se seiguec en coche.

- Entara bòrda!, ordenèc.

E treiguec es cartes entà lieger-les, mès cambièc de pensada pr'amor de non distrèir-se abantes de veir eth shivau.

“Les liegerè dempús”, pensèc.

XXI

Era bòrda provisionau qu'auien amiat era sua ègua eth dia anterior ère ua bastissa de husta ath costat madeish der ipodròm.

Vronsky encara non l'auie vist. Pendent es darrèri dies non la treiguie a passejar eth madeish, senon eth sòn entraïnador, atau qu'ignoraue er estat que se trapaue era cavaladura.

Tanlèu baishèc deth coche, eth palafrenièr, qu'auie arreconeishut eth coche de luenh estant, cridèc ar entraïnador.

Aguest pistèc. Qu'ère un anglés sec, que cauçaue bòtes nautes e vestie giqueta cuerta, damb ua guinsa de peu ena maishèra. Caminaue damb er anament un shinhau bastrús des jockeys, plan desseparadi es codes, e gessec ath sòn encontre en tot balançar-se.

- Com te va "Fru-Fru"?, preguntèc Vronsky en anglés.
- *All rigth, sir*, responec er anglés damb votz guturau e prigonda. Que serà mielhor que non passetz a veder-la, higec, en tot trèir-se eth chapèu. Que l'è botat era bocada e s'està nerviosa. Qu'ei mielhor non shordar-la.
- Que i vau, i vau. Voi veder-la.
- Anem, donc, didec er anglés lèu sense daurir era boca.

E, botjant es codes, entrèc ena bòrda damb anament desgahonat.

Entrèren en un petit pati que precedie er estable. Eth mosso de servici, òme de bona estatura, vestit damb ua ròba de cramba neta e possant un escampilh, les seguic.

Ena bòrda i auie cinc shivaus enes sòns corresponenti lòcs. Vronsky se'n sabie que tanben ère aquiu eth sòn competidor mès temible, "Gladiator", eth shivau ròi de Majotin.

Mès qu'ath sòn pròpi shivau, a Vronsky l'interessaue examinar a "Gladiator", que jamès auie vist enquia alavetz. Mès era etiqueta vidanta entre es afeccionadi a shivaus enebie non solet veir es deth contrari, senon ne tansevolhe preguntar per eri.

Tant qu'auançaue peth correder, eth mosso dauric era pòrta deth dusau departament ara quèrra e Vronsky vedec un enòrme shivau ròi, de pautes blanques.

Sabie qu'aqueth ère "Gladiator", mès Vronsky virèc eth cap damb eth sentiment d'un òme educat que vire eth cap entà non liéger era carta dubèrta d'un tresau, a maugrat qu'eth sòn contengut l'intrigue.

Dempús s'apressèc entath departament de "Fru-Fru".

- Aquiu qu'ei eth shivau de Mah...Mak...Non artenhi a prononciar aguest nòm, didec er anglés, hènt veir damb eth sòn pòdo de lorda ungla eth departament de “Gladiator”.
- De Majotin? Òc; ei eth mèn competidor mès temible, afirmèc Vronsky.
- Se vos lo montèssetz, jo qu'apostaria per vos, didec er anglés.
- “Fru-Fru” ei mès nerviosa e “Gladiator” mès fòrt, repliquèc Vronsky, corresponent damb un arridolet ad aquera vantada que se hège ara sua adretia de cavalièr.
- Enes carrères d'obstacles qu'ei qüestion de saber montar ben e de *pluck*, didec er anglés. E damb aguesta paraula volie significar gausaria e valentia. Vronsky non solet pensaue que n'auie pro, senon qu'ère convençut de qué arrés en mon podie auer mès *pluck* qu'eth.
- Pensatz qu'ei de besonh mès sudor?
- Non n'ei de besonh. Mès, non parletz tan naut, se vos platz, contestèc er anglés. Eth shivau s'agite, higec en tot senhalar damb era man eth departament barrat que se trapauen ath sòn dauant e que d'eth gessie un bronit de bates pataquejant era pala.

Dauric era pòrta e Vronsky entrèc en estable, leugèraments illuminat a trauèrs d'ua hiestreta. En estable, estornejant es pautes sus era palha frèsca, s'estaue era ègua, baia escura, damb eth fren botat.

Un còp acostumat ara mieja lum der estable, Vronsky podec apreciar un viatge mès, d'un còp de uelh, es caracteristiques deth sòn animau preferit.

“Fru-Fru” auie ua miejana nautada e, çampar, non li mancauen defèctes. Es sòns auassi qu'èren massa brusqui e, encara que de torax gessent, qu'ère estret de pièch. Auie era gropa un shinhau en.honsada e enes pautes deth dauant, e mès enes deth darrèr, se notaue ua evidenta grossieretat. Es muscles des pautes non èren fòrti e, ath delà, eth vrente resultaue plan ample, çò qu'ère estonant en tot considerar era dièta e tanben es primes anques der animau. Es uassi des pautes non semblauen, jos es garrons, mès amples qu'un dit se se les guardaue de cara, mès resultauen fòrça solides se s'examinauen de costat.

Era cavala, en sòn ensems, exceptat se se la guardaue de flanc, resultaue sarrada des costats e alongada entà baish. Mès que tenguie en maximum grad ua qualitat que hège desbrembar es sòns defèctes: era “sang”, coma diden es anglesi. Entre eth hilat des sòns nèrvis, es sòns proeminents muscles, en tot diboishar-se a trauèrs dera pèth fina, flexibla e leugèra coma eth satin, semblauen tan fòrti coma es uassi. Eth cap, prim, de uelhs gessents, alègres e ludents, s'agranie entara boca, amuishant enes fòsses nausaus eth teleret ric en sang.

Tota era sua figura, e sustot era sua tèsta, auie ua expression categorica, energica e doça ath còp. Qu'ère un d'aqueri animaus que semble que se non parlen ei solet pr'amor qu'era estructura dera sua boca non ac permet.

Aumens a Vronsky li semblèc qu'era ègua comprenie totes es impressions qu'eth experimentaue en tot guardar-la.

En entrar Vronsky, er animau alendèc prigondaments e torçant es sòns uelhs enquia qu'ès orbites li rogiren de sang, guardèc as qu'entrauen per aute costat en tot hèr secodides en fren e botjar rapidaments es pautes.

- Guardatz se guaire n'ei de nerviosa!, didec er anglés.
- Pòst-te, estimada, pòst-te...!, gasulhèc Vronsky, en tot apressar-se ara cavala e parlar-li.

Coma mès s'apropaue Vronsky, mès s'inquietaue er animau. A tot darrèr, quan eth siguec ath sòn costat, “Fru-Fru” se solatgèc e es sòns muscles tremolèren jos era pèth doça e fina.

Vronsky amorassèc eth sòn còth robust, apraièc ua guinsa de crins que li queiguie entar aute costat e apressèc eth ròstre enes nasi der animau, fini e redgi coma es ales d'ua arrata-cauda.

Era cavala hec ua brusenta aspiracion, deishèc anar er aire pes nasi tremolosi, baishèc ua aurelha e estenec entà Vronsky eth morre nere e fòrt, tau que se volesse cuélher era manja deth sòn patron. Mès, en rebrembar-se'n qu'amiaue era bocada, comencèc a cambiar era posicion des sues fines pautes.

- Pòst-te, estimada, pòst-te, didec eth, en tot amorassar-li era gropa.

E gessec der estable satisfèt per trobar ar animau en tan bona disposicion.

Era excitacion dera ègua s'auie comunicat a Vronsky, que sentie qu'era sang li borie en còr e que, madeish qu'er animau, lo possaue un desir de botjar-se, de nhacar. Qu'ère ua sensacion que li costaue temor e alegria ath còp.

- Fidi en vos, li didec ar anglés. Tàs sies e mieja, en lòc acordat.
- Tot se passarà ben, repliquèc er anglés. Entà on anatz ara, *mylord*?, preguntèc, de pic, e balhant a Vronsky un tractament non tengut lèu jamès per eth enquia alavetz.

Vronsky, estonat, lheuèc eth cap e guardèc, coma acostumaue, non as uelhs, senon ath front der anglés, estonat dera gausardaria dera sua pregunta.

Mès, en compréner qu'er entraïnador en parlar-li atau lo consideraue non coma eth sòn senhor, senon coma a un cavalièr, responec:

- Vau a tier-li ua visita a Bransky e en ua ora serè en casa.

“Aué que non hèn que preguntarme toti çò de madeish”, pensèc rogint-se, çò que l'arribaue en pògues escadences.

Er anglés lo campèc atentiuaments e, tau que s'endonvièsse entà a on anaue, higec:

- Qu'ei fòrça important èster tranquil abantes dera corsa. Non vos embestiètz ne desengustètz per arren.
- *All right*, didec Vronsky arrint.

E, sautant en coche, ordenèc ath menaire que l'amièsse entà Peterhorf.

A penes auien caminat uns passi, es bromes que dès eth maitin auien menaçat de descargar se resolveren en un batarràs.

“Mau”, pensèc Vronsky, baishant era capòta deth coche. “Se ja sense aquerò auie hanga, ara eth camp que serà un vertadèr hangàs”.

Seigut solet en coche cubèrt, treiguec era carta de sa mair e era nòta deth sòn frair e les liegec.

Tostemps madeish! Toti, autanplan sa mair e eth sòn frair, trapauen de besonh calar-se enes ahèrs deth sòn còr. Aquera intromission li desvelhaue era ira, qu'ère un sentiment que experimentaue pògui viatges.

“Qué an a veir damb aquerò? Per qué considèren toti coma un déuer preocupar-se de jo? Solide pr'amor que se n'encueden de qué se tracte de quauquarren incomprensible entada eri. Guaire m'aclapen es sòn conselhs! Se siguessen relacions vidantes e triviaus, coma es de costum ena societat, me deisharien tranquil; mès se'n saben qu'aquerò ei diferent, que non se tracte d'ua badinada e qu'estimi ad aguesta hemna mès qu'ara mia vida. E, coma que non comprenen tau sentiment, s'embèstien. Se passe çò que se passe, nosati mos auem creat era nòsta sòrt e non mos planhem d'era”, pensaue, en tot referir-se damb aqueth “nosati” a Anna e ada eth madeish. “E es auti s'encabòrnien a ensenhar-mos a víuer. Que non n'an era mès pichona idia de se qué ei era felicitat; ignòren que dehòra d'aguest amor non existís fortuna ne malur, pr'amor que non existís ne tansevolhe era vida”, acabèc Vronsky.

S'anujaue pera intromission des auti, a maugrat que, ath hons, arreconeishie qu'auien rason. Sentie qu'eth sòn amor per Anna non ère huec de palha, que s'esbugassarie coma s'esbugassen es relacions mondanes, sense deishar ena vida d'ambdús d'autes tralhes que rebrembes agradius o desagradius.

Arreconeishie çò de terrible dera situacion d'ambdús, era dificultat d'amagar eth sòn amor, de mentir e enganhar ath respècte, en trapar-se es dus ara vista de toti; òc, de mentir e d'enganhar, e d'èster susvelhant, pensant tostemp enes auti, quan era passion que les junhie ère tan aclapanta que les hège desbrembar-se'n de tot çò que non siguesse eth sòn amor.

Rebrembaue damb claretat era freqüéncia que les calie hè'c en tot forçar atau era sua natura, e rebrembèc, mès que mès, damb claretat especiau era vergonha qu'experimentaue Anna en veder-se obligada a simular.

Dès qu'auie relacions damb Anna sentie soent un estranh sentiment de repulsion que lo dominaue totafèt. Repulsion entà Alexei Alexandrovic, entà eth madeish, enta toti. L'aurie tardat poder precisar aqueth sentiment, mès lo refusaue tostemp luenh d'eth.

Estornegèc era tèsta e contunhèc pensant:

“Abantes era qu'ère malerosa, mès se sentie capinauta e tranquilla. Ara, ça que la, non pòt auer orgulh ne tranquillitat, encara qu'ac hèsque veir. Que mos cau acabar damb aquerò”, resolvec.

Per prumèr viatge, donc, experimentaue eth besonh d'acabar damb aquera farsa, e coma mès lèu mielhor.

“Qu'ei de besonh abandonà'c tot e amagar-mos es dus en bèth lòc, solets damb eth nòste amor”, se didec.

XXII

Eth botarràs siguec de cuerta durada, e quan Vronsky arribaue ena sua destinacion a galaup deth shivau de braç, que pressaue a córrer as shivaus lateraus sense besonh d'ahiscar-les, eth solei ludie de nauèth e es losats des cases ostiuenques e es annadidi telhs des jardins que costejauen eth carrèr principau amuishauen ua claretat umida, e era aigua regolejaue des arrames e s'esguitlaue pes losats damb alègre rumor.

Vronsky non pensaue ja qu'eth batarràs podesse en.hangar era pista, senon que s'alegraue pensant que, gràcies ara ploja, traparie en casa a Anna.

Sabie qu'eth sòn marit, nauèth vengut d'ua cura d'aigües en estrangèr, non ère ena casa d'ostiu.

En tot demorar trapar-la soleta,Vronsky, tau que hège tostemp entà atirar mens era atencion, deishèc eth coche abantes d'arribar en petit pònt, auancèc a pè e, en sòrta d'entrar pera pòrta principau que daue tath carrèr, entrèc pera deth pati.

- A arribat eth senhor?, preguntèc ath jardinèr.
- Non, senhor. Era senhora, òc qu'ei ena casa. Mès entratz pera pòrta principau! Aquiu que i a vailets e vos poiràn daurir, didec er òme.
- Non, passarè peth jardin.

E, segur ja de qué Anna ère soleta, e volent susprener-la, donques que non l'auie anonciat era sua visita entà aué e non deuie demorar veder-lo abantes des corses, se filèc, lheuant era espada e caminant de punta peth sable dera corsèra entornejada de flors, de cap ara terrassa que daue tath jardin.

Que s'auie desbrembat tot çò que pensaue pendent eth camin sus es dificultats e es desengusti dera sua situacion. Solet sabie que venguie a veder-la, e non damb era imaginacion, senon viua, tau qu'ère.

Ja pujaue, caushigant tostemp damb cautèla, entà non hèr bronit, es lisi gradons dera escala, quan de pic se'n brembèc de çò que tostemp desbrembaue, çò que hège mès penibles es sues ralacions damb era: eth hilh d'Anna, tostemp damb era sua guardada interrogatiua que tan desagradiua li resultaue.

Eth mainatge shordaue es sues cites mès qu'arrés. Quan ère damb eri, ne Anna ne Vronsky gosauen díder arren que non se podesse repetir dauant de d'auti, ne tenguien allusions qu'eth mainatge non podesse compréner.

Non ac auien acordat atau: era causa que venguec per era madeisha.

Ena sua preséncia parlauen solet tau que se siguessen simples coneishudi. Mès, a maugrat des sues precaucions, Vronsky susprenie soent tachada en eth ua guardada atentiua e estranha, e verificaue cèrta timiditat, cèrta inegalitat (ara un afècte excessiu, ara indiferéncia) en tracte que li balhaue eth mainatge. Se diderie qu'eth mainatge endonviaue qu'entre aqueth òme e sa mair i auie ua relacion prigonda, incomprensibla entada eth.

En realitat, eth mainatge non comprenie aqueres relacions e s'esdegaue a concretar es sentiments que li deuie inspirar Vronsky. Era sua sensibilitat mainadenca li permetie notar claraments que sa pair, era sua institutritz, era preceptritz, toti fin finau, non apreciauen a Vronsky, senon que lo guardauen damb repugnància e temor, encara que non didessen arren sus eth, tant que sa mair lo tractaue tostemp coma ath sòn mielhor amic.

“Se qué vò díder aquerò? Qui ei? Me lo cau estimar? Non lo compreni e deu èster eth mèn tòrt; que deui èster un mainatge dolent o pèc”, pensaue eth petit. E aguesta ère era causa dera sua expression interrogatiua e un shinhau marrida e dera timiditat e era inegalitat de tracte que tant anujauen a Vronsky.

Veir aqueth mainatge desvelhaue en eth aqueth sentiment de repulsion sense motiu qu'experimentaue enes darrèri tempsi.

Plan que òc, era preséncia deth mainatge inspiraue en Vronsky es sentiments d'un navegant que verifique, damb era bossòla, que seguís ua rota confonuda, sense mejans entà poder-la redreçar, en tot senter-se cada còp mès horaviat e conscient de qué eth cambi de direccion equival ara sua pèrta.

Aqueth mainatge damb era sua ingenua guardada representaue ena vida era bossòla que les mercaue a Anna e ada eth eth grad d'esgariament que se'n sabien qu'estauen, a maugrat que remissen arreconeishè'c.

Sergi non se trapaue ena casa. Auie gessut de passejada, en tot arrapar-lo era ploja ath miei deth camp. Anna auie manat un vailet e ua gojata entà cercar-lo e ara s'estaue soleta, seiguda ena terrassa, en tot demorar-lo.

Vestie un vestit blanc damb amples brodaries e, en èster en un cant dera terrassa, darrèr es flors, non vedie a Vronsky. Jocant eth cap d'escuri retortilhs, tenguie ua asagadora entre es sues polides mans anerades qu'eth coneishie pro ben.

Era beresa dera sua cara, dera sua gòrja, des sues mans, de tota era sua figura, estonaue tostemp a Vronsky coma quauquarren nau.

Se posèc, guardant-la extasiat. Mès a penes auancèc un pas era presentic era sua proximitat, deishèc anar era asagadora e virèc entada eth eth sòn ròstre alugat.

– Que vos cau? Vos trapatz mau?, preguntèc eth, en francés, en tot apressar-se.

Qu'aurie volut precipitar-se entada era, mès en pensar que i podie auer quauqu'un que les vedesse, guardèc prumèr entàs veiraus deth balcon e se rogic, coma tostemp que li calie guardar ath sòn entorn.

- Non: que sò ben, repliquèc era, en tot lheuar-se e sarrar era man que l'aufrie Vronsky. Mès non vos demoraua.
- Diu mèn, quines mans tan heredes!, exclamèc eth.
- Que m'as espaurit, didec Anna. Sò soleta, demorant a Sergi, que gessec de passejada. Vieràn per aguest costat.

A maugrat des sòns esfòrci entà tier-se tranquilla, es sòns pòts tremolauen.

- Desencusatz-me que venguessa. Non me siguec possible passar un dia mès sense veder-vos, didec Vronsky, tostemp en francés, entà evitar er ceremoniós "vostè" e eth comprometent "tu" der idioma rus.
- Desencusar-te de qué? Sò fòrça contenta.
- O vos trapatz mau o ètz trista, contunhèc Vronsky, sense deishar era sua man e inclinant-se entà Anna. En qué pensàuetz?
- Tostemp en çò de madeish, repliquèc era, arrint.

Qu'ère vertat. En quinsevolh moment que l'ac demanèssen podie respòner sense mancar ara vertat: que pensi en un, ena sua felicitat e en sòn malastre.

Ara madeish, en arribar Vronsky, Anna pensaue precisaments en com ère possible qu'a Betsy, per exemple (pr'amor que se'n sabie des sues relacions damb Tuchskovic), li resultèsse tot tant de bon hèr, mentre qu'ada era l'ère tan penible.

E aué aguest pensament la tormentaue particularaments per diuèrses rasons.

Preguntèc a Vronsky sus es corses e eth, en veder-la nerviosa, pr'amor de distrèir-la, li condèc tot çò restacat ara preparacion deth concurs ipic.

"L'ac digui o non?", pensaue era, en tot campar es uelhs tranquils e amorassaires de Vronsky. "Se sent tant erós, tant ocupat damb aquerò des corses, que non ac comprenerie en tot eth sòn sens, non comprenerie eth significat que barre aguest hèt entà nosati..."

- Encara non m'auetz dit se qué pensàuetz quan entrè. Didetz-m'ac, se vos platz, supliquèc Vronsky, interrompent era sua convèrsa.

Anna non responec. Inclinant leugèraments era sua tèsta, li tachaue, damb eth cap clin, era guardada des sòns ludents uelhs apolididi de longues cilhes.

Era sua man jogaue damb ua huelha e tremolaue. Vronsky se n'encuedèc e en sòn ròstre s'exprimic aquera somission, aquera aubediéncia cèga que tant esmoiguie a Anna.

- Veigui que vos passe quauquarren. Com vau a èster tranquil en tot saber-me'n que patitz ua pena que non partegi? Didetz-m'ac, per Diu, persutèc.

"Non li perdonaria se non comprenesse tota era importància de... Que vau mès que cara. Entà qué temptar-lo?", pensaue Anna en tot guardar-lo.

E era sua man e era huelha tremolauen cada còp mès.

- Se vos platz, per Diu, persutèc eth.
- Vos ac digui?
- Òc, òc, òc.
- Que sò prenhs, gasulhèc Anna doçaments, en votz baisha.

Era man, que jogaue damb era huelha, tremolèc encara mès, mès era non lo deishaue de uelh entà veir se com recebie era notícia.

Vronsky s'esblancossic; volec díder quauquarren, mès s'interrompec, deishèc era man d'Anna e joquèc eth cap.

"Òc, a comprenut tota era importància d'aguest ahèr", pensèc Anna damb gratitud.

E li sarrèc era man.

Mès s'enganhaue credent qu'eth auie comprenut tota era importància d'aquera naua, autant qu'era la comprenie.

Plan que òc, Vronsky, en entener-la, experimentèc dètz còps mès fòrt que de costum era sensacion d'estranha repugnància que solie tier plan soent.

Ça que la, comprenec qu'era crisi qu'eth desiraue auie arribat, qu'ère impossible amagar mès es hèts ath marit e que de bèra manèra s'auie d'acabar ara fòrça damb aqueth estat de causes.

Ath delà, era emocion d'Anna se la hec a vier eth, lèu fisicaments. Li hec ua guardada amorassadoira e sometuda, punèc era sua man, se lheuèc e comencèc a passejar pera terrassa en silenci.

- Òc, didec ara fin, en tot apropar-se ada era. Ne vos ne jo qu'auem considerat es nòstes relacions coma ua badinada. E ara era nòsta sòrt qu'ei decidida. Mos cau acabar, didec, guardant ath sòn entorn, aguesta mentida que viuem.
- Acabar, Alexei? E com?, preguntèc Anna, damb votz tremolosa, miralhat eth ròstre damb un fèble arridolet.
- Abandonant ath tòn marit e junhent es nòstes vides.
- Que ja ne son ara, responec era, damb votz lèu imperceptibla.
- Mès non deth tot.

- E se qué podem hèr, Alexei? Ditz-m'ac, repliquèc Anna, hènt un arridolet damb tristesa en pensar ena delicada situacion que se trapauen. Com gésser de tot aquerò? Dilhèu non sò era esposa deth mèn marit?
- Que i a ua gessuda entà tot. Mos cau decidir, didec Vronsky. Quinsevolh causa serà mielhor que víuer d'aguesta sòrta. Jo veigui perfèctaments se guaire patisses per tot: peth mon, peth tòn hilh, peth tòn marit...
- Peth mèn marit, non, didec Anna damb un arridolet ingenú. Non lo coneishi, non pensi en eth, non existís entà jo.
- Que non ei vertat. Te coneishi. Patisses per eth.
- Ath delà, eth que non se'n sap d'arren, didec Anna.

E de ressabuda sentec qu'es sues caròles, eth front, eth còth, se rogien.

Lèrmes de vergonha acodiren entàs sòns uelhs.

- Non parlem d'eth, concludic.

XXIII

Diuèrsi còps auie sajat Vronsky, encara que non tan decididaments coma ara, de parlar damb Anna sus era sua situacion. E cada viatge trapaue era madeisha superficialitat e era madeisha leugeresa de pensament qu'ara mostraue era en contestar ara proposicion que li hège.

Se diderie que i auie quauquarren qu'Anna non volie o non podie esclarir damb era madeisha, coma se cada viatge que començaue a parlar sus aquerò era vertadèra Anna se tornaue coma entelerida e venguesse a èster ua auta hemna, estranha entada eth, ua hemna que non estimaue, que cranhie e refusaue.

Mès Vronsky, aué, ère decidit, passèsse çò que passèsse, a didè'c tot.

- Se'n sàpie o non eth sòn marit, didec damb eth sòn ton de costum, fèrm e seren, a nosati que mos ei parièr. Mès non podem contunhar atau, mès que mès ara.
- E qué voletz que hescam?, preguntèc era, damb eth sòn abituau arridolet ironic.

Qu'auie cranhut que Vronsky s'agarrèsse ara leugèra era sua confidéncia e ara se sentie desengustada damb era madeisha, en veir qu'eth dedusie deth hèt eth besonh absolut d'ua solucion energica.

- Que vos cau cohessar tot ath vòste marit e abandonar-lo.
- Plan: imaginatz que l'ac cohèssi, didec Anna. Sabetz çò que se passarie? Vos ac posqui díder d'ença ara madeish, e ua lum marrida ludec enes sòns uelhs, tan doci moments abantes. “Atau qu'estimatz ad aguest òme e mantietz damb eth relacions illicites? (e en imitar ath sòn espós soslinhèc era paraula “illicites”, tau qu'aurie hèt Alexei Alexandrovic). Que ja vos avertí des conseqüéncies en sens religiós, familhar e sociau... Vos non auetz seguit es mèns conselhs. Mès jo non posqui desaunorar eth mèn nòm...” Anna ère a mand de híger: “ne eth deth mèn hilh”, mès non volec implicar ath mainatge ena sua burla, e higec: “desaunorar eth mèn nòm”, e quauquarren d'aguesta sòrta. Encara seguic: En resumit, damb eth sòn estil d'estadista e es sues paraules precises e clares, me diderà que non me pòt deishar partir e que cuelherà es mesures que siguen de besonh entà evitar er escandal. E harà, serena e escrupulosaments, çò que digue. Non ei un òme, senon ua maquina. E ua maquina pervèrsa quan s'embèstie, higec en tot rebrembar a Alexei Alexandrovic damb toti es detalhs dera sua figura, damb era sua forma de parlar, acusant-lo de tot çò de mau que podie trapar en eth, sense perdonar-li arren per aquera terribla baishesa que d'era n'ère colpabla dauant deth sòn marit.

- Anna, didec Vronsky, damb votz doça e persuasiva, en tot sajar de padegar-la, totun açò mos cau díder-l'ac e dempús actuar sivans çò qu'eth decidisque.
- E auram de húger?
- Per qué non? Non veigui cap possibilitat de contunhar atau, e non solet per jo, senon pr'amor que veigui se guaire patitz vos.
- Plan: húger...e vier a èster era vòsta aimanta, didec Anna damb dolenteria.
- Anna!, sorrisclèc eth, damb un trende repotec.
- Òc, contunhèc era: èster era vòsta aimanta e perdè'c tot.

Qu'auie volut díder "pèrder ath mèn hilh", mès que non li siguec possible prononciar aquera paraula.

Vronsky non podie compréner qu'Anna, natura energica e aunorada, podesse tier aquera situacion de faussetats e non volesse gésser d'era. Non sospechaue qu'era causa principau s'estaue en aquera paraula "hilh", qu'Anna non gausaue prononciar ara.

Quan Anna pensaue en sòn hilh e enes futures relacions que li calerie tier damb eth se se desseparaue deth sòn espós, s'estrementie per çò qu'auie hèt e alavetz non podie reflexionar; hemna a tot darrèr, non cercaue que persuadir-se de qué tot demorarie madeish qu'en passat e de desbrembar era terribla inconeguda de çò que serie deth sòn hilh.

- Te demani, te supliqui, didec Anna ara suspresa, en un desparièr ton de votz, sincèr e doç, e agarrant-li es mans, que non me tornes a parlar d'aquerò.
- Mès, Anna...
- Bric mès! Dèisha-me hèr a jo. Que coneishi tota era baishesa e tot er orror dera mia situacion. Mès que non ei tant aisit d'apraiar coma t'imagines! Dèisha-me e aubedis-me. Non me parles mès d'aquerò. M'ac prometes? Non, non: promete-m'ac!
- Te prometi çò que volgues, mès non me posqui demorar tranquil, mès que mès, dempús de çò que m'as dit. Que non posqui èster tranquil quan tu non n'ès.
- Jo?, repliquèc era. Ei vertat qu'a viatges patisqui. Mès aquerò se passarà se non tornes a parlar-me de...Solet parlant d'aquerò que ja me tormentes...
- Non compreni...didec Vronsky.
- Donques jo òc que compreni (interrompec Anna) que t'ei penible mentir, pr'amor qu'ès de condicion aunorabla, e te planhi. A viatges pensi qu'as maumetut era tua vida per jo.
- Madeish me pensaua jo de tu en aguest moment, didec Vronsky. Com ac as podut sacrificar tot per jo? Non poirè jamès perdonar-me per auer-te hèt malerosa.

- Malerosa jo?, didec Anna, en tot apropar-se ada eth e guardar-lo damb un arridolet plen d'amor e de felicitat. Que sò coma un ahaimat que l'an balhat minjar! Poirà dilhèu sénter hered, amiar eth vestit esbocinat e experimentar vergonha, mès non ei malerós. Jo malerosa? Non, en aquerò qu'è trapat precisaments era mia felicitat.

Entenec en aqueth moment era votz deth sòn hilh que s'apressaue e, hènt ua lucada qu'artenhec tota era terrassa, se lheuèc ara prèssa.

Es sòns uelhs luderen damb un arrai plan coneishut per eth, e, damb un rapid movement, quilhèc es sues mans caperades d'anèths, cuelhec eth cap de Vronsky, lo guardèc longaments e, apressant eth sòn ròstre, damb es pòts arridolents e dubèrti, lo punèc ena boca e en ambdús uelhs e dempús se hec enlà.

Que volec anar-se'n dera terrassa, mès Vronsky la retenguec.

- Enquia quan?, gasulhèc, contemplant-la, capvirat.
- Enquia aguesta net tara ua, contestèc Anna.

E, alendant prigondaments, s'endralhèc ath mès córrer, de cap a trapar ath sòn hilh.

Era ploja auie susprenut a Sergi en Park gran e li calec demorar, damb era institutriz, refugiat en pavilhon principau.

- A lèu, didec Anna a Vronsky. En pòqui moments me calerà gésser entà vier enes corses. Betsy vierà a trapar-me.

Vronsky consultèc eth sòn relòtge e gessec a tot córrer.

XXIV

Quan Vronsky auie campat eth sòn relòtge ena terrassa des Karenin ère tant alterat e tant aclapat enes sòns pensaments qu'auie vist es agulhes, mès que non se n'encuedèc dera ora qu'ère.

Gessec en carrèr e, tient compde de non enlordir-se damb era hanga deth solèr, se filèc de cap ath sòn coche.

Eth rebrembe d'Anna aumplie enquia tau punt era sua imaginacion que non se'n sabie dera ora ne de s'auie o non temps de veir a Briansky. Coma se passe soent, non li restaue qu'un sens instintiu de çò que li calie hèr, sense qu'era reflexion s'i calèsse bric.

S'apressèc ath menaire, que dormie ena ombra ja oblica d'un espès telh, campèc era broma de mosquits que volatejauen sus es shivaus caperadi de sudor e, dempús d'auer desvelhat ath menaire, sautèc en tamborèu e li manèc que se dirigisse entara casa de Briansky.

Sonque en auer recorrut ues sètz *verstas* se remetec, guardèc eth relòtge, vedec qu'èren es cinc e mieja e se n'encuedèc qu'anaue en retard.

Que i auie premanides entà aqueth dia diuèrses corses: es des equipes de Sa Majestat, es de dus *verstas* entàs oficiaus, ua auta de quate *verstas* e ara fin era corsa qu'auie de participar.

Encara podie vier a temps entara corsa, mès s'anaue a veir a Briansky plan de mau hèr arribarie ara ora e, plan que òc, dempús que tota era Cort siguesse ja en ipodròm. Qu'ère quauquarren desconvenent. Mès l'auie balhat era paraula a Briansky e resolvec contunhar, manant ath menaire que non auesse pietat des shivaus.

Arribèc en çò de Briansky, s'estèc cinc menutes e hec repè a tot galaup.

Era rapida carrèra lo padeguéc. Çò que i auie de penible enes sues relacions damb Anna, çò de dobtós que demorèc er ahèr dempús dera sua convèrsa, tot que li marchèc dera memòria e ara pensaue damb plaser ena corsa, que i arribarie ara ora sens dobte; e, de quan en quan, era felicitat dera entrevista qu'auie de tier damb Anna aquera net passaue pera sua imaginacion com ua lum esbleugissenta.

Eth baticòr dera pròcha carrèra s'apoderaue d'eth cada viatge mès a mida que s'anaue calant en sòn ambient, deishant ath darrèr es coches d'aqueri que, dès Sant Petersburg e dès es cases d'ostiuatge, s'endralhauen de cap ar ipodròm.

Ena sua casa non i auie arrés: toti qu'èren enes corses. Eth vailet lo demoraue ena pòrta.

Tant que se cambiaue de ròba, eth vailet l'anoncièc qu'era dusau corsa auie ja començat, qu'auien demanat per eth fòrça senhors e qu'eth mosso dera bòrda auie ja vengut dus còps a cercar-lo.

Un viatge vestit sense pressar-se, pr'amor que jamès s'esdegaue ne perdie era sua serenitat, Vronsky manèc ath menaire que l'amièsse entàs bòrdes.

D'aquiu estant, se vedie eth mar de coches, de caminaires, de soldats qu'entornejauen er ipodròm e es tribunes plies de gent. Que deuie celebrar-se ja era dusau corsa, pr'amor qu'en moment qu'eth entraue ena bòrda s'entenec trinhonar ua campana.

En tot apropar-se en estable, vedec a "Gladiator", eth shivau ròi de pautes blanques deth sòn oponent Majotin, qu'amiauen entar ipodròm caperat damb ua flassada de color iranja e blu marin. Es sues aurelhes, gràcies ar ornament blu qu'amiaue ath dessús, semblauen immenses.

- E Kord?, preguntèc ath palafrenèr.
- Ena bòrda, serant eth shivau.

Er estable ère dubèrt e "Fru-Fru" serada. Qu'èren a mand de hèr-la a gésser.

- Arribi en retard?
- *All right, all right*!, didec er anglés. Tot se passe ben.

Vronsky guardèc un còp mès es elegantes linhes dera sua estimada cavala, qu'eth sòn còs tremolaue de cap a pès, e gessec dera bòrda, en tot tardar-se de hèr enlà era vista der animau.

Arribèc enes tribunes en moment oportun entà non atirar era atencion sus eth.

Era corsa de dus *verstas* venguie d'acabar e ara es uelhs de toti èren botadi en un cavalièr dera Garda, seguit d'un ussar dera escota imperiau qu'en aqueth moment, en.hiscant as sòns shivaus ara valenta, artenhie era mèta.

Deth miei dera pista estant, e dès er exterior, era multitud se precipitaue entara mèta. Un grop d'oficiaus e soldats exprimie damb sonores aclamacions era sua alegria peth trionf deth sòn oficiau e camarada.

Vronsky se calèc en grop, sense tirar era atencion, lèu ath còp que sonaue era campana qu'anonciaue era fin dera corsa.

Eth cavalièr dera Garda, naut, caperat de hanga, qu'auie arribat prumèr, s'acomodèc damb tot eth sòn pes ena sera e comencèc a hloishar era bocada deth sòn polin gris, qu'alendaue brusentaments, tot cubèrt de sudor.

Eth shivau, botjant es pautes damb esfòrç, frenèc era rapida marcha deth sòn còs enòrme. Eth cavalièr dera Garda campèc ath sòn entorn coma se se desvelhèsse d'ua malajadilha e arric damb esfòrç. Un grop d'amics e de desconeishudi l'entornegèren.

Vronsky evitaue de bon voler es grops de persones distinguides que se botjauen doçaments parlant dauant des tribunes. Aubirèc ara Karenina e a Betsy, atau qu'ara esposa de sa frair. Mès que non se i apressèc pr'amor de qué non l'entretenguessen. Mès en cada pas se trapaue damb coneishudi que lo parauen, pr'amor de condar-li es detalhs des corses e preguntar-li era causa de qué arribèsse tan tard.

Es correires sigueren cridadi ena tribuna entà recéber es premis e toti se filèren de cap aquiu.

Eth frair màger de Vronsky, Aleksandre, coronèl der exèrcit, un òme mès a lèu baishet, mès plan ben format, coma eth madeish Alexei, e mès beròi, damb eth nas e es caròles alugades e eth ròstre d'alcoolic, se l'apressèc.

- Receberes era mia nòta?, didec. Non podí trapar-te.

A maugrat dera vida de libertinatge e, mès que mès, d'embriaguesa qu'amiaue, e que l'auie hèt famós, Aleksandre Vronsky qu'ère un perfècte cortesan.

Ara, en parlar damb sa frair d'aqueth ahèr desagradiu, se'n sabie de qué auie fòrça uelhs tachadi en eri e, per tant, amuishaue un aspècte arridolent, tau que se didesse badinades damb sa frair sus causes sense importància.

- Que la recebí e non compreni de qué te preocupes tu, responec Alexei.
- Me preocupi de qué ara madeish m'agen avertit de qué non ères aciu e de qué deluns te vedessen en Peterhof.
- Que i a ahèrs que solet les cau èster tractadi pes persones interessades en eri, e er ahèr que te referisses ei d'aguesta sòrta.
- Òc; mès en aguest cas non s'a de contunhar en servici, non...
- Te demani que non i cales es còrnes en aquerò e arren mès.

Eth ròstre d'Alexei Vronsky s'esblancossit e era sua gessuda maishèra comencèc a tremolar, çò que non l'arribaue soent. Òme de còr, s'embestiaue en pògues ocasions; mès quan s'anujaue e li començaue a tremolar era maishèra, qu'ère perilhós.

Aleksander Vronsky, que se'n sabie, arric damb gadalesa.

- Çò de mès important ère que te volia hèr a vier era carta de mama. Contesta-la e non te preocupes d'arren abantes dera corsa. *Bonne chance*!, higec, arrint.

E se hec enlà.

De seguit ua naua salutacion amistosa arturèc a Vronsky

- Ja non coneishes as amics? Bon dia, *mon cher*, didec Esteva Arkadievic, qu'entre er esplendor petersburgués ludie non mens qu'en Moscòu damb era sua mina alugada e es sus pursères lustrades e ben suenhades. Qu'arribè ager e m'encantarà assistir ath vòste trionf. Quan mos podem veir?
- Podem dinar deman amassa, repliquèc Vronsky, e sarrant-li eth braç peth dessús dera manja der abric, tant que se desencusaue, s'endralhèc de cap ar ipodròm, a on venguien ja es shivaus entara grana corsa d'obstacles.

Es shivaus, cansadi e sudorosi, qu'auien corrut ja, s'entornauen entàs bòrdes amiadi pes sòns palafrenèrs, e un darrèr er aute anauen campant es qu'anauen a córrer ara. Qu'èren shivaus anglesi ena sua majoritat, emboishadi damb es sues flassades que les retirauen a enòrmes e estranh auderòths. Era estirada e bèra "Fru-Fru" ère ara dreta e, coma en estable, pataquejaue sense pòsa eth solèr damb es sues longues e elegantes pautes.

Pas guaire luenh d'era treiguien era sua flassada a "Gladiator". Es fòrtes, beròies e armonioses formes deth shivau, era sua magnifica gropa e es sòns braqui rèms atirèren sense voler era atencion de Vronsky.

Qu'anèc a apressar-se ath sòn shivau, mès un viatge mès l'entretenguec un coneishut

- Per aquiu qu'ei Karenin en tot cercar ara sua hemna, didec eth coneishut. Era qu'ei ath miei dera tribuna. L'auetz vist?
- Non, non l'è vist, responec Vronsky.

E sense virar-se, ne tansevolhe, entara tribuna que li didien qu'ère Karenina, se dirigic entath sòn shivau.

A penes auec temps Vronsky de guardar era sera, que sus era li calie balhar quauques indicacions, quan cridèren as correires ara tribuna pr'amor d'autrejar-les es numèros e instruccions sus era corsa.

Dètz-e-sèt oficiaus, damb mina seriosa e concentradi e quauqui uns fòrça esblancossidi, s'amassèren jos era tribuna e receberen es numèros.

A Vronsky li corresponec eth sèt.

Sonèc era orde:

- A shivau!

En encuedar-se'n que, entre es auti correires, eth ère eth centre que tachauen toti es vistons, Vronsky s'apressèc ath sòn shivau, en tot senter-se un shinhau aclapat, a maugrat dera sua serenitat de costum.

En aunor ara solemnitat dera corsa, Kord s'auie jargat eth sòn vestit de gala: levita nera cordada enquia naut, cothèr dur, fòrça midonat, que tenguie es sues caròles entà naut, chapèu nere e bòtes de montar.

Tranquil e damb aire d'importància, coma tostemp, ère ath dauant deth sòn shivau, que tenguie pes retnes. “Fru-Fru” seguie tremolant tau que s'auesse fèbre. Eth sòn uelh plen de huec guardaue d'arrèuelh a Vronsky, que s'apropaue.

Vronsky calèc eth dit peth dejós dera cingla e era ègua torcèc eth uelh encara mès e baishèc ua aurelha.

Er anglès hec ua potèla damb es pòts, en tot voler hèr veir un arridolet dauant dera idia de qué se podesse dobtar dera sua adreitia en art de serar.

- Montatz; atau non estaratz tant agitat.

Vronsky se virèc entà darrèr, pr'amor de veir per darrèr viatge as oponents, donques que se'n sabie que ja non les poirie veir pendent tota era corsa.

Dus d'eri qu'èren ja en lòc dera gessuda. Galzin, amic de Vronsky e un des antagonistes perilhosi, virauen ath torn deth sòn polin bai, que non se deishaue montar.

Un petit ussar dera Garda, damb estretes garramaches de montar, sajaue, plan acorbaishat sus era gropa deth shivau, d'imitar as anglesi. Eth prince Kuzovlev cavalgaue, fòrça palle, era sua ègua de pura sang, dera èguassada de Grabovsky, qu'un anglés amiaue pera brida.

Vronsky e toti es sòns amics coneishien a Kuzovlev era sua “feblesa nerviosa” e eth terrible amor propi que lo caracterizaue.

Sabien que Kuzovlev auie pòur de tot: pòur autanplan de montar un shivau militar vidant. Mès ara, precisaments pr'amor que i auie perilh, donques qu'un se podie trincar eth cap e pr'amor qu'en cada obstacle i auie mètges, infermières e un forgon damb ua crotz pintada, qu'auie decidit córrer.

Es guardades des dus se trapèren, e Vronsky li guinhèc un uelh amistosaments e damb aire d'aprovacion.

Mès en realitat que non vedie qu'un òme, eth sòn oponent mès terrible: Majotin sus “Gladiator”.

Non t'esdegues, li didec Kord a Vronsky, ne te'n brembes de tu madeish. Non tengues era ègua dauant des obstacles, non la fòrces; dèisha-la obrar coma volgue.

- Plan plan, didec Vronsky, agarrant es retnes.
- S'ei possible, bota-te ath cap de tot des correires, mès se non ac artenhes, non pèrdes era esperança enquiath darrèr moment, encara que te demores fòrça arreculat.

Abantes de qué eth shivau se voludèsse, Vronsky, damb un movement leugèr e vigorós, metec eth pè en ciselat estriu d'acèr e assolidèc, damb leugeresa, eth sòn còs fòrt ena carrinclanta sera de cuèr.

Eth sòn pè dret cerquèc er estriu damb un movement maquinau e acomodèc es dobles brides entre es dits.

Kord desseparèc es mans.

Coma trantalhant sus eth pè que damb eth li calie caushigar abantes, “Fru-Fru” estirèc eth long còth, en tot deishar tibades es retnes e se botgèc coma sus ressòrts, breçant ath cavalièr sus era sua esquia flexibla.

Kord les contunhaue pressant eth pas. Eth shivau, nerviós, coma se volesse desconcertar ath cavalièr, tirassaue es retnes, ja d'un costat ja der aute, e Vronsky sajaue en vaganaut de padegar-lo damb era man e damb paraules.

S'apropauen ja en arriuet protegit per ua barralha a on ère eth lòc de gessuda.

Fòrça des cavalièrs anauen dauant, fòrça d'auti darrèr. De ressabuda, Vronsky sentec darrèr sòn, ena hanga deth camin, eth caushigar d'un shivau, e Majotin l'auancèc sus eth sòn pautes-blanques “Gladiator” de granes aurelhes.

Majotin arric amuishant es sues granes dents, mès Vronsky lo guardèc damb seriositat. En generau, que non sentie cap aprèci per eth. Mès ara l'irritaue, ath delà, eth hèt de considerar-lo eth mès perilhós des participants e que l'auesse auaçat.

En.hisquèc a “Fru-Fru”, que lheuèc era pauta quèrra entà trotar e hec dus gimbets. Dempús, furiosa contra aqueres brides fòrtaments tibades, trotèc damb bassacades que hègen trantalhar ena sera ath cavalièr.

Kord arroncilhèc es celhes e se metec a córrer a granes calhamardades entà aganchar a Vronsky.

XXV

Qu'èren en totau dètz-e-sèt es oficiaus qu'intervenguien ena corsa d'obstacles, que se celebraue sus ua enòrma ellipsa de quate *verstas* de longada.

En aquera elipsa i auie nau obstacles: un arriuet, ua barralha de dues *arquines* de nautada dauant dera tribuna, ua trencada seca, ua auta damb aigua, un ticolet de fòrta penent e un obstacle de doble saut, que consistie en ua barralha caperada d'arrames seques qu'ath sòn darrèr i auie ua trencada, invisible entath shivau, que li calie sautar, barralha e trencada d'un còp, damb eth pereilh d'aucir-se. Aqueth qu'ère er obstacle mès perilhós.

I auie dues trencades mès, ua damb aigua e ua auta sense era. Era mèta qu'ère ena tribuna.

Era corsa non començaue ena elipsa, senon a uns cent *sajens* d'era, en un costat. Ja en aqueth trajècte se trapaue eth prumèr obstacle: ua barralha seguida d'un arriuet qu'es cavalièrs podien, sivans volessen o non, sautar o trauessar pera aigua.

Per tres viatges s'arringlerèren es cavalièrs, mès tostemp s'auançaue quauque shivau e les calie tornar a començar.

Eth jutge de partença, coronèl Sestrin, començaue ja a emmaliciar-se.

A tot darrèr, en quatau assag, hec eth senhau e es shivaus gesseren enventidi.

Es uelhs de toti, toti es alongavistes, se tachauen en petit grop de cavalièrs mentre s'arringlerauen.

- Que ja an dat era gessuda! Ja corren!, s'entenec cridar pertot, dempús eth silenci que precedic eth senhau de partida. E es grops d'espectators e es pedons isoladi comencèren a córrer d'un en aute lòc entà veir mielhor era corsa.

Dès eth començament, eth grop de cavalièrs se dispersèc. De dus en dus, de tres en tres o individuauments, s'apressant en arriuet.

Entàs simples espectators, toti es shivaus corrien ath còp, mès es expèrts apreciauen diferéncies de segondes qu'auien grana importància entada eri.

“Fru-Fru”, nerviosa e massa excitada, s'arreculèc en prumèr moment e quauqui shivaus partiren abantes qu'era. Mès quan encara non auien arribat en arriuet, Vronsky, dominant er animau, que tirassaue tostemp des brides, auancèc aisidaments a tres des cavalièrs.

“Gladiator”, montat per Majoti, l'auie en auantatge. Eth ròi shivau trotaue, aisida e ritmicaments, dauant eth pròpi Vronsky.

E, dauant de toti, era magnifica cavala “Diana” amiaue sus era sua esquia a Kuzozlev, mès mòrt que viu.

Ara prumeria, Vronsky non auie eth domeni sus eth shivau ne sus eth madeish; enquia que venguec en prumèr obstacle, er arriuet, non podec dirigir es movements der animau.

“Gladiator” e “Diana” arribauen amassa en obstacle. Lèu en madeish instant se quilhèren, sautèren sus er arriuet e passèren sense esfòrç en aute costat.

Madeish, “Fru-Fru” sautèc ath sòn darrèr. Vronsky a penes se sentec lheuat en aire, vedec còp sec, lèu dejós es pautes dera sua cavaladura, a Kozozlev, que sajaue de des.hèir-se de “Diana”, estirada en aute costat der arriuet.

Kuzozlev auie deishat es retnes dempús de sautar e eth shivau queiguec capenjós damb eth.

Es detalhs dera queiguda non les sabec Vronsky enquia mès tard. Ara solet vedie eth perilh de qué “Fru-Fru” calesse es bates sus eth cap o ua pauta de “Diana”.

Mès “Fru-Fru”, coma ua gata quan què, hec, tant que sautaue, un esfòrç de pautes e gropa e, deishant a “Diana” en un costat, seguic entà dauant.

“Ò, era mia estimada ègua!”, pensèc Vronsky.

Après eth saut der arriuet, Vronsky dominaue ja complètaments er animau. Se prepausaue sautar er obstacle principau darrèr de Majotin, e, ena distància a vier, liura d'obstacles, d'ua longada de dus cents *sajens*, sajar d'auançar-lo.

Era barralha mès grana s'estaue dauant dera tribuna deth Tsar.

Er Emperaire, tota era Cort, granes masses de public, les contemplauen. Eth e Majotin auançauen ath galaup. Majotin li trège un còs de distància quan arribauen ath “diable”, coma cridauen ad aquera barralha.

Vronsky sentie es uelhs deth public tachadi en eth de toti es costats estant, mès que non vedie arren, exceptat es aurelhes e eth còth deth sòn shivau, exceptat era tèrra que corrie ath sòn encontre, exceptat era gropa ròia e es pautes blanques de “Gladiator”, tostemp ara madeisha distància d'eth.

“Gladiator” se lheuec en aire, agitèc era sua braca coa e despareishec dera vista de Vronsky sense auer heregat er obstacle.

– Òsca!, s'entenec cridar.

En madeish instant, es taules dera barralha passèren duant es uelhs de Vronsky. Sense ua soleta bassacada, eth shivau se quilhèc dejós eth cavalièr, es taules despareisheren e solet sentec darrèr sòn eth bronit d'un leugèr còp.

“Fru-Fru”, inquieta per veir a “Gladiator” dauant, auie sautat massa d'ora, estramuncant ena barralha damb ua des bates deth darrèr.

Mès era sua corsa non s'interrompec. Vronsky recebec en ròstre un shinhau de hanga, en tot verificar lèu ath còp que lo desseparaue de “Gladiator” era madeisha distància qu'abantes. Campaue un aute còp es sues anques ath sòn dauant, era sua coa braca e es sues pautes blanques que se botjauen rapidaments, mès sense aumentar era distància.

En moment que Vronsky pensaue qu'ère de besonh auançar a Majotin, “Fru-Fru, espontanèaments, endonviant eth sòn pensament, sense qu'eth l'ahisquèsse, accelerèc era sua carrèra en tot apressar-se a Majotin peth costat des còrdes, qu'ère eth mès avient. Mès Majotin corrie massa près des còrdes empachant-li passar. Mès a Vronsky eth solet recurs que li restaue ère auançar-lo peth costat deth dehòra, e sonque ac auie acabat de pensar, quan ja “Fru-Fru”, cambiant de pauta, començaue a auançar-se per aquiu precisaments.

Es costats de “Fru-Fru”, que ja començauen a caperar-se de sudor, èren ja ara nautada dera gropa deth sòn rivau.

Correren ua estona plan amassa era un der aute, mès en arribar en obstacle, Vronsky, entà passar mès apròp dera còrda, tenguec es brides e, en madeish tucolet, auancèc a Majotin.

En auançar-lo vedec eth ròstre deth sòn oponent tacat de hanga e li semblèc qu'arrie. Vronsky l'auie auançat, mès lo sentie enes sòns talons e entenie de contunh eth galaup sostengut e era respiracion tranquilla, sense cap senhau de cansament, des nasi de “Gladiator”.

Es dus pròplèus obstacles, ua trencada e ua barralha, se sauvèren aisidaments, mès Vronsky comencèc a sénter mès pròche eth galaup e er alend deth shivau rivau. Ahisquèc ara ègua e notèc damb alegria qu'aumentaue era velocitat de bon hèr. Eth bronit des bates de “Gladiator” tornèc a sonar ara distància d'abantes.

Vronsky ère ath cap dera corsa, tau que se proposaue e l'auie aconselhat Kord, e ara se sentie segur deth trionf. Era sua emocion, era sua alegria e era sua afeccion per “Fru-Fru” aumentauen en eth, damb aquera seguretat. Qu'aurie desirat campar ath sòn darrèr, mès non gausaue e sajaue de padegar-se e non ahiscar ara ègua entà que corresse mès, pr'amor de sauvar es sues fòrces intactes, coma s'en sabie que les sauvaue “Gladiator”.

Non restaue ja qu'un obstacle: eth mès de mau hèr. Se lo sauvaue abans qu'es auti, qu'arribarie prumèr ena mèta. Ère ja près d'eth. Vronsky e “Fru-Fru” l'aubirauen de luenh; e, ath còp, era sua ègua e eth exprimentèren un moment de trantalh.

Notèc era inseguretat dera sua cavaladura en un movement des sues aurelhes e lheuèc eth soriac. Mès comprenec de seguit qu'eth sòn temor non auie cap de fondament; era ègua que sabie se qué li calie hèr.

“Fru-Fru” auancèc eth pas e, damb precision, madeish qu'eth ac auie desirat, se quilhèc en aire damb gran impuls e s'autregèc ara fòrça dera inercia, que lo lancèc un bon tròç mès enlà dera trencada. Ath madeish pas, sense esfòrç, sense cambiar de pè, “Fru-Fru” contunhèc era corsa.

– Òsca, Vronsky!, entenec a cridar dès un grop.

Qu'èren es companhs deth sòn regiment qu'èren pròches ad aqueth obstacle, e entre es sues votzes Vronsky arreconeishec era de Yachvin, mès non lo vedec.

“Quin encantament d'animau”, pensaue Vronsky per “Fru-Fru”, tant que paraue era aurelha entà saber se qué passaue ath darrèr.

“Tanben a sautat”, se didec dempús, en sénter, près d'eth, eth galaup de “Gladiator”.

Restaue un obstacle: ua trencada amb aigua, d'ua amplada de dues *arquines*.

Vronsky non la guardaue. Pr'amor d'arribar prumèr damb fòrça auantatge sus es auti, comencèc a botjar es brides d'un biaish oblic ara marcha deth shivau, en tot hèr-li a lheuar e ajocar era tèsta.

Notaue que “Fru-Fru” auie es fòrces agotades: non solet ère caperat de sudor peth piech e peth còth, senon que enquia e tot en cap e enes fines aurelhes se li vedien tanben quauques rigoletes, e alendaue damb dificultat, de manèra entrebracada. Vronsky fidaue, ça que la, qu'entàs dus cents *sajens* que restauen li sobrarien encara energies.

Pera impression de senter-se mès pròche deth solèr e per ua particular doçor des movements de “Fru-Fru”, Vronsky se n'encuedèc de qué eth sòn shivau auie aumentat era velocitat. Volèc sus era trencada coma un audèth, lèu sense encuedar-se'n. Mès ath madeish temps eth cavalièr avertic damb terror que, en non auer-se esdegat a seguir er impuls der animau, eth, sense saber se per qué, auie hèt un movement en faus, un movement imperdonable, en tot deishar-se quèir damb violéncia ena sera.

Era sua situacion cambièc de ressabuda: comprenec que se passaue quauquarren òrre. Abantes d'encuedar-se'n dera velocitat, passèren ath sòn costat, coma un relampit, es pautes blanques deth shivau ròi, e Majotin, d'un saut, l'auancèc. Vronsky tocaue eth solèr damb un pè e eth sòn shivau s'inclinaue entad aqueth costat.

A penes auec temps de desliurar era sua cama, quan “Fru-Fru” queiguec de costat, alendant damb dificultat e hènt inutils esfòrci entà lheuar-se, quilhant eth fin còth caperat de sudor.

Ja en solèr estornegèc es pautes coma un audèth herit.

Eth bastrús movement deth cavalièr l'auie trincat er arrastèth dera esquia.

Vronsky non se'n sabec enquia fòrça temps dempús. Ara solet vedie a Majotin en tot aluenhar-se, tant qu'eth, esposcant ena tèrra lorda, s'estèc parat ath cant dera ègua

estirada en solèr, de costat, qu'alendaue avidaments**,** estirant eth cap entada eth e guardant-lo damb es sòns beròis uelhs.

Sense compréner encara çò que s'auie passat, Vronsky tirassaue es brides der animau.

“Fru-Fru” s'estornegèc de nauèth coma un peish dehòra dera aigua, en tot hèr tremolar era sera damb era avida respiracion que holaue es sòns costats. Dempús lheuèc es pautes deth dauant, mès que li manquèren fòrces entà quilhar es deth darrèr; trantalhèc e queiguec un aute còp de costat.

Damb eth ròstre transvestit pera ira, esblancossit, tremolant-li era maishèra inferiora, Vronsky balhèc un còp de pè ar animau en vrente e de nauèth tirassèc es retnes. Mès eth shivau non se botjaue. En.honsant era boca ena tèrra guardaue ath sòn patron damb uelhs eloquents.

- Ò!, gemeguèc Vronsky, botant-se es mans en cap. Ò! Qué è hèt?, cridèc. È perdut era corsa! E peth mèn tòrt, peth mèn vergonhós e imperdonable tòrt! E è perdut era mia ègua, era mia prauba e estimada “Fru-Fru”! Qué è hèt?

Era gent, eth mètge, eth sòn ajudant, es oficiaus deth regiment de Vronsky correren entada eth. Entath sòn malastre, se'n sabie san e en bona santat.

Eth shivau s'auie trincat er arrastèth dera esquia e decidiren méter fin ara sua vida. Vronsky non podec respóner as preguntes, non podec parlar damb arrés. Virèc era esquia a toti e, desbrembant-se d'arremassar era sua casqueta, qu'auie queigut en solèr, se n'anèc der ipodròm sense saber eth madeish entà a on anaue. Se sentie desesperat. Per prumèr còp ena sua vida ère victima d'un malastre, un malastre irreparable que solet eth n'auie eth tòrt.

Yachvin l'atrapèc, en tot hèr-li a vier era sua casqueta, e l'acompanhèc entà casa. Mieja ora mes tard, Vronsky s'auie remetut. Mès eth rebrembe d'aquera corsa s'estèc pendent fòrça temps ena sua memòria coma eth mès terrible e penible dera sua vida.

XXVI

Es relacions d'Alexei Alexandrovic damb era sua hemna èren, aparentaments, es madeishes d'abantes. Era soleta diferéncia s'estaue en qué eth ère ara mès ocupat que jamès.

Coma enes ans anteriors, en arribar era primauèra Karenin venguec en estrangèr entà ua cura d'aigües, pr'amor d'arrefortilhar era sua salut, agotada per excès de trabalh der iuèrn.

Tornèc en junhsèga, sivans acostumaue, e s'autregèc damb renauides energies ath sòn trabalh de costum. E tanben coma tostemp, era sua esposa venguec ena casa d'ostiuatge, tant qu'eth se demoraue en Sant Petersburg.

Dempús dera convèrsa tenguda en tornar dera cauhada en çò dera princesa Tverskaya, Karenin non parlèc des sues sospeches e gelosia; mès eth ton leugèraments burlesc de costum en eth e que damb eth semblaue imitar a quauqu'un, l'ère ara fòrça comòde entàs sues relacions damb era sua hemna. Se mostraue mès hered e semblaue que siguesse un shinhau maucontent per tòrt d'aquera prumèra convèrsa nueitiua qu'era non volec contunhar. En sòn tracte damb era a penes exteriorizaue un leugèr senhau de maucontentament.

“Non voleres explicar-te damb jo... Ben: pejor entà tu... Ara que seràs tu que me demane era explicacion e jo m'i remirè... Òc: pejor entà tu”.

Atau semblaue parlar damb eth madeish, tau qu'un òme que, esdegant-se en bades a escandir un huec, s'irritèsse contra era sua pròpia impoténcia e didesse: “Ara que te vas a usclar, en just puniment!”.

Karenin, òme intelligent e expèrt enes ahèrs oficiaus, non comprenie, totun, er error de tractar atau ara sua hemna. E non ac comprenie pr'amor qu'ère massa terrible, pr'amor qu'entada eth ère insuportable pressentir era realitat dera sua situacion actuau.

Auie, donc, barrat aqueth secret calaish dera sua amna qu'en eth sauvaue es sòns sentiments entara sua familha, ei a díder, entara sua hemna e eth sòn hilh.

Encara qu'ère un pair corau, dempús era fin deth darrèr iuèrn qu'ère plan hered damb eth sòn hilh, e lo tractaue dera madeisha manèra ironica qu'ara sua hemna.

– Ep, gojat!, solie díder entà dirigir-se ath petit.

Alexei Alexandrovic, en reflexionar, se didie que cap an auie auut autant de trabalh coma aqueth en sòn burèu, sense encuedar-se'n de qué eth madeish s'endonviaue eth

trabalh entà non daurir eth calaish que sauvaue es sentiments entara sua hemna e eth sòn hilh, autant mens naturaus coma mès temps les sauvaue embarradi en eth.

Se quauquarrés auesse gausat demanar-li çò que pensaue alavetz der anament dera sua esposa, eth seren e repausat Alexei Alexandrovic non aurie contestat arren, mès s'aurie emmaliciat damb qui l'auesse hèt semblabla pregunta.

Per aquerò era capinauta e seca expression dera sua cara quan l'interrogauen sus era salut dera sua hemna. Alexei Alexandrovic volie non pensar enes sentiments e en anament d'Anna, e ac artenhie, plan que òc.

Era casa d'ostiuatge des Karenin ère en Peterhof. Generauments, era comdessa Lidia Ivanovna passaue tanben er ostiu aquiu, vesia d'Anna e damb tracte seguit damb era.

Mès aguest an era comdessa non volec estar-se en Peterhof, non visitèc a Anna ne un solet viatge e hec a veir a Alexei Alexandrovic que consideraue inconvenenta era amistat d'Anna damb Betsy e Vronsky.

Alexei Alexandrovic l'interrompec sevèraments, en tot dider-li qu'Anna ère peth dessús de totes es sospeches, e d'alavetz ençà evitèc quinsevolh tracte damb Lidia Ivanovna.

S'encaborniaue en non veir, e per tant non ac vedie, que fòrça persones dera nauta societat guardauen damb ua cèrta prevencion ara sua hemna. Tanpòc non volie compréner ne comprenie se per qué Anna s'entestaue a vier a víuer en Tsarkoie Selo, a on s'estaue Betsy, près deth campament dera unitat de Vronsky.

S'enebie de pensà'c e non ac pensaue; mès ath laguens des sòns fondaments, a maugrat de qué non ac cohessèsse ne ac hesse a veir, sense deishar transvestir ne tansevolhe era mès leugèra sospecha, se'n sabie damb certitud qu'ère un marit enganhat e aquerò l'aumplie de malastre

Abantes, fòrça viatges, pendent es ueit ans dera sua vida de maridat, tant erosa, Alexei Alexandrovic, en tot campar as esposes infidèus e as marits enganhadi, s'auie dit:

“Com ei possible vier entad açò? Com pòden víuer sense esclarir tant orra situacion?”

Mès ara qu'eth malastre s'abatie sus eth, non solet non pensaue en esclarir cap situacion, senon que non volie encuedar-se'n d'era. E non volie precisaments pr'amor qu'era situacion ère orra en excès, en excès illogica.

Dès era sua tornada der estrangèr auie estat dus viatges ena casa d'ostiuatge. Un còp i dinèc e un aute i passèc era tarde damb es convidadi, mès en cap ocasion s'i demorèc pes nets, tau qu'ac hège enes ans anteriors.

Eth dia des corses, Karenin siguec fòrça ocupat. Peth maitin se premanic eth plan dera diada, en tot resòlver vier a veir ara sua hemna ena casa d'ostiuatge immediataments

dempús de dinar. D'aciu se filèc de cap es corses, que, pr'amor que i assistie tota era Cort, Karenin non i podie mancar.

Eth hèt de vier a veir ara sua esposa ère pr'amor qu'auie resolvut visitar-la un còp ara setmana entà sauvar es aparences. Ath delà, aqueth dia auie besonh d'autrejar ara sua hemna es sòs precisi entàs despenes dera quinzea, tau que solie hèr.

Damb eth sòn abituau domeni des sòns pensaments, un còp auec pensat en tot çò qu'ère de besonh entà Anna, enebic ara sua imaginacion vier mès entà, dauant per çò que tanhie ada era.

Karenin se passèc eth maitin plan ocupat. Eth dia anterior Lidia Ivanovna l'auie manat un huelheton d'un viatgèr celèbre pes sòns viatges ena China que s'estaue, alavetz, en Sant Petersburg.

Lidia Ivanovna acompanhaue er enviament damb ua carta que li demanaue que recebesse ath viatgèr, òme interessant e util en toti es sens.

Alexei Alexandrovic non auec temps entà liéger eth huelheton era tarde d'abantes e li calec acabar-la peth maitin.

Dempús comencèren a acodir sollicitants, li presentèren informes, i auec visites, destins, adius, assignacion de pensions, de sodades, correspondéncia... A tot darrèr, eth trabalh, aqueth “trabalh des dies de cada dia”, coma didie Alexei Alexandrovic, que l'ocupaue tant de temps.

Dempús vengueren es ahèrs personaus: recéber ath mètge e ar administrador.

Aguest non li treiguec guaire temps; non hec qu'autrejar-li es sòs de besonh e un infòrme sus er estat des sòns ahèrs, que non anauen pas guaire ara ora. Aguest an auien gessut fòrça e despenut, per tant, plan mès, de sòrta que i auie deficit.

Eth doctor, celèbre mètge dera capitau, amic de Karenin, l'ocupéc, ça que la, pro temps.

Alexei Alexandrovic que non lo demoraue, s'estèc estonat pera sua visita, e mès que mès pera manèra detalhada que li preguntèc pera sua salut. Dempús l'auscultèc, li hec quauqui copets en pièch e fin finau li paupèc eth hitge.

Aleksi Alexandrovic non s'en sabie que Lidia Ivanovna, en tot campar qu'era salut deth sòn amic non anaue coma calie aqueth an, l'auie demanat ath mètge que l'examinèsse suenhosaments.

- Hèzt-ac per jo, auie dit Lidia Ivanovna.
- Ac harè per Russia, Comdessa, repliquèc eth mètge.
- Qu'ei un òme impagable, concludic Lidia Ivanovna.

Eth mètge se demorèc preocupat per Karenin. Eth hitge ère plan dilatat, eth neuriment ère insufisent e era cura d'aigües non l'auie hèt cap d'efècte. Li prescriuec mès exercici fisic e mens esfòrç cerebrau. En especiau li didec qu'evitèsse quinsevolh desengust, çò qu'ère tant impossible entà Alexei Alexandrovic coma prescindir dera respiracion. A tot darrèr, eth mètge se n'anèc, deishant a Karenin era desagradiua impression de qué en sòn organisme auie quauquarren que non anaue e qu'ère impossible botar-i remèdi.

Eth mètge, en gésser, trapèc ar administrador de Karenin, Sludin, òme que toti coneishien. Qu'auien estat companhs d'universitat e, a maugrat que se vedien pògui viatges, s'estimauen er un ar aute e èren boni amics. Ad arrés, donc, mielhor qu'a Sludin li podie expausar eth doctor era sua pensada sus eth malaut.

- M'alègri de qué l'ajatz visitat, didec Sludin. Me pensi que non ei coma cau. Qué vos semble?
- Opini, repliquèc eth mètge, hènt un senhau peth dessús deth cap de Sludin ath sòn menaire entà que se hesse a vier eth coche, çò que seguís...

Agarrèc damb es sues mans blanques un des dits deth sòn gant de pèth e l'estirèc.

- Qu'ei tau qu'aguest gant. Se vos, sense estirar-lo, sajatz de trincar-lo, vos semblarà de mau hèr. Mès tirassatz çò que pogatz, cachatz damb eth dit e se trincarà. Karenin, damb eth sòn amor ath trabalh, era sua onorabilitat e eth sòn prètzhèt, qu'ei en tot tirassar ath maximum... E i a ua pression des auti e plan fòrta!, concludic eth doctor, arroncilhant es celhes, de manèra significatiua.
- Seratz vos enes corses?, higec tant que baishaue era escala entà dirigir-se tath sòn coche. Òc, òc, ja compreni qu'aquerò ocupe fòrça temps!, exclamèc coma responsa a quauquarren que li didec Sludin e non auie comprenut ben.

Darrèr eth doctor, que s'i estèc fòrça estona, coma didérem, arribèc eth viatgèr celèbre, e Alexei Alexandrovic, gràcies ath huelheton que venguie de liéger e ara sua erudicion ena matèria, susprenec ar visitaire damb era prigondor des sòns pensaments e era amplitud dera sua vision en aqueth ahèr.

Ath còp qu'ath viatgèr, l'anoncièren era visita deth mariscau dera noblesa d'ua província, vengut de Sant Petersburg pr'amor de parlar damb Karenin. Quan aguest auec partit, Karenin mandèc es ahèrs deth dia damb eth sòn secretari. Li calie, ath delà, hèr ua visita a ua excellenta personalitat entà un ahèr d'importància.

Damb pro d'esfòrci arribèc en casa tàs cinc, ora justa entà dinar. Mingèc damb eth sòn administrador e lo convidèc entà que l'acompanhèsse ena sua casa d'ostiuatge, entà vier dempús amassa enes corses de shivaus.

Alexei Alexandrovic, sense encuedar-se'n, sajaue ara qu'es visites ara sua hemna siguessen dauant de tresaus.

XXVII

Anna ère en pis de naut, dauant eth miralh, aganchant damb esplingues un darrèr laç deth sòn vestit damb era ajuda d'Anuchka, quan entenec carrinclar era grava ena entrada jos es arròdes d'un tamborèu.

"Entà qué sigue Betsy, qu'ei massa lèu", se pensèc.

En tot pistar pera hièstra, vedec eth coche, eth chapèu nere que se destacaue en eth e es aurelhes tan coneishudes d'Alexei Alexandrovic.

"Qué inoportun! Serà possible que vengue a hèr jadilha aciu?", pensèc Anna.

E li semblèc tant òrre çò que se podie seguir que, entà non reflexionar, s'esdeguèc a gésser ar encontre des nauèri vengudi damb eth ròstre radiant e alègre, en tot senter-se plia d'aqueth esperit d'enganha e simulacion que s'apoderaue d'era soent e jos era sua influéncia comencèc a parlar, sense saber era madeisha se qué diderie.

- T'arregraïsqui era atencion d'auer vengut, didec Anna, en tot balhar era man ath sòn espós e saludar ath sòn acompanhant, Sludin, er amic de confiança, damb un arridolet. Demori que t'estaràs a dormir, non?

Que didie çò prumèr que li bohaue eth sòn esperit de fausetat.

- Vieram amassa enes corses... Me hè dò, mès m'è de trapar damb Betsy...Vierà ara a cercar-me.

Alexei Alexandrovic hec ua potèla en enténer eth nòm de Betsy.

- Non separarè as inseparables, didec damb eth sòn accent burlesc de costum. Jo vierè damb Mijail Vasilievic. Es mètges me recomanen que passeja. Harè ua passejada, donc, e m'imaginarè que sò en balneari...
- Que non mos cau pressar; auem temps, didec Anna. Vòs préner eth tè?

E sonèc eth timbre.

- Mestratz eth tè e didetz a Sergi qu'a vengut papa. Com te va? Vos non auíetz estat aciu jamès, Mijail Vasilievic...Guardatz quina terrassa mès esplendida qu'auem! Vietz a veder-la!, didie Anna, en tot dirigir-se ja a un, ja ar aute.

Parlaue damb simplicitat e naturalitat, mès massa, e fòrça de prèssa. Era madeisha se n'encuedaue, autant mès qu'ena guardada de Mijail Vasilievic li semblèc liéger que sajaue d'escrutar-la.

Mijail Vasilievic gessec ena terrassa. Anna se seiguec ath ras deth sòn marit.

- Non ties bon aspècte, li didec.
- Aué m'a visitat eth mètge pendent ua ora, didec Karenin. Supausi que lo hec a vier quauqu'un des mèns amics. Qu'ei que les preocupe fòrça era mia salut!.
- Qué t'a dit eth mètge?

Li preguntaue pera sua salut, peth sòn trabalh; li conselhaue que venguesse a estar-se damb era entà repausar.

Qu'ac didie alègra e rapidaments, damb ua ludentor particulara enes sòns uelhs. Mès Alexei Alexandrovic non li daue cap importància ath sòn accent. Paraue era aurelha as paraules d'Anna, en tot balhar-les eth significat literau qu'auien, responent-li damb simplicitat, miei de trufaria. E a maugrat qu'en aquera convèrsa non i auie arren d'especiau, jamès enes dies a vier podec Anna rebrembar aquera scèna sense experimentar un sentiment dolorós de vergonha.

Entrèc Sergi, dauant dera sua institutritz.

S'Alexei Alexandrovic s'auesse permetut ada eth madeish observar-lo, que se n'aurie encuedat dera guardada temerosa e confusa qu'eth mainatge contemplaue prumèr a sa pair e dempús a sa mair. Mès Karenin que non volie veir arren e non ac vedie.

- Adishatz, gojat! Qu'as creishut! Te hès ja un òme. Com te va, gojat?

E aufric era man ar espaurit Sergi.

Aguest qu'ère ja abantes timid enes sues relacions damb sa pair, mès ara, dempús que Karenin lo cridaue gojat e dempús qu'eth mainatge comencèsse a pensar se Vronsky ère amic o enemic, auie er in d'aluenhar-se de sa pair.

Guardèc a sa mair coma entà cercar proteccion, donques que solet ath sòn costat se sentie a gust.

Mentretant, Alexei Alexandrovic botaue ua man sus es espatles deth sòn hilh e parlaue damb era institutritz. Eth petit se sentie peniblaments intimidat e Anna cranhie que petèsse en somics.

En entrar eth mainatge e veder-lo tant inquiet e espaurit, Anna s'auie rogit. Ara se lheuèc ara prèssa, treiguec era man deth sòn espòs des espatles deth petit, punèc ad aguest, l'amièc entara terrassa e tornèc de seguit.

- Que ja ei era ora, didec campant eth sòn relòtge. Com ei que se tarde tant Betsy?
- Òc, òc, didec Alexei Alexandrovic.

Se lheuèc e en tot crotzar-se es uns damb es auti dits des mans e hèr carrinclar es articulacions.

- Qu'è vengut a hèr-te a vier sòs, didec, pr'amor qu'er audèth non se neurís solet cantant... Supausi que ja n'auràs de besonh.
- Non, non n'è de besonh...Voi díder, òc... repliquèc Anna, sense guardar-lo, rogint-se tota enquias arraïtzes des peus. Tornaràs après es corses?
- A!, òc!, responec Alexei Alexandrovic. Aquiu que i é era beresa de Peterhof, era princesa Tverskaya!, higec, campant pera hièstra e vedent eth coche anglés, damb arròdes de goma, de caisha fòrça nauta e petita. Quina elegància! Quina riquesa! Ei admirable! Alavetz, donc, tanben nosati partiram.

Era Princesa non gessec deth coche. Eth sòn lacai, cauçat damb botins, vestint capa petita e caperat damb un chapèu nere, baishèc en arribar ena pòrta.

- Me'n vau, didec Anna. Adishatz.

E dempús de punar ath sòn hilh, s'apressèc ath sòn marit e li sarrèc era man.

- Qu'as estat fòrça amable per visitar-me, didec.

Alexei Alexandrovic li punèc era man.

- Plan ben, enquia dempús; non dèishes de vier a préner eth tè!, acabèc era sua esposa.

E gessec radianta e alègra.

Mès a penes deishèc de uelh ath sòn marit, li retirèc era impression des sòns pòts en lòc dera sua man que l'auie tocat e s'estrementic de repugnància.

XXVIII

Quan Alexei Alexandrovic arribèc enes corses, Anna ère seiguda ja ath cant de Betsy ena tribuna que se congregaue era nauta societat.

Anna campèc ath sòn marit de luenh estant.

Dus òmes (eth sòn marit e eth sòn aimant) formauen coma dus centres ena sua vida. Sentie era sua proximitat autanplan sense era ajuda des sòns sens corporaus.

De luenh estant pressentic era arribada deth sòn espós e, sense voler, lo seguic damb es sòns uelhs entre es ondades de gent que se botjauen en miei.

Lo vedie apressar-se ara tribuna, ja corresponent, condescendent, as salutacions umiles; ja contestant, amistosaments, mès damb ua cèrta distraccion, as sòns parièrs; ara pistant damb atencion era guardada des poderosi e treiguent-se eth sòn ample chapèu redon, calat enquiara punta des sues aurelhes.

Anna se'n sabie fòrça ben d'aqueres manères de saludar ara gent, e totes li desvelhauen en era eth madeish sentiment d'antipatia.

“Ena sua amna non i a qu'amor as aunors, ambicion de trionfar”, pensaue. “Es idies nautes, er amor ara cultura, ara religion e tot çò d'aute non son que mieis entà arribar naut de tot”.

Pès guardades qu'eth sòn espós dirigie ara tribuna, Anna comprenec que la cercaue.

Mès Alexei Alexandrovic non artenhie desnishar ara sua hemna entre era mar de mossolina, cintes, plumes, para-soleis e colors.

Anna, a maugrat de saber-se'n que la cercaue, simulèc de bon voler non veder-lo.

– Alexei Alexandrovic!, cridèc era comdessa Betsy. Veigui que non trapatz ara vòsta hemna. Qu'ei aciu.

Karenin arric damb eth sòn arridolet hered.

– Enludernatz autant, qu'un non sap entà on guardar, repliquèc.

E s'endralhèc entara tribuna.

Arric ara sua hemna tau que li cau hèr un marit ara esposa qu'a vist un moment abantes e saludèc ara Princesa e a d'auti coneishudi, en tot tractar a cada un tau que li calie èster tractat: ei a díder, badinant damb es senhores e escambiant laudances damb es sòns marits.

Abaish, ath costat dera tribuna, i auie un generau ajudant fòrça apreciat per Alexei Alexandrovic e plan coneishut peth sòn talent e formacion.

Alexei Alexandrovic li parlèc.

Qu'èren en un entracte de dues corses e arren dificultaue era sua parlòta. Er generau ajudant criticaue er espòrt ipic. Alexei Alexandrovic lo vantaue. Anna escotaue era sua votz fina e monotòna sense pèrder ua paraula, e cada ua d'eres li sonaue a faussa e li herie desagradiuaments era audida.

En començar era corsa de quate *verstas* damb obstacles, Anna s'inclinèc entà dauant sense deishar de uelh a Vronsky, qu'en aqueth moment s'apressaue ara ègua e la montaue.

Ath madeish temps entenie era votz deth sòn marit, aquera votz repulsiua que parlaue sense pòsa. Era pòur de qué Vronsky patisse bèth mau la tormentaue, e la tormentaue encara mès, totun, eth percéber era agudenta votz incansabla d'Alexei Alexandrovic damb es sues entonacions tan coneishudes d'era.

"Que sò ua mala hemna, ua hemna queiguda", pensaue Anna, "mès que non me shaute mentir e non tengui era mentida. E eth mèn marit se neurís d'era! Qu'ac sap tot, ac endónvie tot... Com pòt, donc, parlar damb tanta tranquillitat? Se m'auesse aucit o auesse aucit a Vronsky, l'apreciaria. Mès non. Non l'interèsse qu'era mentida e es aparences".

Atau reflexionaue, sense concretar com l'aurie shautat que siguesse eth sòn marit e çò que l'aurie shautat trapar en eth.

Non comprenie tanpòc qu'era parlòta d'Alexei Alexandrovic que tant la shordaue, ère, aqueth dia, ua expression deth sòn destermenament e dera sua inquietud intèrna.

Tau qu'un mainatge que quan s'a hèt mau s'exercís es sòns muscles entà padegar eth dolor, Alexei Alexandrovic auie besonh d'aquera actitud cerebrau entà amortar es rembrembes restacadi ara sua hemna, qu'en preséncia d'era e de Vronsky, en tot enténer repetir aguest nòm de contunh, atirauen era sua constanta atencion.

E tau qu'entà un mainatge ei naturau sautar, entada eth ère naturau parlar ben e damb intelligéncia.

Ara didie:

- Eth perilh qu'ei era condicion imprescindibla des corses de shivaus entre es militars. S'Anglatèrra ei era nacion que pòt hèr veir ena sua istòria militara es mès ludents hèts de tròpes de cavalaria, ei costat per auer sajat de desvolopar de tostemps eth vigor d'animaus e cavalièrs. Ena mia pensada, er espòrt qu'a fòrça importància. Mès nosati non vedem jamès arren mès que çò de superficiau.

- Didetz superficiau?, interrompec Tverskaya. M'an dit qu'un oficiau se trinquèc, un viatge, dues costelhes.

Alexei Alexandrovic arric damb aqueth arridolet sòn qu'amuishaue es dents mès que non exprimie arren mès.

- Admetem, Princesa, que non ei superficiau, senon prigond. Mès que non se tracte d'aquerò...

E Karenin se dirigic de nauèth ar generau ajudant, que damb eth parlaue seriosaments.

- Non desbrembem qu'es que corren son militars, òmes qu'an alistat aguesta carrèra. E cada vocacion a eth sòn corresponent revèrs dera moneda! Eth perilh qu'ei laguens des obligacions deth militar. Eth terrible espòrt dera boxa o eth risque qu'acaren es *toreros* espanhòus que dilhèu pòt èster senhau de barbaria. Mès er espòrt sistematizat qu'ei signe de civilizacion.

- Non tornarè ad aguestes corses; son massa impressionantes, vertat, Anna?, didec era princesa Betsy.

- Impressionantes, mès qu'aclapen er in, repliquèc ua auta senhora. Se jo auessa estat romana que non m'auria perdut cap espectacle deth circ.

Anna, en silenci, guardaue damb es alongavistes entà un solet punt.

En aqueth moment passaue pera tribuna un generau plan naut. En tot interrómper era convèrsa, Alexei Alexandrovic se lheuèc, ara prèssa, mès damb dignitat, e saludèc prigondaments ath militar.

- Non corretz?, li preguntèc eth generau de trufaria.

- Era mia corsa qu'ei plan mès de mau hèr, contestèc respectuosaments Karenin.

E encara qu'era responsa non significaue ua grana causa, eth generau cuelhec era mina d'un qu'a entenut quauquarren plan engenhós dera boca d'un òme intelligent e qu'enes sues paraules sabie percéber era *pointe de la sauce*...

- En aguestes causes, contunhaue Karenin, que i a dus punts entà considerar: es actors e es espectadors. Que sò d'acòrd qu'er amor ad aguesti espectacles ei senhau indobtable deth mès baish nivèu mentau deth public, mès...

- Ua escomesa, Princesa!, cridèc de baish estant era votz d'Esteva Arkadievic. Per qui apostatz vos?

- Anna e jo apostam peth prince Kuzovlev, contestèc Betsy.

- E jo per Vronsky. Hèm un parelh de gants?

- Hèm.

- Quin espectacle mès beròi!, vertat?

Alexei Alexandrovic carèc tant que parlauen ath sòn costat e dempús repilhèc:

– Sò d'acòrd qu'es jòcs son omenencs...

Que volie seguir, mès en aqueth moment dèren era gessuda as cavalièrs e toti se lheuèren e guardèren entar arriuet.

Karenin non ère pes corses. Non guardèc, donc, as correires. Es sòns uelhs alassadi se filauen de cap ath public e se tachèren en Anna.

Eth ròstre dera sua hemna ère esblancossit e seriós. Se vedie qu'Anna non campaue qu'un des correires. Se tenguie era alend e era sua man sarraue convulsiuaments eth sòn ventalh.

Karenin, dempús d'auer-la campat, virèc ara prèssa eth cap, en tot tachar es uelhs entà d'autes persones.

“Aquera auta senhora...e aguestes autes tanben...que son plan esmoigudes; ei naturau”, se didec Alexei Alexandrovic.

Non volie guardar a Anna, mès sense voler es sòns uelhs se virèren entada era. Estudiaue eth sòn ròstre sajant, e sense voler ath còp, de liéger çò qu'en eth i ère tan claraments escrit e, contra era sua volentat, liegie çò que desiraue ignorar.

Era prumèra queiguda (era de Kuzovlev en arriuet) impressionèc a toti, mès Karenin liegie en esblancossit e radiant ròstre d'Anna eth gòi de qué aqueth qu'era guardaue non auie queigut. Quan Majotin e Vronsky sautèren era barralha grana e er oficiau que les seguie queiguec de cap, quedant mòrt de pic, Karenin observèc qu'Anna non lo vedie ne lèu se n'encuedaue deth mormolh d'orror que voludaue as espectadors, e qu'a penes entenie es comentaris que se hègen ath sòn entorn.

Alexei Alexandrovic la guardaue cada viatge damb mès insisténcia. Anna, encara que pauhicada a veir era corsa de Vronsky, sentec era hereda guardada deth sòn marit, que la contemplaue de reuelh. Se virèc un moment e lo guardèc ath sòn torn, interrogadoira, arroncilhant leugèraments es celhes. Dempús tornèc a contemplar er espectacle.

“Que m'ei parièr”, semblaue auer-li responut ath sòn marit. E non lo tornèc a guardar mès.

Es corses que vengueren maleroses. De dètz-e-sèt òmes qu'intervengueren ena darrèra, queigueren e se nafrèren mès dera mitat. En acabar era darrèra corsa, toti èren fòrça impressionadi. E era impression aumentèc quan se'n saberen de qué er Emperaire ère maucontent deth resultat dera pròva.

XXIX

Toti exprimien eth sòn maucontentament en votz nauta, en tot repetir era frasa lançada per bèth un.

- Dempús d'aquerò, ja solet mos manque eth circ roman...

Er orror s'auie apoderat de toti, per çò qu'eth crit d'espant que gessec des pòts d'Anna en moment dera queiguda de Vronsky ad arrés atirèc era atencion: que non auie en aquerò arren d'extraordinari. Mès, ara seguida, eth ròstre d'Anna exprimic un sentiment mès viu de çò que permetien es formes.

Perdut per complèt eth domeni sus era madeisha, comencèc a estornejar-se coma un audèth en param, ja volent lheuar-se entà vier entà nunlòc, ja entà endralhar-se de cap a Betsy en tot dider-li:

- Anem-mo'n, anem-mo'n.

Mès Betsy inclinada entà baish, parlaue damb un generau e non l'entenie.

Alexei Alexandrovic s'apressèc entà Anna e l'aufric eth braç educadaments.

- Anem-mo'n, se voletz, didec en francés.

Anna escotaue ath generau e non se n'encuedèc deth sòn marit.

- Diden que s'a trincat era cama. Aquerò qu'ei ua asenada!, comentaue eth generau.

Anna, sense respóner ath sòn marit, cuelhèc es binòclas e guardèc entath lòc a on Vronsky auie queigut.

Mès ère fòrça luenh e auie acodit aquiu tanta gent qu'ère impossible veir arren.

Anna, baishant es binòclas, se premanic entà partir. Mès en aqueth moment arribèc un oficiau a shivau e informèc ar Emperaire. Anna s'inclinèc entà dauant pr'amor d'enténer se qué li didie.

- Stiva!, Stiva!, cridèc, aperant a sa frair. Mès eth, encara que non s'estaue luenh, non l'entenec, e era se premanic de nauèth a partir.
- Persuti en aufrir-vos eth mèn braç se voletz partir, didec eth sòn marit, tocant eth braç d'Anna.

Aguesta se hec enlà d'eth damb repulsion e contestèc, sense guardar-lo ena cara:

- Non, non, dèisha-me; me demori.

Vedie ara que, d'ençà a on queiguec Vronsky, un oficiau corrie a trauèrs deth camp entara tribuna.

Betsy li hec un senhau damb eth mocador. Er oficiau anoncièc qu'eth cavalièr ère indemne, mès qu'eth shivau s'auie trincat er arrastèth dera esquia.

En entener-lo, Anna se seiguec e amaguèc eth sòn ròstre darrèr eth ventalh. Karenin vedie qu'era sua hemna non solet non podie tier-se es lèrmes, senon que ne tansevolhe es somics que holauen eth sòn pièch. Alavetz se botèc ath sòn dauant, entà balhar-li temps de remeter-se sense qu'es auti se n'encuedèssen des sòns plors.

- Vos aufrisqui eth mèn braç per tresau viatge, didec a Anna ath cap d'un instant.

Era lo guardaue, sense saber se qué díder. Era princesa Betsy correc ena sua ajuda.

- Non, Alexei Alexandrovic. Anna e jo qu'auem vengut amassa e l'è prometut acompanhar-la entà casa, intervenguec Betsy.
- Perdon, Princesa, didec Karenin, arrint damb respècte, mès tachant-li es vistons enes uelhs. Veigui qu'Anna non se trape pro ben e voi que vengue damb jo entà casa.

Anna se virèc espaurida, se metec de pès sometuda e passèc eth braç jos eth deth sòn marit.

- Manarè a preguntar se com està Vronsky e vos avisarè, didec Betsy en votz baisha.

En gésser dera tribuna, Karenin parlaue, coma de costum, damb toti es coneishudi que se trapaue. Anna li calie tanben parlar e hèr coma tostemp, mès se sentie fòrça nerviosa e tiraue deth braç ath sòn marit coma en ua malajadilha.

"S'aurie aucit o non? Serie vertat çò que didien?"

Se seiguec en silenci en coche de Karenin, que s'auancèc de seguit entre es auti coches.

A despièch de çò qu'auie vist, Alexei Alexandrovic se remie a pensar ena vertadèra situacion dera sua hemna. Que non apreciaue qu'es signes extèrns. Era s'auie comportat d'ua manèra inconvenenta e ara eth consideraue un déuer sòn de dider-l'ac. Mès qu'ère plan dificil de hèr sense vier mès luenh.

Badèc era boca entà díder-li a Anna qu'eth sòn anament ère digne de repotec, mès, sense voler, didec ua causa fòrça desparièra.

- Semble impossible se com, a tot darrèr, mos shauten a toti aguesti espectacles tan barbars!, comentèc. Veigui...
- Qué? Non vos compreni, didec Anna.

Karenin se sentec ofensat, e de ressabuda comencèc a parlar-li de çò que volie.

- Me cau dider-vos...comencèc.

“Ara que ven era explicacion”, pensèc Anna espaurida.

- Me cau dider-vos qu'eth vòste anament d'aué non a estat bric corrècte, li didec eth sòn marit en francés.
- Per qué non a estat corrècte?, preguntèc Anna en votz nauta, virant ath mès córrer eth cap e guardant-li es uelhs, mès non damb era simulada alegria de d'auti viatges, senon damb ua determinacion jos era quau dificilaments amagaue es sòns temors.
- Tie compde, didec Alexei Alexandrovic en tot senhalar era hiestreta dubèrta deth dauant que per era podie entener-les eth menaire.

E, en tot lheuar-se, hec a pujar eth veire.

- Qué trapatz d'incorrècte en mèn anament?, repetic Anna.
- Era desesperacion que non podéretz amagar quan queiguec un des cavalièrs.

Karenin demoraue ua replica, mès Anna caraue, guardant fixaments ath sòn dauant.

- Que ja vos è demanat abantes que vos comportèssetz corrèctaments en societat, pr'amor de qué es males lengues non les calgue mauparlar de vos. Hè temps que vos parlè der aspècte espirituau d'aguestes causes. Ara que ja non hèsqui referéncia ad açò. Que parli des convenences exteriores. Vos auetz comportat incorrèctaments e demori qu'açò non se repetirà.

Anna a penes entenie era mitat d'aqueres paraules. Cranhie ath sòn marit e ath còp se demanaue se Vrosnky s'aurie aucit o non, e se s'aurien referit ada eth quan dideren qu'eth cavalièr ère indemne e eth shivau s'auie trincat er arrastèth dera esquia.

Solet endonvièc a arrir damb simulada ironia quan eth sòn marit venguec de parlar. Mès que non li podec contestar arren, pr'amor qu'a penes auie comprenut arren de çò qu'eth li didec.

Karenin auie començat a parlar damb fòrça energia, mès quan se n'encuedèc de çò que li didie ara sua hemna, eth temor qu'aguesta sentie se li transmetec. Vedec er arridolet ironic d'Anna e ua extranha confusion s'apoderèc dera sua ment.

“Arrís pes mèns dobtes. Ara me diderà çò de madeish que me didec alavetz: qu'es mies sospeches son ridicules e sense fondament...”

En tot senter-se menaçat d'enténer era vertat, Karenin desiraue damb tota era fòrça deth morir, qu'era sua hemna li contestèsse tau qu'ac auie hèt alavetz, que li didesse qu'es sues sospeches èren estupides e sense fondaments. Ère tan terrible çò que sabie, e, patie tant per aquerò qu'en aqueth instant ère prèst a creder-s'ac tot.

Mès era expression temerosa e ombriua deth ròstre d'Anna ara ne tansevolhe li prometie era enganha.

- Dilhèu sò enganhat, seguic eth, e en aguest cas vos demani que me desencusetz.

- Que non vos enganhatz, didec doçaments Anna, en tot guardar damb desesperacion eth ròstre impassible deth sòn marit. Non vos enganhatz... Èra e sò desesperada. Tant que vos escoti a vos que pensi en eth. L'estimi; que sò era sua aimanta. Non vos posqui tier a vos; vos è en òdi. Hètz damb jo çò que volgatz.

E, en tot inclinar-se en un angle deth coche, Anna petèc en somics violents, amagant era cara entre es mans.

Karenin non se botgèc ne cambièc era direccion dera sua guardada. Eth sòn ròstre aqueric de ressabuda era solemna immovilitat d'un mòrt e aquera expression non se modifiquèc pendent tot eth trajècte enquiara casa d'ostiuatge. Un còp dauant d'era, Karenin virèc eth sòn ròstre entara sua hemna, tostemp damb era madeisha expression.

- Plan ben, vos exigisqui que sauvetz es aparences enquia que... (e era votz de Karenin trantalhèc), enquia que cuelha es mesures avientes pr'amor de deishar sauvat eth mèn aunor. Ja vo'les comunicarè.

Gessec deth coche e ajudèc a Anna a baishar. Li sarrèc era man, de sòrta qu'es vailets ac vedessen, se seiguec en coche e tornèc entà Sant Petersburg.

Ara seguida arribaue eth vailet dera Princesa damb ua nòta entà Anna.

"È manat ua carta a Alexei en tot demanar-li se com se trape. Me contèste qu'ei indemne, mès desesperat."

"Alavetz vierà", se pensèc Anna. "Guaire me n'alègri d'auer-l'ac condat tot ath mèn marit!".

Guardèc eth relòtge. Mancauen encara tres ores entath rendètz-vos. Es rebrembes dera darrèra entrevista l'aumplien d'emocion.

"Diu mèn, guaira claretat encara! Qu'ei terrible, mès, me shaute veir eth sòn ròstre e me shaute aguesta lum tan fantastica! E eth mèn marit? A, òc! Gràcies a Diu tot qu'ei acabat entre nosati..."

XXX

Coma pertot a on s'amasse gent, ena petita estacion balneària a on auien vengut es Scherbazky se hec aguesta sòrta de cristallizacion, de costum ena societat, que hè que cada un des sòns membres ocupe un lòc determinat.

Madeish qu'eth hered balhe ua forma invariabla e fixa a cada particula d'aigua, en tot convertir-la en un tròç determinat de nhèu, madeish cada nau client qu'arribaue en balneari ocupaue eth sòn corresponent lòc.

Fürst Scherbazky sammt Gemahlin und Tochter que s'auien cristalizat en lòc avient que les corresponie en tot tier en compde er estatge qu'ocupèren, eth sòn nòm e es relacions que s'auien creat.

Aqueth an auie vengut as aigües ua vertadèra *Fürstin* alemana, que gràcies ada era era cristalizacion se hec mès rapidaments.

Era princesa Scherbazky s'encabornièc totafèt a presentar Kitty ara princesa alemana e ath dusau dia d'arribar realizèc era ceremònia.

Kitty, jargada damb un vestit plan simple, ei a díder fòrça luxuós, qu'auie encargat exprèssaments en París, saludèc prigonda e graciosaments ara Princesa.

Era princesa alemana didec:

- Demori qu'es ròses illuminen lèu-lèu aguest beròi ròstre.

E es camins dera vida des Scherbazky en balneari demorèren tan fixaments traçadi que ja non les siguec possible gesser-se'n d'eri.

Es Scherbazky coneisheren a ua *lady* anglesa, a ua condessa alemana e ath sòn hilh, herit ena darrèra guèrra, a un sabent suedés e ath senhor Canut e a ua fraia sua que l'acompanhaue.

Mès damb es que mès se hègen es Scherbazky ère damb ua senhora de Moscòu, Marla Evgenievna Rtischeva, damb era sua hilha, antipatica entà Kitty per èster malauta, coma era, d'un amor malerós, e a un coronèl moscovita que Kitty vedie e tractaue de petita e que rebrembaue tostemp d'unifòrme e damb esperons, encara qu'ara amiaue eth còth descubèrt e tenguie corbata de color.

Aguest òme, de uelhs petiti, ère extraordinariaments ridicul e se hège shordant pr'amor qu'ère impossible des.hèir-se d'eth.

Un còp establic aqueth regim de vida fix, Kitty se sentec fòrça engüejada, e encara mès quan sa pair partic entà Carlsbad e se demorèc soleta damb sa mair.

Kitty non s'interessaue pes coneishudi, pr'amor que non demoraue arren nau d'eri. Eth sòn interès principau en balneari s'estaue en campar ad aqueri que non coneishie e hèr tractes damb eri. Pera sua inclinacion naturau de caractèr, Kitty supausaue tostemp bones qualitats enes auti e mès que mès enes desconeishudi. E ara, en hèr suposicions sus se qui poirie èster aquera gent, se pensaue qu'es sues relacions mutuaus e es sòns caractèrs èren agradius e excepcionaus e enes sues observacions credie trapar era confirmacion dera sua suposicion.

L'interessaue especiauments ua joena russa qu'acompanhaue a ua senhora malauta, russa tanben, que toti cridauen madame Stal.

Aguesta dauna tanhie ara nauta societat. Ère tan malauta que non podie caminar, e solet es dies mès boni se la vedie en un petit coche. Non se hège jamès damb russi, çò que, sivans era princesa Scherbazky, non ère degut ara sua malautia, senon ar excessiu orgulh qu'alendaue en era.

Coma Kitty podec veir, era joena russa que la suenhaue tractaue a toti es malauts grèus, fòrça abondosi aquiu, e les atenguie damb era màger naturalitat. Tostemp sivans es sues observacions, era joena que non deuie èster ne parenta de madame Stal ne ua infermièra a sodada. Era senhora Stal la cridaue Varenhka e es auti *mademoiselle* Varenhka.

Ath delà de qué a Kitty l'interessauen es relacions entre madame Stal e Varenhka, atau coma entre eres e d'autes persones que non coneishie, Kitty sentie pera joena ua simpatia explicabla, tau que se passe soent, e, pes guardades que Varenhka li dirigie, se vedie que tanben ada era l'agradaue era Princeseta.

Varenhka non ère precisaments ua gojata. Se retiraue a un èsser sense joenesa, que madeish se li podie hèr trenta ans coma dètz-e-nau. Mès, en tot tier en compde es tralhes deth sòn ròstre, e a maugrat eth sòn color malautís, Varenhka qu'ère mèsalèu beròia que lèja. Qu'aurie estat autanplan espelta se non siguesse pera primesa extrèma deth sòn còs e eth volum deth sòn cap, que non sauvaue era proporcion avienta ara sua nautada; mès non ère atrasenta entàs òmes. Que poiríem díder qu'ère coma ua flor polida qu'encara sauvaue es sòns petals, mès que ja ère passida e sense perhum...

A tot darrèr, non podie captivar as òmes pr'amor que li mancaue çò que l'ère sobrèr a Kitty: un reprimit ardor vitau e era consciéncia des sòns encantaments.

Varenhka semblaue èster aclapada tostemp per bèth trabalh que realizaue e l'empachaue, çampar, interessar-se per cap auta causa. Qu'ère precisaments aguesta circonstància, que les hège desparières, çò qu'atiraue mès viuaments a Kitty. Li semblaue ada era qu'en Varenhka, ena sua forma de víuer, traparie eth modèl de çò que

cercaue damb autant d'in: un interès ena vida, un sentiment de dignitat personau qu'arren auesse en comun damb aqueres relacions preestablides en gran mon entre gojats e gojates, e qu'ara li repugnauen en tot semblar-li ua exibicion umilianta, tau que de mercaderia ara demora de crompaire.

Coma mès observaue Kitty ara sua desconeishuda amiga, mès credie qu'ère er èsser perfècte que s'imaginaue e mès desiraue coneisher-la personauments.

Cada viatge qu'es dues joenes se trapauen pendent eth dia, es uelhs de Kitty semblauen díder:

"Qui e qué ètz vos? Dilhèu un èsser tan beròi morauments coma m'imagini? Mès non pensetz, per Diu, que vos voi impausar era mia amistat! Que n'è pro damb admirar-vos e estimar-vos". "Jo que vos estimi tanben, qu'ètz vos plan gentila. E vos estimaria mès s'auessa temps...", se diderie que responie era joena russa damb era sua guardada.

Plan que òc, Kitty vedie fòrça ocupada a Varenhka; ja acompanhaue entà casa as mainatges d'ua familha russa, ja hège a vier ua flassada a ua malauta e l'estropaue damb era, ja sajaue de solatjar a un malaut excitat, ja anaue a crompar coquilhons de tè entà bèth un.

Pòc dempús dera arribada des Scherbazky campèc en balneari ua parelha de naui personatges que tirauen fòrça era atencion generau sense desvelhar cap simpatia. Eth qu'ère un òme un shinhau acorbaishat, d'enòrmes manòtes, vestit damb un vielh mantèl que l'estaue cuert, de uelhs neri e ath còp ingenús e herotges; e era, ua hemna beròia, de ròstre pigalhat, mauenjargada e damb escàs gust.

Kitty, en tot encuedar-se'n de qué aquera parelha ère russa, comencèc a endonviar-se ua novèla bèra e estrementidoira.

Mès era Princesa, informada pera Kurlist, eth jornau locau, de qué es naui viatgèrs èren Nicolàs Levin e Maria Nicolaevna, informèc a Kitty de qué aqueth òme ère ua persona pòc recomanabla, de sòrta que totes es illusions dera gojata sus es nauèth vengudi s'esbugassèren. Non tant pes infòrmes de sa mair coma per èster aqueth Levin eth frair de Constantin, era parelha se hec mès desagradiua entà Kitty. Ath delà, eth costum de Nicolàs d'estirar eth cap costaue ena joena ua repulsion instintiua.

Li semblaue, ça que la, qu'en aqueri uelhs grani e herotges, que la campauen tu per tu, s'exprimien sentiments d'òdi e de burla, per çò que Kitty sajaue evitar a Nicolàs Levin tostemp que podie.

XXXI

Hège un mau dia, qu'auie ploigut tot eth maitin e es malauts aprovedidi de paraigües, aumplien era galaria.

Kitty passejaue damb sa mair e eth coronèl moscovita, que se hège veir damb era sua giqueta ara mòda europèa crompada en Francfort. Anauen d'un costat en aute dera galaria, en tot sajar d'evitar a Levin, que passejaue per aute costat.

Varenhka, damb eth sòn vestit escur e eth sòn chapèu nere d'ales baishes, passejaue damb ua francesa cèga. Cada còp que se crotzaue damb Kitty, ambdues s'escambiauen guardades amistoses.

- Li posqui parlar, mama?, preguntèc Kitty, en tot seguir damb era guardada ara sua desconeishuda amiga e campar que s'endralhaue de cap ara hònt a on podien coïncidir.
- S'ei tant er in entà coneisher-la, m'informarè prumèr sus se qui ei e com ei, en tot parlar-li jo abantes, repliquèc sa mair. Qué i trapes en era de particular? Se vòs, te presentarè a madame Stal. Qu'è coneishut ara sua *belle soeur*, higec era Princesa en tot quilhar era tèsta capinauta.

Kitty se'n sabie que sa mair ère ofensada de qué madame Stal simulèsse non arreconéisher as russi; non volie, per tant, persutar.

- Qu'ei reauments embelinaira, didec Kitty en tot veir a Varenhka aufrir un veire d'aigua ara francesa. Tot çò que hè qu'ei en era espontanèu, agradiu...
- Me hèn arrir es tòns *engouements*, didec era Princesa. Que vau mès que tornem, higec en veir a Levin qu'auançaue ena sua direccion damb era sua companha e damb eth mètge aleman, que damb eth parlaue damb votz nauta e anujada.

En virar-se d'esponera enteneren, non solet ua votz fòrta, senon crits. Levin cridaue e eth doctor aleman ère emmaliciat tanben. Era gent les entornegèc. Era Princesa e Kitty se heren enlà ath mès córrer e eth coronèl se higec ath rondèu entà saber-se'n de qué se tractaue.

Moments mès tard, eth coronèl artenhèc as Scherbazky.

- Qué passaue?, preguntèc era Princesa.
- Ua vergonha!, contestèc eth coronèl. Qu'ei terrible trapar un rus en estrangèr! Aguest senhor rus a discutit damb eth mètge, en tot dider-li mil asenades, acusant-lo

de qué non lo guarís coma li cau e enquia e tot menaçant-lo damb eth baston. Qu'ei vergonhós!

- Quina causa tan desagradiua!, comentèc era Princesa. E com s'a acabat tot?
- Gràcies ara intervencion d'aquera...aquera deth chapèu que se retire a un misharnon. Me pensi qu'ei ua russa, didec eth coronèl.
- Mademoiselle Varenhka? Preguntèc Kitty damb admiracion.
- Òc; siguec mès escarrabilhada que toti. Agarrèc ath rus peth braç e se lo hec a seguir.
- Ves, mama?, didec Kitty ara sua mair. E encara vos estranhe que l'admira!

En tot campar eth dia a vier ad aquera amiga qu'encara non tractaue, Kitty verifiquèc que Varenhka ère ja en tan bones relacions damb Levin e era sua hemna coma damb es sòns auti *pretegés*. Era gojata s'apressaue ada eri, les parlaue e li servie d'interprèt ara hemna, que non sabie cap idióma estrangèr.

Kitty hec tu per tu a sa mair entà que le permetesse tractar a Varenhka. E, maugrat ad açò de desagradiu que li semblaue ara Princesa èster era que comencèsse eth tracte damb era senhora Stal, qu'auie aquera actitud capinauta non se sabie se per qué, li parlèc e s'informèc de tot açò que tanhie a Varenhka, en tot vier ena conclusion de qué se ben non i auie guaire de bon, tanpòc i auie arren de dolent en coneisher-la. Apressant-se, donc, era madeisha, ara joena, l'interroguèc.

Entad açò alistèc un moment que Kitty auie anat ena hònt e Varenhka s'auie arturat ath costat d'un vendeire ambulant de doci e l'agarrèc.

- Permetetz-me presentar-me personauments, didec era Princesa, damb un arridolet plen de dignitat. Era mia hilha qu'ei encamardada de vos. Dilhèu vos non me coneishetz. Sò...
- Aguest sentiment qu'ei recipròc, Princesa, contestèc Varenhka de ressabuda.
- Qu'actuèretz ager fòrça ben damb eth nòste compatriòta, comentèc era Princesa.

Varenhka se rogic tota.

- Non me'n brembi d'auer hèt arren, repliquèc.
- Com que non? Evitèretz un ahèr desagradiu a Levin.
- A, òc! Era sua companha me cridèc e jo sagè de padegar-lo. Eth qu'està fòrça malaut e non ei content damb eth sòn mètge. Que sò acostumada a tractar damb malauts atau.
- Me'n sabi que vos estatz en Menton damb era vòsta tia. Me pensi que madame Stal ei era vòsta tia, non? Qu'è coneishut ara *belle soeur* dera vòsta parenta...

- Non ei era mia tia. Encara que la cridi *maman*, non sò era sua parenta, didec Varenhka en tot tornar a rogir-se. Mès qu'è estat educada per era.

Ac didec damb tanta simplicitat, damb tanta doçor e franquesa en sòn ròstre, qu'era Princesa justifiquèc de seguit que Kitty s'estèsse encamardada d'aquera gojata.

- E qué va a hèr ara aguest Levin?, preguntèc era Princesa.
- Se'n va, responec Varenhka.

Kitty, radianta d'alegria, en veir que sa mair tractaue ja ara sua desconeishuda amiga, tornaue en aqueth moment dera hònt.

- Coma ves, Kitty, eth tòn ardent desir de conéisher ara senhoreta...
- Varenhka, precisèc aguesta, damb un arridolet. Atau me criden toti.

Kitty, en tot rogir-se d'alegria sarrèc pendent ua longa estona era man dera sua naua amiga, que non corresponec ara sarrada, deishant era sua man inèrta entre es dits de Kitty.

Mès, a maugrat qu'era sua man non corresponec ara sarrada dera joena, era sua cara s'aluguèc damb un viu arridolet, alègre e ath còp un shinhau melencònic, que deishaue ara vista uns dents grani magnifics.

- Tanben jo desiraua coneisher-vos, didec Varenhka.
- Mès ètz vos tostemp tant ocupada...!
- Que non; que non è arren a hèr!, assegurèc era gojata.

Mès en aqueth madeish moment li calèc deishar as sòns nauèths amics en veir a dues mainades russes, hilhes d'un malaut, que corrien entada era.

- Que vos cride mama, Varenhka!, sorrisclauen.

E Varenhka les seguic.

XXXII

Es detalhs que coneishec era Princesa restacadi ath passat de Varenhka e des sues relacions damb madame Stal, e que se'n sabec per aguesta, èren aguesti:

Madame Stal, qu'uns didien qu'auie amarat era vida deth sòn marit, tant que d'auti afirmauen qu'ère eth que la tormentaue damb eth sòn anament crapulós, ère ua hemna tostemp malauta e excitada.

Dempús de divorciar-se deth sòn marit mainadèc un mainatge, que se moric lèu de néisher. Es parents de madame Stal, en saber-se'n dera sua sensibilitat e crànher qu'era notícia l'aucisse, escambièren eth mainatge mòrt per ua mainada qu'auie neishut era madeisha net en Sant Petersburg e qu'ère hilha deth codinèr dera Cort.

Era mainada ère Varenhka. Mès endauant, madame Stal se'n sabèc qu'aguesta non ère hilha sua, mès contunhèc en tot elevar-la. Varenhka demorèc lèu lèu soleta en mon, pera mòrt de sa pairs.

Madame Stal s'estaue hège mès de dus ans en estrangèr, en sud, sense botjar-se deth lhet.

Uns afirmauen que madame Stal simulaue e se hège un pedestau dera sua fama de hemna vertuosa e pietosa, mentre que d'auti tenguien qu'en realitat, ath hons dera sua amna, ère un èsser vertuós e de morau prigonda, que viuie solet entath ben deth pròche tau que semblaue.

Arrés sabie s'era sua religion ère catolica, protestant o ortodòxa, mès i auie ua causa certana: mantenguie ua estreta amistat damb es nauti dignataris de totes es glèises e confessions.

Varenhka demoraue tostemp damb era, en estrangèr, e guairi tractauen ara Stal avalorauen e estimauen a *mademoiselle* Varenhka, coma la cridauen.

Assabentada de toti aguesti detalhs, era Princesa non vedec cap inconvenent en tracte dera sua hilha damb aquera joena, mès que mès pr'amor que es formes e era educacion dera gojata èren excellentes e parlaue eth francés e er anglès perfèctaments. Ara plan, çò de mès important ère que madame Stal auie assegurat que li hège dò qu'era sua malautia l'empachèsse de tractar intimaments ara Princesa tau qu'ère eth sòn desir.

Kitty, dempús de conéisher a Varenhka, se sentie cada còp mès captivada pera sua amiga e cada dia desnishaue en era naues qualitats.

En saber-se'n que Varenhka cantaue pro ben, era Princesa li demanèc que venguesse en çò de sòn ua serada entà cantar.

- Qu'auem piano, Kitty lo jògue. Qu'ei cèrt que non ei guaire bon, mès mos shautarà fòrça entener-vos a vos, didec era Princesa damb un arridolet forçat, totafèt desagradiu entà Kitty quan se n'encuedèc que Varenhka non auie talents de cantar.

Ça que la, era joena acodic tath ser en tot hèr-se a seguir quauques pèces de musica. Era Princesa convidèc tanben a Maria Evgenievna e ara sua hilha e ath coronèl.

Varenhka, indiferenta per complèt ath hèt que i auesse gent que non coneishie, s'apropèc entath piano. Non sabie acompanhar-se, mès liegie es nòtes fòrça ben. Kitty, que tocaue eth piano ara perfeccion, l'acompanhaue.

- Qu'auetz un talent extraordinari de cantaira, afirmèc era Princesa, dempús qu'era gojata auesse cantat d'ua forma admirabla era prumèra pèça.

Maria Evgenievna e era sua hilha laudèren ara gojata e li dèren es gràcies pera sua amabilitat.

- Guardatz, didec eth coronèl pistant pera hièstra, guaire gent a vengut a escotar-vos.

Gesseren e campèren que, plan que òc, ath pè dera hièstra s'auie amassat fòrça gent.

- M'alègri fòrça de qué vos age shautat, didec simplaments Varenhka.

Kitty guardaue ara sua amiga damb orgulh. L'entosiasmaue er art, era votz, eth ròstre e, mès que mès, eth caractèr de Varenhka, que non daue cap importància ad açò qu'auie hèt e recebie es laudances damb indiferéncia, damb era impression de limitar-se a preguntar: “Canti mès o non?”

“Se jo siguessa ath sòn lòc, be me n'auria botat de capinauta!”, pensaue Kitty. “Guaire m'aurie shautat saber que i auie gent escotant jos era hièstra! E ada era tot açò que la dèishe hereda. Solet la botge eth desir de non remir-se e de complàder a mama. Qué i a en aguesta hemna? Qué ei çò que li balhe fòrça entà deishar de cornèr a toti e tier-se independenta e serena? Guaire balharia jo per saber-me'n e poder imitar-la!”, se didie Kitty, pistant eth ròstre tranquil dera sua amiga.

Era Princesa li demanèc ara joena que cantèsse mès e era cantèc damb era madeisha perfeccion e serenitat, de pè ath cant deth piano, amiant eth compàs sus er esturment damb era sua man fina e bruna.

Era dusau pèça deth papèr qu'ère ua cançon italiana. Kitty toquèc era introduccion e guardèc a Varenhka.

- Passem aquerò de long, didec en tot rogir-se.

Kitty tachèc era guardada, interrogatiua e temerosa, en ròstre dera sua amiga.

- Plan, plan, passem entà ua auta causa..., didec ath mès córrer Kitty, passant es huelhes e endonviant que Varenhka auie bèth rebrembe restacat ad aquera cançon.
- Non, didec era gojata, calant era man sus era particion e arrint. Cantem aquerò.

E ac cantèc tan serena e hereda e damb tanta perfeccion coma auie cantat abantes.

Quan Varenhka acabèc, toti li balhèren es gràcies e se premaniren a préner eth tè. Es dues joenes gesseren en un petit jardin qu'auie ath costat dera casa.

- Non ei cèrt qu'auetz bèth rebrembe restacat ad aguesta cançon?, preguntèc Kitty. Non m'expliquètz arren, s'esdeguèc a híger: didetz-me solet s'ei vertat.
- Per qué non? Vos ac condarè tot, repliquèc Varenhka damb simplicitat.
- Qu'è, plan, un rebrembe que bèth temps me siguec fòrça penible. Qu'è estimat a un òme e solia cantar-li aguesta romança.

Kitty, en silenci, damb es uelhs fòrça dubèrts, campaue esmoiguda ara sua amiga.

- Jo l'estimaua e eth a jo, mès sa mair s'opausaue ath nòste maridatge e se maridèc damb ua auta. Ara s'està près de nosati e a viatges lo veigui. Non auíetz imaginat que jo tanben auessa podut auer era mia noveleta d'amor?, didec Varenhka.

E eth sòn ròstre s'illuminèc damb un fèble resplendor que, sivans se pensèc Kitty, en uns auti tempsi lo deuie illuminar tot sancer.

- Que non ac è pensat? Se jo siguessa òme, dempús de coneisher-vos a vos non poiria estimar a ua auta. Non compreni se com podec desbrembar-vos e hèr-vos malerosa per complàder ara sua mair. Aguest òme que non a còr!
- Ò, òc! Qu'ei un òme brave, e jo non sò malerosa; ath contrari: que sò fòrça erosa. Non cantam mès aué?, higec, en tot apressar-se ara casa.
- Qué brava ètz vos, qué brava!, sorrisclèc Kitty. E, en tot arturar a Varenhka, la punèc. Se jo podessa semblar-me a vos un shinhau!
- Entà qué auetz besonh de semblar-vos ad arrés? Qu'ètz fòrça brava tau qu'ètz, repliquèc Varenhka damb eth sòn arridolet leugèr e cansat.
- Non, non sò brava... Mès didetz-me... Seigam aciu, se vos platz, didec Kitty, en tot hèr-la a sèir un aute còp en banc, ath sòn cant. Didetz-me: dilhèu non ei ua ofensa qu'un òme mensprède er amor d'ua, que non l'estime?
- Qu'ei que non m'a menspredat! Sò segura que m'estimaue, mès ère un hilh aubedient...
- E se non ac auesse hèt per volentat de sa mair, senon pera sua pròpia?, didec Kitty, en tot compréner que desnishaue eth sòn secret e hèr a veir qu'eth sòn ròstre, alugat damb eth rojor dera vergonha, la tradie.

- Alavetz s'aurie comportat mau e jo non patiria per perder-lo, repliquèc Varenhka damb fermetat, endonviant que ja non se tractaue d'era, senon de Kitty.
- E era ofensa?, preguntèc Kitty. Era ofensa qu'ei impossible de desbrembar.

Parlaue brembant-se se com auie campat a Vronsky en intervau dera mazurca.

- A on ei era ofensa? Vos que non auetz hèt arren de dolent.
- Mès que dolent. Sò avergonhada.

Varenhka botgèc eth cap e botèc era sua man sus eth de Kitty.

- Avergonhada de qué?, didec. Supausi que non dideríetz ar òme que vos mostrèc indiferéncia que l'estimàuetz...
- Plan que non! Jamès li didí ua paraula. Mès eth qu'ac sabie. Que i a guardades que... I a manères de hèr... Encara que visca cent ans non desbrembarè aquerò jamès!
- Donques non ac compreni. Çò de mès important ei saber se vos l'estimatz ara o non, concretèc Varenhka.
- Que l'è en òdi! Non me posqui perdonar...
- Per qué?
- Pr'amor qu'era vergonha, era ofensa...
- Se totes siguessen tan sensibles coma vos!, repliquèc Varenhka. Non i a cap joena que non passe per açò. E a tan pòca importància!
- Alavetz, quines son es causes importantes?, preguntèc Kitty, en tot escorcolhar-la damb era guardada susprenuda.
- I a fòrça causes importantes...
- Quines son?
- Ò, fòrça!, didec Varenhka, coma se non sabesse se qué respòner.

En aqueth moment s'entenec era votz dera Princesa que cridaue dera hièstra estant:

- Kitty, hè fresca! Cuelh eth chal o entra en casa.
- Cèrt; ja ei ora d'entrar, didec Varenhka, en tot lheuar-se. Que me cau visitar encara a madame Berta que m'ac a demanat...

Kitty la retenguie pera man e la guardaue apassionadaments, coma se li preguntèsse: ”Quines son aguestes causes importantes? Qué ei çò que vos bohe ath laguens tanta serenitat? Vos qu'ac sabetz: didetz-m'ac!”

Mès Varenhka non comprenie era pregunta de Kitty, ne en qué consistie. Solet se'n brembaue que li calie vier a veir a madame Berta e tornar ena casa de madame Stal ara

ora deth tè, qu'aquiu se prenie tàs dotze dera net. Entrèc, donc, ena casa, arremassèc es sòns papèrs de musica, se hec adiu de toti e se premanic a partir.

- Permetetz-me que vos acompanha, didec eth coronèl.
- Plan que òc, se com auetz d'anar soleta de nets?, repliquèc era Princesa. Aumens, manarè a Paracha damb vos.

Kitty campaue er arridolet que Varenhka se tenguie damb dificultat en enténer a díder qu'ère de besonh que l'acompanhèssen.

- Non; tostemp vau soleta e jamès m'arribe arren, didec, tant que cuelhie eth chapèu. E, punant un viatge mès a Kitty e ometent dider-li en qué consistien aqueres causes importantes, despareishec damb eth sòn pas rapid e es sòns papèrs de musica dejós eth braç ena escurina dera net d'ostiu, en tot hèr-se a seguir damb era eth secret d'aqueres causes importantes e d'açò que li balhaue aquera dignitat e aquera cauma tant envejables.

XXXIII

Kitty coneishec tanben a madame Stal e aguesta amistat, amassa damb era de Varenhka, influic fòrça en era, solatjant-la ena sua afliccion.

Era consolacion s'estaue en qué, gràcies ad aquera amistat, se dauric un nau mon entada era, un mon sense arren en comun damb eth sòn anterior, un mon quilhat que dès era sua nautada se podie campar eth passat damb tranquillitat. Auie desnishat que, ath delà dera vida instintiua que s'auie autrejat enquia alavetz, i auie ua vida espirituau.

Aguesta vida se descurbie a trauèrs dera religion, mès ua religion que non auie arren a veir damb era que professaue Kitty dempús era sua mainadesa, e que consistie en assistir enes oficis e vèspras en "Asil de Veudes Nòbles", a on se trapaue gent coneishuda, e en apréner de còr damb es "pairets" ortodòxi es tèxti religiosi eslaus.

Era naua idia qu'ara recebie dera religion ère nauta, mistica, junhuda a sentiments e pensaments polidi. Atau, li calie creir ena religion non pr'amor que siguesse manat, senon pr'amor qu'era credença ère digna d'èster estimada.

Kitty non arribèc ena tau conclusion pr'amor que l'ac didessen. Madame Stal parlaue damb Kitty coma damb ua mainada simpatica, en tot admirar-la, e trapar en era es rebrembes dera sua joenesa. Solet un còp li didec qu'en totes es penes umanes non i a consolacion senon en amor de Diu e ena fe, e que Crist, ena sua infinita pietat per nosati, non trape penes tan petites que non se meriten era sua consolacion. E pòc dempús, madame Stal cambièc de convèrsa.

Mès en cada un des sòns movements, des sues paraules, des sues guardades celestiaus, tau que qualificaue Kitty es guardades de madame Stal, e mès que mès ena istòria dera sua vida, que Kitty coneishec per Varenhka, aprenec era joena "çò de mès important", enquia alavetz ignorat per era.

Atau, vedec que, en preguntar-li per sa pairs, era Stal arrie damb mensprètz, çò qu'ère contrari ara caritat cristiana. Tanben avertic que, un viatge que Kitty trapèc aquiu a un prèire catolic, madame Stal sajaue de tier eth sòn ròstre dehòra dera lum dera lampa tant qu'arrie d'ua manèra particulara.

Per petites que siguessen aguestes observacions, shordauen a Kitty, desvelhant en era dobtes sus madame Stal. Varenhka, peth contrari, soleta en mon, sense parents ne amics, damb era sua trista decepcion, non demorant arren dera vida ne patint ja per arren, ère eth tipe de perfeccion qu'era Princeseta soniaue.

Kitty artenhec a compréner que Varenhka n'auie pro de desbrembar-se'n d'era madeisha e estimar as auti entà senter-se serena, brava e erosa. Atau aurie volut èster era. En tot compréner ja damb claretat se qué ère çò de “mès important”, Kitty non se limitèc solet a admirà'c, senon que s'autregèc de seguit damb tota era sua amna ad aquera naua vida que se daurie ath sòn dauant. Pes referéncies de Varenhka sus se com actuauen madame Stal e d'autes persones que li mentaue, Kitty tracèc eth plan dera sua vida entath futur. Tau qu'era neboda de madame Stal, Alina, que Varenhka li parlaue soent, Kitty se prepausèc, a on que s'estèsse, cercar as malerosi, ajudar-les ena mida des sues fòrces, autrejar-les evangèlis e lieger-les-ac as malauts, criminaues e moribonds. Era idia de liéger er evangèli as criminaus, coma hèga Alma, ère çò que mès sedusie a Kitty. Mès era joena sauvaue en secret aguestes illusions sense comunicar-les, ne a Varenhka ne a sa mair.

Ara demora deth moment avient que podesse realizar es sòns plans damb mès amplitud, Kitty trapèc en balneari, a on i auie tanti malauts e malerosi, era possibilitat de practicar es naues nòrmes de vida que s'impausaue, madeish que Varenhka.

Era Princesa, ara prumeria, non vedec senon qu'era sua hilha ère plan influida peth sòn *engouement*, coma era didie, entà madame Stal e mès que mès entà Varenhka. Notaue que non solet Kitty imitaue ara gojata ena sua activitat, senon que l'imitaue, sense encuedar-se'n, ena sua manèra de caminar, de parlar, enquia de botjar es cilhes. Mès dempús era Princesa se n'encuedèc de qué se passaue en Kitty, ath delà dera sua admiracion per Varnhka, un important cambi espirituau.

Vedie ara sua hilha liéger pes nets er Evangèli francés que l'auie regalat madame Stal, causa qu'abantes non hège jamès; notaue que refusaue es amistats deth gran mon e que tractaue fòrça as malauts protegidi de Varenhka e, especiauments, a ua familha prauba: era deth pintor Petrov, qu'ère plan malaut.

Kitty se mostraue capinauta d'amiar a tèrme eth papèr d'infermièra en aquera familha.

Tot aquerò estaue ben e era Princesa non auie arren a díder contra aquera activitat dera sua hilha, sustot pr'amor qu'era hemna de Petrov ère ua persona distinguida, e qu'era princesa alemana, en saber-se'n de çò que hège Kitty, l'auie vantat, en tot cridar-la àngel consolador.

Òc, tot qu'aurie estat fòrça ben se non auesse estat exagerat. Mès era Princesa notaue qu'era sua hilha tendie a exagerar e li calec avertir-la.

– *Il ne faut jamais rien outrer.*

Kitty, ça que la, non contestaue arren, senon que se limitaue a pensar que non i pòt auer exageracion en hèr òbres caritadoses. Dilhèu ei exagerat seguir eth precèpte d'aufrir era caròla quèrra ath que mos foetège era dreta o eth de balhar era camisa a qui li trè a un eth vestit?

Mès ara Princesa non li shautauen es extrèms, e mès encara quan comprenie qu'era sua hilha ara non li daurie complètaments eth còr. En realitat, Kitty amagaue ara Princesa es sues naues impressions e sentiments non pr'amor que non volesse o non respectèsse a sa mair, senon precisaments per èster era sua mair.

Qu'aurie daurit mielhor eth sòn còr a quinsevolh, abantes qu'ada era.

- Hè temps qu'Anna Pavlovna non vie en casa, didec un còp era Princesa, en tot referir-se ara Petrova. L'è convidada a vier, mès que m'a semblat qu'ère un shinhau desengustada damb jo...
- Non ac è notat, didec Kitty en tot rogir-se.
- Hè guaire que non les as vist?
- Deman que mos cau anar a hèr ua passejada pes montanhes, didec Kitty.
- Plan, anatz-i, didec era Princesa, en tot campar eth ròstre trebolat dera sua hilha e esforçar-se a endonviar es causes dera sua confusion.

Aqueth madeish dia Varenhka dinèc damb eri e anoncièc qu'era Petrova deishaue d'anar eth passeg dera montanha. Era Princesa vedec que Kitty tornaue a rogir-se.

- T'a arribat quauquarren desagradiu damb es Petrov, Kitty?, preguntèc era Princesa quan se demorèren soletes. Per qué non mane as mainatges aciu ne vie jamès?

Kitty contestèc que non s'auie passat arren e que non comprenie qu'Anna Pavlovna podesse estar desengustada damb era.

E didie era vertat. Non se'n sabie deth motiu concret qu'era Petrova auesse cambiat d'actitud entada era, mès ac endonviaue. Endonviaue quauquarren que non li podie díder a sa mair, ua d'aguestes causes qu'un sap mès que non pòt ne cohessar-s'ac ada eth madeish per çò de vergonhós e terrible que serie cométer un error.

Rebrembaue es sues relacions damb era familha Petrov. Evocaue era ingenua alegria que se diboishaue en bondadós ròstre redon d'Anna Pavlovna quan se trapauen, rebrembaue es sues convèrses secretes respècte ath malaut, es sues invencions entà empachar-li trabalhar, çò que l'auien enebit es mètges, e entà trèir-lo de passejada. Se'n brembaue der afècte que l'auie eth mainatge petit, que la cridaue “Kitty mia” e non volie calar-se en lhet s'era non estaue ath sòn costat entà her-lo dormir.

Be n'èren d'agradius aqueri rebrembes! Dempús evoquèc era figura prima de Petrov, eth sòn long còth, era sua levita de color castanha, es sòns peus clars e retortilhadi, es sòns interrogadors uelhs bluencs qu'ara prumeria espaurien a Kitty, e rebrembèc tanben es esfòrci que hège entà her veir qu'auie fòrça e animositat dauant d'era.

Ath delà se'n brembaue dera repugnància qu'eth l'inspiraue ara prumeria (tau que l'ac inspirauen toti es tuberculosi) e eth compde qu'alistaue es paraules que li calie díder.

Tornaue a veir era guardada timida e esmoventa que li dirigie Petrov e experimentaue de nauèth er estranh sentiment de pietat e umilitat, amassa damb era consciéncia d'obrar coma cau, que la negaue en aqueri instants.

Òc: tot aquerò s'auie esguitlat perfèctaments enes prumèrs dies. Ara, dès hège pòc, tot qu'auie cambiat. Anna Pavlovna recebie a Kitty damb amabilitat simulada e susvelhaue de contunh ath sòn marit e ara joena.

Ère possible qu'era esmoventa alegria qu'experimentaue Petrov, en arribat era, siguesse era causa dera heredor d'Anna Pavlovna?

"Òc", se pensaue Kitty, qu'auie quauquarren pòc naturau en Anna Pavlovna, quauquarren que non ère pròpi dera sua bondat en accent que dus dies abantes li didesse tota anujada:

- Eth mèn marit vos demoraue; non volie préner eth cafè enquia que vos arribèssetz, a maugrat que sentie feblesa...

"Òc; dilhèu era Petrovna se desengustèc damb jo per auer-li dat era flassada ath sòn marit. Qu'eth hèt non a cap importància... Mès eth la cuelhec en tot trebolar-se e me balhèc tanti còps es gràcies que me demorè confonuda... E dempús aguest retrait mèn qu'a pintat tant admirable... E çò de pejor ei era sua guardada, tan doça, tan timida... Òc, òc; qu'ei aquerò", se repetie Kitty orrificada. "Mès que non a d'èster, non pòt èster. Eth praube m'inspire tanta pietat...!"

Aqueth dobte empodoaue, ara, er encantament dera sua naua vida.

XXXIV

Pòc abantes d'acabar eth periòde de cura d'aigües, eth prince Scherbazky venguec a trapar-se damb era sua familha, que de Carlsbad auie vengut entà Baden e entà Kessingen a visitar a uns amics russi, pr'amor d'alendar aire rus, coma didie eth.

Es opinions deth Prince e dera sua esposa per çò que hège ara vida en estrangèr qu'èren totafèt opausades.

Era Princesa ac trapaue tot admirable e, a maugrat dera sua posicion ena societat russa, en estrangèr sajaue retirar-se a ua dauna europèa, çò qu'artenhie damb dificultat, pr'amor que, en èster en realitat ua dauna russa, li calie simular e aquerò l'intimidaue fòrça.

Eth Prince, ath contrari, trapaue mau tot çò d'estrangèr, l'engüejaue era vida europèa, sauvaue es sòns costums russi e dehòra dera sua pàtria procuraue mostrar-se de bon voler mens europèu de çò que n'ère en realitat.

Eth Prince tornèc mès prim, damb era pèth des caròles penjant, mès damb ua excellenta animositat, qu'encara melhorèc en veir que Kitty s'auie guarit complètaments.

Es referéncies dera amistat dera sua hilha damb madame Stal e Varenhka e es observacions dera Princesa sus eth cambi costat en Kitty impressionèren ath Prince, en tot desvelhar en eth eth sòn sentiment de gelosia de costum entà tot aquerò qu'atiraue ara sua hilha dehòra deth cercle des sòns pròches. L'espaurie que Kitty podesse escapar-se dera sua influéncia, en tot aluenhar-se en situacions inaccesibles entada eth.

Mès aguestes notícies desagradiues s'en.honsèren ena mar dera alegria e bondat que l'encoratjaue tostemp e qu'auie aumentat dempús d'auer cuelhut es aigües en Carlsbad.

Ath londeman dera sua tornada, eth Prince, vestit damb un long mantèl, damb es sues mofles caròles tengudes peth cochèr midonat, se filèc de cap ara hònt damb era sua hilha damb fòrça bon estat d'esperit.

Eth maitin ère esplendid; ludie un solei radiant. Es cases netes e alègres, damb es sòns jardinets, er aspècte des sirventes alemanes, alègres en sòn prètzhèt, de mans ròies, de ròstre roeienc pera cervesa; tot aquerò qu'aumplie de gòi eth còr.

Mès en apressar-se ara hònt trapauen malauts d'ua mina fòrça mès deplorabla encara peth contrast damb es condicions dera ben organizada vida alemana.

A Kitty ja non l'estonaue aguest contrast. Eth solei ludent, eth viu verdor, eth son dera musica, li resultauen eth marc naturau de tota aquera gent tan familiara entada era, damb es sues alternatiues de pejor o mielhor salut, de bona o mala encólia qu'èren sometudi.

Mès ath Prince era lum e er esplendor deth maitin de junh, eth sonar dera orquestra que tocaue un alègre vals de mòda e, mès que mès, er aspècte des ufanoses sirventes li semblauen illogics e grotesqui en contrast damb aqueri mòrts viuents, vengudi de tota Euròpa, que se botjauen damb fatiga e tristesa.

A maugrat deth sentiment d'orgulh que li costaue eth hèt d'amiar deth braç ara sua hilha, çò que li balhaue era impression de tornar ara joenesa, se sentie intimidat e shordat peth sòn anament segur, pes sòns membres solids, peth sòn còs de fòrta complexion. Experimentaue çò qu'un òme despolhat sentirie en trapar-se en ua amassada de persones vestides.

- Presenta-me as tues naues amistats, didec ara sua hilha en tot sarrar-li eth braç damb eth code. Aué que senti simpatia enquia e tot pera hastigosa aigua bicarbonatada que t'a remetut d'aguesta sòrta. Mès ei tan trist campar tot aquerò! Guarda, qui ei aguest?

Kitty l'anaue nomentant es persones coneishudes e desconeishudes que se trapauen pendent era sua passejada.

Ena madeisha entrada deth jardin trapèren a madame Berta, era cèga, e eth Prince se sentec content dauant era expression qu'aluguèc eth ròstre dera anciana francesa en enténer era votz de Kitty. Madame Berta li parlèc ath Prince damb era sua exagerada amabilitat francesa, en tot vantar-li ad aquera hilha tan bondadosa, ennautir-la enquias bromes e qualificar-la de tresaur, pèrla e àngel de consolacion.

- En aguest cas qu'ei er àngel numèro dus, didec eth Prince arrint, pr'amor que, sivans era, er àngel numèro un ei era senhoreta Varenhka.
- Ò, era senhoreta Varenhka qu'ei tanben un vertadèr àngel!, afirmèc madame Berta.

Ena galaria trapèren ara madeisha Varenhka, que se filaue ath mès córrer ath sòn encontre. Amiaue un esplendida bossa de costura.

- Qu'a vengut papa, didec Kitty.

Varenhka hec un senhau entre salutacion e reveréncia, damb era simplicitat e naturalitat que tenguie tostemp damb totes es sues causes.

Ara seguida comencèc a parlar damb eth Prince coma damb toti, damb naturalitat, sense senter-se intimidada.

- Que ja vos coneishi, e pro ben, didec eth Prince damb un arridolet que Kitty dedusic, damb alegria, que sa pair trapaue simpatica a Varenhka. Entà on vatz tan lèu?
- Qu'ei que mama ei aciu, didec era gojata en tot dirigir-se a Kitty. Non a clucat un uelh en tota era net e eth doctor l'a conselhat que gessesse. Li hèsqui a vier era sua labor.

- Atau qu'ei aguest er àngel numèro un?, didec eth Prince dempús que Varenhka auesse partit.

Kitty notaue que sa pair s'auie volut burlar dera sua amiga, mès que non gosaue hè'c pr'amor que tanben eth l'auie trapat simpatica e agradiua.

- Anem a veir a totes es tues amigues, higec eth; anem, autanplan, a saludar a madame Stal, s'ei que se digne brembar-se'n de jo...

- La coneishes, papa?, preguntèc Kitty damb un cèrt temor, en tot veir er arrai ironic qu'illuminèc es uelhs deth Prince en mentar ara Stal.

- La coneishí, atau qu'ath sòn marit, quan era encara non s'auie inscrit entre es pietistes**.**

- Se qué vò díder pietista, papa?, preguntèc era joena, intranquilla, en saber-se'n que çò qu'era admiraue tant en madame Stal auie semblable nòm.

- Non ac sai deth tot, de vertat... Solet sai qu'era balhe es gràcies a Diu per toti es malastres que patís... Plan per aquerò quan moric eth sòn marit balhèc tanben es gràcies a Diu... Mès era causa que resulte un shinhau comica, pr'amor qu'ambdús s'amiauen fòrça mau. Qui ei aguest? Quina mina! Que hè pena veder-lo!, exclamèc eth Prince en tot campar a un òme baishet, seigut en un banc, que vestie un abric marron e pantalons blanqui que formauen estranhs rufadisi sus es descarnadi uassi des sues cames.

Aqueth senhor se treiguec eth chapèu, en tot desnishar es sòns peus retortilhadi e escassi e eth sòn ample front, de mina malautissa, leugèraments rogida ara, pera pression deth chapèu.

- Qu'ei eth pintor Petrov, responec Kitty rogint-se tota. E aguesta ei era sua hemna, higec senhalant a Anna Pavlovna.

Era Petrova, coma de bon voler, en apressar-se ada eri, se dirigic a un des sòns mainatges que jogaue ath cant deth passèg.

- Quina pena inspire aguest òme e quin ròstre tan simpatic tie! Per qué non t'as apropat ada eth? Semblaue que te volie parlar.

- Alavetz, anem, didec Kitty, en tot virar-se decididaments. Com vatz aué?, preguntèc a Petrov.

Petrov se lheuèc en tot apuar-se en sòn baston, e guardèc damb timiditat ath Prince.

- Kitty qu'ei era mia hilha, didec Scherbazky. M'alègri de coneisher-vos.

Eth pintor saludèc, hènt a veir en arrir era sua blanca dentadura que ludie extraordinariaments.

- Ager vos demoràuem, Princesa, li didec a Kitty. E en parlar, trantalhèc, e repetic eth movement entà simular qu'ac hège de bon voler.
- Jo qu'èra a mand de vier, mès Varenhka m'avisèc de qué vosati non gessíetz de passejada.
- Com que non?, didec Petrov rogint-se. Dempús estosseguèc e cerquèc ara sua hemna damb es sòns uelhs. Anneta, Anneta!, cridèc.

E en sòn escanaulit còth se holèren es sues venes, gròsses coma còrdes.

Anna Pavlova s'apressèc.

- Se com que manères er encargue ara Princesa de qué non gessíem de passejada?, preguntèc Petrov irritat.

Era emocion negaue era sua votz.

- Bon dia, Princesa, saludèc Anna Pavlovna damb un simulat arridolet, en un ton fòrça desparièr deth qu'auie tengut tostemp quan parlaue damb era. M'alègri de coneisher-vos, li didec ath Prince. Que hè temps que vos demorauen...
- Se per qué as manat a díder ara Princesa que non anaríem de passejada?, repetic eth sòn marit en votz baisha e raucosa, mès emmaliciat encara en encuedar-se'n que li mancaue era votz e non podie parlar en ton que desiraue.
- Diu mèn!, me pensè que non i anaríem, contestèc era hemna anujada.
- Com que non! Òc, i anaram pr'amor que... e Petrov tossic un aute còp e voludèc era man.

Eth Prince se treiguec eth chapèu e se hec enlà.

- Malerosi!, mormolhèc aclapat.
- Òc, papa, contestèc Kitty. Te cau saber qu'an tres hilhs, que non an vailets e qu'a penes tien recorsi. Era Académia li mane quauquarren, contunhaue dident, damb animositat, entà solatjar eth mau efècte que li costèc era actitud dera Petrova. Aquiu que i é madame Stal, acabèc en tot mostrar un petit coche que, entre coishins, estropada en ròba gris e blua celèsta, jos un para-solei, se vedie ua figura blanca.

Qu'ère madame Stal. Darrèr sòn i auie un robust e carat mosso aleman que possaue eth coche. Ath sòn cant i anaue un comde suedés, un òme plan ròi que Kitty coneishie de nòm. Diuèrsi malauts entornejauen eth coche, campant a madame Stal damb veneracion, coma a quauquarren estraordinari.

Eth Prince s'apressèc e enes sòns uelhs vedec Kitty de nauèth er ironic arrai que tant l'enquimeraue.

En arribar ath cant de madame Stal, eth Prince li parlèc en excellent francés, coma pògui lo parlen aué, en tot exprimir-se damb respècte e cortesia.

- Sabi pas se vos me rebrembatz; mès en tot cas me permeti hèr-me rebrembar entà arregraïr-vos es vòstes bondats damb era mia hilha, didec Scherbazky tant que se treiguie eth chapèu e se lo sauvaue ena man.
- Encantada, prince Alexandre Scherbazky, didec era Stal, en tot lheuar entada eth es sòns uelhs celestiaus qu'en eri Kitty campèc un cèrt desengust. Qu'estimi fòrça ara vòsta hilha.
- Va mau era vòsta salut?
- Òc, mès que ja i sò acostumada, responec madame Stal.

E presentèc ath Prince eth comde suedés.

- Auetz cambiat un shinhau, didec Scherbazky, dès es dètz ans que non è auut er aunor de veder-vos.
- Òc. Diu, que balhe era crotz, balhe tanben es energies entà tier-la. Soent hè qu'un pense: entà qué se tardarà tant aguesta vida? Atau non, de ua auta manèra!, manèc irritada a Varenhka, que l'estropaue es pès damb era flassada d'ua forma desparièra qu'era volie.
- Solide se tarde entà poder-vos perméter hèr eth ben, didec eth Prince arrint damb es uelhs.
- Nosati que non èm arrés entà jutjà'c, responec madame Stal, en tot campar era expression deth ròstre deth Prince. Me manaratz aqueth libre, estimat Comde? Vos ac arregraïrè fòrça, didec de pic, en tot dirigir-se ara ath comde suedés.
- A!, exclamèc eth Prince, en veir ath coronèl, que non ère luenh d'aquiu.

E, saludant damb eth cap ara senhora Stal, s'aluenhèc damb era sua hilha e damb eth coronèl, que s'amassèc damb eri.

- Vaquí ara nòsta aristocràcia, vertat, Prince?, didec en ton ironic eth coronèl, que se sentie shordat damb era senhora Stal pr'amor que non se relacionaue damb eth.
- Qu'està madeish que tostemp, comentèc eth Prince.
- La coneishíetz abantes d'emmalautir? Voi díder, abantes que li calesse estar-se en lhet.
- Òc; la coneishí precisaments quan emmalautic e li calec estar-se en lhet.
- Diden que non se lhèue dempús dètz ans.
- Non se lhèue pr'amor qu'a es cames plan cuertes, qu'ei esgarrada.
- Impossible, papa!, sorrisclèc Kitty.

- Aquerò diden es males lengues, estimada. E qué mau tracte a Varenhka! Ò, aguestes hemnes malautes!, higec.
- Non, papa, repliquèc Kitty ara cauda. Varenhka l'adore. E madame Stal hè fòrça ben! Demana-l'ac a qui volgues. Ada era e a Alina Stal toti les coneishen.
- Que pòt èster, didec eth Prince, en tot sarrar-se eth braç damb eth code. Mès a jo que me shaute mès hèr eth ben sense qu'arrés se n'sàpie.

Kitty carèc non pr'amor que non auesse arren a díder, senon pr'amor que non volie fidar a sa pair es sòns pensaments secrets. Per estranh que siguesse, a maugrat que non se volie someter ara opinion de sa pair ne desnishar-li eth camin deth sòn santuari interior, notèc qu'aquera imatge divina de madame Stal que pendent un mes sancèr auie amiat ath sòn laguens despareishie defitiuaments, dera madeisha manèra qu'era figura que forme un vestit penjat despareish definitiuaments quan un se n'encuede que non ei qu'aquerò: un vestit penjat.

Ara en sòn cervèth non demoraue qu'era vision d'ua hemna braca de cames que s'estaue ajaçada pr'amor qu'ère deforme e que martirizaue ara prauba Varenhka perque non l'apraiaue ben era flassada ar entorn des sòns pès. E cap esfòrç dera sua imaginacion podec rebastir era anteriora imatge de madame Stal.

XXXV

Eth bon estat d'animositat deth Prince se contagièc ara sua familha, as sòns amics e enquia ar aleman patron dera casa que s'estauen es Scherbazky.

En tornar dera hònt, eth Prince, qu'auie convidat ath coronèl, a Maria Evgenievna e a Varenhka a préner cafè, manèc que treiguessen la taula en jardin, jos un castanhèr, e que se mestrèsse aquiu er esdejuar.

Arrossegadi pera alegria deth sòn patron, es vailets, que se'n sabien dera munificéncia deth Prince, s'encoratgèren tanben. Pendent mieja ora un mètge de Hamburg, malaut, que s'estaue en solèr deth dessús, campèc damb enveja aqueth grop de russi, toti en bona santat, amassadi jos er vielh arbe.

Ena ombra volugadissa des arrames, dauant era taula caperada damb ues blanques tovalhes, damb cafetères, pan, boder, hormatge e plegadors, ère seiguda era Princesa, apolidida damb era sua còfa de cintes lillàs, aumplint es tasses e repartint es entrelescades.

En aute costat dera taula se seiguie eth Prince, menjant a usclar dents e parlant animadaments en votz nauta. Ath sòn entorn se vedien es crompes qu'auie hèt: caishetes de husta hargada, joguets, plegadors de tota sòrta. Auie crompat un pilèr d'aqueres causes e les regalaue a toti, autanplan a Lisgen, era sirventa, e ath casalèr, que damb eth badinaue damb eth sòn comic aleman bretonejat, en tot assegurar que non èren es aigües qu'auien guarit a Kitty, senon era bona codina deth patron dera casa e mès que mès era sua compòsta de cerides seques.

Era Princesa se'n trufaue deth sòn marit pes sòns costums russi, mès se sentie mès encoratjada e alègra de çò que n'auie estat enquia alavetz pendent era sua estada enes aigües.

Eth coronèl hestejaue tanben es badinades deth Prince, mès quan se tractaue d'Euròpa, qu'eth se pensaue auer estudiat peth menut, ère de part dera Princesa.

Era bondadosa Maria Evgenievna arrie de tot còr damb es ocurréncies de Scherbazky e Varenhka arrie d'ua manèra discrèta mès comunicatiua, causa que Kitty non l'auie vist jamès enquia alavetz, dauant des alègres galejades deth Prince.

Tot aquerò encoratjaue a Kitty, mès, ça que la, se sentie preocupada. Non sabie se com resòlver eth problèma que sa pair l'auie plantejat sense voler damb era sua manèra de considerar as sues amigues e aqueth gènre de vida qu'era estimaue darrèraments damb tota era sua amna.

Ad aguest problèma s'i higie eth des sues relacions damb es Petrov, aué desnishat d'ua forma fòrça desagradiua.

En veir era alegria des auti, Kitty sentie créisher era sua agitacion; e experimentaue un sentiment parièr ath qu'auie patit ena sua mainadesa quan la castigauen en tot embarrar-la ena sua cramba que d'era estant entenie arrir as sòns frairs alègraments.

- Per qué as crompat tantes boniqueries?, preguntèc era Princesa ath sòn marit, en tot servir-se ua tassa de cafè.
- Perque, en gésser a hèr era passejada e apressar-me enes botigues, me pregauen que crompèssa dident: "Erlaucht, Exzellenz, Durchlaucht". En enténer díder Durjlancht, me sentia incapable de tier-me e se n'anauen dètz *taleri* coma per art de magica.
- Non ei vertat. Ac crompaues tu pr'amor que t'engüejaues, didec era Princesa.
- Plan que m'engüejaua! Aciu tot ei tant engüegiu qu'un non sap a on calar-se.
- Ei possible que vos engüegètz, Prince, damb era quantitat de causes interessantes que i a ara en Alemania?, didec Maria Evgenievna.
- Que me'n sabi de tot çò d'interessant: era compòsta de cerides, la coneishi; eth saussissa damb cedes, la coneishi. Ac coneishi tot!
- Didetz çò que volgatz, Prince, es institucions alemanes son plan interessantes, repliquèc eth coronèl.
- Se qué i a d'interessant? Es alemans piquen de mans e criden coma mainatges, alègres, pr'amor que vien de véncer as sòn enemics; mès, per qué me cau èster content a jo? Jo non è vençut ad arrés e, totun, me cau trèir jo madeish es bòtes e, ath delà, deishar-les ath ras dera pòrta. Pes maitins me cau lheuar-me, vestir-me e vier en salon entà préner un mau tè. Be n'ei de desparièr en casa! Un se lhèue sense prèssa, e s'ei embestiat o irritat, qu'a temps entà padegar-se, sense meditar pro ben es causes, sense precipitacions...
- Vo'n desbrembatz qu'eth temps ei aur, didec eth coronèl.
- Que depen deth temps que sigue! I a temps que se pòt véner a rason d'un *kopeck* per mes, e en autes escadences non se balharie mieja ora ne peth mau de morir...Non ei vertat Varenhka? Mès, qué te cau? Ès trista?
- Non, non sò trista.
- Partitz ja? Demoratz-vos ua estona, didec eth Prince a Varenhka.
- Me cau tornar entà casa, repliquèc era, en tot lheuar-se e arrir encara damb gòi.

Quan se li passèc er arrir, se didec adiu e entrèc ena casa entà botar-se eth chapèu.

Kitty la seguic. Enquia e tot, era madeisha Varenhka se li retiraue ara damb un aspècte desparièr. Non ei que li semblèsse pejor, senon desparièr de com era l'imaginaue abantes.

- Hè temps que non auia arrit coma aué!, didec Varenhka, en tot agarrar eth para-solei e era bossa de man. Be n'ei de simpatic ta pair!

Kitty caraue.

- Quan mos veiram?, preguntèc Varenhka
- Mama volie tier-les ua visita as Petrov. Seratz aquiu?, preguntèc Kitty guardant ara sua amiga.
- I serè, responec Varenhka. Se premanissen entà partir e les prometí acodir entà ajudar-les a hèr er equipatge.
- Alavetz vierè jo tanben.
- Non. Entà qué voletz vier?
- Entà qué? Entà qué?, repliquèc Kitty daurint exageradaments es uelhs e agarrant eth para-solei de Varenhka pr'amor de non deishar-la partir. Per qué non?
- Coma qu'a vengut eth vòste pair! E, ath delà, eri se senten intimidadi dauant de vos.
- Non ei aquerò. Didetz-me se per qué non voletz que visite as Petrov soent. Non, que non voletz! Didetz-me eth motiu.
- Jo non è dit aquerò, repliquèc Varenhka sense alterar-se.
- Didetz-m'ac, se vos platz.
- De vertat voletz que vos ac diga tot?, preguntèc era gojata.
- Tot, tot!, assegurèc Kitty.
- Donques que non i a arren d'especiau, exceptat que Mijail Alexievic (aguest ère eth nòm deth pintor) abantes volie partir sense demora e ara non se decidís a partir.
- E qué mès?, l'ahisquèc Kitty en tot guardar-la grèuments.
- Donques qu'Anna Pavlovna didec qu'eth sòn marit non volie partir pr'amor que vos ètz aciu. Aquerò ac didec sense cap de rason, mès plan per açò, i auec ua discussion violenta entre es esposi. Ja sabetz se guaire irritables son es malauts...

Kitty, mès carada cada còp, sauvaue silenci. Varenhka contunhaue parlant soleta sajant de solatjar-la e aleugerir era explicacion, pr'amor que vedie que Kitty ère a mand d'estarnar-se de plorar.

- Ja vedetz qu'ei mielhor que non vengatz. Vos que ja sabetz; non vos ofensetz, mès...

- M'ac meriti!, M'ac meriti!, didec Kitty ath mès córrer, en tot arrincar eth para-solei des mans dera sua amiga, sense gausar guardar-la enes uelhs.

Varenhka auie vams d'arrir dauant era infantila colèra dera sua amiga, mès se tenguec entà non ofensar-la.

- Per qué t'ac merites? Non compreni, didec.
- Ac meriti pr'amor que tot aquerò qu'è estat hènt ère faus, simulat e non me gessie deth còr. Qué è a veir jo damb aguest òme que non ei mèn? E se passe que còsti ua peleja per botar-me a hèr çò qu'arrés me manaue!, ei era conseqüéncia de simular.
- Quin besonh auíetz de simular?, preguntèc en votz baisha Varenhka.
- Qué estupid e qué vil a estat çò qu'è hèt! non i auie besonh de simular arren!, persutaue Kitty, daurint e barrant nerviosaments eth para-solei.
- Mès, damb quina finalitat simulàuetz?
- Entà semblar mès brava dauant era gent, dauant de jo, dauant de Diu. Entà enganhar a toti! Non tornarè a quèir en aquerò. Qu'ei mielhor èster dolenta que mentir e enganhar.
- Per qué didetz enganhar?, didec, damb repotec, Varenhka. Ac didetz coma se...

Mès Kitty, cuelhuda d'un atac d'excitacion, non la deishèc acabar.

- Que non ac digui per vos; non se tracte de vos. Vos ètz perfècta, ja ac sai! Òc, sai que totes vosates ètz perfèctes. Mès se qué posqui hèr jo se sò dolenta? Se jo non siguessa dolenta, tot aquerò que non s'aurie passat. Serè era que sò, mès sense simular. Que m'ei parièr Anna Pavlovna! Eri que visquen coma volguen e jo viuerè tanben coma volga. Non posqui èster que coma sò. Non ei aquerò çò que voi, non, non ei aquerò...
- Qué ei çò que non voletz? A qué vos referitz?, preguntèc Varenhka estonada.
- Non, non ei aquerò... Non posqui víuer qu'aubedint ath mèn còr, mentre que vosates viuetz sivans cèrtes normes... Jo que vos è estimat damb tota era mia amna e vosates solet m'auetz estimat a jo entà sauvar-me, entà ensenhar-me...
- Non ètz justa, observèc Varenhka.
- Non digui arren des auti; parli de jo.
- Kitty!, cridèc era votz de sa mair. Vene a mostrar eth tòn colhar a papa.

Kitty, capinauta, sense hèr es patzes damb era sua amiga, cuelhec deth dessús dera taula era caisheta damb eth colhar e venguec a amassar-se damb era sua mair.

- Qué te cau? Per qué ès tan rogida?, li dideren, ath còp, sa pair e sa mair.
- Non ei arren, contestèc Kitty. Torni de seguit.

E se calèc de nauèth ena sua cramba.

“Encara ei aciu”, pensèc. “Diu mèn!, qué è hèt, qué è dit? Per qué l'è ofensat? E qué harà ara? Qué li diderè?”, e s'arturèc dauant era pòrta.

Varenhka, ja damb eth chapèu calat, campaue, seiguda ena taula, eth ressòrt deth parasolei que Kitty auie trincat en sòn cambiament sobte. En entrar aguesta, lheuèc eth cap.

- Desencusatz-me, Varenhka, desencusatz-me!, gasulhèc Kitty, en tot apressar-se. Sabi pas se qué è dit... Jo...
- Dera mia part vos asseguri que non volí shordar-vos..., didec era gojata arrint.

Heren es patzes.

Mès damb era arribada de sa pair auie cambiat complètaments tot er ambient que Kitty se botjaue. Non renegaue de çò qu'auie aprenut, mès comprenec que s'enganhaue ada era madeisha pensant que poirie èster çò que desiraue. Li semblaue auer-se desvelhat d'un sòmni. Arreconeishie ara era dificultat de poder tier-se ara nautada des hèts sense simular ne vier capinauta dera sua actitud. Sentie, ath delà, eth dolor d'aqueth mon de penes, de malauties, aqueth mon de moribonds que viuie. Es esfòrci que hège sus era madeisha entà estimar çò que l'entornejaue li semblèren ua tortura e desirèc tornar lèu entar aire blos, entà Russia, entà Erguchovo, a on, sivans l'auien informat, auie anat a demorar-se damb es sòns hilhs era sua fraia Dolly.

Mès era sua estimacion a Varenhka non amendric. En dider-se adiu, Kitty li demanèc que venguesse a tier-li ua vista e a passar ua tempsada damb era.

- Vierè quan vos maridetz, didec era gojata.
- Non me maridarè jamès.
- Alavetz non vierè jamès.
- En aguest cas ac harè encara que sigue solet entà que vengatz. Mès brembatz-vo'n dera vòsta promesa!, didec Kitty.

Es previsions deth doctor se realizèren: Kitty tornèc guarida ena sua casa, en Russia.

Non ère tant inchalhenta ne tant alègra coma abantes, mès estaue tranquilla. Eth dolor que patic en Moscòu non ère ja entada era qu'un rebrembe.

Conselh Generau d'Aran

Generalitat de Catalunya
Generalitat de Catalonha

Obra Social "la Caixa"